6 /387 /30.01.2023

APROBAT,
DIRECTOR GENERAL
Ing. Cristian PISTOL

CAIET DE SARCINI

Elaborare Studiu de Fezabilitate si Proiect pentru Autorizarea Lucrarilor de Construire pentru realizarea obiectivului de investitii:

Lot 6– Pasaj rutier denivelat pe DN 28 km 56+136 intersecție cu CF 613 Lețcani – Dorohoi km 1+632

DIRECTIA SIGURANTA CIRCULATIEI SI MONITORIZAREA TRAFICULUI,
DIRECTOR,
Ing. Cristian ANDREI

Biroul Implementare si Monitorizare Proiecte Siguranta Circulatiei
Verificat,
Șef Birou: Ing. Cristinela PRIESCU

Intocmit,
Grupul de Lucru
(conform Decizie Director General al CNAIR nr. 404/15.04.2022)

INTOCMIT

Grup de Lucru
(stabilit conform Deciziei Directorului General al CNAIR S.A nr. 404/15.04.2022)

Cristian Andrei - Director D.S.C.M.T.
semnătură.....

Flavius PAVAL - Sef Serviciu Siguranta Traficului / D.S.C.M.T.
semnătură.....

Cristinela PRIESCU – inginer Serviciul Siguranta Traficului / D.S.C.M.T.
semnătură.....

Mihaela MORINTZ – inginer Serviciul Siguranta Traficului / D.S.C.M.T.
semnătură.....

Raluca Beciu – inginer Biroul Inginerie Geotehnica / D.T.
semnătură.....

Adela TANASOIU – Sef Serviciu Acorduri Avize de Mediu / D.M. /D.I.P.
semnătură.....

Felicia CAMPEANU –Biroul Exproprieri pentru Autostrazi DN/VO - BS/ D.I.P.
semnătură.....

Cuprins

1 INFORMAŢII GENERALE 5
1.1 ŢARA BENEFICIARĂ 5
1.2 AUTORITATEA CONTRACTANTĂ 5
1.3 CADRUL NAŢIONAL RELEVANT 5
1.3.1 Strategia de siguranţă 5
1.4 DATE DE TRAFIC ŞI RUTIERE DISPONIBILE 5
1.5 SURSA DE FINANŢARE 6
2 OBIECTIV, SCOP ŞI REZULTATE AŞTEPTATE ALE PROIECTULUI 6
2.1 OBIECTIVE 6
2.2 SCOPUL PROIECTULUI 6
2.3 REZULTATELE AŞTEPTATE DIN PARTEA PRESTATORULUI 6
3 DESCRIEREA SERVICIILOR 7
3.1 STUDIUL DE FEZABILITATE – ASPECTE GENERALE 7
3.2 STABILIREA CRITERIILOR DE PROIECTARE 8
3.2.1 Analiza cadrului legislativ şi reglementărilor tehnice în vigoare 8
3.2.2 Studiul preliminar de rezistenţă şi adaptare la schimbări climatice, daca este cazul 8
3.2.3 Accesibilitate şi aspecte sociale 9
3.2.4 Prezentarea criteriilor de proiectare 10
3.3 ANALIZA MULTICRITERIALA DE SOLUŢII 10
3.3.1 Identificarea constrângerilor 11
3.4 STUDIUL DE TRAFIC 11
3.5 INVESTIGAŢII DE TEREN 11
3.5.1 Natura terenului, materiale, etape de construcţie, sănătate şi securitate 11
3.5.2 Studii topografice detaliate 12
3.5.3 Studiul hidraulic şi hidrologic 12
3.5.4 Studiu geotehnic 12
3.5.5 Studiul de seismicitate 19
3.5.6 Studii privind ocuparea terenurilor 19
3.5.7 Identificarea Utilităţilor Publice 21
3.6 ACTIVITATI DE PROIECTARE 21
3.6.1 Activitatile de proiectare 21
3.6.2 Situatia existenta 22
3.6.3 Lucrări de drum 22
3.6.4 Lucrari de pasaje rutiere 22
3.6.5 Lucrări de consolidare de terasamente si lucrari de terasamente 23
3.6.6 Sistemul propus de colectare si evacuare a apelor de suprafata si a apelor subterane 23
3.6.7 Proiectare structură rutieră 23
3.6.8 Intersectii cu drumurile publice clasificate 23
3.6.9 Reintegrarea retelei de drumuri locale 23
3.6.10 Interactiunea cu căile ferate (daca este cazul) 23
3.6.11 Iluminat 24
3.6.12 Siguranta Circulatiei Rutiere 24
3.6.13 Modelarea 3D si modelarea interactiva 3D a Proiectului 25
3.6.14 Arhitectura 25
3.6.15 Estimările generale de costuri şi devizul general de cheltuieli 25
3.7 EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI 26
3.8 ANALIZA COST-BENEFICIU 30

3.9 CERTIFICAT DE URBANISM, AUTORIZATII, AVIZE SI ACORDURI 30
3.10 PROIECTUL DE AUTORIZARE A EXECUTARII LUCRARILOR SI OBTINEREA AUTORIZATIEI DE CONSTRUIRE 32
3.11 ASISTENTA TEHNICA ACORDATA BENEFICIARULUI PENTRU PROCEDURA DE ATRIBUIRE A PROIECTARII SI EXECUTIEI LUCRARILOR 33
4 DATA DE ÎNCEPERE ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE 33
5 CERINTE PRIVIND PERSONALUL SI BAZA TEHNICO-MATERIALA 34
5.1 CERINTE DE PERSONAL. PROGRAMUL PERSONALULUI 34
5.2 FACILITATI ASIGURATE DE CATRE PRESTATOR 39
6 RAPOARTE 39
6.1 CERINTE DE RAPORTARE 39
6.2 TRANSMITEREA SI APROBAREA LIVRABILELOR (SF SI PAC) 39
7 ATRIBUTII SI RESPONSABILITATI 40
ANEXA 1 - IPOTEZE SI RISCURI 42
ANEXA 2 - STANDARDE BEI 45

1 INFORMAŢII GENERALE

1.1 ŢARA BENEFICIARĂ

ROMÂNIA.

1.2 AUTORITATEA CONTRACTANTĂ

Compania Naţională de Administrarea a Infrastructurii Rutiere – SA este Beneficiarul final al acestui Proiect, având sediul în Bd. Dinicu Golescu, nr. 38, sector 1, Bucureşti, Romania cod poştal 0101873, email: office@andnet.ro.

1.3 CADRUL NAŢIONAL RELEVANT

Cadrul naţional relevant este:

- OG nr.43/1997 privind regimul drumurilor, cu modificările şi completările ulterioare:
  - Art.24 prevede: *"La proiectarea, execuţia şi intervenţiile asupra drumurilor se va ţine seama de categoriile funcţionale ale acestora, de traficul rutier, de siguranţa circulaţiei, de normele tehnice, de factorii economici, sociali şi de apărare, de utilizarea raţională a terenurilor, de conservarea şi protecţia mediului şi de planurile de urbanism şi de amenajare a teritoriului, aprobate potrivit legii, precum şi de normele tehnice în vigoare pentru adaptarea acestora la cerinţele pietonilor, cicliştilor, persoanelor cu handicap şi de vârsta a treia."*
- OUG nr.195/2002 privind circulaţia pe drumurile publice, republicată, cu modificările şi completările ulterioare prevede:
  - Art.122. - Ministerul Transporturilor, are următoarele atribuţii:
    - *ia măsuri pentru menţinerea permanentă în stare tehnică bună a drumurilor pe care le administrează;*
- Regulamentul de aplicare a OUG nr.195/2002 privind circulaţia pe drumurile publice, aprobat prin HG nr. 1391/2006 prevede:
  - *Art. 3. (1) Administratorul drumului public este obligat să asigure viabilitatea acestuia.*
- Documentaţiile Tehnice vor respecta conţinutul cadru definit în HG 907/2016 privind etapele de elaborare şi conţinutul-cadru al documentaţiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiţii finanţate din fonduri publice

1.3.1 Strategia de siguranţă

Implementarea obiectivului de investiţii: **Elaborare Studiu de Fezabilitate şi Proiect pentru Autorizarea Lucrărilor de Construire pentru realizarea pasajului rutier denivelat: Lot 6 – DN 28, km 56+136 intersecţie cu CF 613 Leţcani – Dorohoi km 1+632,** va conduce la identificarea celor mai bune soluţii tehnice necesare în vederea creşterii gradului de siguranţă rutieră prin scăderea numărului accidentelor rutiere, fluidizarea traficului şi îndeplinirea obiectivului impus în Strategia Naţională de Siguranţă Rutieră.

1.4 DATE DE TRAFIC ŞI RUTIERE DISPONIBILE

Datele necesare din modelul Naţional de Transport implementat sub licenţa VISUM la CESTRIN vor fi puse la dispoziţie de Beneficiar la sediul CESTRIN.

1.5 SURSA DE FINANȚARE

Proiectul pentru obiectivul de investiții **„Elaborare Studiu de Fezabilitate și Proiect pentru Autorizarea Lucrărilor de Construire pentru realizarea pasajului rutier denivelat: Lot 6 – DN 28, km 56+136 intersecție cu CF 613 Lețcani – Dorohoi km 1+632 ”,** va fi finantat în cadrul **„Investiții prioritare în siguranța rutieră în România – 2020-0888”/ AA - „Romania Road Safety Priority Investmets 2020-0888”,** program ce va avea ca sursă de finanțare, bugetul de stat în proporție de 50% și un împrumut contractat de la Banca Europeană de Investiții, în proporție de 50%, pentru susținerea realizării unor investiții privind siguranța rutieră.

2 OBIECTIV, SCOP ȘI REZULTATE AȘTEPTATE ALE PROIECTULUI

2.1 OBIECTIVE

Obiectivul general al proiectului este creșterea gradul de siguranță rutieră prin scăderea numărului accidentelor rutiere produse pe DN 28 .

Obiectivul specific este de a aduce îmbunătățiri în ceea ce privește viteza de călătorie, prin descongestionarea traficului pe DN 28, îmbunătățind astfel și conectivitatea la nivel regional.

Îmbunătățirea condițiilor de circulație la nivel de rețea rutieră națională de transport inclusiv sub aspect de siguranță rutieră, reducerea emisiilor poluante, reducerea costurilor de operare.

2.2 SCOPUL PROIECTULUI

Scopul general al activităților este de a defini, a descrie și prezenta Proiectul, de a analiză fezabilitatea și riscurile specifice ale Proiectului, de a estima costurile și beneficiile acestuia, în vederea planificării și obținerii finanțării necesare și a implementării construcției cu succes a Proiectului, cu încadrarea în bugetul de costuri estimat și în graficul planificat de realizare.

Scopul principal al obiectivului este de a asigura un grad ridicat de siguranță a traficului rutier și pietonal și o capacitate de circulație optimă ținând cont de volumele de trafic aflate în continuă creștere.

Realizarea obiectivului de investiții **„Elaborare Studiu de Fezabilitate și Proiect pentru Autorizarea Lucrărilor de Construire pentru realizarea pasajului rutier denivelat: Lot 6 – DN 28, km 56+136 intersecție cu CF 613 Lețcani – Dorohoi km 1+632 ”,** se datorează necesității luării unor măsuri de îmbunătățire a condițiilor de siguranță a traficului rutier și reducerea numărului de accidente precum și îmbunătățirea confortului în timpul călătoriei gestionând în același timp reducerea emisiilor de poluanți și impactul negativ asupra mediului.

Necesitatea acestui obiectiv s-a născut din nevoia de implementare a cât mai multor măsuri pentru atingerea obiectivelor de reducere cu 50% a numărului de accidente soldate cu persoane decedate și din dorința de îmbunătățire a siguranței traficului, prin promovarea programelor și proiectelor de siguranță rutieră prin implementarea de măsuri tehnice specifice.
Premergător demarării investițiilor, s-a contractat o consultanță sub egida BEI, în baza „Acordului privind serviciul consultativ (ASA) cu nr. 1029” semnat în luna aprilie 2020, prin care s-a efectuat o analiză tehnico-economică asupra portofoliului de proiecte mature identificate de CNAIR.

Din analiza tehnică, analiza cost -beneficiu (CBA) și analiza multicriterială (MCA), echipa consultantului expert independent a stabilit oportunitatea implementării obiectivului de investitii **”Elaborare Studiu de Fezabilitate și Proiect pentru Autorizarea Lucrărilor de Construire pentru realizarea pasajului rutier denivelat: Lot 6 – DN 28, km 56+136 intersecție cu CF 613 Lețcani – Dorohoi km 1+632”.**

2.3 REZULTATELE AȘTEPTATE DIN PARTEA PRESTATORULUI

Prestatorul se va angaja să presteze serviciile de proiectare de o manieră rezonabilă și prin competență și profesionalismul așteptate din partea unei organizații cu statut profesional ridicat, în conformitate cu standardele stabilite în acest Caiet de Sarcini.

Principalele rezultate așteptate din partea prestatorului sunt:

- **Elaborarea Studiului de Fezabilitate (SF) inclusiv expertiza tehnica conform art. 18.2 din Legea 10/1995 avand in vedere ca lucrarile se conecteaza la o structura existenta;**
- **Proiect pentru obținerea autorizației de construire (PAC) ținând cont de aplicabilitatea în totalitate a legislației în vigoare (norme, normative, standarde, legi etc.);**
- **Acordare de asistență tehnică pentru întocmirea Documentației de atribuire a contractului de realizare PT + execuție lucrări;**

C.N.A.I.R. S.A. va fi responsabil pentru următoarele:

- Realizarea auditului de siguranta rutiera, in conformitate cu prevederile Legii 265/2008, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Obținerea autorizației de construire pe baza documentelor elaborate si furnizate de către Prestator.

3 DESCRIEREA SERVICIILOR

Serviciile pe care Prestatorul le va realiza, vor fi în conformitate cu prezentul caiet de sarcini, cu prevederile HG nr. 907/2016, cu respectarea legislației și a reglementărilor tehnice curente în vigoare și în baza aplicării unor metodologii relevante, bazate pe cele mai bune practici naționale și internaționale în domeniul infrastructurii de transport, pentru elaborarea Studiului de Fezabilitate.

Prestatorul va fi responsabil pentru asigurarea resurselor necesare în vederea gestionării corespunzătoare a riscurilor generale, fără a solicită costuri suplimentare Beneficiarului.

Prestatorul va realiza serviciile solicitate la un nivel cantitativ și calitativ minim solicitat prin legislație, prezentului caiet de sarcini, reglementărilor tehnice în vigoare și prin Legea 10/1995 cu modificările și completările ulterioare, privind calitatea în construcții.

3.1 STUDIUL DE FEZABILITATE – ASPECTE GENERALE

Expertiza tehnica

Prestatorul va efectua o expertiza tehnica pe sectorul studiat, iar contravaloarea acesteia va fi cuprinsa in valoarea totala a contractului de servicii.

Expertiza tehnica va fi efectuata de un expert autorizat care va intocmi un raport de expertiza cu privire la situatia tehnica a sectorului de drum studiat

Studiul de Fezabilitate va respecta conținutul cadru definit în HG 907/2016.

De asemenea, Studiul de Fezabilitate va fi conform cu cerințele din prezentul caiet de sarcini, cu respectarea legislației și reglementărilor tehnice în vigoare și în baza aplicării unor metodologii relevante, bazate pe cele mai bune practici naționale și internaționale de întocmire a studiilor de fezabilitate, în domeniul transporturilor, respectiv al autostrăzilor și drumurilor naționale. Printre altele, caietul de sarcini încorporează unele cerințe necesare pentru BEI.

Studiul de fezabilitate va cuprinde 4 etape principale, după cum urmează:

1. Stabilirea criteriilor de proiectare, inclusiv pe baza analizei de adaptare și rezistență la schimbări climatice, daca este cazul;
2. Identificarea constrângerilor, variantelor de soluție constructivă/ tehnică (minim 3 variante), compararea lor prin analiză multi-criterială și selectarea a două variante;
3. Compararea detaliată a celor doua variante, la nivel de proiect conceptual, evaluare preliminară a impactului asupra mediului și analiză cost-beneficiu. Selectarea variantei optime.
4. Detalierea variantei optime și finalizarea studiului de fezabilitate, inclusiv prin integrarea rezultatelor auditului de siguranță rutieră.

Documentatia tehnico-economica SF va cuprinde:
Volumul 1 – Memoriu tehnic
Volumul 2 – Parte desenata
Volumul 3 – Deviz general, Indicatori – tehnico-economici, grafic de executie;

Volumul 4 – Studiu de trafic
Volumul 5 – Analiza cost- beneficiu,
Volumul 6 – Studii topografice
Volumul 7 – Studii geotehnice
Volumul 8 – Studiul de evaluare a impactului asupra mediului
Volumul 9 – Documentatii pentru obtinere avize si acorduri inclusiv studiile de solutie solicitate de detinatorii de utilitati
Volumul 10 – Proiecte de mutari si protejari de instalatii
Volumul 11 – Audit de siguranta circulatiei
Volumul 12 – Antemasuratorile aferente listelor de cantitati si descrieri de pret ale categoriilor de lucrari
Volumul 13 – Avize si acorduri
Volumul 14 - Documentatiile privind exproprierea terenurilor

Studiul de fezabilitate va fi elaborat de catre Prestator in asa maniera incat sa inlature orice risc care ar putea aparea in urma auditarii proiectului, iar daca aceste riscuri vor fi datorate/generate de catre neconformitati ale proiectului, acestea vor fi asumate si remediate de catre Prestator pe cheltuiala sa.
Auditul de Siguranta Rutieră se va realiza in conformitate cu prevederile Legii 265/2008 *privind gestionarea siguranței circulației pe infrastructura rutieră* - republicata, cu modificările și completarile ulterioare si **este in sarcina Beneficiarului.**
Prestatorul va asigura asistenta de specialitate Beneficiarului in vederea realizarii Auditului de Siguranta Rutiera

Studiul de Fezabilitate se avizează în cadrul:
- Comisiei Tehnice de Siguranță CNAIR;
- CTE – CNAIR;
- CTE – MTI;
- Consiliul Interministerial (după caz).

3.2 STABILIREA CRITERIILOR DE PROIECTARE

3.2.1 Analiza cadrului legislativ și reglementărilor tehnice în vigoare

Prestatorul va identifica și va respecta actele normative, standardele și ghidurile, naționale și europene, aplicabile și relevante pentru fiecare activitate necesară pentru elaborarea Studiului de Fezabilitate precum și pentru celelalte activități de prestat conform prezentului caiet de sarcini.

3.2.2 Studiul preliminar de rezistență și adaptare la schimbări climatice, daca este cazul

Prestatorul va folosi metodologia definită în documentul intitulat *"Orientări tehnice referitoare la imunizarea infrastructurii la schimbările climatice în perioada 2021-2027"* comunicarea Comisiei Europene (2021/C 373/01)[1].

Analiza Prestatorului va include o analiză aferentă etapei 1 conform documentului mai sus menționat.

În această fază a serviciilor, analiza aferentă etapei 2 va fi una preliminară, în sensul că se va concentra asupra standardelor de folosit pentru a preveni sau reduce riscurile identificate.

Pentru a identifica amploarea riscului climatic viitor, prestatorul va obtine proiectii ale schimbarilor climatice la rezolutie inalta pentru zona proiectului. Aceste date pot fi obtinute de la Administratia Nationala de Meteorologie din Romania.

Datele ar trebui sa furnizeze previziuni in confromitate cu RCP2.6 si RPC8.5 – o cale Reprezentativa a Concentratiei (RPC – Representative Concentration Pathway) este o traiectorie a concentratiei de gaze cu efect de sera in atmosfera, adoptata de Grupul interguvernamental de experti privind schimbarile climatice (IPCC -Intergovernmental Panel on Climate Change). Fiecarei traiectorii ii este asociata o crestere anticipata a temperaturii medii globale. Aceste traiectorii permit oamenilor de stiinta sa elaboreze scenarii

[1] A se vedea: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021XC0916(03)

de schimbari climatice regionale si nationale separate. Aceste scenarii pot fi apoi utilizate pentru a identifica impactul asupra infrastructurii si potentialele optiuni de adaptare.

Costurile pentru obtinerea proiectiilor ale schimbarilor climatice la rezolutie inalta pentru zona proiectului vor fi incluse in propunerea financiara de catre prestator.

Datele trebuie să aibă o rezoluție înaltă, de 0,11 grade de arc (sau mai bună). Coordinated Regional climate Downscaling EXperiment (CORDEX) este o sursă potențială de astfel de date. Datele ar trebui să permită elaborarea de predicții în conformitate cu RCP2.6 și RCP 8.5 pentru durata de viață a proiectului.

NOTA:

• Datele privind schimbările climatice sunt în mod obișnuit corelate cu longitudinea și latitudinea unei locații. Termenul "0,11 grade de arc" se referă la o precizie de măsurare a longitudinii sau latitudinii în orice locație. Aceasta este, de asemenea, cea mai detaliată rezoluție a datelor climatice retrogradate, modelate în prezent. La Ecuator, rezoluția spațială este de aproximativ 12,21 km. Valoarea de 0,11 grade de arc de longitudine este mai mică din punct de vedere spațial în România (aproximativ 10 km).

Cu titlu de exemplu, nivelul intensității precipitațiilor de dimensionare va fi adaptat pentru a asigura o protecție efectivă a drumului împotriva inundațiilor, nu doar cu privire la nivelurile din trecut dar și cu privire la nivelurile probabile din următorii 50-100 de ani. In plus, adaptarea va asigura faptul ca executia obiectivului nu va creste riscul de inundatii in comunitatile invecinate peste cel care ar putea avea loc in lipsa proiectului. De exmplu, caile de drenaj existente trebuie mentinute/redirectionate.

În ceea ce privește proiecte rutiere, se consideră că principalele riscuri aferente schimbărilor climatice sunt următoarele:

Risc	Consecințe orientative
Precipitații extreme crescute	- Inundații pluviale, inundații ale râului, alunecări de teren, eroziune - Avarii aduse infrastructurii rutiere (diguri, structuri de poduri, structuri de drenaj, trotuar) - Inundarea suprafeței drumului, deconectarea serviciilor de utilități
Temperaturi crescute	- Înmuierea straturilor bituminoase de suprafață la temperaturi extrem de ridicate - Îmbătrânirea/oxidarea și degradarea asfaltului, defectarea rosturilor la pavaj din beton
Ninsori	- Precipitațiile mai mari de iarnă (ninsori) pot duce la cerințe mai mari de întreținere
Vânturi puternice	- Deteriorări ale indicatoarelor, semnalizării, pasajelor supraterane și din cauza căderii de obiecte mari (copaci, linii electrice)

Rezultatele studiilor climatice sunt, de asemenea, incorporate in studiul de evaluare a impactului asupra mediului.

Pentru a evalua în mod concret riscul de inundații legat de fiecare obiectiv în parte, Prestatorul va utiliza hărțile de risc prezentate pe: https://rowater.ro/despre-noi/descrierea-activitatii/managementul-situatiilor-de-urgenta/directiva-inundatii-2007-60-ce/harti-de-hazard-si-risc-la-inundatii/

3.2.3 Accesibilitate și aspecte sociale

Prestatorul va analiza cerințele necesare pentru a asigura un grad crescut de accesibilitate pentru toate categoriile de utilizatori ai infrastructurii, inclusiv pietoni și cicliști.

O atenție specială va fi acordată nevoilor următoarelor categorii vulnerabile: persoane cu mobilitate redusă, femei, copii, persoane în vârstă, persoane cu dizabilități, grupuri minoritare. Printre altele, modul de proiectare al spațiilor destinate bicicliștilor și pietonilor va lua în considerare aceste nevoi.

Tinand cont de constatatrile de pe parcursul elaborarii Studiului de Impact Social si asupra Mediului, de concluziile oricaror alte evaluari/studii relevante si de rezultatele procesului de implicare a partilor intereseate, Proiectantul va trebui sa asigure elaborarea unui set de masuri pentru a aborda impactul si riscurile identificate, precum si orice oportunitati de imbunatatire a performantelor sociale si de mediu.

3.2.4 Prezentarea criteriilor de proiectare

Ca rezultat al analizelor elaborate în conformitate cu secţiunile de mai sus, Prestatorul va prezenta criteriile de proiectare pe care urmează să le aplice pe parcursul Studiului de Fezabilitate.

Rezulatele studiului privind rezilienta si adaptarea la schimbarile climatice vor fi incorporate in activitatile ulterioare pentru a se asigura ca masurile de adaptare necesare sunt incorporate in studiile de fezabilitate. De exemplu, riscul identificat de inundatii trebuie sa fie incorporat in criteriile de proiectare pentru proiectarea lucrarilor de drenaj si a lucrarilor de terasament/excavare.

Acestea vor stabili documentul de referinţă folosit dar şi, oriunde este aplicabil, nivelul minim stabilit. Acest nivel nu va fi inferior celui definit în prezentul caiet de sarcini dar poate fi superior, din motive întemeiate cum ar fi durabilitate, siguranţă rutieră sau rezistenţă la schimbări climatice. Totuşi, Prestatorul va justifica nivelurile superioare propuse în raport cu eficienţa economică, luând în seamă aspecte de proporţionalitate.

3.3 ANALIZA MULTICRITERIALA DE SOLUŢII

Ca parte a acestei etape, Prestatorul va identifica, studia şi propune minim 3 scenarii/opţiuni tehnico-economice diferite, fundamentând şi recomandând, justificat şi documentat, scenariul/opţiunea tehnico-economică optimă pentru realizarea obiectivului de investiţii.
Punctul de pornire a analizei multicriteriale va consta în identificarea constrângerilor precum şi în elaborarea metodologiei pentru analiza multicriterială.

Aceste scenarii/ opţiuni tehnico-economice vor include o analiză a soluţiilor tehnice pentru realizarea obiectivului de investiţii **"Elaborare Studiu de Fezabilitate şi Proiect pentru Autorizarea Lucrărilor de Construire pentru realizarea pasajului rutier denivelat: Lot 6 – DN 28, km 56+136 intersecţie cu CF 613 Leţcani – Dorohoi km 1+632",** o analiză a infrastructurii existente şi un punct de vedere al soluţiilor tehnice ce vor fi adoptate.
Pentru realizarea obiectivului de investiţii **mai sus menţionat,** Prestatorul va prezenta cel puţin 3 soluţii pentru amenajarea pasajului rutier pe care le va fundamenta şi recomanda, justificat şi documentat.

La nivel de analiză multicriterială, soluţiile scenariilor/opţiunilor tehnico-economice vor fi studiate la nivel de ortofotoplanuri, harta scara max 1:5000 cu prezentare generală susţinută de date culese din teren respectiv poze, filmări, coordonate Gps ale axului corelate cu kilometrajul şi cu pozele din teren, orice altă dovadă privind fezabilitatea soluţiei. Culegerea acestor date din teren se va realiza împreună cu un reprezentant al Beneficiarului (după caz).
Prestatorul va recomanda şi va susţine argumentat tehnico-economic scenariul/opţiunea optim(ă).
Prestatorul va prezenta şi Autorităţilor Locale scenariile/opţiunile tehnico-economice analizate, în scopul evitării obstrucţionării dezvoltării programelor locale, cu precadere a acelora care sunt incluse în Planurile de Amenajare teritoriale aprobate, precum şi corelarea cu aceste programe.
Prestatorul va verifica cu Autorităţile Locale, va elabora documentele şi va obţine avizele necesare, astfel încat să nu existe nici un impediment în implementarea Proiectului în baza scenariului/opţiunii tehnico-economice optime selectate.
Beneficiarul va propune acceptarea sau respingerea unor scenarii/opţiuni tehnico - economice în baza următoarelor aspecte principale, fără a se limita la acestea:

- lista cuprinzătoare şi clară a constrângerilor/restricţiilor (teren, geologie, mediu inclusiv situri Natura 2000, arii naturale protejate de interes naţional, internaţional, etc, infrastructură, utilităţi publice sau alte construcţii existente, impact socio-economic, schimbări climatice, constrangeri si limitari (inclusiv operare si întretinere);
- estimarile privind economiile rezultate in urma scaderii numarului de accidente pentru fiecare optiune prezentata;

- impactul sigurantei rutiere asupra retelei rutiere din imprejurime/adiacent pentru fiecare optiune prezentata;
- evaluarea traficului rutier și pietonal pentru fiecare variantă propusă și lista cuprinzând datele tehnice, de trafic, economice, actualizate;
- analiza cost-beneficiu și analiza multicriterială care vor furniza o bază solidă pentru selectarea scenariului/opțiunilor tehnico-economic(e) optim(ă) recomandat(ă).

O analiză multicriterială detaliată va fi realizată, aceasta conducând în final la selectarea unui(ei) singur(e) scenariu/optiuni tehnico-economic(e). Prestatorul va agrea cu Beneficiarul criteriile utilizate pentru analiza multicriterială detaliată.
Prestatorul va realiza o evaluare calitativă și cantitativă (dacă este posibil) pentru fiecare dintre criteriile avute în vedere în cadrul analizei multicriteriale detaliate, bazându-se pe evaluări și analize realizate ca parte a studiului.
Importanța atribuită fiecărui factor și criteriu avut în vedere în analiza multicriterială, va fi agreată cu Beneficiarul.

3.3.1 Identificarea constrângerilor

Constrângerile relevante vor fi identificate și localizate. Acestea vor include, fără a fi limitate la:
- Zone locuite, industriale, etc,
- Căi de comunicații, rețele utilități,
- Particularitati de relief (cursuri de apă, păduri etc)
- Arii naturale protejate de interes național, arii naturale protejate de interes internațional, etc;
- Zone geologice.

Prestatorul va baza analiza sa și pe documente existente, completate cu recunoașteri vizuale la fața locului.

3.4 STUDIUL DE TRAFIC

Prestatorul va efectua prognoza de trafic în baza căreia se va elabora Analiza Multicriteriala și Analiza Cost-Beneficiu.
Prestatorul la elaborarea prognozelor de trafic va include de asemenea compoziția traficului generat: indus, atras și de dezvoltare.

3.5 INVESTIGAȚII DE TEREN

Pentru varianta optimă recomandată de către Prestator și avizată de Beneficiar se vor realiza investigații de teren detaliate, care să asigure un grad de încredere ridicat asupra viabilitatii soluției optime recomandate, definită în cadrul Studiului de Fezabilitate, în vederea minimizării si/sau eliminării riscurilor de teren aferente (geostructurale, geotehnice, topografice, utilități, etc).

Cu toate că aceste investigații de teren vor fi realizate în faza de studiu de fezabilitate, gradul de detaliu al studiilor de teren din paragrafele de mai jos va fi cel corespunzător fazei de elaborare a proiectului tehnic.

3.5.1 Natura terenului, materiale, etape de construcție, sănătate și securitate

Raportul privind solul, materialele, etapele de construcție și aspectele de sănătate și securitate va fi inclus ca și capitol separat în cadrul Studiului de Fezabilitate.

Prestatorul va intocmi Planul general de securitate si sanatate in munca a constructiei, la faza de proiectare, plan ce va fi utilizat la faza de executie a lucrarilor pentru desfasurarea activitatii de coordonare pe santier, in conformitate cu prevederile art. 17 din HG 300/2006.

Proiectul va trebui să respecte legislația națională și a UE aplicabilă în materie de sănătate publică, siguranță și securitate la locul de muncă, precum și orice obligații care decurg din convențiile internaționale și acordurile multilaterale relevante; și să ia în considerare orientările și standardele europene relevante.
În conformitate cu standardul BEI nr. 9, articolul 17 , investitorul este responsabil pentru instituirea unui sistem de management al sănătății și securității (HSMS) bine definit, proporțional cu riscurile proiectului,

pentru gestionarea sănătății, siguranței și securității ocupaționale și publice, inclusiv un plan de management al sănătății și securității, sau un document echivalent, care să țină seama de pericolele, riscurile și impactul proiectului, precum și de cele mai bune practici internaționale, cum ar fi orientările OIM privind sistemele de management al securității și sănătății în muncă (OIM-OSH 2001).Acestea vor fi intocmite de Prestator in numele Beneficiarului.

3.5.2 Studii topografice detaliate

Prestatorul va face investigații detaliate ale amplasamentului lucrărilor pe baza planurilor ortofotogrametrice/ortofotoplanuri/hărți.
Prestatorul va realiza studii topografice detaliate.
Prestatorul va ține cont de faptul că prin geometria existentă, se regăsește o amenajare spațială complexă.
În vederea unei analize corespunzătoare se impune o îndesire a profilelor de ridicare topografică.
Distanțele maxime între profilele transversale de ridicare topografică vor fi de 10 m sau mai mici după caz în condițiile respectării celor prezentate mai sus.
Prestatorul va realiza studiile topografice detaliate în baza sistemului STEREO 70 pentru planimetrie și în Sistem MAREA NEAGRA 75 pentru altimetrie vizate de OCPI, pentru amplasamentul lucrărilor.

3.5.3 Studiul hidraulic și hidrologic

Prestatorul va intocmi (dupa caz) Studiul hidraulic și hidrologic.
În vederea menținerii în bună stare a elementelor constructive ale drumului (în special al terasamentelor și structurilor rutiere) se va întocmi un studiu hidrologic pe baza căruia se vor stabili soluțiile constructive pentru îndepărtarea diverselor categorii de ape din zona lucrărilor.
Studiul hidrologic se va întocmi în paralel cu studiul geotehnic. Aceste studii sunt necesare pentru determinarea regimului apelor subterane care afectează terenul pe care este situat corpul drumului și stabilește măsurile de luat pentru ca această acțiune să fie cât mai redusă.
Prestatorul va prezenta, dacă este cazul, documentația și rezultatele studiului hidraulic și hidrologic, și documentația pentru obținerea avizului de Gospodărire a Apelor la Administrația Națională "Apele Române"/Institutul Național de Hidrologie și Gospodărire a Apelor.
Prestatorul va realiza un studiu al datelor disponibile cu privire la bazinele hidrografice din zonă, statistici de ploi, astfel încât să evalueze zonele de captare și parametrii hidraulici pentru toate prevederile existente și propuse de scurgere.

3.5.4 Studiu geotehnic

Prestatorul va furniza, un Studiu Geotehnic care va prezenta toate datele geotehnice colectate ca urmare a investigațiilor necesare conform reglementărilor tehnice în vigoare pentru lucrări și implicit pentru obținerea informațiilor relevante privind terenul de fundare.
Studiul Geotehnic va fi întocmit respectând următoarele reglementări tehnice:

- NP 074-2014 „*Normativ privind documentațiile geotehnice pentru construcții*";
- SR EN 1997 „*Eurocod 7: Proiectarea geotehnică, Partea 1: Reguli generale și Partea 2: Investigarea și încercarea terenului*";
- AND 614-2013 „*Îndrumător de întocmire a documentațiilor geotehnice pentru drumuri naționale, drumuri expres și autostrăzi*";
- STAS 1242/2-83 „*Teren de fundare. Cercetări geologico-tehnice și geotehnice specifice traseelor de căi ferate, drumuri și autostrăzi*";
- HG nr. 907/2016 privind „*Etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico - economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice*".

Studiul geotehnic va fi verificat de un verificator atestat pentru domeniul Af („*Rezistență mecanică și stabilitate pentru masivele de pământ, a terenului de fundare și interacțiunea cu structurile îngropate prin investigații geotehnice și proiectare geotehnică*"), conform legislației în vigoare contractat de prestator. Verificarea Af intra in sarcinile prestatorului.

Tema de proiectare pentru investigații geotehnice va cuprinde lista investigațiilor propuse, plan și profil longitudinal cu reprezentarea acestora. În funcție de condiționalitățile de acces în teren, în mod justificat, Prestatorul poate propune repozitionarea investigațiilor propuse sau efectuarea altor tipuri de investigații care vor fi agreate de comun acord cu Beneficiarul.
Cerințele minime obligatorii privind cuprinsul Studiu Geotehnic sunt prezentate în cele ce urmează, cu mențiunea că nu au caracter limitativ.

A. PĂRȚI SCRISE

1. Date generale

- Denumirea lucrării;
- Investitor/Beneficiar;
- Proiectant General;
- Proiectant de specialitate Studii geotehnice;
- Numele, adresa și calitatea tuturor unităților care au participat la lucrările de investigare geotehnică;
- Amplasament (denumire tronson/lot/secțiune, poziție în coordonate WGS84 și STEREO70);
- Documente tehnice furnizate de benefieciar și/sau proiectant.

2. Date despre amplasament

- Considerații geologice și geomorfologice generale sintetizate în urma cartării geologice și geomorfologice a zonei ce urmează a fi străbătută de proiect;
- Considerații hidrogeologice și meteoclimatice generale;
- Zonarea seismică a amplasamentului lucrării;
- Adâncimea de îngheț de referință pentru lucrare;
- Istoricul amplasamentului și situația actuală;
- Condiții referitoare la vecinătățile lucrării (construcții învecinate, trafic, diverse rețele, vegetație, produse chimice periculoase etc.);
- Încadrarea preliminară a lucrării în categoria geotehnică;
- Încadrarea obiectivului în „Zone de risc" conform Legii nr. 575/2001 privind aprobarea planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a V-a Zone de risc natural.

3. Investigarea terenului de fundare

Investigarea terenului de fundare se efectuează în conformitate cu prevederile SR EN 1997-2 Eurocod 7 Proiectarea geotehnică. Partea 2: Investigarea și încercarea terenului, NP074-2014: Normativ privind documentațiile geotehnice pentru construcții, STAS 1242/2-83 Teren de fundare. Cercetări geologico-tehnice și geotehnice specifice traseelor de căi ferate, drumuri și autostrazi, STAS 1242/4-85: Cercetări geotehnice prin foraje executate în pământuri și AND 614-2013: Îndrumător de întocmire a documentațiilor geotehnice pentru drumuri naționale, drumuri expres și autostrăzi.

Investigarea terenului de fundare se realizează de către unități de profil, dotate corespunzător din punct de vedere tehnic cu utilaje, aparatură și dispozitive specializate, atestate și încadrate cu personal având o calificare adecvată în domeniul investigațiilor geotehnice, geologice și geofizice.

Investigarea terenului de fundare se efectuează ținând seama de Categoria Geotehnică a lucrării.

Lucrările de foraj vor fi efectuate cu utilaje mecanizate, în sistem rotativ, uscat sau cu circulație, cu tuburi carotiere simple, duble, triple sau sistem / tip Wire-Line (WL) – diametrele de lucru fiind conform standardelor în vigoare (SR EN ISO 22475-1) iar clasele de calitate a eșantioanelor conform specificațiilor SR EN 1997-2:2007 tabel 3.1.. Sistemul de foraj tip Wire-Line nu este unul impus de Beneficiar, prin utilizarea termenului "tip" este la latitudinea operatorului economic utilizarea de echipamente cu capacități similare. Recuperajul tuturor forajelor executate nu va fi mai mic de 70%. În ceea ce priveste execuția forajelor, echipamentele de foraj și metodele de săpare, se vor adapta în funcție de litologia interceptată.

În toate forajele executate se va măsura nivelul apei subterane, dacă acesta va fi interceptat. Pe fișele de foraj se va indica nivelul apei subterane la adâncimea de interceptare, precum și nivelul măsurat după stabilizare.

În cadrul Studiului Geotehnic se vor prezenta:

- Datele calendaristice de realizare a lucrărilor de teren și de laborator;
- Utilajele și echipamentele utilizate la investigarea terenului (caracteristicile esențiale ale utilajelor de forat sau ale altor echipamente / dispozitive utilizate, etc.);
- Denumirea laboratorului autorizat / acreditat care a efectuat încercările / analizele pământurilor și apei subterane, cu prezentarea în copie a autorizației/autorizațiilor precum și a a anexei cu încercările de laborator autorizate / acreditate.

3.1 Cartarea geologică și geomorfologică a terenului

Cartarea terenului se va realiza în lungul traseului drumului, acoperind vecinătățile acestuia, conform indicatiilor de mai jos:

- toate informațiile culese pe o zonă prestabilită – stanga - dreapta față de axul proiectat al traseului drumului, vor fi transpuse pe planul de situație (bălțiri, vegetație de baltă, copaci înclinați, ravene, alunecări de teren, trepte de desprindere și de reful, utilități supraterane și subterane posibil de identificat, intersecții cu căi de comunicații, aflorimente existente, falii, fisuri, discontinuități etc.) și vor fi atașate fotografii de detaliu, pe direcția crescătoare a kilometrajului, cu detalierea fenomenelor din zonă;
- în vederea stabilirii densității și poziției punctelor de interes se vor respecta prescripțiile minime stabilite de STAS 9824/3-74 Măsurători terestre. Trasarea pe teren a drumurilor publice proiectate;
- lățimea zonei cercetate va respecta cerințele AND 614-2013.

3.2. Amplasarea și geometria lucrărilor de investigare

Prezentarea lucrărilor de teren efectuate va cuprinde detalii referitor la amplasarea punctelor de investigare, pozițiile acestora în coordonate STEREO 70, adâncimea investigațiilor, cota fiecărui foraj, diametrul de săpare, categoria metodei de prelevare, numărul, dimensiunile și calitatea eșantioanelor obținute.

Punctele de investigare geotehnică se vor marca pe amplasament înainte ca procesul de investigare să înceapă, conform SR 3371/2-2019 Măsurători terestre. Jaloane metalice. Punctele de executare a investigațiilor geotehnice vor fi ridicate topografic și raportate pe un plan de situație.

Amplasarea punctelor și adâncimile de investigare se vor stabili pe baza informațiilor preliminare obținute, în funcție de condițiile litologice cunoscute, de tipul și dimensiunile lucrării și de problemele inginerești implicate, conform specificațiilor prezentate în SR EN 1997-2:2007, respectiv NP 074-2014 și AND 614-2013.

3.2.1. Podețe

În cazul podețelor se va realiza câte un foraj cu adâncimea minimă de 6.0m, sau până la roca de bază, continuat cu 1.0m în aceasta, dacă roca de bază se afla la o adâncime mai mică de 3.0m. Investigațiile pentru podețe vor fi realizate în corelare cu cota inferioară a sistemului de drenaj proiectat astfel încât adâncimile de investigare recomandate anterior să fie utile fazei de proiectare.

3.2.2. Lucrări de arta

Zona viitoarelor lucrări de arta se va investiga, luând în considerare condițiile geomorfologice specifice proiectului, prin efectuarea numărului recomandat de investigații geotehnice pentru fiecare fundație a structurii conform NP 074-2014, SR EN 1997-2:2007, respectiv AND 614-2013, precum și prelevarea și încercarea probelor conform normativelor în vigoare.

În cazul lucrărilor de extindere/modernizare ce presupun păstrarea de elemente constructive ale fundațiilor unor structuri vechi, pe lângă cerințele reglementărilor tehnice în vigoare referitor la investigațiile geotehnice necesare se vor determina în mod obligatoriu cota și adâncimea de fundare a

lucrărilor de arta existente, terenul portant al acestora și litologia pe o adâncime care să acopere zona activă a fundațiilor.

3.2.3. Zone de drum (rambleu / debleu)

În cazul aliniamentelor și curbelor, se va considera un interval de 20-200m între două foraje succesive.

Se vor avea în vedere condițiile geomorfologice specifice proiectului pentru efectuarea numărului recomandat de investigații geotehnice și a adâncimilor de investigare, în conformitate cu prevederile NP 074-2014, SR EN 1997-2:2007, respectiv AND 614-2013.

Investigațiile geotehnice executate vor asigura și identificarea structurii rutiere existente (dacă este cazul).

Gestionarea eficienta a solului vegetal necesita o planificare inainte de inceperea lucrarilor. Pamantul vegetal adecvat va fi decopertat pentru a fi utilizat in cadrul programului de reabilitare. Pamantul vegetal va fi, fie depozitat pana cand vor fi disponibile zone reconturate adecvate, fie, de preferinta, va fi readus direct si imediat peste zonele care urmeaza sa fie reabilitate.

Responsabilitatea deciziei asupra executării de invesigații suplimentare în caz de nevoie, este în sarcina Prestatorului, care înainte de a lua această decizie va înainta Beneficiarului o documentație justificativă din care să rezulte necesitatea acestei suplimentări și va executa investigații suplimentare numai după aprobarea Beneficiarului.

3.2.4. Zone de hazard și risc

În urma cartării, în cazul în care vor fi identificate zone cu alunecări de teren, acestea se vor investiga prin efectuarea de profile geologice pe direcția principală de alunecare, alcătuite pe baza a cel puțin trei foraje geotehnice cu prelevare de probe netulburate (un foraj poziționat amonte față de alunecare, un foraj în zona alunecată și un foraj în aval de alunecare).

Pentru obținerea informațiilor cu privire la apele subterane, în funcție de necesitate, forajele vor fi echipate piezometric, astfel încât să vină în completarea informațiilor obținute din forajele geotehnice.

Se vor investiga zonele cu umiditate excesivă și zonele inundabile existente în amplasamentul amprizei drumului, identificate în urma cartării geomorfologice a amplasamentului, în vederea alegerii unei solutii viabile de îmbunătățire a terenului de fundare, respectiv de protecție la inundații.

3.3. Prelevarea probelor

Prelevarea probelor se va realiza respectând cerințele SR EN ISO 22475-1:2021 "Investigații și încercări geotehnice. Metode de prelevare și măsurări referitoare la apa subterană. Partea 1: Principii tehnice pentru prelevarea eșantioanelor de pamânt, roca si apa subterana".

Probele netulburate de pământ vor fi prelevate la fiecare 2.0m adâncime sau la fiecare schimbare de strat geologic, astfel încât fiecare strat coeziv să aiba cel putin o probă netulburată. În cazul imposibilității prelevării probelor netulburate, vor fi realizate cel puțin încercări de penetrare dinamică (SPT, DPSH etc.), pentru determinarea proprietăților mecanice ale stratului respectiv, iar materialul recuperat va fi considerat probă tulburată.

Pentru prelevarea probelor netulburate se vor folosi tuburi/ștuțuri prelevatoare conform reglementărilor tehnice în vigoare. Acestea vor fi parafinate imediat după prelevare. În cazul interceptării unor straturi macroporice (în special depozite loessoide), utilizarea fluidului de foraj este strict interzisă (cu excepția suspensiei de polimeri) iar prelevarea probelor netulburate va fi realizată respectând reglementările tehnice în vigoare. Tuburile și stuturile vor fi utilizate în condițiile tehnice de referință pentru prelevarea probelor (categorii de probe conform Eurocod 7, Partea 2, A si B).

Probele de apă vor fi prelevate și înmagazinate în recipiente de plastic sau de sticlă (se recomandă sticla maronie), cantitatea fiind de aprox. 2 litri și vor fi testate pentru determinarea agresivității apei față de betoane și metale. Probele trebuie să conțină un volum cât mai redus de parte solidă iar condițiile de realizare a determinărilor sunt cele indicate de normele de referință în domeniu.

3.4. Încercări de laborator

Încercările de laborator se vor face ținând cont de reglementările tehnice în vigoare, de categoria geotehnică, de tipul de pământ, de cerințele suplimentare solicitate de proiectantul de specialitate și de cerințele verificatorului Af.

Laboratoarele în care vor fi încercate probele trebuie să prezinte un sistem propriu de calitate în conformitate cu SR EN ISO/IEC 17025:2018 și să fie autorizate de către Inspectoratul de Stat în Construcții în conformitate cu legislația în vigoare.

In cadrul Studiului Geotehnic se va prezenta denumirea fiecarui laborator autorizat/acreditat care a efectuat incercarile/analizele pamanturilor si apei subterane, cu prezentarea in copie a autorizatiei si a anexei cu incercarile de laborator autorizate/acreditate.

Tipul si cantitatea minima de incercari de laborator care vor fi realizate sunt specificate in NP 074-2014 si SR EN 1997-2, precum si normele in vigoare pentru pamanturile avand caracteristici speciale.

Incercarile se vor realiza pe un numar suficient de probe prelevate din fiecare strat al amplasamentului pentru obtinerea unor valori caracteristice statistic valabile avand un grad de asigurare de 95%, in conformitate cu exigentele normativului NP 122/2010 privind determinarea valorilor caracteristice si de calcul ale parametrilor geotehnici.

Rapoartele de incercari vor contine datele de identificare a probelor – identificare amplasament, numarul forajului sau al lucrarii de prospectare realizate, numarul probei, adancimea de prelevare – si toate informatiile obtinute din realizarea incercarilor. Copiile tuturor buletinelor de incercare vor face parte din documentatia geotehnica inaintata Beneficiarului.

3.5. Investigarea geofizica

Se vor efectua investigatii geofizice in completarea celor geotehnice, conform AND 614-2013 cap. 4.3.13: „ *Pentru poduri, pasaje, viaducte si tuneluri se va realiza o prospectiune geofizica in lungul axei structurii si doua sau mai multe prospectiuni transversale, in functie de lungimea structurii*" (dupa caz). Metodele de investigare geofizica alese trebuie sa asigure rezolutia si adancimea necesara pentru realizarea unei imagini concludente asupra zonei investigate (litologie, geometrie, suprafete de cedare, strate litologice de consistenta redusa, suprafete de discontinuitate, falii, fisuri, accidente tectonice, etc.).

Dintre metodele de investigatie geofizica existente, se recomanda alegerea metodelor de mai jos, in conformitate cu urmatoarele prevederi:

- Cercetarea geofizica a terenului prin metode seismice, conform STAS 1242/7-84, ASTM D4428/D4428M-14, ASTM D5777-18, ASTM D7400/D7400M-19;
- Cercetarea geofizica a terenului prin metode seismice, conform STAS 1242/7-84, ASTM D4428/D4428M-14, ASTM D5777-18, ASTM D7400/D7400M-19;
- Cercetarea geofizica a terenului prin metode electrometrice in curent continuu, conform STAS 1242/8-75 si ASTM D6431-18;
- Cercetarea geofizica a terenului prin metode radiometrice, conform STAS 1242/9-76;
- Investigatii geofizice electromagnetice de tip geo-radar, conform ASTM D6432-19;

3.6. Asigurarea accesului in teren in vederea executarii investigatiilor geotehnice

Prestatorul va fi responsabil pentru orice curatare a amplasamentului (inclusiv defrisare), precum si pentru proiectarea si constructia oricaror drumuri de acces temporar, platforme sau alte facilitati care pot fi necesare pentru buna desfasurare a activitatilor specifice tuturor tipurilor de investigatii ale terenului, inclusiv pentru restabilirea conditiilor initiale ale suprafetelor de teren afectate.

4. Prezentarea informatiilor geotehnice

- Sintetizarea datelor existente din Studiile Geotehnice anterioare sau din alte documentatii tehnice de interes pentru lucrare;
- Prezentarea incercarilor in situ, incercarilor de laborator efectuate si a standardelor de referinta;

- Rezultatele incercarilor de teren si de laborator (prezentarea tabelara si grafica a rezultatelor incercarilor de teren si de laborator, anexate memoriului tehnic, respectiv grafice de variatie a proprietatilor fizico-mecanice ale pamanturilor intalnite in amplasament; in cadrul acestora vor fi clar evidentiate limitele de strat;
- Prezentarea stratificatiei in amplasamentul analizat (descrierea de detaliu a tuturor stratelor de referinta pentru lucrarea analizata si a sectiunilor litologice) si a stratului de pamant vegetal interceptat;
- Identificarea si evidentierea zonelor cu pamanturi dificile (PUCM, PSU, nisipuri lichefiabile, terenuri in panta, umpluturi antopice, etc.);
- Determinarea valorilor caracteristice ale parametrilor fizico - mecanici obtinuti pentru stratele identificate si furnizarea valorilor caracteristice cu grad de acoperire de 95% (conform NP 122/2010 privind determinarea valorilor caracteristice si de calcul ale parametrilor geotehnici);
- Informatii cu privire la nivelul/nivelurile apei subterane (caracterul stratului acvifer, date asupra fluctuatiilor in timpul efectuarii lucrarilor de teren);
- Informatii cu privire la agresivitatea apei subterane asupra materialelor de constructii (caracteristicile de agresivitate ale apei subterane asupra betonului si metalelor).
- Incadrarea in Categoria Geotehnica va fi stabilita conform AND 614-2013.

5. Evaluarea conditiilor de capacitate portanta

Se vor prezenta parametri geotehnici necesari pentru evaluarea capacitatii portante a terenului de fundare, respectiv a conditiilor de stabilitate locala si generala a amplasamentului.

6. Calculul terenului de fundare

Se va prezenta pentru fiecare lucrare de arta in parte evaluarea presiunii conventionale de baza si a capacitatii portante in cazul fundarii directe, respectiv a capacitatii portante a pilotilor/baretelor in cazul fundarii indirecte, in conformitate cu Anexa C din NP 074-2014.

7. Concluzii si recomandari

Concluziile si recomandarile prezentate in cadrul studiului geotehnic vor cuprinde toate informatiile de natura geologica/geotehnica rezultate in urma investigarii terenului si necesare proiectantilor de specilitate, dintre care mentionam:

- Concluzii cu privire la stabilitatea generala si locala a terenului;
- Recomandari de proiectare pentru infrastructuri si lucrarile de terasamente;
- Recomandari privind solutiile tehnice necesare pentru asigurarea stabilitatii terenului;
- Recomandari privind solutiile tehnice necesare in cazul fundarii pe pamanturi cu caracteristici speciale (pamanturi sensibile la umezire, pamanturi susceptibile la lichefiere, pamanturi cu umflari si contractii mari, pamanturi gelive, pamanturi cu continut de materii organice, pamanturi eluviale, pamanturi sensibile la inghet, pamanturi agresive fata de constructii, etc.);
- Recomandari privind lucrarile de excavatii si terasamente:
    - terasamente: descrierea generala a terasamentelor – identificare factori de risc (inclusiv instabilitati identificate) /probleme in zona si la nivelul traseului precum si solutiile tehnice de fundare / executie a acestora, in consecinta; prezentarea posibilelor surse de materiale, descrierea metodelor de imbunatatire/tratare a pamanturilor folosite la umpluturi - daca este cazul, metode de imbunatatire a terenului de fundare pe zonele unde se impun, etc.;
    - excavatii: indicarea zonelor de amplasare a materialelor excavate, probleme legate de instabilitate, conditii de teren neobisnuite, conditii si probleme legate de apele de suprafata si subterane, etc.;
- Surse de materiale: caracteristici, utilizare, locatie, adecvare, performanta, etc.

- Recomandari privind masurile pentru prevenirea efectelor negative asupra vecinatatilor (degradarilor la constructiile existente, invecinate celei proiectate sau in versantii naturali);
- Recomandari cu privire la necesitatea aplicarii actiunii de monitorizare geotehnica si structurala (recomandari privind intocmirea unui plan de monitorizare a vecinatatilor sau a pantelor versantilor si taluzurilor adiacente obiectivului, pe parcursul si dupa incheierea executiei acestuia);
- Incadrarea terenurilor in categoriile prevazute de reglementarile tehnice referitoare la lucrarile de terasamente (conform STAS 7582-91 Lucrari de cai ferate. Terasamente. Prescriptii de proiectare si de verificare a calitatii si STAS 2914-84 – Lucrari de drumuri. Terasamente. Conditii tehnice generale de calitate);
- Masuri privind protejarea constructiei impotriva infiltratiilor (recomandari privind masuri pentru protejarea constructiei impotriva infiltratiilor apei subterane si a ascensiunii capilare, precum si pentru prevenirea antrenarii hidrodinamice);
- Recomandari privind masurile pentru protectia primara a materialelor din structuri (cazul identificarii unor terenuri de fundare cu agresivitate chimica);
- Reglementari tehnice care au stat la baza intocmirii documentatiei geotehnice.

B. PARTI DESENATE

1. Plan de incadrare in zona a amplasamentului;
2. Plan de situatie cu indicarea investigatiilor geotehnice executate, cu reprezentarea structurilor, respectiv denumirile acestora;
3. Profil geologic longitudinal si profil geologic de detaliu pentru fiecare lucrare de arta cu indicarea limitelor diferitelor formatiuni geologice, a nivelului de apa subterana (pentru amplasament), a investigatiilor de teren si a structurilor, respectiv denumirile acestora;
4. Pentru lucrarile de extindere/modernizare ce presupun pastrarea de elemente constructive ale fundatiilor undor structuri vechi (daca este cazul), se vor prezenta relevee care sa cuprinda informatii despre nivelul terenului natural, adancimea/cota de fundare, terenul portant, litologia pe zona activa precum si toate informatiile de natura geotehnica specificate in reglementarile tehnice in vigoare pentru acest tip de lucrari;
5. Fise sintetice conform NP 074-2014 (se vor prezenta datele cu privire la identificarea si descrierea straturilor, precum si parametrii fizico-mecanici determinati pe baza incercarilor de laborator sau de teren efectuate).

Anexe

1. Documentatie fotografica din amplasament in timpul realizarii investigatiilor in situ (amplasament, instalatii de foraj si echipamente utilizate, lazi probe, probe prelevate, etc.). Pentru fiecare lucrare de prospectare in situ se va prezenta si detaliul de identificare in coordonate geografice in corelare cu planul de situatie, cu indicarea punctelor de investigare geotehnica;
2. Rapoartele incercarilor fizice si mecanice de laborator in laboratorul geotehnic, stampilate si semnate in original cu identificarea laboratorului intocmitor, pentru care anterior s-a prezentat autorizatia;
3. Rapoartele cu rezultatele analizelor chimice de laborator (mediu) pe probe de pamant si apa, semnate si stampilate in original, cu identificarea laboratorului intocmitor, pentru care anterior s-a prezentat autorizatia;
4. Prezentarea rapoartelor de investigatii in situ realizate, altele decat forajele geotehnice (echipamente, proceduri, rezultate, interpretare, etc.).
5. Breviare de calcul (determinarea valorilor caracteristice, evaluarea capacitatii portante etc.)

3.5.5 Studiul de seismicitate

Proiectarea obiectivelor se va realiza in conformitate cu prevederile standardelor relevante romanesti precum si Eurocodurile.

3.5.6 Studii privind ocuparea terenurilor

Prestatorul va realiza activități privind procedura de expropriere conform Legii nr. 255/2010 cu modificarile si completarile ulterioare, cat si cu privire la întocmirea documentatiilor necesare exproprierii imobilelor afectate de obiectivul de investitii de utilitate publica si interes national, și va acorda asistență Beneficiarului până la exproprierea tuturor imobilelor afectate de proiect/ obținerea Autorizației de Construire.

In elaborarea studiilor vizate in prezenta sectiune, Prestatorul va observa atat legislatia din Romania cat si standardele sociale ale Bancii Europene de Investitii, prezentate la: httpd://www.eib.org/attachments/publications/eib_environmental_andsocial_standars_en.pdf, si in special standardul 6 privind relocarea involuntara. Este de asteptat ca standardul 6 sa impuna beneficiarului de imprumut din partea BEI obligatii suplimentare fata de obligatiile legale, cum ar fi obligatii fata de persoanele care ocupa sau folosesc un teren fara sa aiba un titlu de proprietate sau un drept formal de folosinta.

Serviciile necesar a fi prestate sunt:

B.1. Servicii în vederea emiterii și publicării hotărârii Guvernului prevăzută la art. 5, alin. (1) din Legea nr. 255/2010, cu modificarile si completarile ulterioare:

1) Identificarea și prezentarea în vederea avizării de către Primării/O.C.P.I./A.N.C.P.I, după caz, a listelor proprietarilor și a altor titulari de drepturi reale asupra imobilelor care constituie coridorul de expropriere, identificați pe baza evidențelor de la O.C.P.I./A.N.C.P.I. și/sau ale unităților administrativ-teritoriale. Prestatorul va depune la sediul Beneficiarului planurile parcelare existente utilizate la identificarea proprietarilor si imobilelor afectate. Listele cu imobilele afectate de lucrare, vor contine in mod obligatoriu urmatoarele date: judetul, unitatea administrativ – teritoriala, nume si prenume proprietar/detinator teren, date de identificare proprietar/detinator teren (CNP, adresa domiciliu/resedinta), tarla, parcela, numar cadastral/numar topo/numar carte funciara, suprafata totala, suprafata de expropriat, valoare despagubire in lei. Acestea vor fi insusite de catre unitatea administrativ – teritoriala sau ANCPI/ OCPI prin stampila si semnatura;

2) Identificarea coridorului de expropriere al lucrării conform Studiului de Fezabilitate aprobat în C.T.E. al C.N.A.I.R. SA. prin suprapunerea cu planurile parcelare livrate de catre Primarie, inclusiv cu documentațiile cadastrale avizate de către O.C.P.I. sau, după caz, aflate în evidențele acestuia și marcarea pe plan a imobilelor expropriabile;

3) Depunerea pentru avizare/ receptionare de către O.C.P.I./ A.N.C.P.I. a coridorului de expropriere;

4) Intocmirea, prin experți evaluatori specializați în evaluarea proprietăților imobiliare, membri ANEVAR, a unui raport de evaluare prin raportare obligatorie la expertizele întocmite și actualizate de camerele notarilor publici, potrivit art. 111 alin. 5 din Legea nr. 227/2015 privind codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare. Raportul de evaluare va cuprinde sumele individuale aferente despăgubirilor proprietarilor și a altor titulari de drepturi reale ai imobilelor care constituie coridorul de expropriere, identificați pe baza evidențelor de la O.C.P.I. și/sau ale unităților administrativ- teritoriale conform coridorului de expropriere avizat de O.C.P.I. Evaluarea imobilelor se va realiza în conformitate cu prevederile legale în vigoare. Raportul de evaluare se va intocmi pe categorii de folosinta si UAT-uri. Raportul de evaluare prin care se va stabili valoarea despagubirii pentru fiecare imobil in parte se va realiza in conformitate cu prevederile art. 5 din Legea nr. 255 din 14 decembrie 2010 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publica, necesara realizarii unor obiective de interes national, judetean si local Publicata in Monitorul Oficial nr. 853 din 20 decembrie 2010. *In cazul in care emiterea Hotararii Guvernului de expropriere nu poate fi realizata in acelasi an in care a fost intocmit raportul de evaluare, evaluatorul va intocmi si va transmite un nou raport de evaluare cu raportare la grilele notarilor publici aferente anului in curs.*

5) Prestatorul predă coridorul avizat O.C.P.I., lista imobilelor si proprietarii acestora avizata de Primarie si/sau O.C.P.I., precum si raportul de evaluare pentru imobile si suprafete, precum si

a) lista imobilelor proprietate publică a statului care fac parte din coridorul de expropriere şi pentru care se aprobă, cu respectarea dreptului comun, schimbarea titularului dreptului de administrare în favoarea reprezentantului expropriatorului şi

b) lista imobilelor proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale, care fac parte din coridorul de expropriere şi pentru care se aprobă înscrierea în inventarul bunurilor din domeniul public al statului, cu condiţia respectării dispoziţiilor art. 28 alin. (1) şi (11).

6) Notificarea U.A.T. - urilor afectate de traseul obiectivului cu privire la respectarea prevederilor Art. 5 alin. (4) lit. a) din Legea nr. 255/2010 cu modificarile si completarile ulterioare *("unităţile administrativ-teritoriale sunt obligate să procedeze la întocmirea documentaţiilor topo-cadastrale - a planurilor parcelare - aferente imobilelor care fac parte din coridorul de expropriere şi la predarea acestora către expropriator, sub sancţiunea prevederilor art. 24 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările şi completările ulterioare");*

7) Prestatorul va avea in vedere intocmirea si predarea catre Beneficiar a unei liste cu imobilele asupra carora sunt inscrise sarcini si proprietarii acestora, intocmite pe baza extraselor de Carte Funciara.

8) Prestatorul va calcula valoarea masei lemnoase de pe terenurile forestiere proprietate publică a statului, expropriate şi de pe cele proprietate publică a unităţilor administrativ-teritoriale, situate pe coridorul de expropriere al lucrărilor de utilitate publică care se determină just în baza fişei tehnice întocmite de ocolul silvic care administrează sau efectuează servicii silvice, înainte de emiterea Hotărârii de Guvern.

B.2. Servicii ulterioare publicării Hotărârii de Guvern prevăzută în art. 5 alin. (1) din Legea nr. 255/2010 cu modificările şi completările ulterioare:

1) Aducerea la cunostinta publica, prin afisare la sediul consiliului local al fiecarei localitati afectate, a amplasamentului Proiectului si a listei imobilelor ce urmeaza a fi expropriate, in termen de 5 zile de la publicarea in Monitorul Oficial a Hotararii de Guvern;

2) Notificarea intenţiei de expropriere a imobilelor, precum şi lista imobilelor ce urmează a fi expropriate se transmit către proprietari prin poştă sau firma de curierat, cu dovada de expeditie;

3) Afisarea la sediul consiliilor locale implicate, a Deciziei de expropriere si a anexei acesteia;

4) Intabularea dreptului de proprietate asupra coridorului de expropriere, in baza Deciziei de expropriere si a documentaţiei intocmite in vederea inscrierii dreptului de proprietate si administrare in Cartea Funciara pentru fiecare unitate administrativ teritoriala in parte, in conformitate cu dispoziţiile legale aplicabile;

5) Notificarea, cu 30 de zile inainte de data emiterii Deciziei de Expropriere, organelor de urmarire penala/de executare silita si/sau creditorului faptul ca imobilele in cauza fac obiectul exproprierii si este necesara instituirea masurilor asiguratorii/popririi asupra sumelor care vor rezulta din procedura de expropriere, confom prevederilor art. 9 alin. (3^1) - (3^6) din Legea nr. 255/2010 cu modificarile si completarile ulterioare.

Alte servicii privind ocuparea terenurilor

Suplimentar Prestatorul va identifica si persoanele care ocupa sau folosesc un teren fara sa aiba un titlu de proprietate sau un drept de folosinta conform standardului 6 al BEI – Relocare involuntara si va transmite Beneficiarului informatiile obtinute in format letric si planse foto.

Pentru obtinerea acestor informatii, Prestatorul va folosi standardul social 6 al BEI şi va analiza în mod detaliat ce obligaţii suplimentare rezultă pentru Beneficiar. Prestatorul va prezenta aceste informatii, intr-un material, care va fi predat concomitent cu studiul de fezabilitate.

Daca este cazul, Prestatorul va efectua un recensamant si un studiu socio-economic de baza pentru a identifica toate grupurile / PAP -urile care vor fi stramutate fizic sau economic si care sunt eligibili pentru despagubiri si / sau asistenta. Pe baza rezultatelor recensamantului, Beneficiarul va stabili o data limita pentru eligibilitate. Aceasta data limita trebuie sa fie bine documentata si difuzata in mod eficient in intreaga zona a proiectului.

Informatiile se vor transmite de catre Beneficiar, Autoritatilor locale competente in vederea stabilirii unui plan de masuri care sa ofere o justificare si o baza de dovezi asociate pentru compensatii in conformitate cu principiul „echivalentei sau mai bine".

3.5.7 Identificarea Utilităţilor Publice

Prestatorul va realiza verificarea amanuntita a retelelor de utilitati publice care vor fi afectate de lucrarile de constructie a obiectivulelor atat pentru cele prevazute in Certificatele de Urbanism, cat si pentru celelalte utilitati identificate ulterior, identificand titularii/detinatorii de utilitati care au retele amplasate in zona unde se vor desfasura lucrarile de executie ale obiectivulor si va transmite beneficiarului datele pentru a se realiza notificarea detinatorilor de Utilitati pentru eliberarea amplasamentului conform Legii 255/2010 privind exproprierea pentru cauza de utilitate publica.

Prestatorul va obtine avizele de principiu de la detinatorii de utilitati, pentru care va intocmi documentatiile aferente, respectiv studii de solutie (studii de coexistenta), avizul de principiu fiind emis pentru solutia de relocare/protejare cea mai avantajoasa din punct de vedere tehnico-economic.

Documentatia va contine si suprafetele de teren afectate de catre mutarea/protejarea retelelor de utilitati, care vor fi incluse in coridorul de expropriere pentru lucrarile de infrastructura rutiera.

Prestatorul va identifica toate suprafetele de teren afectate de utilitati si le va trece in coridorul de expropriere astfel incat in executie sa se diminueze sansele aparitiei unor suprafete de teren suplimentare, acolo unde proprietarii de utilitati vor solicita un proiect de specialitate sau un studiu de coexistenta.

Prestatorul va efectua aceste studii si este obligatoriu sa le estimeze si sa le prevada in oferta sa financiara, rambursarea acestor cheltuieli nu cade in sarcina Beneficiarului daca se doveste ca nu au fost realizate, orice cheltuiala legata de utilitati sau de obtinerea avizelor pentru utilitati cade in sarcina Prestatorului.

Prestatorul va elabora Documentatii tehnice pentru toate tipurile de utilitati, respectiv necesare pentru relocare / protejare de utilitati, inclusiv liste cu cantitati estimate necesare.

Prestatorul va avea in vedere ca certificatul de urbanism pentru realizarea obiectivului de investitii va fi utilizat inclusiv pentru relocare de utilitati. In acest sens, la solicitarea cerificatului de urbanism, Prestatorul va specifica faptul ca acesta va fi valabil atat pentru realizarea investitiei cat si pentru relocari de utilitati.

Contravaloarea intocmirii tuturor studiilor si documentatiilor necesare in vederea obtinerii avizelor/acordurilor conform din certificatul de urbanism, inclusiv elaborare PUZ daca este cazul, vor fi suportate integral de catre Prestator si vor fi incluse in Pretul Contractului.

3.6 ACTIVITATI DE PROIECTARE

Prestatorul va respecta legislatia in domeniu si reglementarile tehnice in vigoare, romane si europene (standarde, normative, ghiduri, etc.).

3.6.1 Activitatile de proiectare

În prestarea activităților de proiectare, pe lângă implementarea aspectelor menționate mai sus (printre care siguranța rutieră, adaptare la schimbări climatice și aspecte sociale), Prestatorul va acorda o atenție specială următoarelor două obiective: decarbonizare și economie circulară.

În legătura cu proiectarea, obiectivul decarbonizării implică utilizarea de materiale și de tehnici de construcție care minimizează emisiile de gaze cu efect de seră. Astfel, între două tipuri de materiale cu performanțe constructive similare, materialul care reprezintă cel mai mici emisii având în vedere producerea sa, transportul, punerea în operă și întreținerea, ar trebui favorizat. Astfel, Prestatorul, în activitatea de proiectare, va lua în considerare, în măsura în care este posibil și relevant, obiectivul decarbonizării.

Obiectivul economiei circulare implică minimizarea consumului net de resurse, în principal în faza de construcție prin reutilizarea sau reciclarea unor materiale existente sau în fazele de întreținere și dezafectare prin posibilitatea de reutilizare sau reciclare. Prestatorul va lua în considerare posibilitatea de dezvoltare a economiei circulare prin proiectare adecvată.

3.6.1.1 Activitatile de proiectare vor consta in proiectarea unui **pasaj rutier denivelat la intersectia pasaj rutier denivelat la intersectia DN 28, km 56+136 cu CF 613 Leţcani – Dorohoi km 1+632**

Cerinte minime:

- asigurarea fluentei traficului pe DN 28, , creşterea siguranţei rutiere pe DN 28 prin realizarea unui pasaj denivelat ;
- se vor analiza minim 3 solutii tehnice;
- scenariile propuse vor fi studiate pentru structura de rezistenta din metal / beton / mixt.
- scenariile propuse vor fi atât pentru pasaj rutier suprateran cât şi pasaj subteran.

Pasajul rutier va fi prevazut cel putin cu urmatoarele elemente:

- trotuare tehnice prevazute cu treceri pentru fibra optica;
- iluminat;
- panouri fonoabsorbante, dupa caz;
- parapete conform normative in vigoare;
- parapete pe rulouri;
- statii mijloace transport persoane, dupa caz;
- incadrare in mediul inconjurator din punct de vedere arhitectural.

Proiectul trebuie sa includa, daca este cazul, concluziile studiului preliminar privind rezistenta si adaptaterea la schimbarile climatice pentru a minimiza impactul asupra proiectului si constructiei acestuia, precum si asupra terenurilor si comunitatilor din jur.

3.6.2 Situatia existenta

Traseul in plan al sectorului de drum national se desfasoara pe teritoriul judetului Iasi

3.6.3 Lucrări de drum

Proiectarea se va realiza astfel incat sa respecte prescriptiile de proiectare impreuna cu alte ordine, norme, reglementari tehnice in vigoare, precum si prevederile Legii 10/1995 privind calitatea in constructii, in ceea ce priveste realizarea unei expertize tehnice pentru realizarea legaturii dintre drumul existent si noua investitie.

Se vor stabili solutii constructive pentru asigurarea scurgerii apelor pluviale si pentru drenarea si evacuarea apelor subterane ce pot afecta corpul drumului.

Posibilitatea utilizarii deseurilor provenite din constructii si demolari, doar daca acestea sunt agrementate.

3.6.4 Lucrari de pasaje rutiere

Proiectarea pasajului rutier se va face aplicand in totalitate legislatia in vigoare (norme, normative, standarde etc.) nationale si europene.

La proiectarea pasajului rutier se va avea in vedere o durată de viata de cel putin 100 de ani.

Se vor prevedea dispozitive de acoperire a rosturilor de dilatatie agrementate pentru viabilitate de 50 de ani.

Imbracamintea bituminoasa pe partea carosabila a podurilor va fi prevazuta in conformitate cu prevederile "Normativului privind executarea la cald a imbracaminilor bituminoase pentru calea pe pod", ind – AND 546 – varianta aflata in vigoare

Se va prevedea parapet de siguranta, atat pe pasaj cat si pe rampe in conformitate cu normele si standardele in vigoare.

In cazul proiectarii unor placi de suprabetonare, acestea vor fi prevazute cu panta transversala astfel incat sa fie eliminat betonul de panta.

În cazul în care este necesar, trotuar, în afara localitatilor (extravilan), podurile/pasajele/viaductele vor avea trotuare la nivelul caii de rulare si se vor prevedea la marginea dinspre partea carosabila borduri şi/sau parapet de siguranta, iar catre exterior se va prevedea parapet pietonal din material metalic zincat, asigurându-se o latime utila de min.1.00m.

In corpul trotuarelor nu se vor ingloba tubulaturi pentru utilitati.

Pe toate elementele de beton armat, atat la infrastructura cat si la suprastructura, se va prevedea protectie anticoroziva in scopul realizarii unei mai bune rezistente a acestora impotriva degradarii prin actiunea apei si a sarurilor din atmosfera, sporindu-se astfel durabilitatea in timp a structurii.
Sferturile de con nu vor fi proiectate din gabioane sau din umpluturi de pamant cu geocelule.

3.6.5 Lucrări de consolidare de terasamente si lucrari de terasamente

Prestatorul va întocmi Proiectul astfel încât să asigure măsuri corespunzătoare pentru stabilitatea taluzurilor terasamentelor si a rampelor pasajului si pentru consolidarea (îmbunătățirea) terenului de fundare acolo unde este cazul.

Proiectarea lucrărilor de acest tip va ține cont, în primul rând, de informațiile si recomandările incluse în Studiul Geotehnic, dar, dacă este cazul, și de alte date pertinente, documentate pe care Prestatorul le va evidenția in Proiect. La alegerea valorilor caracteristice și de calcul ale parametrilor geotehnici se va avea in vedere in mod obligatoriu prevederile SR EN 1997-1 și ale celorlalte reglementari tehnice naționale și internaționale aflate în vigoare la data elaborării Proiectului.

Aceste lucrări pot include dar nu se vor limita la:

- Adoptarea de diverse tipuri de structuri de sustinere, cum ar fi: ziduri de sprijin din beton simplu sau armat, lucrări cu elemente fișate (piloți, minipiloți, etc.), lucrări din pământ armat cu geosintetice, etc;
- Sisteme de drenaj al apelor subterane;
- Îmbunătățirea terenului de fundare de suprafață sau în adâncime și/sau ranforsarea bazei în cazul rambleurilor.

3.6.6 Sistemul propus de colectare si evacuare a apelor de suprafata si a apelor subterane

Sistemele de colectare si evacuare a apelor de suprafata si a apelor subterane vor fi proiectate pentru asigurarea unei exploatări corespunzătoare a acestora în conditii de sigurantă. Prin urmare, Prestatorul va acorda importanta cuvenită proiectului privind sistemul de colectare și evacuarea apelor.

Colectarea si evacuarea apelor de pe bancheta cuzinetilor, se va asigura astfel incat acestea sa nu se prelinga/ scurga pe elevatii.

3.6.7 Proiectare structură rutieră

Dimensionarea structurii rutiere se va realiza in conformitate cu prevederile reglementarilor tehnice in vigoare.
Prestatorul va ține cont de informațiile si datele din Studiul Geotehnic, dar, dacă este cazul, și de alte date pertinente, documentate pe care Prestatorul le va evidenția in Proiect.

Se va asigura la nivelul terenului de fundare (patului drumului) o capacitate portanta minima recomandata caracterizata prin valoarea modulului de elasticitate dinamic echivalent de 100 MPa. Pe zonele unde aceasta valoare nu este asigurata se vor prevedea masuri care sa asigure acesta valoare minima.

3.6.8 Intersectii cu drumurile publice clasificate

Amenajarea intersectiilor vor fi prezentate, analizate si avizate in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei Rutiere – CNAIR SA in prezenta elaboratorului studiului de fezabilitate, inaintea avizarii in CTE – CNAIR SA.

3.6.9 Reintegrarea retelei de drumuri locale

Prestatorul va evalua dupa caz impactul Proiectului asupra căilor existente de acces (drumuri, drumuri de acces, căi de comunicatie pietonale, parcele de teren străbătute de traseul propus.)

3.6.10 Interactiunea cu căile ferate (daca este cazul)

Prestatorul, va evalua impactul Proiectului asupra retelei existente de căi ferate si va solicita aprobări de la proprietarul/administatorul infrastructurii feroviare, pentru lucrările care vor fi situate în vecinătatea activelor feroviare. În plus, Prestatorul va corela Proiectul cu orice proiecte viitoare de investitii în domeniul infrastructurii feroviare.

3.6.11 Iluminat

Sistemul de iluminat public se va realiza in conformitate cu normativele si standardele in vigoare.
Corpurile de iluminat vor fi, de asemenea, prevăzute la un standard adecvat, cu aprobarea Beneficiarului.
Se va respecta Ghidul privind conditiile de iluminat pe drumurile nationale si autostrazi din 2012 cu completarile ulterioare necesare si coroborat cu respectarea normelor UE privind iluminatul.
Pentru asigurarea iluminatului public al pasajului rutier se vor avea în vedere următoarele:
- Iluminatul se va realiza pe baza de LED si se va asigura cu sisteme economice de energie, alimentarea sistemului de iluminat fiind prevazuta de la reteaua nationala/regionala/locala de energie electrica cat si prin surse alternative de producere a energiei;

Proiectarea iluminatului se face în conformitate cu SR-EN 13201 şi CIE 115-2010, o importantă deosebita acordandu-se selectării claselor de iluminat pentru evitarea supradimensionării sistemului de iluminat, reducerea consumului de energie electrica şi creşterea eficientei sistemului de iluminat propus;
Criteriile şi parametrii care stau la bază selectării claselor de iluminat conform SR-EN 13201 sunt:

- Criterii - tipurile de utilizatori în aceeaşi zona şi tipurile de utilizatori excluşi;
- Parametri - zona (geometria), utilizarea traficului şi influentele externe legate de mediu;

Selectarea corecta a claselor de iluminat este în strânsă corelare cu îndeplinirea unor criterii de performanta cum ar fi: luminanta suprafeţei imbracamintii rutiere şi orbirea fiziologica;
Soluţia propusa de proiectantul de specialitate trebuie sa aibă un factor de menţinere cât mai ridicat şi cu precizări explicite privind deprecierea fluxului luminos în timp;
Este obligatoriu sa se precizeze operaţiile privind întreţinerea corectivă;
Soluţiile agreate de beneficiar sunt cu telegestiune şi anume, inteligente şi adaptive, respectiv cu senzori crepusculari de zi şi noapte şi senzori de trafic cu posibilităţi de gestionare a intensităţii luminoase de către beneficiar, funcţie de trafic sau de intervalul orar şi eficienta energetica a sistemului de iluminat.
Este obligatorie prezentarea breviarelor de calcul pentru calculul luminotehnic si determinarea distantei dintre stalpi cu prezentarea inventarului de coordonate (x, y) pentru fiecare stalp.
Stalpii de iluminat se vor proteja cu parapet, iar la amplasarea lor in teren se va avea in vedere ca, acestia sa nu obtureze vizibilitatea asupra indicatoarelor rutiere.

3.6.12 Siguranta Circulatiei Rutiere

Proiectele de semnalizare rutiera prin intermediul indicatoarelor si marcajelor rutiere cat si proiectul de parapete vor fi prezentate, analizate si avizate in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei Rutiere – CNAIR SA in prezenta elaboratorului studiului de fezabilitate, inaintea avizarii in CTE – CNAIR SA.
Orice modificari necesare pentru studiul de fezabilitate impuse de auditul de siguranta rutiera vor fi efectuate de catre prestator fara costuri suplimentare.

Proiecte de reglementare a circulatiei rutiere prin indicatoare si marcaje

Indicatoarele şi marcajele rutiere permanente vor fi în conformitate cu standardele în vigoare şi cu codul rutier român; cu SR 1848 1, 2, 3:2011 (*Semnalizare rutiera. Indicatoare si mijloace de semnalizare rutiera*) şi SR 1848-7:2015 (*Semnalizare rutiera.Marcaje rutiere*), aflate in vigoare la data de referinta.

Pe drumurile nationale semnalizarea rutiera de orientare in zona intersectiilor se va proiecta pe console;

Parapete de siguranţă

Pentru amplasarea parapetelui se vor avea in vedere prevederile *"Normativului pentru sisteme de protectie pentru siguranta circulatiei pe drumuri, poduri si autostrazi - AND 593"*, precum si a standardelor SR EN 1317/1,2,3,5;

Parapetele proiectat va fi din profil metalic zincat. La pasajele superioare parapetele, inclusiv cel pietonal (unde este cazul) se va realiza din material metalic zincat.

Pe pasajul rutier denivelat peste CF se vor prevedea panouri de protectie infrastructura CF.

In cazul parapetelui de beton, acesta va fi prevazut cu goluri la baza, pentru a se asigura scurgea apelor;

La desprinderea benzilor suplimentare de banda curenta se vor folosi atenuatoare de impact.

Panouri fonoabsorbante

Daca este cazul se vor prevedea panouri fonoasborbante.

Auditul de siguranta rutiera cade in sarcina Beneficiarului .

Auditul de siguranta rutiera – etapa I se va face pe baza Studiului de Fezabilitate depus la CNAIR. Dupa implementarea observatiilor formulate de auditorul de siguranta rutiera, Studiul de Fezabilitate se va aviza in CTE Siguranta, CTE CNAIR, CTE – MTI si dupa caz in Consiliul Interministerial.

Orice modificare necesară Studiului de Fezabilitate impusă de Auditul de Siguranță Rutieră va fi efectuată de către Prestator fără costuri suplimentare.

3.6.13 Modelarea 3D si modelarea interactiva 3D a Proiectului

Prestatorul va prezenta pentru fiecare obiectiv cate o macheta a proiectului la scara agreată cu beneficiarul, de preferat 1:80 precum si modelarea interactiva (animatie grafica interactiva) 3D.

Avand in vedere ca obiectivele urmeaza a se realiza din fonduri externe, macheta trebuie sa fie manevrabila/ mobila (cu dotare roți/mobilă cu roți) astfel incat sa poata fi utilizata in cadrul unor prezentari.

Modelarea interactiva 3D (animatia grafica interactiva) are ca scop prezentarea si vizualizarea solutiilor proiectate.

În unele cazuri modelarea 3D poate conduce la clarificarea constructibilitătii solutiilor propuse. Modelarea interactiva 3D a proiectului va fi pusa la dispozitia CNAIR SA într-un format electronic.

3.6.14 Arhitectura

In vederea integrarii arhitecturii din zona, Proiectantul va urmari si implementa in cadrul Studiului de Fezabilitate utilizarea unor soluții tehnice care să se integreze în mediul natural/construit cât mai prietenos cu mediul.

3.6.15 Estimările generale de costuri și devizul general de cheltuieli

Devizul General, va fi întocmit în conformitate cu cerințele Hotărârii de Guvern nr. 907/2016. Prestatorul va întocmi un deviz general de cheltuieli pentru întregul proiect, devize pe obiecte cuprinzand toate categoriile de lucrari, intocmite in baza listelor de cantități.

Se vor elabora si prezenta Antemasuratorile aferente listelor de cantitati

Prestatorul va duce la îndeplinire această activitate folosindu-se de experiența profesională și de implicarea care se impune pentru un proiect de o asemenea anvergură și importanță. In cazul costurilor unitare, Prestatorul va detalia sursa folosita, acolo unde este cazul, pentru derivarea/calcularea acestor costuri.

Prestatorul va lua în considerare evoluția rapidă a costurilor în domeniul construcțiilor. În acest sens:

- Într-o primă etapă, valoarea investiției va fi exprimată în prețuri valabile la data elaborării studiului de fezabilitate. În acest sens, orice cost istoric va fi adus la zi, folosind de exemplu indicele de cost în construcții publicat de către Institutul National de Statistică. Rezultatul va consta într-un deviz general în prețuri constante la o anumită data (la data elaborării studiului de fezabilitate).
- Într-o a două etapă, Prestatorul va elabora un calendar realist de implementare a proiectului, având în vedere toate etapele relevante și durata acestora. Acest calendar va cuprinde și o defalcare a costurilor, pe an.
- În a treia etapă, Prestatorul va estima evoluția costurilor în fiecare an din perioada cuprinsă între data elaborării studiului de fezabilitate și finalizarea proiectului. Este recomandat ca evoluția costurilor să fie bazată pe prognozele Comisiei Naționale de Strategie și Prognoză aferente costului în construcții precum și altor indicatori.

- În a patra și ultimă etapă, combinând defalcarea anuală a costurilor cu prognoza de evoluție a acestor costuri, Prestatorul va estima valoarea investiției în prețuri curente și va elabora devizul general al proiectului în prețuri curente. Diferența dintre devizul general în prețuri curente și devizul general în prețuri constante reprezintă rezervă de ajustare a prețurilor în timpul implementării proiectului.

3.7 EVALUAREA IMPACTULUI ASUPRA MEDIULUI

Memoriul de prezentare, Studiul de evaluare a impactului asupra corpurilor de apa, Studiul privind impactul proiectului asupra climei si vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice si alte Studii de Specialitate asupra Mediului (S.Sp.M), raportul privind impactul asupra mediului (dupa caz)

Prestatorul are obligatia de a incepe culegerea datelor si informatiile necesare pentru realizarea in termen de 5 zile de la data de incepere a contractului.

Prestatorul are obligatia de a elabora Memoriul de prezentare, Studiul privind impactul proiectului asupra climei si vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice, raportului privind impactul asupra mediului si alte Studii de Specialitate asupra Mediului (S.Sp.M.), necesare sau impuse de catre Autoritatile competente pentru protectia mediului cu parcurgerea tuturor etapelor procedurilor de mediu si obtinerea Acordului de Mediu precum si a tuturor documentelor de reglementare necesare.

Prestatorul are obligatia de a intocmi documentatia necesara obtinerii acordului de mediu in conformitate cu prevederile legislatiei de mediu in vigoare, armonizata cu Directivele UE, cu modificările si completările ulterioare, inclusiv Directiva 2014/52/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului si Ghidurile JASPERS.

Prestatorul este responsabil de parcurgerea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului, cu realizarea etapelor procedurale conform legislatiei in vigoare cu eventualele modificari si completari ulterioare si la cererea Autoritatilor competente de mediu va realiza documentatia de evalualuare a impactului asupra mediului si va obtine in numele CNAIR Acordul de Mediu, in conformitate cu legislatia de mediu in vigoare, din care se mentioneaza, dar fara a se limita la acestea, Directiva 2014/52/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului, OUG nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări de Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare, Legea nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice si private asupra mediului, Ordinul nr. 269/2020 al Ministrului Mediului, Apelor si Padurilor, pentru aprobarea ghidurilor metodologice aplicabile etapelor procedurii cadru de evaluare a impactului asupra mediului.

Prestatorul are obligatia de a elabora notificarea si Memoriul de prezentare necesare demararii procedurii de obtinere a Acordului de Mediu pe baza cerintelor din Directiva 2014/52/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului si a Legii nr. 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice si private asupra mediului si a legislatiei in vigoare.

Prestatorul are obligatia de a elabora documentatia de evaluare a impactului asupra mediului, Studiul privind impactul proiectului asupra climei si vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice, alte studii de specialitate (S.SpM) necesare sau impuse de catre Autoritatile competente pentru protectia mediului cu parcurgerea tuturor etapelor procedurilor de mediu si obtinerea Acordului de Mediu precum si a tuturor documentelor de reglementare necesare.

Prestatorul este responsabil de a respecta termenele stabilite de autoritatile competente pentru protecția mediului în derularea procedurii de obtinere a acordului de mediu.

Prestatorul are obligatia obtinerii oricaror avize/acorduri /permise care vor fi solicitate de autoritatea competenta de mediu in procedura de obtinere a acordului de mediu.

Prestatorul este responsabil de elaborarea oricaror studii de specialitate (S.Sp.M) solicitate de autoritatile competente pentru protectia mediului.

Prestatorul va tine cont de posibilitatea ca, fata de ariile naturale protejate care au fost identificate in timpul elaborarii documentatiei de evaluare a impactului asupra mediului, este posibil ca ulterior sau in timpul implementarii proiectului sa fie desemnate noi arii naturale protejate sau sa fie modificate limitele unor arii naturale protejate, pentru care Prestatorul va fi responsabil cu identificarea acestora, cu elaborarea oricaror studii de evaluare necesare si inclusiv cu obtinerea actelor de reglementare.

Memoriul de prezentare, raportul privind impactul asupra mediului (dupa caz) vor evalua atat impactul asupra mediului in cursul executiei, cat si impactul in cursul exploatarii Proiectului. Prestatorul trebuie sa se asigure ca documentatia de evaluare a impactului asupra mediului, S.Sp.M., contin un volum suficient

si relevant de informatii in baza carora autoritatile competente pentru protectia mediului sa poata lua decizia de a emite acordul de mediu. Prestatorul trebuie sa se asigure ca evaluarea impactului asupra mediului trebuie sa se refere la toate activitatile implicate in realizarea Proiectului, constructia de drumuri tehnologice, organizari de santier, gropi de imprumut, zone ce urmeaza a fi defrisate, carierele ce urmeaza a fi deschise pentru obtinerea materiilor prime, bazele de productie, respectiv statii de betoane si mixturi asfaltice, etc.

Evaluarea impactului asupra mediului nu trebuie intarziata pentru niciuna dintre componentele Proiectului din motive ca, fie nu se cunosc locatiile exacte pentru organizarile de santier, fie ca evaluarea se poate face separat pentru defrisari sau cariere deoarece un astfel de proiect este inclus ca atare in anexele Directivei privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice si private asupra mediului. Toate amplasamentele disponibile trebuie evaluate ca orice alta componenta a Proiectului, iar in documentatia de evaluare a impactului asupra mediului si S.Sp.M trebuie ca acestea sa fie descrise, prezentandu-se varianta optima.

Prestatorul va avea obligatia de a prezenta harti/planuri color (format A3, A2, A1, A0) pe suport „ortofotoplan" cu traseul Proiectului suprapus cu ariile naturale protejate din zona Proiectului, in care sa se evidentieze, pozitiile kilometrice ale traseului, distanta fata de ariile naturale protejate, numele localitatilor traversate de traseul proiectului, toate structurile Proiectului cu dimensiunile acestora si pozitiile kilometrice ale acestora, orice alte elemente necesare pentru a se avea o imagine cat mai ampla asupra Proiectului.

Prestatorul va avea obligatia de a preda la Beneficiar, documentatia de evaluare a impactului asupra mediului (memoriul de prezentare, raportul privind impactul asupra mediului) sau alte studii de specialitate cu cel putin 10 zile inainte de predarea acestora catre autoritatea compententa privind protectia mediului.

Prestatorul va avea obligatia de a sprijini Beneficiarul in formularea raspunsurilor pentru intrebarile/clarificarile solicitate de autoritati, de publicul interesat.

Memoriul de prezentare

Memoriul de prezentare va fi intocmit in conformitate cu prevederile legale in vigoare si va furniza informatii, dar fara a se limita la acestea cel putin:

- descrierea caracteristicilor fizice ale intregului proiect;
- descrierea lucrarilor de demolare necesare, dupa caz;
- descrierea amplasarii proiectului, distanta fata de granita, localizarea proiectului in raport cu patrimoniul cultural, folosinte actuale si planificate ale terenului atat pe amplasament, cat si pe zone adiacente, areale sensibile, etc;
- descrierea tuturor efectelor semnificative posibile asupra mediului ale proiectului;
- descrierea aspectelor de mediu susceptibile a fi afectate in mod semnificativ de proiect;
- prevederi pentru monitorizarea mediului- dotari si masuri prevazute pentru controlul emisiilor de poluanti in mediu, inclusiv pentru conformarea la cerintele privind monitorizarea emisiilor prevazute de concluziile celor mai bune tehnici disponibile aplicabile;
- legatura cu alte planuri/programe/documente de planificare;
- lucrari necesare organizarii de santier;
- lucrari de refacere a amplasamentului la finalizarea proiectului.

Raportul privind impactul asupra mediului (RIM), dupa caz

In cadrul RIM, Prestatorul va furniza urmatoarele informatii, evaluand impactul direct, indirect, secundar, cumulativ, pe termen scurt, mediu si pe termen lung, impactul temporar și permanent/ rezidual, impactul pozitiv si negativ al Proiectului.

Informațiile care trebuie furnizate de Prestator în cadrul raportului privind impactul asupra mediului includ, dar fara a se limita la acestea cel puțin:

a. o descriere a proiectului, cuprinzând informații referitoare la amplasarea, dimensiunea și alte caracteristici relevante ale Proiectului;

b.o descriere a eventualelor efecte semnificative ale proiectului asupra mediului;
c.o descrierea a caracteristicilor proiectului si / sau a masurilor vizate pentru evitarea, prevenirea sau reducerea si, daca este posibil, compensarea efectelor negative semnificative asupra mediului;
d.o descriere a alternativelor rezonabile identificate pentru proiect, identificarea principalelor motive care stau la baza alegerii facute, inclusiv prezentarea comparativă a impactului asupra mediului a fiecărei alternative precum si o expunere a principalelor motive care au stat la baza alegerii opțiunii finale tinand seama de efectele proiectului asupra mediului;
e.o descrierea a aspectelor de mediu probabil a fi afectate in mod semnificativ de către Proiect, in special: populația, fauna, flora, defrișarea pădurilor, solul, apa, aerul, clima și vulnerabilitatea proiectului la schimbări climatice, peisajul, bunurile materiale, moștenirea culturala si relațiile dintre acestea;
f. o descriere a efectelor semnificative probabile ale Proiectului propus asupra mediului rezultand din: existenta Proiectului / utilizarea resurselor naturale / emisiile de poluanți, producerea de pagube si eliminarea deșeurilor si descrierea metodelor de evaluare folosite in vederea evaluarii efectelor asupra mediului;
g. o descriere a efectelor cumulate asupra mediului generate de toate proiectele / activitatile existente sau propuse ce urmeaza sa se desfasoare in acelasi timp cu Proiectul propus si in aceeasi zona de influenta;
h. orice alte informații suplimentare relevante în funcție de caracteristicile specifice proiectului și de aspectele de mediu care ar putea fi afectate;
i. informatii privind suprafetele de padure ce urmeaza a fi scoase din circuitul forestier la nivel de u.a. si U.P., cat si speciile de arbori si arbusti ce vor fi defrisate;
j. o estimare, in functie de tip si cantitate, a deseurilor preconizate si a emisiilor in mediu (substante ce pot conduce la poluarea apei, aerului si solului, zgomot, vibratii, lumina, caldura, radiatii etc) in perioada de constructie, cat si a celor rezultate din functionarea Proiectului propus;
k. descrierea organizarilor de santier si a bazelor de productie tinand cont de toate conditiile ce trebuie indeplinite la stabilirea amplasamentelor propuse (ex. distante fata de arii naturale protejate, cursuri de apa, suprafete impadurite, zone locuite, situri arheologice, etc).
l. un rezumat netehnic al informațiilor furnizate în cadrul raportului privind impactul asupra mediului care include concluziile raportului privind analiza vulnerabilității proiectului la schimbări climatice;
m. o listă de referință care să detalieze sursele utilizate pentru descrierile și evaluările incluse în raport.

Raportul privind impactul asupra mediului se bazeaza pe indrumarul intocmit si transmis titularului proiectului de autoritatea competenta pentru protectia mediului. Transmiterea, de catre autoritatea competenta pentru protectia mediului, a indrumarului nu exclude posibilitatea solicitarii ulterioare de informatii suplimentare.
Prestatorul are obligatia de a completa RIM conform solicitărilor autorităților competente pentru protecția mediului.

Analiza vulnerabilitatii proiectului la schimbarile climatice
Avand in vedere prevederile Directivei 2014/52/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice si private asupra mediului este necesara realizarea unui Studiu privind impactul proiectului asupra climei si vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice. In cadrul acestui studiu vor fi utilizate recomandarile ghidului elaborat de catre Uniunea Europeana-Directia Generala de Actiuni Climatice (DG-CLIMA) - *"Non –paper Guidelines for project managers: Making vulnerable investments climate resilient"*[2]
In concordanta cu prevederile Ghidului ante-mentionat vor fi luate in considerare urmatoarele aspecte in elaborarea studiului, dar fara a se limita la acestea:

- identificarea senzivitatii fata de variabilele climatice;

[2] A se vedea: http://ec.europa.eu/clima/policies/adaptation/what/docs/non_paper_guidelines_project_managers_en.pdf

- evaluarea expunerii proiectelor la hazardul climatic;
- analiza vulnerabilitatilor;
- analiza riscurilor;
- identificarea optiunilor de adaptare;
- evaluarea optiunilor de adaptare

Prestatorul va obtine in numele Beneficiarului Declaratia autoritatii responsabile privind monitorizarea Siturilor Natura 2000.
Prestatorul va efectua analiza privind vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice, așa cum este prevăzut în secțiunea 3.2.2, luand in considerare impactul potential al proiectului asupra comunitatilor locale si a mediului inconjurator.
Prestatorul va realiza analiza privind vulnerabilitatea proiectului la schimbarile climatice.
Prestatorul va obtine in numele Beneficiarului Declaratia autoritatii competente responsabile cu gestionarea apelor si in functie de decizia autoritatii competente pentru gospodarirea apelor va elabora studiul de evaluare a impactului asupra corpurilor de apa, dupa caz.

Prestatorul va efectua in numele CNAIR SA informarea publicului si a autoritatilor relevante cand s-a luat o decizie de aprobare si/sau amanare (daca e cazul) sau de respingere a dezvoltarii Proiectului.
Prestatorul va obtine in numele CNAIR SA Acordul de Mediu care va permite obtinerea Autorizatiei de Construire.

Plan de Management de Mediu si Social
Prestatorul va avea obligatia de a elabora un Plan de Management de Mediu si Social (PMMS), care trebuie sa asigure conformarea cu prevederile si ghidurile aplicabile agreate de autoritatile competente de mediu, care pot fi la nivel local, regional, national si/sau international.
PMMS trebuie sa asigure verificarea performantelor de mediu prin informatii privind impactul pe masura producerii acestuia si sa traseze riscurile care necesita masuri de diminuare si/sau compensare, dupa caz.
PMMS va face legatura intre amplasament, Proiect si Acordul de mediu/ documentatia privind evaluarea impactului asupra mediului.
PMMS va cuprinde cel putin descrierea actiunilor de detaliu necesare pentru realizarea obiectivului, inclusiv modul in care acestea vor fi realizate, responsabilii pe tipuri de actiuni, termene de implementare, resurse necesare, programul de monitorizare/verificare. Trebuie de asemenea prevazute mecanismele prin care se va raspunde modificarilor in implementarea Proiectului, situatiilor de urgenta, evenimentelor neprevazute si procedurilor de aprobare corespunzatoare.
PMMS va cuprinde si urmatoarele planuri: Planul de monitorizare a factorilor de mediu care are rol de a demonstra modul de respectare a conditiilor legale pentru fiecare factor de mediu si Planul de interventii in caz de poluari accidentale care prin continutul sau trebuie sa asigure proceduri si sa descrie mijloacele de interventii rapide si eficiente pentru minimizarea efectelor si remedierea eventualelor daune aduse factorilor de mediu.
Varianta finala si completa a PMMS, va fi transmis odata cu transmiterea variantei finale si complete a documentatiei de evaluare a impactului asupra mediului care sta la baza obtinerii Acordului de Mediu si a celorlalte aprobari necesare pentru protectia mediului.
Prestatorul va fi responsabil si isi va asuma continutul si concluziile PMMS, astfel incat va fi necesar ca PMMS sa fie incorporat ca parte din Documentatia de Atribuire pentru contracul de executie lucrari. Specificatiile PMMS vor cere Prestatorului, sa stabileasca si sa realizeze toate masurile si procedurile de management, care vor fi necesare a fi implementate in cursul fazei de executie lucrari.
Planul de Management de Mediu si Social (PMMS), care traseaza riscurile care necesita masuri de atenuare, va fi inclus ca parte din raportul privind Studiul de Fezabilitate.
La momentul finalizarii procedurii de mediu si dupa obtinerea Acordului de Mediu, prestatorul are obligatia de a transmite la CNAIR SA tot dosarul care sa contina documentatiile complete si toata corespondenta care a stat la baza emiterii Acordului de Mediu cat si a celorlalte Acte de Reglementare obtinute in timpul procedurii.
Documentatia de mediu intocmita in conformitate cu prevederile legislatiei de mediu in vigoare va fi elaborata in 2 exemplare si transmisa atat pe suport de hartie cat si in format electronic pe CD/ DVD.

Prestatorul va lua in considerare ca alternativa de traseu recomandata sa nu afecteze arii naturale protejate de interes national si de interes international (de tip Natura 2000, rezervatii naturale, rezervatii stiintifice, parcuri naturale, parcuri nationale, monumente ale naturii, etc.).
De asemenea, Prestatorul va obtine in numele Beneficiarului, de la Administratia Nationala Apele Romane „Declaratia autoritatii competente responsabile cu gestionarea apelor".

3.8 ANALIZA COST-BENEFICIU

Pe baza investigatiilor, studiului de trafic, studiilor diverse, activitatilor de proiectare, evaluarilor etc. Prestatorul va realiza analiza multicriteriala si analiza cost-beneficiu a Proiectului in vederea determinarii solutiei constructive optime, a indicatorilor tehnico-economici de cost, etc. precum si a indicatorilor de eficienta financiara si economica specifici Proiectului.
Rezultatele analizei cost beneficiu vor sta la baza deciziilor de investitie si de finantare a Proiectului.
Metodologia utilizata pentru realizarea Analizei Cost-Beneficiu va fi in conformitate cu ultimele variante ale:

- Vademecum privind evaluarea economică 2021-2027 (https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2021/economic-appraisal-vademecum-2021-2027-general-principles-and-sector-applications);
- „Guide to Cost-Benefit Analysis of Investment Projects, Economic appraisal tool for Cohesion Policy 2014 - 2020" elaborat de Direcția Generală Politică Regională și Urbană (DG Regio)[3];
- Master Planului General de Transport pentru România, Vol. 2, Partea C: „Ghid privind elaborarea analizei cost-beneficiu economice și financiare și a analizei de risc;"
- „Update of the Handbook on External Costs of Transport", 2019;
- Alte ghiduri, lucrari clarificatoare relevante analizei cost-beneficiu, inclusiv cele emise de BEI.

Analiza cost-beneficiu va include analiza de fezabilitate financiara, socio-economica si de risc in conformitate cu prevederile in vigoare pentru elaborarea Analizei Cost-Beneficiu si in baza celor mai bune practici de elaborare a analizelor cost-beneficiu in domeniul transporturilor.

Pentru toate ipotezele de intrare, factorii de influenta (driveri), precum si pentru parametrii pe baza carora se va realiza ACB, se va face o documentare si prezentare in detaliu, cu specificarea surselor de informatii si a referintelor (benchmark-urilor) privind datele, informatiile si a parametrilor utilizati.

Ca parte a analizei cost-beneficiu, se va analiza amprenta de carbon a Proiectului, luând în considerare emisiile de gaze cu efect de seră (exprimate în tone CO2 echivalent) pe ciclul de viață a infrastructurii (construcție, întreținere, dezafectare).

3.9 CERTIFICAT DE URBANISM, AUTORIZATII, AVIZE SI ACORDURI

Prestatorul va elabora in conformitate cu prevederile legale in vigoare, documentatiile necesare obtinerii Certificatelor de Urbanism, va depune documentatiile intocmite tuturor administratiilor locale si judetene ale caror teritorii vor fi ocupate de Proiect si va obtine in numele Beneficiarului Certificatele de Urbanism necesare, inclusiv cu documentatiile necesare avizate "*spre neschimbare*" de catre emitent.
Prestatorul raspunde de obtinerea autorizatiilor, acordurilor, licentelor si avizelor necesare.
Prestatorul va preda catre Beneficiar un exemplar dupa documentatiile care au stat la baza obtinerii avizelor/acordurilor si autorizatiilor (CD/ DVD).
Prestatorul va verifica cu atentie toate conditiile impuse in Certificatul de Urbansim, in special conditiile referitoare la restrictiile impuse de planurile de amenajare teritoriala deja aprobate, precum si conditiile mentionate in avizele si acordurile pe care le va obtine.
In urma obtinerii Certificatelor de Urbanism, Prestatorul este responsabil pentru elaborarea imediata a oricaror documentatii de specialitate necesare in conformitate cu cele prevazute de legea romana in vigoare si va obtine in numele Beneficiarului toate avizele, acordurile, permisele si a autorizatiile necesare realizarii Proiectului, inclusiv PUZ daca este solicitat.
In vederea emiterii autorizatiei de Construire Avizele/acordurile trebuie sa mentioneze ca sunt in acest scop.

[3] A se vedea: http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/guides/2014/guide-to-cost-benefit-analysis-of-investment-projects-for-cohesion-policy-2014-2020

Prestatorul va avea in vedere ca certificatul de urbanism pentru realizarea obiectivului de investitii va fi utilizat inclusiv pentru relocare de utilitati. In acest sens, la solicitarea cerificatului de urbanism, Prestatorul va specifica faptul ca acesta va fi valabil atat pentru realizarea investitiei cat si pentru relocari de utilitati.

Prestatorul va intocmi studii de specialitate si studii de coexistenta pentru obtinerea avizelor de utilitati (Electrica, Transelectrica, Romtelecom, Transgaz, CEZ, etc.), in conformitate cu cerintele avizatorilor si a legislatiei aplicabile in vigoare. Studiile de specialitate si de coexistenta vor fi aprobate de avizatori prin grija prestatorului. Costul lor va fi evaluat si estimat in propunerea financiara și nu vor fi plătite separate ci doar cu livrabilele din contract.

Costul estimat al documentatiilor necesare obtinerii avizelor / acordurilor și autorizațiilor va fi inclus în cadrul propunerii financiare, va fi suportat de către Prestator și nu va fi platit separat de către Beneficiar.

Prestatorul poate incheia contracte cu firme de specialitate sau institutii specializate, atestate in vederea elaborarii documentatiilor specifice conform legii in vigoare si cerintelor avizatorilor, in vederea intocmirii studiilor de coexistenta sau studiilor de specialitate pentru obtinerea avizelor.

Este posibil, ca pe parcursul implementarii Proiectului sa apara modificari in cadrul acestuia, fapt ce poate determina necesitatea revizuirii Acordurilor de Mediu, iar elaborarea documentatiilor de specialitate privind procedurile de mediu, poate fi efectuata numai de catre persoane/institute/firme specializate si atestate de catre autoritatile competente privind protectia mediului.

Prestatorul este responsabil pentru elaborarea documentatiilor necesare pentru obtinerea tuturor autorizatiilor, avizelor si aprobarilor prevazute de legea romana in vigoare si la momentul ofertei isi va evalua si include aceste riscuri in cadrul propunerii financiare.

Prestatorul trebuie sa se familiarizeze in totalitate cu avizele necesare si procedurile aferente pentru obtinerea acestora si trebuie sa le aiba in vedere la intocmirea programului detaliat de implementare.

Prestatorul trebuie sa aiba in vedere ca in functie de complexitatea aprobarilor solicitate, Ministerele sau Autoritatile Centrale, pot emite aprobari in mod direct si/sau conditionat de obtinerea aprobarilor prealabile de catre directiile si/sau agentiile din subordine.

Prestatorul trebuie sa aiba in vedere si va fi responsabil de obtinerea avizelor, acordurilor, autorizatiilor finale, chiar daca unele institutii si autoritati emit intr-o intr-o faza initiala avize, acorduri, autorizatii preliminare, sau cu conditionari. Prestatorul va fi responsabil de obtinerea tuturor aprobarilor/avizelor/autorizatiilor finale si intocmirea documentatiei necesare pentru respectarea conditionalitatilor din avize.

Prestatorul trebuie sa aiba in vedere si va fi responsabil referitor la faptul ca obtinerea unor avize, acorduri, autorizatii sunt si/sau au implicatii sau conditionari de obtinerea in prealabil a unor alte avize, acorduri, autorizatii. Prestatorul va fi responsabil pe cheltuiala sa, de a obtine toate aprobarile necesare astfel incat pe baza acestora sa elaboreze o Documentatie Tehnica completa in vederea obtinerii Autorizatiei/ Autorizatiilor de construire, astfel incat realizarea Proiectului sa poata fi efectuata.

Prestatorul va fi responsabil in legatura cu orice aviz, acord, permis, aprobare si/sau autorizatie va fi necesar sa isi obtina pentru echipa si echipamentele sale pe toata perioada de implementare a contractului, atat in perioada executarii masuratorilor, a studiilor si a oricaror investigatii de teren pe amplasamentul Proiectului, cat si ori de cate ori va fi necesar.

In acest sens, orice daune sau afectari produse de catre prestator asupra: populatiei, imobilelor apartinand domeniului de stat si privat, a mediului inconjurator, a resurselor naturale si alte asemenea, vor fi suportate neconditionat, irevocabil si integral de catre Prestator.

Imediat ce un aviz, acord, permis, aprobare si/sau autorizatie va fi emis(a), Prestatorul va fi responsabil cu analizarea in detaliu a respectivului document, anterior mentionat, in sensul si in scopul de a sesiza prompt conditiile, restrictiile sau alte aspecte impuse de autoritatile emitente de avize/acorduri, aprobari, autorizatii si va propune in scris cu promtitudine solutii de rezolvare/clarificare a tuturor aspectelor intampinate.

Aceasta obligatie se pastreaza pana la obtinerea aprobarilor finale si avizelor, autorizatiilor finale pentru demararea lucrarilor.

Prestatorul este responsabil de informarea Beneficiarului, in primele 5 zile ale fiecarei luni, sau dupa caz, ori de cate ori i se solicita sau cand este necesar, asupra stadiului obtinerii avizelor, acordurilor, permiselor, aprobarilor si orice autorizatii.

Prestatorul este responsabil de a menține în termenele de valabilitate, orice aviz, acord, permis și orice aprobare și/sau autorizație pana la semnarea contractului de executie lucrari, dar nu mai tarziu de expirarea contractului de servicii.

Facturile aferente taxelor/ tarifelor emise in vederea obtinerii avizelor, acordurilor privind acest Proiect trebuie sa fie emise in numele CNAIR SA, cu mentiunea platibil prin Prestator, pentru a evita o eventuala refacturare a TVA-ului.

Oricand la solicitarea Beneficiarului, dar nu inainte de solicitarea de catre Prestator a efectuarii platilor/platii finale aferente avizelor / acordurilor in cadrul contractului, Prestatorul are obligatia de a prezenta unul sau dupa caz mai multe volume/dosare in care sa fie incluse urmatoarele:

- cuprins detaliat in format tabelar, cu toate avizele, acordurile, in ordinea din certificatul de urbanism, permisele, aprobarile si/sau autorizatiile obtinute in care sa fie precizata data emiterii si data eventualei expirari daca e cazul, sau alte observatii pe care le considera necesare;
- toate avizele, acordurile, permisele, aprobarile si/sau autorizatiile obtinute, in original;
- fiecare aviz, acord, permis, aprobare si/sau autorizatie trebuie sa fie insotit de:
  - adresa sau dupa caz dovada de depunere la emitent a documentatiilor sau dupa caz a raportelor de specialitate prin care a solicitat emiterea avizului, acordului, autorizatie, etc.;
  - dovada/dovezile privind achitarea de catre Prestator a taxelor/tarifelor sau costurilor echivalente pentru obtinerea fiecarui aviz, acord, autorizatie, etc.;
  - documentatiile sau dupa caz a rapoartelor de specialitate care au fost depuse in scopul emiterii avizului, acordului, autorizatiei, etc., documentatii si rapoarte care au stat la baza obtinerii, insotite de viza emitentului sau dupa caz o dovada ca emitentul a analizat documentatiile depuse;
  - dupa caz, orice proces-verbal sau minuta semnata de prestator cu institutiile si autoritatile emitente de avize.
- Proiectantul va preda catre Beneficiar un exemplar dupa documentatiile finale ce au stat la baza obtinerii avizelor/acordurilor si autorizatiilor (CD/DVD), pentru a putea fi utilizate ulterior.

3.10 PROIECTUL DE AUTORIZARE A EXECUTARII LUCRARILOR SI OBTINEREA AUTORIZATIEI DE CONSTRUIRE

Proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor este parte a documentatiei pentru emiterea autorizatiei de construire, reglementata prin legea nr. 50/1991, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare.

Pentru emiterea Autorizatiei de Construire, Prestatorul va depune la C.N.A.I.R. SA documentatia completa pentru autorizarea lucrarilor de construire/Proiectul pentru Autorizarea executarii lucrarilor de Construire, intocmita in conformitate cu prevederile Legii 50/1991 actualizata, in vederea transmiterii catre autoritatea emitenta, Ministerul Transporturilor si Infrastructurii.

In baza Proiectului de autorizarea executiei lucrarilor precum si a avizelor/acordurilor obtinute, beneficiarul va face demersurile necesare in vederea obtinerii Autorizatiei de construire.

Prestatorul va respecta în activitatea de proiectare toate cerințele din Certificatul de Urbanism, Acordul de Mediu, precum si din toate celelalte avize și acorduri etc., obtinute de Prestator in numele Beneficiarului, in vederea obtinerii Autorizației de Construire.

Documentatia tehnica in vederea obtinerii autorizatiei de construire/PAC-ul va fi intocmita in conformitate cu, continutul-cadru reglementat prin H.G. 907/2016 si cu respectarea recomandarilor autoritatii emitente a Cerificatului de urbanism si se vor avea in vedere cel putin urmatoarele:

- Documentia tehnica va avea semnatura si stampila elaboratorului proiectului si va fi verificata tehnic la toate cerintele solicitate in Proiect conform cu Legea 10/1995 actualizata;
- Se vor preciza in proiect cerintele pentru verificarea tehnica a proiectului conf.art.6 din HG 925/1995 Regulamentul de verificare si expertizare tehnica de calitate a proiectelor, a executiei lucrarilor si a constructiilor;
- Proiectul va contine un capitol in care se va preciza regimul juridic a terenului care urmeaza a fi ocupat de lucrarile de construire precum si pozitiile de inceput si final al lucrarii.

- Proiectul va contine un capitol ce va trata modul de rezolvare a conditionarilor din acorduri si avize; Se va urmari corelarea datelor/conditionarilor din avizele/prezentate; Planurile de situatie (inclusiv cele de utilitati) vor avea figurate limita culoarului de expropriere;
- Studiul Topografic care a fost parte din documentația aferenta (cu procesul verbal de recepție al lucrării de către OCPI sau ANCPI);
- Studiu geotehnic;
- Alte studii, asa cum sunt solicitate in Certificatul de Urbanism emis pentru "autorizatie de construire";
- Extras de carte funciara actualizat, dupa caz;

Proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor de construire se avizeaza in cadrul:

- Comisiei Tehnice de Siguranta CNAIR;
- CTE – CNAIR;

Prestatorul este exonerat de sarcini numai dupa obtinerea de catre Beneficiar a autorizatiei de construire.

3.11 ASISTENTA TEHNICA ACORDATA BENEFICIARULUI PENTRU PROCEDURA DE ATRIBUIRE A PROIECTARII SI EXECUTIEI LUCRARILOR

Prestatorul va pregati documentatia tehnica (parte integranta a documentatiei de atribuire) aferenta contractului/lor de proiectare si executie si va acorda asistenta Beneficiarului, in termen de maxim 2 ani de la finalizarea Studiului de Fezabilitate - sub rezerva asigurarii finantarii executiei obiectivului, constand in principal din urmatoarele servicii de asistenta:

- intocmirea documentatiei tehnice aferente documentatiei de atribuire a contractului/ contractelor de proiectare si executie lucrari.
- asistenta acordata Beneficiarului cu privire la: formularea raspunsurilor la clarificarile solicitate de ofertanti asupra informatiilor si datelor puse la dispozitie catre Proiectant in cadrul procedurilor de achizitie, furnizarea de informatii si documente suplimentare solicitate de ofertanti in scopul clarificarii aspectelor prezentate in cadrul Documentatiei de atribuire, formularea raspunsurilor la solicitarile de date si informatii ale CNSC, ANAP, alte autoritati relevante.

Prestatorul va sprijini Beneficiarul pentru pregatirea documentatiei de atribuire a contractului de Proiect tehnic de execuție și executie lucrari., plus perioada de depunere a ofertelor

4 DATA DE ÎNCEPERE ȘI PERIOADA DE IMPLEMENTARE

Data intrării în vigoare a Contractului va fi data semnării Contractului, sub condiția constituirii Garanției de Bună Execuție.

Data de începere a Contractului de servicii va fi precizată în ordinul de începere emis de Beneficiar.

De la această dată, Prestatorul va fi mobilizat atât din punct de vedere al personalului cât și din punct de vedere al echipamentelor / utilajelor necesare desfășurării activității.

Beneficiarul va emite ordin de începere pentru fiecare etapă, respectiv pentru elaborare SF (etapa I) și elaborare PAC.

Datele calendaristice privind transmiterea documentelor elaborate, sunt:

1. **Etapa I** - Studiul de Fezabilitate – **180 de zile de la data prevăzută în ordinul de începere pentru elaborare SF, emis de către Beneficiar.**

Pentru aprobarea indicatorilor tehnico-economici sunt necesare urmatoarele:

- Avizare in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei;
- Avizare in CTE – CNAIR;
- Avizare in CTE – MTI;
- Avizare in Consiliul Interministerial (dupa caz)
- Emitere Ordin de Ministru/ Hotărâre de Guvern (functie de valoarea estimata a lucrarii conform devizului general/).

2. **Etapa II** - Proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor de construire, – **60 de zile de la data prevazuta in ordinul de incepere pentru elaborare PAC, emis de catre Beneficiar.**

Ordinul de incepere pentru elaborarea Proiectului pentru autorizarea lucrarilor va fi emis numai dupa aprobarea indicatorilor tehnico – economici prin Ordin de Ministru/ Hotărâre de Guvern (functie de valoarea estimata a lucrarii conform devizului general).

Proiectul pentru autorizarea executarii lucrarilor de construire se avizeaza in cadrul:

- Comisiei Tehnice de Siguranta CNAIR;
- CTE – CNAIR;

Obtinerea Autorizatiei de construire intra in sarcina Beneficiarului si va fi obtinuta pe baza Proiectului pentru autorizarea executarii lucrarilor de construire, precum avizelor si acordurilor obtinute pe Prestator conform certificat de urbanism

Termenul de Executie pentru **Etapa II nu se va raporta la data de incepere a Etapei I.**
Termenul de executie pentru Etapa II va avea ca referinta data de incepere a Etapei II, respectiv dupa obtinerea aprobarii indicatorilor tehnico-economici.

Contractul poate fi suspendat in perioada cuprinsa intre Etapa I si Etapa II. Contractul poate fi suspendat pentru obtinerea aprobarii indicatorilor tehnico-economici, dar nu mai devreme de finalizarea Avizarii Studiului de Fezabilitate in CTE MTI, sau dupa caz in Consiliul Interministerial.

Obtinerea avizelor/acordurilor solicitate prin Certificatul de Urbanism este parte integranta din durata de prestare a serviciilor aferenta etapei I.

Dupa predarea Studiului de Fezabilitate termenul de prestare al serviciilor se poate decala corespunzator, pana la obtinerea documentelor de avizare in comisia tehnica privind siguranta circulatiei, CTE CNAIR, CTE-MT si dupa caz in Consiliul Interministerial.

De asemenea, dupa predarea Proiectului pentru Autorizarea lucrarilor de Construire termenul de prestare al serviciilor se poate decala corespunzator, pana la obtinerea documentelor de avizare in in comisia tehnica privind siguranta circulatiei CTE CNAIR.

3. **Etapa III** - Asistenta tehnica acordata beneficiarului pentru procedura de atribuire a proiectarii si executiei lucrarilor – 60 de zile de la data de incepere prevazuta in ordinul de incepere emis de Beneficiar.

Ordinul de incepere pentru Asistenta tehnica acordata beneficiarului pentru procedura de atribuire a proiectarii si executiei lucrarilor se va emite dupa obtinerea autorizatiei de construire.

5 CERINTE PRIVIND PERSONALUL SI BAZA TEHNICO-MATERIALA

5.1 CERINTE DE PERSONAL. PROGRAMUL PERSONALULUI

Pe parcursul derularii contractului, Prestatorul are obligatia de a asigura personalul necesar care sa acopere intreaga durata a contractului.
Prestatorul va purta intreaga responsabilitate pentru indeplinirea corecta a sarcinilor descrise. In cazul in care, pentru indeplinirea in bune conditii a sarcinilor definite in cadrul contractului si intr-o faza ulterioara a proiectului, Prestatorul va avea nevoie de mai mult personal decat cel specificat in Caietul de Sarcini, acesta va raspunde pentru asigurarea necesarului de resurse umane, fara a solicita costuri suplimentare.
Prestatorul va asigura personal adecvat pentru indeplinirea sarcinilor, in acord cu cerintele minime definite in prezentul caiet de sarcini.
Prestatorul va include in oferta sa, numele si CV-urile doar pentru expertii cheie. Pentru „Expertii non-cheie" si „Alti experti" nu sunt necesare CV-uri si alte documente care atesta studiile la momentul ofertei.
Prestatorul este liber sa-si stabileasca strategia proprie privind personalul, astfel incat sa se asigure necesarul de personal pe toata durata contractului.

Prestatorul va trebui sa asigure resursele de personal minime astfel:

1. Coordonator de proiect

2. Inginer proiectant poduri
3. Specialist geotehnica si fundatii
4. Specialist in domeniul protectiei mediului
5. Inginer proiectant drumuri
6. Topograf
7. Inginer CAD drum/poduri/consolidari
8. Inginer cantitati
9. Coordonator in materie de sanatate si securitate a muncii
10. Inspector utilitati
11. Responsabil Avize si Acorduri
12. Specialist de trafic

Prestatorul va asigura pe parcursul derularii contractului, pe cheltuiala sa orice alt personal despecialitate pentru completarea si implementarea serviciilor, inclusiv expert tehnic si evaluator ANEVAR .

A Experti cheie

Prestatorului i se solicita sa asigure urmatorii experti, care îndeplinesc urmatoarele cerințe minime:

1. **Coordonator de proiect**

- Detine diploma de inginer cu specializarea in constructii de Drumuri si/sau Poduri sau similar acestora, emisa de catre o facultate / Universitate;
- experienta profesionala in calitate de Coordonator proiect/contract si/sau Adjunct Coordonator proiect/contract si/sau Manager proiect/contract si/sau Adjunct Manager proiect/contract si/sau Director proiect/contract si/sau Adjunct Director proiect/contract si/sau Project Manager si/sau Project Manager Adjunct si/sau Sef echipa proiectare si/sau Adjunct Sef Echipa Proiectare si/sau Sef Proiect si/sau Adjunct Sef Proiect, in cadrul unui contract de elaborare si/sau revizuire si/sau actualizare si/sau completare de Studii de Fezabilitate si/sau Proiecte Tehnice pentru constructie noua si/sau modernizare si/sau largire de autostrazi si/sau drumuri nationale si/sau drumuri expres si/sau drumuri judetene si/sau strazi categoria I.

2. **Inginer proiectant poduri**

- Detine diploma de inginer cu specializarea in constructii de Drumuri si/sau Poduri sau similar acestora, emisa de catre o facultate / Universitate;
- experienta profesionala in calitate de inginer proiectant lucrari de poduri si/sau inginer proiectant structuri si/sau inginer proiectant lucrari de arta, in cadrul unui contract de elaborare si/sau revizuire si/sau actualizare si/sau completare de Studii de Fezabilitate si/sau Proiecte Tehnice pentru constructie noua si/sau modernizare si/sau largire de autostrazi si/sau drumuri nationale si/sau drumuri expres si/sau drumuri judetene si/sau strazi categoria I, ce au inclus cel putin unui pod si/sau pasaj si/sau viaduct.

3. **Specialist geotehnica si fundatii**

- Detine diploma de inginer avand studii absolvite cu diploma de licenta/diploma de absolvire sau ecvivalent al unei Universitati/Facultati in domeniul/specializarea Inginerie geologica/CFDP si/sau Constructii Hidrotehnice sau similar;
- Experienta profesionala detinuta in elaborarea unui Studiu geotehnic aferent unui /unor Studii de Fezabilitate si/sau Proiecte Tehnice pentru constructie noua si/sau modernizare si/sau largire de autostrazi si/sau drumuri nationale si/sau drumuri expres si/sau drumuri judetene.

In vederea demonstrarii indeplinirii cerintelor minime solicitate prin Caietul de sarcini, Prestatorul va include in oferta, pentru categoriile de personal mentionate la pct. A, numele si prenumele expertilor cheie, copii ale documentelor care atesta studiile si CV-urile din care sa rezulte experienta profesionala solicitata.

Avand in vedere ca experienta acestor experti reprezinta totodata si factori de evaluare in vederea atribuirii contractului, pentru obtinerea punctajelor potrivit algoritmului de calcul mentionat in Instructiunile catre Ofertanti, se vor depune impreuna cu oferta documentele solicitate pentru acestia in cadrul fiecarui factor de evaluare. In cazul inlocuirii, toti expertii cheie vor fi supusi aprobarii Autoritatii Contractante. Expertii

pentru care au fost prevazuti factori de evaluare vor putea fi inlocuiti doar de experti care obtin un punctaj egal sau mai mare cu cel din oferta.

B. Experti non-cheie

4. **Inginer proiectant drumuri**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia

5. **Specialist in domeniul protectiei mediului**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris, in Propunerea tehnica, momentul in care acesta va interveni in implementarea viitorului contract si modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

De asemenea, **ulterior semnarii contractului**, la solicitarea Autoritatii Contractante, Prestatorul va transmite nominalizarea expertului insotita de copii ale documentelor care atesta ca acesta detine urmatoarele studii/ certificari si experienta (*diploma, CV, recomandari/ alte documente relevante*):

- detine Diploma studii superioare absolvite cu diploma de licenta / diploma de absolvire sau echivalent indomeniul protectiei mediului;
- experienta detinuta in realizarea de documentatii de evaluarea a impactului asupra mediului pentru elaborare si/sau actualizare si/sau revizuire si/sau completare de Studii de Fezabilitate si/sau Proiecte Tehnice pentru constructie noua si/sau modernizare si/sau largire aferente infrastructurii de transport rutier .
- sa aiba dreptul conform legislatiei specifice in vigoare de a elabora studiile solicitate in procedura de evaluare a impactului asupra mediului, in conformitate cu OUG 195/2005, cu modificarile si completarile ulterioare, aprobata prin Legea 265/2006 cu modificari si completari ulterioare, precum si Legii 292/2018 privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice si private asupra mediului; pentru personalul nerezident, au dreptul de a elabora studiile pentru protectia mediului in conformitate cu reglementarile unui stat membru al Uniunii Europene si fac dovada acestui drept prin prezentarea unui document emis in acest sens.

6. **Topograf**

- Detine autorizare pentru categoria A, dupa caz, categoria D, conform prevederilor art. 4 si 5 (pentru personalul roman) / art. 7 si 8 (pentru personalul strain) din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 107/2010 al Directorului general al Agentiei Nationale de Cadastru si Publicitate Imobiliara. Se va prezenta copie lizibila cu mentiunea „conform cu originalul" a Certificatului de autorizare in categoria A, dupa caz, categoria D, conform prevederilor art. 4 si 5 din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 107/2010 al Directorului general al Agentiei Nationale de Cadastru si Publicitate Imobiliara.
- Pentru expertii straini, se va prezenta copie lizibila cu mentiunea „conform cu originalul" a Certificatului de autorizare in categoria A, dupa caz, categoria D, conform prevederilor art. 7 si 8 din Regulamentul aprobat prin Ordinul nr. 107/2010 al Directorului general al Agentiei Nationale de Cadastru si Publicitate Imobiliara.

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acesti experti trebuie descris, in Propunerea tehnica, momentul in care acesta va interveni in implementarea viitorului contract si modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

Ulterior semnarii contractului, Prestatorul va transmite Autoritatii Contractante, la solicitarea acesteia, numele expertului desemnat in aceasta pozitie, impreuna cu autorizatia pentru categoria A sau D conform Ordinului ANCPI nr. 107/2010 pentru aprobarea Regulamentului din 29 martie 2010 privind autorizarea sau recunoaşterea autorizării persoanelor fizice şi juridice române, ale unui alt stat membru al Uniunii Europene sau ale unui stat care aparţine Spaţiului Economic European în vederea realizării şi verificării lucrărilor de specialitate în domeniul cadastrului, al geodeziei şi al cartografiei pe teritoriul României. Aceasta va fi valabila la data prezentarii.

7. **Inginer CAD drum/ poduri/ consolidari/ hidrotehnica**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestui.

8. **Inginer cantitati**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

9. **Coordonator in materie de sanatate si securitate a muncii**

- Detine un Certificat in conformitate cu HG 300/2006, conform Ordinului 2712/2012 pentru completarea Ordinului 242/2007 Regulamentul privind formarea specifică de coordonator în materie de securitate şi sănătate în muncă pe durata elaborării proiectului şi/sau a realizării lucrării pentru şantiere temporare ori mobile; pentru personalul nerezident, se va prezenta certificatul privind formarea profesionala (in conformitate cu prevederile HG 300 / 2006 *art. 73. Prezenta hotarare transpune Directiva 92/57/CEE privind cerintele minime de securitate si sanatate pe santierele temporare si mobile, publicata in Jurnalul Oficial a Comunitatilor Europene (JOCE) nr. L245/1992*). Documentul se va prezenta ulterior semnarii contractului de Autoritatea Contractanta.

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica, momentul in care acesta va interveni in implementarea viitorului contract si modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

10. **Inspector utilitati**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

11. **Responsabil Avize si Acorduri**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

12. **Specialist de trafic**

Ofertantii vor avea in vedere ca pentru acest expert trebuie descris in Propunerea tehnica modul in care ofertantul si-a asigurat accesul la serviciile acestuia.

Selectarea expertilor din categoria *"Experti non-cheie"* **(Specialist in domeniul protectiei mediului, Topograf si Coordonator in materie de sanatate si securitate a muncii)** se va supune aprobarii Autoritatii Contractante ulterior semnarii contractului, iar documentele care stau la baza aprobarii vor fi C.V.-urile si diplomele care sa ateste ca acestia sunt absolventi de studii superioare. **Procedurile de selectare folosite de Prestator** pentru alegerea acestor experti ulterior semnarii contractului vor fi transparente si se vor baza pe calificarile profesionale si experienta de lucru, iar daca este cazul si pe atestarile legale.

C. Alti experti necesari

Daca este cazul, Prestatorul poate avea in vedere pentru indeplinirea prezentului contract si alti experti decat cei solicitati de Beneficiar. Toti expertii nominalizati de Prestator trebuie sa fie independenti si sa nu existe conflicte de interese in responsabilitatile care le revin.

Costurile aferente mobilizarii acestor experti sunt considerate a fi incluse in pretul ofertat, Prestatorul neputand solicita ulterior semnarii contractului sume suplimentare pentru decontarea serviciilor prestate de acesti experti.

Procedurile de selectare folosite de Prestator pentru alegerea acestor experti ulterior semnarii contractului vor fi transparente si se vor baza pe calificarile profesionale si experienta de lucru.

Acesti experti vor intocmi rapoarte detaliate cu rezultatele activitatii lor si timpul alocat acesteia. Implicarea acestor experti in cadrul derularii contractului va fi supusa aprobarii Beneficiarului.

De asemenea, in timpul derularii contractului, Prestatorul va asigura serviciile unui Verificator atestat in domeniul *Af-Rezistenta si stabilitatea terenurilor de fundare a constructiilor si a masivelor de pamant, a terenului de fundare si a interactiunii cu structurile ingropate (cu certificat de atestare tehnico-profesionala si legitimatie aferenta acesteia - valabile*) pentru verificarea documentatiilor aferente Studiilor geotehnice, intocmirea *Referatelor privind verificarea de calitate la cerinta Af a studiului geotehnic* aferent unui sector, precum si a *Referatului final privind verificarea de calitate la cerinta Af a studiului geotehnic.*

Beneficiarul solicita ca activitatile de proiectare din cadrul **Proiectului de autorizare a executiei lucrarilor** sa fie certificate de catre verificatori de proiecte atestati, asigurati de Prestator.

In conformitate cu Regulamentului de verificare si expertizare tehnica de calitate a proiectelor, a executiei lucrarilor si a constructiilor, aprobat prin H.G. 925/1995 cu modificarile si completarile ulterioare, Beneficiarul delega Prestatorului obligatia de a asigura verificatorii de proiecte atestati impusi de legislatia in vigoare, astfel, acesta va asigura verificatori de proiecte atestati pentru verificarea tehnica de calitate a documentatiilor pentru toate domeniile necesare.

Verificatorii de proiecte trebuie sa fie atestati conform *Ordinului MDRAP nr. 2264/2018 pentru aprobarea Procedurii privind atestarea verificatorilor de proiecte si a expertilor tehnici in constructii, publicat in Monitorul Oficial /al Romaniei, Partea I, nr. 240/19.03.2018*, care precizeaza la articolul 1, aliniatul (3) si aliniatul (4) aplicabilitatea pentru specialistii cetateni ai altui stat membru al UE ori al SEE.

Toti verificatorii de proiect trebuie sa fie independenti si sa nu existe conflicte de interese in responsabilitatile care le revin.

Costurile aferente mobilizarii verificatorilor de proiect sunt considerate a fi incluse in pretul ofertat, Prestatorul neputand solicita ulterior semnarii contractului sume suplimentare pentru decontarea serviciilor prestate de verificatorii de proiect.

Activitati minime ce vor fi realizate de personalul indicat la pct A:

1. **Coordonator de proiect**
   - Este managerul general al contractului si va raspunde de implementarea conforma a intregului contract pe toata perioada contractuala, de pregătirea logisticii, de coordonarea activitatii de raportare si monitorizare si de coordonarea/supervizarea intregului personal implicat in realizarea contractului;
   - Va asigura o buna comunicare cu Beneficiarul/Autoritatea Contractanta, in toate circumstantele legate de implementarea contractului;
   - Va aviza rapoartele si livrabilele, precum si orice rapoarte/documente solicitate de Beneficiar;
   - Va realiza orice alte sarcini necesare indeplinirii obiectivului acestui contract asa cum sunt ele instructate de Beneficiar sau de Autoritatile implicate in realizarea acestui proiect in conformitate cu prevederile legale;
2. **Inginer proiectant poduri**
   - Va raspunde de toate aspectele legate de proiectarea lucrarilor de structuri (poduri, pasaje, viaducte). Acesta va intocmi dispozitiile generale si sectiunile transversale, va efectua calculele de dimensionare pentru structuri, calculul si dimensionarea fundatiilor conform datelor din studiul geotehnic, elaborarea memoriului tehnic pentru specialitatea poduri etc.
   - Va realiza orice alte sarcini necesare indeplinirii obiectivului acestui contract asa cum sunt ele instructate de Beneficiar sau de Coordonatorul de proiect sau de Autoritatile implicate in realizarea acestui proiect in conformitate cu prevederile legale;
3. **Specialist geotehnica si fundatii**
   - Va raspunde de toate aspectele legate de realizarea caietelor de sarcini/cerințelor pentru investigațiile de teren si laborator, întocmirea studiilor geotehnice si hidrogeologice, interpretarea datelor geotehnice si hidrogeologice, monitorizare geotehnică etc.
   - Va realiza orice alte sarcini necesare indeplinirii obiectivului acestui contract asa cum sunt ele instructate de Beneficiar sau de Coordonatorul de proiect sau de Autoritatile implicate in realizarea acestui proiect in conformitate cu prevederile legale.

5.2 FACILITATI ASIGURATE DE CATRE PRESTATOR

Prestatorul va asigura suportul si echipamentul necesar expertilor in vederea desfasurarii activitatii in mod corespunzator.
Prestatorul se va asigura ca exista suficient personal administrativ, de secretariat si interpretare, permitand astfel expertilor sa se concentreze asupra principalelor lor responsabilitati.
Prestatorul se va asigura, de asemenea, ca membrii personalului sau sunt echipati adecvat cu calculatoare/laptop-uri si imprimante si orice alte echipamente tehnice sau tehnologice necesare pentru realizarea serviciilor solicitate conform Caietului de Sarcini.
Daca Prestatorul este un consortiu, aranjamentele ar trebui sa permita un maximum de eficienta si operabilitate in implementarea contractului.
Prestatorul este raspunzator de asigurarea echiparii biroului sau (inclusiv obiectele de mobilier), a intretinerii sale si a tuturor utilitatilor pe parcursul derularii contractului.
Disponibilitatea si operabilitatea resurselor sale trebuie sa fie asigurata de catre Prestator, pe toata perioada de implementare a serviciilor solicitate.

6 RAPOARTE

6.1 CERINTE DE RAPORTARE

Prestatorul va pregati si prezenta urmatoarele rapoarte in cursul sarcinii sale, atat pe suport de hartie cat si in varianta electronica editabila, pdf sau alte formate strict specializate:

1. Raportul financiar pentru etapa I: elaborare SF – se va emite dupa avizarea Studiului de fezabilitate in CTE CNAIR si CTE MTI.
2. Raportul Financiar pentru etapa II: intocmire Proiect pentru autorizarea Executarii Lucrarilor - se va emite dupa obtinerea Autorizatiei de construire.

Proiectul pentru autorizarea Executarii Lucrarilor se avizeaza in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei si in CTE CNAIR.
Beneficiarul va face demersurile necesare in vederea obtinerii Autorizatiei de construire in baza Proiectului de autorizarea executiei lucrarilor precum si a avizelor/acordurilor obtinute.

3. Raportul finaciar pentru etapa III se va intocmi dupa deschiderea ofertelor.

6.2 TRANSMITEREA SI APROBAREA LIVRABILELOR (SF si PAC)

Livrabilele care vor fi inaintate, vor fi pregatite atat in limba romana, cat si in limba engleza.
Livrabilele vor fi prezentate atat in format electronic editabil (word, excel, CAD (dwg.) etc., cat si pe hartie si vor fi distribuite dupa cum urmeaza:

- 1 original si 2 copii pe suport hartie (limba romana);
- 1 original si o copie (limba engleza);
- 2 copii in format pdf (atat in limba romana cat si in limba engleza, inclusiv cu semnaturi/stampile) si format electronic editabil;

Livrabilele care vor fi inaintate vor fi inregistrate atat la Registratura Prestatorului cat si la cea a Beneficiarului.
Copiile in format electronic vor fi trimise prin e-mail sau in cazul fisierelor mari pe CD/DVD.
Solutiile privind semnalizarea si marcajele rutiere vor fi supuse analizarii in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei Rutiere – CNAIR – SA in prezenta elaboratorului Studiului de Fezabilitate, inaintea avizarii in CTE CNAIR -SA

Studiul de Fezabilitate se va analiza si aviza in Comitetul Tehnico-Economic al Companiei Nationale de Administrare a Infrastructurii Rutiere, CTE MTI, in prezenta elaboratorului studiului de fezabilitate.

Proiectul pentru autorizarea Executarii Lucrarilor se avizeaza in cadrul Comisiei Tehnice privind Siguranta Circulatiei si in CTE C.N.A.I.R. S.A.

Observatiile formulate in cadrul sedintelor de avizare a Studiului de Fezabilitate si a proiectului de Avizare a Lucrarilor de Construire vor fi implementate de Prestator in maxim 10 zile.

Prestatorul are datoria de a mentine o arhiva a documentelor, desenelor, notelor din teren si

corespondentei care va fi pusa in format electronic pe CD-uri si predata - devenind proprietatea - CNAIR la momentul predarii acestora.

Studiul de fezabilitate si Proiectul pentru autorizarea Executarii Lucrarilor livrate de catre Prestator devine proprietatea CNAIR SA - in calitate de Beneficiar la momentul predarii acestora.
Orice informatie/ document cu privire la acestea se transmite numai cu acordul Beneficiarului.

7 ATRIBUTII SI RESPONSABILITATI

Contractantul este responsabil pentru îndeplinirea următoarelor atribuţii:

a. Realizarea activităţilor în cadrul Contractului în conformitate cu cerinţele legislaţiei aplicabile specificului obiectivului de investiţie pentru care se solicită realizarea documentaţiilor tehnico-ecomomice, a reglementărilor tehnice în vigoare aplicabile specificului obiectivului de investiţie şi a prevederilor prezentului Caiet de Sarcini;

b. Realizarea tuturor planurilor de lucru pentru derularea activităţilor în cadrul Contractului în conformitate cu cerinţele din Caietul de sarcini

c. Punerea la dispoziţia Autorităţii Contractante în timp util a tuturor documentelor, incluzând, dar fără a se limita la: documentaţii tehnico-economice, planuri de lucru al activităţilor actualizat

d. actualizarea calculelor, desenelor şi specificaţiilor pentru a reflecta toate revizuirile, inclusiv toate cerinţele şi informaţiile furnizate de terţe părţi (autorităţile, subcontractori etc.)

e. transmiterea către Autoritatea Contractantă spre revizuire şi aprobare a documentelor solicitate. De asemenea, orice modificare a acestora trebuie aprobată de către Autoritatea Contractantă

f. elaborarea documentaţiilor tehnico-economice astfel încât să ţină seama de cerinţele de accesibilitate ale persoanelor cu dizabilităţi sau de conceptul de proiectare pentru toate categoriile de utilizatori

g. prezentarea documentaţiilor tehnice şi a rapoartelor în formatul/formatele care să respecte cerinţele stabilite prin reglementările tehnice şi cele stabilite de Autoritatea Contractantă

h. colaborarea cu personalul Autorităţii Contractante alocat pentru serviciile desfăşurate conform Contractului (monitorizarea progresului activităţilor în cadrul Contractului, coordonarea activităţilor în cadrul Contractului, feedback).

i. efectuarea serviciilor numai cu personal atestat, potrivit legii

j. asistarea Autorităţii Contractante şi punerea la dispoziţia Autorităţii Contractante a documentelor suport necesare în relaţia cu instituţiile abilitate în materie de control şi asigurare a calităţii în construcţii

k. indexarea tuturor documentelor transmise Autorităţii Contractante atât pe perioada derulării activităţilor cât şi înainte de finalizarea Serviciilor

l. relaţionarea, în scris, cu toţi factorii interesaţi (Autoritate Contractantă, beneficiar - daca este diferit de Autoritatea Contractantă - autorităţi, experţi etc.) implicaţi în realizarea, avizarea sau autorizare prestaţiilor contractate aferente obiectivului, în vederea optimei efectuări a acestora

m. asigurarea că nu va utiliza, în executarea Contractului, în niciun fel şi în nicio masură, personalul angajat al beneficiarului, mai puţin în cazurile şi în măsura în care părţile convin altfel printr-o modalitate prevazută în contract

Contractantul va realiza elaborarea documentaţiilor tehnico-economice şi conţinutul acestor documentaţii după cum este necesar şi stabilit prin reglementările tehnice aplicabile documentaţiilor tehnico-economice pentru obiective de investiţii astfel încât să poată furniza în orice moment evidenţe, atât Autorităţii Contractante, cât şi factorilor interesaţi, pentru deciziile sale pe baza detaliilor şi soluţiile tehnice analizate, a calculelor şi analizelor efectuate.

Contractantul va depune toate diligenţele necesare şi va acţiona în cel mai scurt timp posibil, pentru a da curs solicitărilor venite din partea Autorităţii Contractante, solicitări ce derivă din natura serviciilor care fac obiectul Contractului, cu condiţia ca acestea să fie comunicate în mod expres de către Autoritatea Contractantă Contractorului, ca fiind solicitări direct legate de îndeplinirea obiectului Contractului şi a obiectivelor Autorităţii Contractante.

Autoritatea Contractantă este responsabilă pentru:

a. punerea la dispoziția Contractantului a tuturor informațiilor disponibile pentru obținerea rezultatelor așteptate;

b. punerea la dispoziție a unui spațiu pentru derularea întâlnirilor de lucru și a ședințelor de analiză a progresului în cadrul Contractului

c. desemnarea și comunicarea către Contractant a echipei/persoanei responsabile cu interacțiunea și suportul oferit Contractantului;

d. asigurarea tuturor resurselor care sunt în sarcina sa pentru buna derulare a Contractului;

e. achitarea contravalorii tuturor taxelor pentru obținerea avizelor, acordurilor si autorizațiilor, plata acestora efectuându-se pe baza de documente justificative;

f. achitarea contravalorii prestațiilor executate de catre Contractant, în baza facturilor emise de catre acesta din urmă, așa cum este stabilit prin Contract;

g. Documentarea în scris a oricărui motiv de respingere a rezultatelor furnizate de Contractant în cadrul Contractului, prin raportare la prevederile legale, la reglementările tehnice în vigoare și la cerințele prezentului Caiet de Sarcini, după caz.

În pregătirea Ofertei, Prestatorul trebuie să aibă în vedere cel puţin ipotezele şi riscurile descrise în continuare şi să estimeze posibilele efecte ale acestora.
În acest sens, la întocmirea ofertei, Prestatorul trebuie să ia în considerare resursele necesare (de timp, financiare şi de orice altă natură), pentru implementarea strategiilor de risc propuse.
C.N.A.I.R. S.A. isi rezerva dreptul de a recupera de la Prestator orice prejudicii care vor fi generate de intarzierile cauzate, de erorile/lipsa de profesionalism/superficialitatea tratarii studiilor si lucrarilor, de nerespectarea obligatiilor conform prezentului caiet de sarcini si a legislatiei in vigoare.
Prestatorul isi va asuma riscurile generale identificate de Beneficiar prin participarea sa la procedura de achizitie publica precum si prin semnarea contractului si nu va avea nicio pretentie in cazul aparitiei acestora, cu exceptia cazurilor in care culpa se datoreaza unor terte parti sau unor motive neinputabile acestuia. Lipsa culpei va trebui sa fie dovedita de catre Prestator.
Pretul ofertei include riscurile generale prezentate mai jos iar Prestatorul nu va avea nici o pretentie de orice natura (materiala, financiara, etc.) in cazul aparitiei acestora, cu exceptia cazurilor în care culpa se datorează unor terţe părţi sau unor motive neimputabile acestuia.
Ipoteze privind prestarea serviciilor:
Principalele ipoteze privind prestarea cu succes a serviciilor sunt:

1. Buna colaborare între toate părţile implicate: Autoritate Contractantă, Contractant, autorităţi competente şi orice alţi factori relevanţi implicaţi;
2. Respectarea de către Prestator a termenelor stabilite prin prezentul caiet de sarcini,
3. Serviciile solicitate sunt descrise explicit în Caietul de Sarcini şi sunt reglementate prin legislaţie specifică, accesibilă tuturor factorilor interesaţi;
4. Nu se prevăd schimbări ale cadrului instituţional şi legal care să afecteze major implementarea şi desfăşurarea în bune condiţii a Contractului;
5. Toate informaţiile, datele şi documentaţiile relevante şi disponibile pentru prestarea/realizarea serviciilor în legătură cu obiectivul de investiţii vor fi puse la dispoziţia Contractantului, în măsura în care sunt la dispoziţia Autorităţii Contractante;
6. Continuarea sprijinului pentru *Proiect* din partea autorităţilor române.

Riscuri
Beneficiarul a identificat riscurile generale pe care le aduce la cunostinta Prestatorului, in prezentul caiet de sarcini.
Prestatorul este responsabil pentru riscurile aflate în responsabilitatea sa. Prestatorul nu este responsabil pentru riscurile aflate în responsabilitatea Beneficiarului, dar va întreprinde toate demersurile rezonabile pentru a preveni apariţia acestor riscuri şi a minimiza consecinţele unor asemenea riscuri.
Astfel, Prestatorul va fi responsabil pentru identificarea, analiza, ierarhizarea, cuantificarea si propunerea măsurilor adecvate pentru eliminarea/ minimizarea/ controlul/ alocarea riscurilor Proiectului în baza principiilor, standardelor, metodologiilor şi procedurilor specifice şi recunoscute ale managementului riscurilor proiectelor.
Prestatorul are obligaţia de a lua toate măsurile necesare pentru evitarea concretizării următoarelor riscuri şi a consecinţelor acestora:

1. Riscul si consecintele aferente unor solutii tehnice gresite sau neadaptate, definite de Prestator si rezultate ca urmare a unor investigatii/studii geotehnice, hidrologice, topografice, etc. incomplete, defectuoase sau de slaba calitate sau rezultate in urma unor activitati de proiectare defectuoase.
2. Riscul ca solutia tehnica sa nu fie aprobata in CTE CNAIR chiar daca aceasta respecta criteriile minime impuse de legislatia si normele tehnice in vigoare, atata timp cat solutiile tehnice propuse presupun servicii si lucrari care in acceptiunea Administratorului il dezavantajeaza. In cadrul CTE CNAIR in momentul sustinerii spre avizare a proiectului, Prestatorului i se vor transmite observatii si comentarii asupra solutiilor tehnice. Avand in vedere faptul ca suntem la faza de proiectare Studiu de Fezabilitate, Prestatorul va intocmi o documentatie in conformitate cu prevederile HG 907/2016 pe care o va propune spre avizare si punere in acord cu Administratorul drumului ale carui interese sunt reprezentate prin CTE CNAIR SA.
3. In momentul sustinerii documentatiei tehnice in vederea obtinerii avizului CTE CNAIR, Prestatorul va demonstra si asigura Beneficiarul de indeplinirea prevederilor si cerintelor HG 907/2016, cu

modificările și completările ulterioare, la nivelul documentatiei tehnice propuse spre avizare precum si asumarea acesteia in conformitate cu prevederile Legii 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată, cu modificarile si completarile ulterioare. În cazul în care documentația tehnică obține avizulCTE CNAIR, Prestatorul își va asuma in continuare indeplinirea prevederilor si cerintelor HG 907/2016, cu modificările și completările ulterioare, la nivelul documentatiei tehnice propuse spre avizare precum si insusirea acesteia in conformitate cu prevederile Legii 10/1995 privind calitatea în construcții, republicată,cu modificarile si completarile ulterioare.

4. Schimbări legislative Prestatorul va reproiecta,daca este cazul, atunci cand exista reglementari tehnice care s-au revizuit dupa depunerea ofertelor, la solicitarea Beneficiarului, Prestarea serviciilor de proiectare se va facetinand cont de normele/reglementarile tehnice/legislatia si standardele in vigoarela momentul ordinului de incepere al serviciilor de proiectare.
5. In situatia in care conditiile geotehnice, hidrologice, de mediu, etc., diferite, apar ca urmare a faptului ca Prestatorul nu a executat in mod corespunzator obiectul prezentului contract, si/sau traseul recomandat sau solutiile tehnice definite de Prestator se dovedesc a fi neviabile, Prestatorul isi va asuma consecintele aferente cu privire la costurile suplimentare rezultate ale Proiectului.
6. Riscul ca studiile de teren sa nu fie acceptate de Beneficiar. Studiile de teren incomplete in conformitate cu prevederile legislative, reglementarile tehnice in vigoare si prezentul caiet de sarcini nu vor fi acceptate de Beneficiar ca mijloc de argumentare a solutiilor tehnice propuse;
7. Studiile de teren vor fi realizate in baza reglementarilor tehnice si legislative in vigoare, dar se va tine cont si de faptul ca, Beneficiarul poate solicita cu pana la 20% mai multe masuratori/determinari/incercari, dupa caz. Costurile cu aceste incercari/ determinari / masuratori sunt cuantificate printr-o suma provizionată;
8. Riscul de a intampina dificultati in efectuarea masuratorilor, studiilor, analizelor, investigatiilor, etc., necesare a fi efectuate pe amplasamentul proiectului (relief, acces dificil, etc.) si care pot conduce la intarzieri in procesul de proiectare si costuri suplimentare. Nu intra in responsabilitatea Beneficiarului crearea pentru Prestator a accesului pentru efectuarea masuratorilor/ lucrarilor geotehnice sau de alta natura / studiilor, etc.;
9. Risc de intarziere in prestarea serviciilor, in baza observatiilor sau cerintelor speciale formulate de catre autoritatile competente de mediu, de catre administratorii/custozii ariilor naturale protejate (Situri Natura 2000), de catre ONG-uri si/sau alte organizatii similare, de catre publicul participant la dezbaterile publice sau alti factori implicati in derularea procedurilor de mediu;
10. Risc de intarziere in prestarea serviciilor ca urmare a faptului ca pentru solutiile finale trebuiesc obtinute avize si/sau realizate revizuiri de solutii tehnice si/sau completari de studii de teren.
11. Riscul ca în afara variantelor de traseu analizate sa fie aleasă/ alese o altă/alte variante care să fie aleasă/ alese în baza traseelor analizate (atâta timp cât traseele analizate respectă prezentul Caiet de de sarcini.
12. Riscul ca pe parcursul derularii serviciilor solicitate in cadrul acestui caiet de sarcini sa apara modificari in legislatia si reglementarile tehnice aplicabile in domeniul mediului, eventual pot aparea noi arii protejate Natura 2000 sau anumite arii Natura 2000 sa fie extinse, iar pentru schimbarile aparute pe parcurs, Prestatorul trebuie sa tina cont de acestea si va face toate demersurile in vederea obtinerii documentelor de reglementare in domeniul protectiei mediului.
13. Riscul de intarzieri in obtinerea avizelor din partea Autoritatilor Romane, ori plangerile aparute in perioada consultatiilor publice (ex. probleme de mediu, probleme de patrimoniu cultural, etc) cu impact asupra termenului de finalizare si livrare a studiului de fezabilitate sau a altor servicii si lucrari solicitate conform caietului de sarcini.
14. Riscul sa apara intarzieri si/sau alte dificultati in obtinerea de catre Prestator a tuturor avizelor, acordurilor, permiselor si a autorizatiilor necesare, avand in vedere implicarea mai multor autoritati si institutii in emiterea acestora, care pot impune diverse conditii si/sau constrangeri. Imposibilitatea de obtinere de catre Prestator la timp sau chiar deloc a unuia sau mai multor avize/acorduri poate genera riscuri care pot conduce la imposibilitatea de obtinere a actului de reglementare privind protectia mediului sau a altor autorizatii necesare, fapt ce ar determina blocarea realizarii proiectului.
15. Riscul nerespectarii termenelor stabilite de autoritatile pentru protectia mediului in cadrul procedurii pentru obtinerea actului de reglementare in demeniul mediului.
16. Riscul identificarii incomplete/necorespunzatoare a retelelor de utilitati, care poate conduce la intarzieri si costuri suplimentare in realizarea proiectului.

17. Riscul de intarziere in implementarea activitatilor conform caietului de sarcini datorita obligatiei de a raspunde observatiilor suplimentare urmare efectuarii Auditului de Siguranta Rutiera, in conformitate cu OUG 22/2016 pentru modificarea si completarea Legii nr. 265/2008, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, privind gestionarea sigurantei circulatiei pe infrastructura rutiera. Modificarile generate de observatiile transmise vor fi efectuate de Prestator ca parte a obligatiilor contractuale.
18. Riscul de intarziere in implementarea activitatilor conform Cerintelor Beneficiarului datorita obligatiei de a raspunde observatiilor.
19. Riscul neavizarii de catre Beneficiar a documentelor datorita continutului necorespunzator al acestora si care poate conduce la intarzieri in desfasurarea activitatilor specifice de elaborare a Studiului de Fezabilitate. In aceasta situatie vina va fi considerata a Prestatorului si nu va putea fi impusa Beneficiarului
20. Neîncadrareaîn termenul stabilit pentru finalizarea serviciilor, prin Contractul ce rezultă din această procedură;
21. Riscul ca în cazul în care Prestatorul ar putea obține unul sau mai multe avize favorabile care conțin anumite condiții, unele dintre condiții/constrângeri să se suprapună și să nu poată fi corelate/realizate concomitent.
22. Riscul privind întârzierea în mobilizarea personalului Prestatorului.
23. Datele și informațiile comunicate de către Autoritatea Contractantă nu sunt suficiente sau sunt incomplete pentru îndeplinirea cerințelor solicitate prin prezentul Caiet de Sarcini;
24. Adăugarea de activități/ solicitări de informații noi, în funcție de progresul activităților;
25. Depășirea duratei de realizare a activităților asumată prin Propunerea Tehnică.

Pot aparea in derularea contractului si urmatoarele riscuri care cad in sfera de control a autoritatii contractante (fie ca sunt specifice autorității sau ale unor terțe părți) si anume:

a. dificultăți de colaborare și comunicare între factorii interesați implicati (inclusiv personal insuficient sau diferențe de înțelegere a noțiunilor din caietul de sarcini);
b. datele și informațiile necesare desfășurării serviciilor comunicate de către Autoritatea Contractantă nu sunt suficiente pentru îndeplinirea cerințelor solicitate prin Caietul de Sarcini;
c. adăugarea de activități/ solicitări de informații noi, în funcție de progresul activităților.

Pe parcursul derularii proiectului pot aparea si alte riscuri cu caracter specific care pot conduce la intarzieri in desfasurarea activitatii Prestatorului si care vor fi solutionate de catre parti, potrivit prevederilor legale si contractuale.

CNAIR SA isi rezerva dreptul de a recupera de la Prestator orice prejudicii care vor fi generate de intarzierile cauzate, de erorile/ lipsa de profesionalism/ superficialitatea tratarii studiilor si lucrarilor, de nerespectarea obligatiilor conform prezentului caiet de sarcini, contractului si a legislatiei in vigoare.

Anexa 2

Banca Europeană de Investiții

Standarde de mediu și sociale

2 februarie 2022

European Investment Bank The EU bank

Banca Europeană de Investiții

Standarde de mediu și sociale

2 februarie 2022

European Investment Bank Group

Standarde de mediu și sociale

© Banca Europeană de Investiții,
2022. Toate drepturile rezervate.
Toate întrebările privind drepturile și licențele trebuie adresate la publications@eib.org

Pentru mai multe informații despre activitățile BEI, vă rugăm să consultați site-ul nostru de internet, www.eib.org. De asemenea, puteți contacta biroul nostru de informații, info@eib.org.

Publicat de Banca Europeană de Investiții. Banca

Europeană de Investiții
98 -100, bulevardul Konrad Adenauer
L-2950 Luxemburg
+352 4379-1
info@eib.org
www.eib.org
twitter.com/eib
facebook.com/europeaninvestmentbank
youtube.com/eibtheeubank

Renunțare la răspundere:
Această versiune a fost aprobată de Consiliul de administrație al BEI. Pentru a ține cont de limitările de timp, nu a fost supusă procesului standard de copiere și corectare a textului de către BEI.

Tipărit pe hârtie FSC®.
BEI utilizează hârtie certificată de Forest Stewardship Council (FSC). Pentru că este fabricată de oameni cărora le plac copacii. FSC promovează gestionarea ecologică, benefică din punct de vedere social și viabilă din punct de vedere economic a pădurilor lumii. Știm cu toții că cititul este bun pentru dumneavoastră. Este bună și pentru planetă, de asemenea - atâta timp cât citiți pe hârtia potrivită.

Cuprins

Standardul 1 - Impactul şi riscurile de mediu şi sociale 1
Standardul 2 - Implicarea părţilor interesate 12
Standardul 3 - Eficienţa resurselor şi prevenirea poluării 19
Standardul 4 - Biodiversitate şi ecosisteme 25
Standard 5 - Schimbări climatice.....34
Standardul 6 - Relocarea involuntară.....38
Standardul 7 - Grupuri vulnerabile, populaţii indigene şi genuri 49
Standardul 8 - Drepturile lucrătorilor.....59
Standardul 9 - Sănătate, siguranţă şi securitate 67
Standardul 10 - Patrimoniul cultural 77
Standardul 11 - Finanţarea intermediată 83
Glosar.....86

Standardul 1 - Impactul și riscurile de mediu și sociale

Introducere

1 Prezentul standard promovează o abordare integrată a evaluării impactului și a managementului riscurilor, asigurând faptul că evaluarea de mediu, climatică, socială și a drepturilor omului[1] sunt abordate și luate în considerare în cadrul proceselor decizionale.

2 Prezentul standard recunoaște importanța angajamentului promotorilor de a obține performanțe sociale și de mediu eficiente și susținute prin instituirea unui sistem de management social și de mediu proporțional cu impactul și riscurile identificate.

Obiective

3 Prezentul standard prezintă responsabilitățile promotorului[2] în ceea ce privește procesul de evaluare a potențialelor impacturi și riscuri de mediu, climatice și/sau sociale asociate cu proiectul, precum și elaborarea și punerea în aplicare a procedurilor.[3] pentru gestionarea și monitorizarea acestor impacturi și riscuri pe parcursul ciclului de proiect al BEI, în special:

a. Identificarea, descrierea și evaluarea, într-o manieră adecvată, a efectelor semnificative probabile care acoperă efectele directe și orice efecte indirecte, secundare, pozitive și negative, precum și orice efecte cumulative și transfrontaliere asociate proiectului și lucrărilor/instalațiilor auxiliare/asociate acestuia, după caz;

b. Aplicarea ierarhiei de atenuare prin identificarea măsurilor de evitare, prevenire și reducere a oricăror efecte negative semnificative și, dacă este necesar, remedierea/compensarea oricăror efecte reziduale asupra persoanelor, comunităților și lucrătorilor afectați de proiect, precum și asupra mediului;

c. Asigurarea respectării drepturilor omului prin integrarea impactului și a riscurilor legate de drepturile omului în procesul de evaluare a impactului, astfel cum este descris în prezentul standard;

d. Identificarea măsurilor de maximizare a efectelor pozitive ale proiectelor și luarea în considerare a instituirii unor programe de partajare a beneficiilor proiectului și/sau de dezvoltare comunitară, după caz;

e. urmărirea și monitorizarea sistematică a punerii în aplicare a măsurilor convenite de prevenire, reducere și, dacă este necesar, de remediere/compensare, precum și a măsurilor de îmbunătățire în continuare a performanțelor de mediu, climatice și sociale ale proiectelor.

Domeniul de aplicare

4 Prezentul standard se aplică tuturor proiectelor care pot avea un impact și riscuri semnificative asupra mediului, climei și/sau sociale. Aceste impacturi și riscuri trebuie să fie luate în considerare în cea mai timpurie etapă posibilă a proceselor de planificare și de luare a deciziilor, inclusiv pentru a asigura coerența cu principiile și cerințele "Nu dăunați semnificativ" (DNSH) și "Garanțiile minime" (MS).[4].

[1] În întregul standard, considerațiile privind drepturile omului sunt pe deplin integrate în aspectele sociale și de mediu.

[2] Celelalte responsabilități ale promotorului sunt precizate în celelalte standarde, atunci când sunt declanșate.

[3] Instituirea unui sistem de management de mediu și social sau echivalent.

[4] Astfel cum este definit în taxonomia UE Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 - https //eur-

Cerințe generale

5 Toate proiectele situate în UE și în țările AELS, în țările candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și a UE aplicabilă. Proiectele care pot avea efecte semnificative asupra mediului, sănătății și bunăstării oamenilor fac obiectul unei evaluări în conformitate cu Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM).[5]. În timpul evaluării și gestionării impactului asupra mediului[6] la nivel de proiect, orice informații relevante obținute sau concluzii la care s-a ajuns în conformitate cu aplicarea Directivei privind evaluarea strategică de mediu (SEA)[7], ori de câte ori este relevant, ar trebui, de asemenea, să fie luate în considerare în procesul de evaluare.

6 Această evaluare poate fi coordonată cu și/sau completată de orice cerințe aplicabile și/sau de una sau mai multe dintre următoarele evaluări:

a. care decurg simultan din legislația UE aplicabilă: evaluarea adecvată în temeiul Directivei Habitate.[8] și a directivelor privind păsările[9], evaluările în temeiul Directivei-cadru privind apa (DCA)[10] și a Directivei-cadru privind strategia pentru mediul marin[11]; și/sau,

b. Referitor la subiecte specifice care pot necesita o atenție deosebită: biodiversitate și servicii ecosistemice, schimbări climatice, patrimoniu cultural, impact social, după caz și dacă BEI consideră necesar.

7 Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă, precum și principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante pentru evaluarea și gestionarea impactului și riscurilor de mediu, climatice și/sau sociale, în special cele cuprinse în Directiva EIA, care sunt prezentate la punctele 14-31 și în anexele la prezentul standard. De exemplu, acele proiecte care sunt susceptibile de a avea un impact semnificativ asupra mediului, climei și/sau social fac obiectul unui proces de evaluare a impactului de mediu și/sau social (ESIA). Evaluarea oricăror aspecte sociale este pe deplin integrată în acest proces și ar trebui să includă considerații privind potențialele riscuri legate de drepturile omului[12].

8 În cazul în care BEI consideră necesar, pe baza naturii proiectului și a contextului țării, evaluarea efectuată în cadrul procesului de ESIA poate fi coordonată și/sau completată cu orice cerințe și/sau evaluări/studii aplicabile referitoare la domenii specifice care ar putea necesita o atenție deosebită, după caz. În acest caz, procesul de evaluare ține seama, de asemenea, de orice recomandare furnizată de orientările UE relevante și de bunele practici internaționale referitoare la evaluarea și gestionarea impactului și a riscurilor de mediu, climatice, sociale și/sau legate de drepturile omului.

---

[5] Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIA), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE.

[6] În sensul art. 3 1 din Directiva EIA, populația și sănătatea umană, precum și bunurile materiale și patrimoniul cultural se numără printre factorii care trebuie luați în considerare în procesul de evaluare.

[7] Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (Directiva SEA), inclusiv, dacă este cazul, aplicarea articolului 6 din Directiva Habitate.

[8] Art. 6 din Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva Habitate), cu modificările ulterioare.

[9] Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări), cu modificările ulterioare.

[10] Art. 4.7 din Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, astfel cum a fost modificată, privind derogarea de la obiectivele de mediu ale DCA ca urmare a unor noi modificări ale caracteristicilor fizice ale unui corp de apă de suprafață sau a unor modificări ale nivelului corpurilor de apă subterană, sau a incapacității de a preveni deteriorarea stării unui corp de apă de suprafață (inclusiv trecerea de la o stare ridicată la o stare bună) ca urmare a activităților de dezvoltare umană durabilă.

[11] Art. 14 din Directiva 2008/56/CE de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin, astfel cum a fost modificată.

[12] Inclusiv, printre altele, dreptul la viață privată, dreptul la protecția datelor, libertatea de întrunire și de asociere, nediscriminarea.

Cerințe specifice

Procesul de evaluare a impactului asupra mediului (EIM) pentru proiectele situate în UE, AELS, țările candidate și potențial candidate

9 Pentru toate proiectele enumerate în anexa I la Directiva EIM și în anexa II, pentru care autoritățile competente relevante au concluzionat că este necesară o EIM, promotorul trebuie:

a. să pregătească și să furnizeze BEI un raport de evaluare a impactului asupra mediului13 care să includă informațiile relevante prevăzute în anexa IV la Directiva EIA și concluziile evaluărilor menționate la punctul 6a din prezentul standard;

b. să desfășoare sau să sprijine în alt mod autoritățile competente (astfel cum se menționează în Standardul 2) în desfășurarea procesului de participare a publicului14 , inclusiv într-un context transfrontalier15 , dacă este cazul;

c. să furnizeze BEI decizia (deciziile) autorităților competente relevante care include (includ) încheierea procesului de EIM și care îndeplinește (îndeplinesc) cerințele prevăzute în Directiva EIM, inclusiv informațiile relevante în cazul în care proiectul este scutit de efectuarea unei EIM16;

d. să pună în aplicare toate condițiile de mediu atașate deciziei (deciziilor) și măsurile prevăzute pentru a evita, preveni, reduce sau, dacă este posibil, compensa efectele negative semnificative asupra mediului, precum și, dacă este cazul, măsurile de monitorizare.

10 Pentru toate proiectele enumerate în anexa II la Directiva EIA, pentru care autoritățile competente relevante au concluzionat că nu este necesară o EIA, promotorul furnizează, la cerere, BEI:

a. informațiile transmise autorităților competente relevante și utilizate ca bază pentru determinarea acestora17 (astfel cum se specifică în anexa II.A la Directiva EIA); și,

b. Decizia relevantă care îndeplinește cerințele stabilite în Directiva EIA. Promotorul pune în aplicare măsurile prevăzute pentru a evita și preveni ceea ce ar fi putut constitui altfel efecte negative semnificative asupra mediului, dacă este cazul.

11 Pentru a garanta caracterul complet și calitatea informațiilor incluse în raportul de evaluare a impactului asupra mediului.[18], Banca poate solicita promotorului să confirme că informațiile cerute la punctul 9 sunt actualizate prin furnizarea:

a. O actualizare a raportului pe baza celor mai recente studii, după caz. Sfera exactă a informațiilor suplimentare care urmează să fie furnizate de către promotor se stabilește de comun acord cu BEI; și/sau la cererea BEI,

b. O declarație din partea autorității competente relevante, care să confirme că informațiile incluse în raport rămân exacte și relevante și reflectă în mod corespunzător, printre altele, condițiile de bază, cerințele legale, cunoștințele actuale și metodele de evaluare.

12 Promotorul efectuează și pune la dispoziția BEI toate evaluările relevante care completează EIM, astfel cum sunt definite la alineatul (6b), dacă este cazul.

---

[13] Dispozițiile enumerate la punctul 22 sunt, de asemenea, luate în considerare la întocmirea raportului de EIM.

[14] În conformitate cu spiritul și principiile Convenției Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite privind accesul la informații, participarea publicului la luarea deciziilor și accesul la justiție în probleme de mediu (Convenția de la Aarhus), disponibilă la: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/pp/documents/cep43e.pdf.

[15] În conformitate cu abordarea definită în Convenția Națiunilor Unite privind evaluarea impactului asupra mediului în context transfrontalier și în Protocolul său privind evaluarea strategică de mediu (Convenția Espoo și Protocolul de la Kiev), disponibilă la: http://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/eia/documents/legaltexts/Espoo_Convention_authentic_ENG.pdf.

[16] Art. 2.4 Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIA), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE

[17] Art. 4.4 și 4.5 din Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIA), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE.

[18] Acest lucru este deosebit de important în cazul proiectelor care necesită un proces de pregătire pe termen lung și în cazul în care predicția impactului a fost realizată într-o etapă timpurie a elaborării proiectului, atunci când datele relevante nu au fost întotdeauna disponibile cu ușurință.

13 În plus, pentru proiectele situate în țările candidate și potențial candidate, promotorul trebuie:

a. Luați în considerare orice termene și dificultăți întâmpinate pentru a asigura respectarea legislației specifice de mediu a UE, stabilite între Uniunea Europeană și țările candidate și potențial candidate prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune;

b. Să ia în considerare, ca parte a procesului de EIM, considerentele sociale relevante descrise mai jos și în standardele aplicabile.

Procesul de evaluare a impactului social și de mediu (ESIA) pentru proiectele situate în restul lumii

14 În cazul proiectelor situate în țările care fac obiectul politicilor europene de vecinătate și parteneriat ale UE, promotorul aplică dispozițiile prezentei secțiuni a standardului. În plus, se pot aplica și cerințele de la punctul 13, dacă este cazul.

15 Pentru a spori eficiența ESIA la nivel de proiect, promotorii sunt încurajați să utilizeze abordarea de tip SEA.[19] pentru a se asigura că aspectele și alternativele de mediu, climatice și sociale sunt abordate cât mai devreme posibil în planurile sau programele care stabilesc cadrul pentru dezvoltarea proiectelor specifice, ori de câte ori este cazul. SEA ar trebui să abordeze efectele directe și indirecte, precum și efectele cumulative[20].

16 Procesul ESIA poate implica unele sau toate etapele următoare: (i) determinarea necesității unei ESIA; (ii) domeniul de aplicare și nivelul de detaliu al evaluării; și (iii) pregătirea unui raport ESIA și a unui plan de gestionare socială și de mediu (ESMP). Implicarea părților interesate de proiect[21] face parte integrantă din acest proces. Cerințele detaliate privind implicarea părților interesate sunt prezentate în Standardul 2.

Determinarea necesității unei evaluări a impactului social și de mediu

17 O evaluare a impactului de mediu și/sau social este necesară pentru proiectele enumerate în anexa I la Directiva EIA și/sau atunci când legislația națională impune o evaluare a impactului asupra mediului și/sau o evaluare a impactului social și de mediu sau pe baza determinării efectuate în conformitate cu punctele 18 și 19 din prezentul standard.

18 Pentru acele proiecte enumerate în anexa II la Directiva EIA și/sau în legislația națională, necesitatea de a efectua o evaluare a impactului de mediu și/sau social este determinată printr-o examinare de la caz la caz și ținând cont de criteriile specificate în anexa 1a la prezentul standard.

19 Pentru a determina necesitatea unei evaluări a impactului social și de mediu, promotorul colectează și pune la dispoziția BEI informațiile specificate în anexa 1b la prezentul standard. Informațiile ar trebui să fie suficient de cuprinzătoare pentru a oferi baza pentru determinarea promotorului. Rezultatele determinării, inclusiv justificarea acesteia, sunt comunicate BEI și sunt luate în considerare în cadrul procesului de diligență.

Domeniul de aplicare și nivelul de detaliere a evaluării

20 În cazul în care BEI consideră că este necesar sau dacă legislația națională o impune, această etapă determină acele efecte și riscuri de mediu, climatice și/sau sociale, precum și domeniile de interes care sunt susceptibile de a fi de cea mai mare importanță și care, prin urmare, ar trebui abordate mai în detaliu. Evaluarea ar trebui să fie proporțională cu impacturile și riscurile potențiale.

---

[19] Pe măsură ce cerințele de a întreprinde o abordare de tip SEA sunt din ce în ce mai mult încorporate în sistemele juridice naționale (de exemplu, în legile și reglementările privind EIA, resursele naturale sau sectoarele), rezultatele procesului variază și pot lua forme diferite: Raport SEA, raport EIA/ESIA etc. [20] Efectele cumulative ar trebui să fie considerate ca impacturi ale proiectelor individuale care pot fi minore atunci când sunt considerate în mod izolat, dar semnificative atunci când proiectele sunt privite în mod colectiv.

[21] A se vedea notele de subsol 12 și 13.

Natura, probabilitatea și amploarea acestora determină dimensiunea și amploarea evaluării, inclusiv evaluările/studiile menționate la punctul 8.

21 Pentru a identifica efectele semnificative de mediu, climatice și sociale care trebuie abordate în profunzime, promotorul ar trebui să analizeze următoarele aspecte[22]:

a. Studiile de referință necesare pentru a înțelege starea existentă a mediului, inclusiv necesitatea și nivelul de detaliere a oricăror investigații suplimentare;

b. Contextul socio-economic predominant, astfel încât să permită identificarea persoanelor și/sau a grupurilor vulnerabile, marginalizate, discriminate sau excluse pe baza caracteristicilor socio-economice ale acestora;

c. Alternativele care ar trebui luate în considerare, inclusiv scenariul "nu facem nimic";

d. metodele care urmează să fie utilizate pentru a prevedea amploarea efectelor asupra mediului, climei și sociale; și

e. Criteriile în funcție de care ar trebui să se evalueze importanța efectelor.

22 Evaluarea impactului și a riscurilor de mediu, climatice și/sau sociale ia în considerare, de asemenea, impactul și riscurile care cuprind unul sau mai multe dintre următoarele aspecte, după caz, chiar dacă nu sunt finanțate de BEI:

a. Lucrările/instalațiile auxiliare/asociate construite, extinse sau planificate a fi construite care pot fi considerate parte integrantă a proiectului, în virtutea, inter alia, a scopului, naturii, caracteristicilor și/sau amplasării acestora;

b. Activități/instalații de sprijin/facilitare deținute de sau aflate sub controlul părților (cum ar fi subcontractanții) contractate pentru construcția și/sau exploatarea proiectului propus;

c. Lucrările/instalațiile auxiliare/asociate care pot fi deținute de o entitate juridică separată și fără de care proiectul nu ar fi viabil din punct de vedere tehnic.

Conținutul unui raport de evaluare a impactului social și de mediu

23 În cazul în care este necesară o evaluare a impactului social și de mediu, promotorul întocmește un raport care ia în considerare toate etapele relevante ale proiectului și include cel puțin informațiile specificate în anexa 2a la prezentul standard.

Planuri de management social și de mediu

24 Ținând cont de constatările procesului ESIA, de concluziile oricăror alte evaluări/studii relevante și de rezultatele procesului de implicare a părților interesate, promotorul elaborează și pune în aplicare un set de măsuri pentru a aborda impactul și riscurile identificate, precum și orice oportunități de îmbunătățire a performanțelor sociale și de mediu ale proiectului. Aceste măsuri pot fi documentate într-un plan de gestionare socială și de mediu (ESMP) sau un document echivalent. Nivelul de detaliere și complexitate, precum și prioritizarea măsurilor identificate trebuie să fie proporționale cu natura și amploarea impacturilor și riscurilor proiectului.

25 ESMP sau un document echivalent poate consta într-o combinație documentată a structurii organizatorice, responsabilităților, practicilor, procedurilor, proceselor și resurselor pentru punerea în aplicare și monitorizarea sa, a acțiunilor măsurabile pentru a aborda impactul și riscurile identificate și a documentelor justificative aferente (inclusiv acordurile juridice, dacă este cazul) și trebuie să includă cel puțin informațiile specificate în anexa 2b la prezentul standard.

26 Promotorul este, de asemenea, responsabil pentru punerea în aplicare corespunzătoare a oricăror cerințe specifice stabilite în ESMP sau echivalent, care sunt îndeplinite de contractanți sau subcontractanți. Gestionarea eficientă a contractorilor include luarea în considerare în mod corespunzător a dispozițiilor relevante ale ESMP în ceea ce privește:

[22] Lista nu este exhaustivă.

a. Documentele de licitație, după caz, inclusiv criteriile (cum ar fi cunoștințele, competențele și resursele) pentru a determina capacitatea potențialilor contractanți/furnizori de prim nivel de a îndeplini cerințele;

b. cerințe contractuale pentru contractanți/furnizorii de prim nivel de a respecta standardele relevante și de a remedia orice neconformitate identificată;

c. monitorizarea respectării de către contractant/furnizor de prim nivel a cerințelor de mai sus; și

d. În cazul subcontractării, contractanții/furnizorii de prim nivel sunt obligați să încheie acorduri similare cu subcontractanții lor.

27 Promotorul se poate angaja cu părțile interesate și/sau cu terți, cum ar fi experți independenți, comunități locale și/sau organizații neguvernamentale (ONG-uri), pentru a sprijini punerea în aplicare a cerințelor de monitorizare definite în ESMP sau echivalent sau pentru a facilita monitorizarea la inițiativa comunității.

28 Promotorul raportează periodic cu privire la punerea în aplicare a ESMP, precum și la îndeplinirea obligațiilor și/sau a angajamentelor incluse în documentația juridică semnată cu BEI. Promotorul notifică BEI cu privire la orice accident sau incident legat de mediu și social, inclusiv incidentele de violență și hărțuire pe criterii de gen sau alte tipuri de violență și hărțuire, care are efecte negative semnificative și ia măsuri imediate pentru a aborda și a preveni repetarea acestora.

Capacitatea și competențele organizaționale ale promotorului

29 Promotorul trebuie să instituie un sistem integrat de management social și de mediu (ESMS) sau un sistem echivalent, ca proces dinamic, adaptabil și continuu, proporțional cu dimensiunea și natura impactului și a riscurilor activității. ESMS poate fi aprobat de către conducere și comunicat în mod adecvat la nivel intern și extern, după caz.

30 ESMS prezintă setul de procese și proceduri de gestionare care permit promotorului să asigure conformitatea cu cadrul juridic relevant în materie de mediu, climă și social, cu cele mai bune practici internaționale și cu cerințele BEI, după caz. ESMS poate face obiectul unor audituri externe, dacă este cazul și dacă BEI consideră necesar.

31 Promotorul stabilește, menține și consolidează, după caz, structura organizațională care definește roluri și responsabilități clare pentru a pune în aplicare și a monitoriza eficiența ESMS. Promotorul se asigură că sunt asigurate în mod continuu resurse umane și financiare adecvate pentru a obține o îmbunătățire eficientă și continuă a performanței ESMS.

32 Responsabilitățile legate de activitățile de aliniere a contrapartidelor de la Paris sunt definite în cadrul de aliniere a contrapartidelor de la Paris al BEI.[23].

[23] https://www.eib.org/attachments/publications/the_eib_group_path_framework_en.pdf

ANEXA 1a - Criterii pentru a determina necesitatea unei EESIA (menţionate la punctul 18)

1 Caracteristicile proiectului, în special în ceea ce priveşte, după caz:

- dimensiunea şi, dacă este cazul, lucrările auxiliare/asociate;
- cumulul cu alte proiecte şi activităţi (existente şi/sau aprobate);
- utilizarea terenurilor şi a resurselor naturale24 , inclusiv drepturile şi utilizările formale şi informale/costumiare ale terenurilor şi resurselor naturale;
- producerea de deşeuri;
- poluare şi noxe;
- riscurile de accidente şi/sau dezastre majore, inclusiv cele cauzate de schimbările climatice;
- riscurile pentru sănătatea umană şi orice impact social probabil, astfel cum sunt descrise în standardele 6-9.

2 Amplasarea proiectului, ţinând seama de sensibilitatea mediului şi de orice aspecte sociale relevante ale zonei geografice care ar putea fi afectate, acordând o atenţie deosebită, după caz:

- utilizarea existentă şi planificată a terenurilor, inclusiv ocuparea terenurilor;
- abundenţa relativă, disponibilitatea, calitatea şi capacitatea de regenerare a resurselor naturale25 din zonă;
- capacitatea de absorbţie a mediului natural26;
- zonele în care a existat deja sau este posibil să existe o nerespectare a standardelor de calitate a mediului;
- zone dens populate;
- caracteristicile socio-economice ale zonei;
- zonele cunoscute ca având o incidenţă ridicată a riscurilor sociale, astfel cum sunt descrise în standardele 6-9 (cum ar fi prezenţa populaţiilor indigene, încălcarea drepturilor omului, inclusiv orice discriminare reală şi potenţială, conflictul şi/sau violenţa socială, riscurile specifice de gen, drepturile lucrătorilor27), precum şi orice situaţii fragile şi afectate de conflicte;
- peisaje şi situri cu semnificaţie istorică, culturală sau arheologică.

3 Natura şi importanţa efectelor potenţiale ale proiectului, în special în ceea ce priveşte:

- magnitudinea şi amploarea spaţială a impactului (cum ar fi zona geografică şi numărul de persoane şi comunităţi afectate de proiect);
- natura (inclusiv caracterul transfrontalier), intensitatea şi complexitatea, probabilitatea, durata, frecvenţa şi reversibilitatea impactului;
- cumularea impactului cu impactul altor proiecte şi activităţi;
- posibilitatea de a reduce în mod eficient impactul.

---

[24] în special pământul, solul, apa şi biodiversitatea.

[25] Inclusiv solul, pământul, apa şi biodiversitatea.

[26] Acordând o atenţie deosebită zonelor clasificate pentru o evaluare a biodiversităţii, astfel cum este descrisă în standardul 3, zonelor clasificate sau protejate în temeiul legislaţiei naţionale şi zonelor protejate prin instrumente internaţionale.

[27] Lista nu este exhaustivă şi poate include violenţa sexuală şi alte tipuri de violenţă, traficul de persoane şi/sau munca forţată, exploatarea şi abuzul sexual, concentraţia mare de persoane strămutate în interiorul ţării, de lucrători migranţi sau de refugiaţi.

ANEXA 1b - Informaţii care trebuie furnizate de către promotor pentru a determina necesitatea unei EESIA (menţionate la punctul 19)

1 Descrierea proiectului, inclusiv caracteristicile fizice ale acestuia.

2 O descriere a locaţiei proiectului, acordând o atenţie deosebită sensibilităţii mediului şi oricăror aspecte sociale relevante ale zonei geografice care ar putea fi afectate.

3 Informaţii legate de contextul naţional relevante pentru riscurile sociale specifice la nivel de proiect, cum ar fi drepturile omului, condiţiile de muncă, mediul propice participării publice, violenţa şi hărţuirea pe criterii de gen şi alte tipuri de violenţă şi hărţuire, inclusiv riscurile de represalii, inegalităţile socio-economice, inclusiv cele legate de gen, precum şi orice impact şi riscuri specifice situaţiilor fragile şi afectate de conflicte.

4 O descriere a aspectelor de mediu, climatice şi/sau sociale şi identificarea persoanelor şi/sau a comunităţilor afectate de proiect care ar putea fi afectate în mod semnificativ, acordând o atenţie deosebită impactului asupra persoanelor şi/sau grupurilor vulnerabile, marginalizate, discriminate sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice.

5 O descriere a oricăror efecte semnificative probabile (în măsura în care este posibil pe baza informaţiilor disponibile) asupra mediului, climei, drepturilor omului, sănătăţii şi bunăstării umane, precum şi a inegalităţilor socio-economice care rezultă din: (i) reziduurile, emisiile şi producţia de deşeuri preconizate, dacă este cazul; (ii) utilizarea resurselor naturale, în special a solului, a terenurilor, a apei şi a biodiversităţii; (iii) orice expropriere de terenuri şi/sau servituţi care au ca rezultat strămutarea şi reinstalarea involuntară, posibilele restricţii aferente privind accesul la terenuri, la adăpost şi/sau la strategiile de subzistenţă şi de subzistenţă şi/sau achiziţionarea voluntară de terenuri şi (iv) condiţiile de muncă.

Anexa 2a - Cuprinsul recomandat pentru raportul ESIA (menţionat la punctul 23)

1 O descriere a cadrului juridic de mediu şi social aplicabil, inclusiv o analiză a lacunelor care să indice diferenţele dintre legislaţia naţională relevantă şi standardele BEI, după caz.

2 Descrierea contextului naţional şi/sau sectorial relevant pentru riscurile sociale specifice la nivel de proiect, cum ar fi drepturile omului, condiţiile de muncă, mediul propice pentru participarea publică, violenţa şi hărţuirea pe criterii de gen şi alte tipuri de violenţă şi hărţuire, inclusiv riscurile de represalii, inegalităţile socio-economice, inclusiv cele legate de gen, precum şi orice impact şi riscuri specifice situaţiilor afectate de conflicte şi fragile.

3 Descrierea proiectului, incluzând în special:

a. locaţia, locul, designul, dimensiunea;

b. caracteristicile fizice ale proiectului (inclusiv orice cerinţe de demolare sau de utilizare a terenului);

c. capacitatea tehnică şi caracteristicile fazei operaţionale;

d. o estimare a reziduurilor, a emisiilor şi a cantităţilor şi tipului de deşeuri produse.

4 Descrierea alternativelor rezonabile (de exemplu, în ceea ce priveşte proiectarea, tehnologia, locaţia, dimensiunea şi amploarea proiectului) care sunt relevante pentru proiectul propus şi o indicaţie a principalelor motive pentru selectarea opţiunii alese, inclusiv o comparaţie a efectelor sociale şi de mediu.

5 Descrierea scenariului de referinţă în raport cu care se evaluează impactul proiectului. Aceasta ar trebui să se bazeze pe date cantitative şi calitative, primare şi secundare, adecvate şi corespunzătoare privind aspectele relevante.

6 Descrierea aspectelor de mediu, climatice şi/sau sociale[28] susceptibile de a fi afectate de proiectul propus, inclusiv identificarea şi analiza cuprinzătoare şi specifică contextului a persoanelor şi comunităţilor susceptibile de a fi afectate, precum şi a altor părţi interesate relevante, acordând o atenţie deosebită persoanelor şi/sau grupurilor care sunt vulnerabile, marginalizate, discriminate sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice.

7 Evaluarea efectelor semnificative probabile ale proiectului propus asupra mediului şi a efectelor sociale (luând în considerare, de asemenea, rezultatele evaluărilor complementare şi/sau ale studiilor specifice menţionate la punctele 9 şi 10, dacă este cazul), care rezultă, printre altele, din:

a. construcţia şi existenţa proiectului;

b. utilizarea resurselor naturale, luând în considerare, pe cât posibil, disponibilitatea durabilă a acestor resurse;

c. tehnologiile şi substanţele utilizate;

d. emisiile de poluanţi, zgomot, vibraţii, lumină, căldură şi radiaţii, precum şi eliminarea şi recuperarea deşeurilor;

e. riscurile la adresa sănătăţii umane, a bunăstării, a persoanelor şi/sau a grupurilor vulnerabile, marginalizate, discriminate sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice, a patrimoniului cultural sau a mediului;

f. cumulul efectelor cu alte proiecte şi/sau activităţi.

[28] Lista nu este exhaustivă şi poate include: populaţia, sănătatea umană, biodiversitatea (de exemplu, fauna şi flora), terenurile (de exemplu, ocuparea terenurilor), solul (de exemplu, materie organică, eroziune, compactare, impermeabilizare), apa (de exemplu, modificări hidromorfologice, cantitate şi calitate), aerul, clima (de exemplu, emisii de gaze cu efect de seră, impacturi relevante pentru adaptare), bunurile materiale, patrimoniul cultural, inclusiv aspectele arhitecturale şi arheologice şi peisajul şi, ori de câte ori este posibil, date socio-economice dezagregate pe sexe.

Descrierea trebuie să acopere efectele directe și orice efecte indirecte, secundare, cumulative, transfrontaliere, pe termen scurt, mediu și lung, permanente și temporare, pozitive și negative ale proiectului.

8 O descriere a metodelor de prognoză sau a dovezilor utilizate pentru a identifica și evalua efectele semnificative asupra mediului, climei și sociale, inclusiv detalii privind dificultățile legate de deficiențe tehnice sau de lipsa de cunoștințe, precum și principalele incertitudini implicate.

9 O descriere și o justificare a măsurilor planificate pentru prevenirea, reducerea și, dacă este posibil, compensarea/remedierea oricăror efecte negative semnificative asupra mediului, climei și/sau sociale, astfel cum sunt prezentate în planul de gestionare socială și de mediu (ESMP), astfel cum este definit la punctul 24.

10 O descriere a efectelor negative semnificative preconizate asupra mediului, climei și/sau sociale care decurg din vulnerabilitatea proiectului la riscurile de accidente majore și/sau dezastre care sunt relevante pentru proiectul în cauză, inclusiv cele cauzate de schimbările climatice. Dacă este cazul, ar trebui inclusă în PGES o descriere a măsurilor planificate pentru a preveni astfel de riscuri, precum și a măsurilor privind pregătirea și reacția în caz de urgență (conform cerințelor standardelor 3 și 9).

11 O descriere a oportunităților și a măsurilor de îmbunătățire în continuare a performanțelor de mediu și sociale (inclusiv a celor legate de drepturile omului) ale proiectului și de creștere a impactului pozitiv al acestuia.

12 Măsuri de monitorizare și evaluare a eficacității gestionării impactului și a oricărei acțiuni pozitive de îmbunătățire, dacă este cazul, măsurate ca parte a planului și a sistemului general de gestionare socială și de mediu, care ar trebui să includă indicatori calitativi și cantitativi adecvați și să se bazeze pe feedback din surse interne și externe, inclusiv de la părțile interesate afectate.

13 Un rezumat al procesului de implicare a părților interesate desfășurat cu diferite grupuri de bărbați și femei și/sau comunități afectate, precum și cu alte părți interesate relevante, inclusiv rezultatele acestuia și modul în care aceste rezultate au fost încorporate/ținute în considerare sau abordate în alt mod (procesul complet de implicare a părților interesate este descris în Standardul 2).

14 dispozițiile privind mecanismele de soluționare a plângerilor și măsurile care vor fi luate pentru a asigura accesul efectiv la căi de atac pentru părțile interesate afectate; aceste mecanisme ar trebui să reflecte normele sociale și contextul cultural predominante pentru a se asigura că sunt adecvate din punct de vedere cultural și social și că includ utilizatorii cărora li se adresează, în conformitate cu cerințele relevante prevăzute în standardul 2.

15 Un rezumat non-tehnic (sau echivalent) al informațiilor furnizate la rubricile menționate anterior.

ANEXA 2b - Informații minime care trebuie incluse în ESMP (menționate la punctul 25)

1 Măsurile de atenuare și/sau măsurile compensatorii/remediatoare, care reflectă ierarhia măsurilor de atenuare și stabilesc modalitățile de monitorizare. În cazul în care părțile interesate sunt identificate ca fiind defavorizate, excluse, vulnerabile sau marginalizate (conform definiției din Standardul 7), ESMP/echivalentul include măsuri diferențiate, astfel încât impactul negativ să nu se răsfrângă în mod disproporționat asupra acestora și să nu fie dezavantajate în ceea ce privește împărțirea oricăror beneficii și oportunități de dezvoltare rezultate din proiect.

2 Oportunități de a obține beneficii suplimentare de mediu și sociale ale proiectului, inclusiv, dacă este cazul, programe de dezvoltare comunitară, menționând în mod clar că nicio contribuție pozitivă nu va fi utilizată pentru a compensa efectele negative de mediu și sociale.

3 Proceduri pentru: (i) evaluarea eficacității măsurilor de atenuare și/sau de compensare/remediere, inclusiv indicatori calitativi și cantitativi adecvați (dezagregate pe sexe, vârste și orice alte caracteristici socio-economice relevante, ori de câte ori este posibil), obiective sau criterii de acceptare; și (ii) identificarea oricăror efecte negative neprevăzute până în prezent, care se bazează pe feedback-ul din surse interne și externe, inclusiv de la părțile interesate afectate. În plus, promotorul poate utiliza părți terțe, cum ar fi experți independenți, comunități locale sau ONG-uri, pentru a completa sau verifica propriile informații de monitorizare.

4 Alocarea resurselor (inclusiv financiare), a responsabilităților și a calendarului de punere în aplicare și monitorizare. După caz, ESMP sau echivalentul recunoaște și încorporează rolul acțiunilor și evenimentelor relevante controlate de părți terțe pentru a aborda riscurile și impacturile identificate. Acesta poate include, de asemenea, dispoziții privind implicarea bărbaților și femeilor afectate, a comunităților și a altor părți interesate, după caz, de exemplu, după cum s-a menționat mai sus.

Standardul 2 - Implicarea părților interesate

Introducere

1 Prezentul standard recunoaște importanța implicării părților interesate, ca mijloc de asigurare a respectării drepturilor de a[1]: (i) accesul la informații; (ii) participarea publicului la procesele decizionale; și (iii) accesul la justiție.

2 Implicarea părților interesate2 este esențială pentru evaluarea, gestionarea și monitorizarea eficace a impactului și a riscurilor de mediu, climatice și/sau sociale și contribuie la durabilitatea generală și la obținerea unor rezultate mai bune ale proiectelor. Aceasta sporește beneficiile și înțelegerea părților interesate relevante și, prin urmare, sprijinul acestora pentru proiecte.

Obiective

3 Prezentul standard subliniază responsabilitățile promotorului pentru implementarea unui angajament transparent și continuu cu părțile interesate de proiect3 , cu obiectivele cheie de:

a. Adoptarea unei abordări incluzive și sistematice pentru a se angaja în mod constructiv cu părțile interesate, și anume persoanele și/sau comunitățile care sunt afectate direct sau indirect de un proiect4 sau cei care pot avea interese în cadrul unui proiect și/sau capacitatea de a influența rezultatul acestuia, fie în mod pozitiv, fie în mod negativ;

b. Asigurarea faptului că părțile interesate au acces în timp util la DeepL la informații privind riscurile și impactul de mediu, climatice și/sau sociale ale proiectului, într-o manieră adecvată din punct de vedere cultural și ușor de înțeles pentru toate părțile interesate, inclusiv pentru cele care au nevoie de măsuri speciale sau de asistență;

c. Promovarea și facilitarea participării și a contribuției semnificative și libere a părților interesate la procesele de luare a deciziilor legate de proiect care le pot afecta, încercând astfel să creeze încredere reciprocă și să îmbunătățească rezultatele proiectului;

d. furnizarea de mijloace eficiente pentru ca titularii de drepturi5 să poată ridica plângeri și să aibă acces la căi de atac și promovarea responsabilității organizaționale și a învățării și îmbunătățirii continue.

4 În cazul în care procesul de implicare a părților interesate este responsabilitatea autorităților competente relevante, promotorul colaborează cu autoritatea responsabilă pentru a încerca să obțină rezultate care să fie în concordanță cu prezentul standard.

Domeniul de aplicare

5 Prezentul standard se aplică unui proiect specific, atunci când relevanța acestuia este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum este prezentat în Standardul 1), pe baza impactului și riscurilor probabile asupra mediului, climei și/sau sociale. În funcție de aceste impacturi și riscuri, cerințele specifice ale prezentului standard

---

[1] În conformitate cu spiritul și principiile Convenției de la Aarhus a Comisiei Economice pentru Europa a Organizației Națiunilor Unite (UNECE) privind accesul la informații, participarea publicului la procesul decizional și accesul la justiție în probleme de mediu.

[2] Implicarea părților interesate este un proces incluziv și iterativ care implică, în diferite grade, identificarea și analiza părților interesate, planificarea implicării, dezvăluirea de informații, o consultare semnificativă și un mecanism care să asigure accesul la procedurile de plângere și la căi de atac.

[3] Cunoscut sub denumirea de "proces de participare a publicului" (inclusiv accesul la informații și procesele de consultare) în cadrul juridic aplicabil al UE. De exemplu, Directiva 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIA), astfel cum a fost modificată prin Directiva 2014/52/UE de modificare a Directivei 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării) - Directiva privind emisiile industriale și a Directivei 2003/4/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 28 ianuarie 2003 privind accesul public la informațiile despre mediu și de abrogare a Directivei 90/313/CEE a Consiliului.

[4] Cunoscut sub denumirea de "public interesat" în Uniunea Europeană, astfel cum este definit în cadrul juridic aplicabil al UE, de exemplu Directiva EIA 2014/52/UE și Directiva privind emisiile industriale 2010/75/UE).

[5] Titularii de drepturi sunt înțeleși ca fiind toți indivizii și grupurile de populație care pot emite pretenții valabile la drepturi fundamentale din perspectiva drepturilor omului. În contextul proiectelor BEI, aceasta se referă la persoanele care sunt, efectiv sau potențial, afectate în mod negativ de proiect. Aceasta include persoanele afectate de proiect, membrii comunității locale, lucrătorii etc. După cum se descrie în Principiile

directoare ale ONU privind întreprinderile și drepturile omului organizațiile sau entitățile, cum ar fi statele, sindicatele sau instituțiile religioase, nu sunt titulari ai drepturilor omului, dar pot acționa în calitate de reprezentanți ai persoanelor care sunt titulari de drepturi.

se aplică pe tot parcursul ciclului de proiect BEI. Natura și amploarea implicării părților interesate trebuie să fie proporționale cu impactul și riscurile probabile ale proiectului asupra mediului, climei și/sau sociale, ținând seama de tipul și complexitatea proiectului, de sectorul și de contextul țării.

6 Prezentul standard trebuie interpretat în coroborare cu cerințele stabilite în celelalte standarde sociale și de mediu ale BEI, ori de câte ori este cazul, acordându-se o atenție specială angajamentului cu grupurile vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate, cu populațiile indigene, cu lucrătorii și cu reprezentanții acestora, precum și angajamentului în contextul relocării involuntare și/sau al deplasării economice sau al pregătirii și intervenției în situații de urgență.

Cerințe generale

7 Toate proiectele situate în UE, în țările AELS, în țările candidate și în țările potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și europeană aplicabilă. Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante pentru implicarea părților interesate, astfel cum sunt definite la punctele 15-44 din prezentul standard. [6]

8 Promotorul se angajează cu părțile interesate încă de la începutul procesului de luare a deciziilor, atunci când toate opțiunile sunt încă deschise, pentru a le permite o contribuție semnificativă și pentru a se asigura că opiniile, interesele și preocupările acestora sunt luate în considerare pentru a se ajunge la un rezultat optim.

9 Procesul de implicare respectă drepturile omului, inclusiv dreptul la viață privată și la protecția datelor7 , și este adaptat la contextul țării, recunoscând și respectând valorile și cunoștințele istorice, culturale și locale ale comunităților afectate și ale altor părți interesate. Promotorul se angajează cu părțile interesate într-o manieră lipsită de intimidare, constrângere sau violență împotriva oricăror persoane, în special a celor care își exprimă opinia în legătură cu proiectele. [8]

10 Angajamentul trebuie să fie sensibil la dimensiunea de gen și favorabil incluziunii, lipsit de discriminare și să țină seama, dacă este necesar, de diferitele nevoi și de potențialele bariere cu care se confruntă diversele părți interesate pentru a asigura participarea echitabilă a acestora, inclusiv nevoile și barierele care implică grupurile vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate, precum și cele care sunt excluse în mod tradițional sau care au nevoie de asistență specială. [9]

Cerințe specifice

Proiecte situate în UE, AELS, țări candidate și potențial candidate

11 Pentru toate proiectele care fac obiectul unei evaluări în conformitate cu Directiva privind evaluarea impactului asupra mediului (EIM)10 , coordonată și/sau completată cu orice evaluări specifice aplicabile, astfel cum sunt definite în Standardul 1, promotorul sprijină autoritățile competente11 în desfășurarea procesului relevant de participare a publicului, inclusiv într-un context transfrontalier, dacă este cazul, pentru a încerca să obțină rezultate conforme cu prezentul standard, și le pune la dispoziția BEI, la cerere:

---

[6] În conformitate cu standardele 6 și 7, se pot aplica cerințe specifice pentru implicarea părților interesate, în special pentru obținerea consimțământului liber, prealabil și în cunoștință de cauză în cazul proiectelor care afectează populațiile indigene.

7 În conformitate cu Carta drepturilor fundamentale a UE și, după caz, cu Regulamentul (UE) 2016/679 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR)

[8] În conformitate cu politica socială și de mediu a BEI.

[9] Standardul 7 stabilește cerințele referitoare la grupurile vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate, precum și cerințele referitoare la procesul de consimțământ liber, prealabil și în cunoștință de cauză (FPIC) pentru proiectele care afectează populațiile indigene.

[10] Directiva 2014/52/UE de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului (Directiva EIA).

[11] În conformitate cu Directiva EIA, în cazul în care autoritatea competentă este și promotorul, statele trebuie cel puțin să implementeze, în cadrul organizării competențelor administrative, o separare adecvată între funcțiile conflictuale atunci când își îndeplinesc obligațiile care decurg din directivă.

a. Dovada că informațiile relevante12 sunt publicate în timp util, în format electronic și/sau prin alte mijloace adecvate, permițând publicului să le acceseze cu ușurință și în mod eficient;

b. Informații privind modalitățile detaliate ale procesului de consultare, inclusiv într-un context transfrontalier, dacă este cazul, pentru a asigura caracterul semnificativ al acestuia, în conformitate cu definiția din prezentul standard;

c. Un rezumat al rezultatelor procesului general de consultare și modul în care aceste rezultate au fost încorporate sau abordate în alt mod, astfel cum se reflectă în decizia (deciziile) autorităților competente relevante care satisface (satisfac) cerințele stabilite în cadrul juridic al UE.

12 Pentru toate proiectele pentru care autoritățile competente relevante au stabilit că nu este necesară o EIM, astfel cum este definită în Standardul 1, promotorul trebuie să furnizeze BEI dovada că această decizie a fost pusă la dispoziția publicului. [13]

13 Având în vedere cerințele naționale și ale UE privind participarea publicului la diverse procese decizionale dincolo de procedura de evaluare a impactului asupra mediului14 , promotorul se angajează cu părțile interesate relevante pe tot parcursul ciclului proiectului BEI, ori de câte ori este necesar, și furnizează BEI, la cerere, dovezi ale acestui angajament.

14 Promotorul completează procesul formal de angajare desfășurat de autoritățile competente relevante sau necesar în alt mod în legătură cu cerințele stabilite în celelalte standarde sociale și de mediu ale BEI, atunci când este cazul, cu orice acțiune specificată la punctele 15-44 din prezentul standard, după cum consideră BEI că este necesar.

Proiecte situate în restul lumii

15 Promotorul trebuie să desfășoare un proces de implicare a părților interesate care să fie proporțional cu natura și amploarea proiectului și cu impactul și riscurile potențiale ale acestuia, care să implice cel puțin15: (i) identificarea și analiza părților interesate; și (ii) instituirea și/sau menținerea unui mecanism de soluționare a plângerilor; precum și unele sau toate elementele următoare, în grade diferite, după cum consideră BEI că este necesar; (iii) planificarea implicării; (iv) divulgarea de informații; (v) consultarea semnificativă; și (vi) monitorizarea și raportarea.

Identificarea și analiza părților interesate

16 Promotorul trebuie să identifice, să analizeze și să documenteze diferitele părți interesate. În acest sens, promotorul acordă o atenție deosebită și acordă prioritate identificării și analizei persoanelor sau grupurilor care pot fi afectate în mod diferențiat sau disproporționat din cauza statutului lor de vulnerabilitate. [16]

17 Pe baza acestei identificări, promotorul analizează și prioritizează în continuare persoanele și grupurile care pot avea preocupări și priorități diferite în ceea ce privește impactul și riscurile proiectului, mecanismele de atenuare și beneficiile și care pot necesita forme diferite sau separate de implicare.

---

[12] Informațiile care trebuie puse la dispoziția publicului includ cel puțin următoarele: (i) raportul EIA, astfel cum este descris în Standardul 1 al BEI; (ii) dacă este cazul, rezultatele oricăror evaluări/studii suplimentare efectuate; și (iii) orice raport relevant solicitat de autoritățile competente în conformitate cu cadrul juridic național.

[13] În conformitate cu articolul 4 alineatul (5) din Directiva EIA.

[14] Participarea publicului la procesele de luare a deciziilor de mediu nu se limitează la cerințele Directivei UE privind EIM și include, dacă este cazul, implicarea în procesele de planificare și/sau de autorizare, de ex. Directiva 2001/42/CE privind evaluarea efectelor anumitor planuri și programe asupra mediului (Directiva SEA) , Directiva privind emisiile industriale), Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (Directiva Habitate), cu modificările ulterioare; Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, cu modificările ulterioare; Directiva 2008/56/CE de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin, cu modificările ulterioare.

[15] Identificarea și analiza părților interesate, precum și instituirea și/sau menținerea mecanismului de soluționare a plângerilor sunt, de asemenea, proporționale cu natura și amploarea proiectului și cu potențialele sale efecte și riscuri sociale și de mediu.

[16] Pentru o definiție, a se vedea glosarul sau Standardul de mediu și social 7 al BEI.

Ţinând seama de contextul ţării şi de dezbaterea publică privind proiectul şi sectorul în cauză, analiza trebuie să ia în considerare, de asemenea, orice risc de represalii împotriva celor care îşi exprimă opinia cu privire la activităţile proiectului sau la promotor şi să identifice grupurile de risc în acest sens.

18 Întrucât reprezentanţii legitimi ai părţilor interesate17 joacă adesea un rol semnificativ în procesul de implicare, promotorul se angajează cu aceştia pentru ca aceştia să poată facilita comunicarea şi să transmită comentariile comunităţilor afectate, după caz.

19 În cazul în care un proiect poate avea efecte transfrontaliere semnificative asupra mediului, climei şi/sau sociale, identificarea şi analiza trebuie să ia în considerare, de asemenea, persoanele şi grupurile din alte ţări care pot fi afectate (în special ţările învecinate sau din aval sau cele cu resurse naturale comune), fără discriminare.

20 Identificarea şi analiza părţilor interesate trebuie să fie cuprinzătoare şi să ofere un nivel adecvat de informaţii în vederea determinării ulterioare a naturii, domeniului de aplicare şi modalităţilor procesului de implicare.

Mecanismul de soluţionare a plângerilor

21 Mecanismul de soluţionare a plângerilor se referă la sistemul introdus şi/sau menţinut de către promotor, care permite tuturor părţilor interesate, în special persoanelor şi comunităţilor afectate, să îşi canalizeze plângerile legate de performanţa socială şi de mediu a proiectului şi să aibă acces la căi de atac şi remedii. [18]

22 Cât mai curând posibil, promotorul instituie un mecanism eficient de soluţionare a plângerilor la nivelul proiectului pentru a primi şi a facilita soluţionarea preocupărilor şi plângerilor părţilor interesate pe tot parcursul ciclului de proiect BEI. Acest mecanism acoperă aspecte legate de toate standardele, cu excepţia relaţiilor dintre angajator şi forţa de muncă, inclusiv aspectele legate de sănătatea, siguranţa şi securitatea la locul de muncă, întrucât o structură separată de soluţionare a plângerilor este dedicată acestui scop, în conformitate cu cerinţele din standardele 8 şi 9. Mecanismul de soluţionare a plângerilor stabileşte un proces clar, pas cu pas, cu termene orientative, rezultate, indicatori de monitorizare şi de performanţă definiţi şi cerinţe de raportare.

23 Mecanismul de soluţionare a plângerilor la nivel de proiect poate utiliza orice mecanism formal sau informal existent, cu condiţia ca acesta să fie conceput şi pus în aplicare în mod corespunzător şi să fie adecvat pentru scopurile proiectului. În cazul în care BEI consideră necesar, acestea pot fi completate cu mecanisme specifice proiectului. Mecanismul ar trebui: (i) să abordeze preocupările cu promptitudine şi eficacitate; (ii) să nu fie supus intimidării, coerciţiei şi represaliilor; şi (iii) să fie incluziv.

24 De asemenea, mecanismul trebuie să includă şi să ţină seama de gen şi să abordeze potenţialele bariere de acces pentru bărbaţi şi femei, persoane non-binare sau care nu se conformează genului, tineri şi persoane în vârstă, persoane analfabete sau alte grupuri vulnerabile, marginalizate şi discriminate, după caz. Acesta ar trebui să garanteze confidenţialitatea persoanelor şi să includă opţiunea de anonimat. Informaţiile privind accesul la procesul de acces la mecanismul de soluţionare a plângerilor din cadrul proiectului ar trebui să fie puse la dispoziţia publicului în limbile relevante şi prin intermediul unor canale adecvate.

25 Mecanismul de soluţionare a plângerilor la nivel de proiect trebuie să documenteze şi să abordeze preocupările în timp util, prin dialog şi implicare, folosind un proces uşor de înţeles, echitabil şi transparent, care să fie adecvat din punct de vedere cultural, compatibil cu drepturile şi uşor accesibil tuturor părţilor interesate, fără costuri şi fără retribuţie. Mecanismul include căi de atac şi nu împiedică sau

---

[17] De exemplu, lideri ai comunităţii, reprezentanţi ai administraţiei locale, reprezentanţi ai societăţii civile, cadre didactice şi/sau alte persoane care reprezintă unul sau mai multe grupuri de părţi interesate afectate, inclusiv populaţiile indigene.

[18] Aşa cum se subliniază în principiul 31 din Principiile directoare ale ONU privind întreprinderile şi drepturile omului, mecanismul de soluţionare a plângerilor va fi eficient, prin faptul că va fi: i) legitim în mod verificabil; ii) accesibil; iii) previzibil, iv) echitabil; v) transparent; vi) compatibil cu

drepturile omului; vii) bazat pe angajament și dialog; și viii) o sursă de învățare pentru toate părțile interesate implicate, inclusiv pentru promotor.

să împiedice accesul reclamanților la canale judiciare sau administrative alternative pentru depunerea plângerilor, cum ar fi mecanismul de reclamații al Grupului BEI. [19]

Planificarea angajamentului

26 În cazul proiectelor cu impact și riscuri semnificative asupra mediului, climei și/sau sociale, sau dacă BEI consideră că este necesar, promotorul trebuie să asigure un proces eficient de implicare, planificându-l temeinic și pregătind un plan de implicare a părților interesate (SEP) sau un document echivalent. SEP descrie întregul proces de implicare a părților interesate pentru proiect, specifică activitățile, subliniază rolurile, resursele și termenele și servește drept document de orientare pe parcursul ciclului de proiect BEI.

27 Promotorul elaborează SEP la începutul procesului și face public proiectul, cât mai curând posibil, pentru a obține feedback din partea părților interesate cu privire la conținutul acestuia, inclusiv cu privire la identificarea și analiza părților interesate și la activitățile de implicare propuse.

28 SEP este adaptat la nevoile și interesele părților interesate identificate și la rolurile preconizate ale acestora în cadrul procesului și specifică diferite tipuri de formate de implicare care pot fi necesare pentru a asigura participarea semnificativă a tuturor părților interesate.

29 SEP descrie procesul de consultare prin definirea: (i) informațiilor care trebuie dezvăluite; (ii) mijloacelor de diseminare, instrumentelor și limbilor; (iii) calendarul și frecvența acestuia; (iv) nivelurile și metodele utilizate pentru consultarea fiecărui grup identificat; (v) detaliile calendarului pentru transmiterea opiniilor, întrebărilor și/sau preocupărilor; și (vi) mecanismul de soluționare a plângerilor.

30 În cazul în care există sau se anticipează riscuri de represalii, SEP include, în măsura în care BEI consideră necesar, o strategie de prevenire și de răspuns la represalii, în special prin implicarea constructivă a persoanelor și a grupurilor expuse la risc. SEP acordă o atenție deosebită asigurării unor forumuri sigure pentru consultarea acestor grupuri, după caz, și pentru asigurarea unui angajament al părților interesate care să țină seama de represalii.

31 În funcție de natura proiectului și de nivelul de informații disponibile, SEP poate adopta o abordare-cadru și poate stabili principiile generale și caracteristicile cheie ale procesului de implicare planificat, care vor fi specificate odată ce vor fi disponibile mai multe informații legate de proiect.

32 Pentru a se asigura eficacitatea sa în ceea ce privește asigurarea unei implicări semnificative a părților interesate, SEP face obiectul unor revizuiri și actualizări periodice, deoarece informațiile despre proiect și nevoile de participare ale părților interesate se pot schimba în timp. Promotorul ar trebui să facă publică o versiune revizuită, în cazul în care sunt aduse modificări semnificative la SEP.

Dezvăluirea de informații

33 Pentru a asigura participarea efectivă a părților interesate identificate, promotorul pune la dispoziția publicului următoarele informații în modul cel mai accesibil și de îndată ce acestea pot fi furnizate în mod rezonabil:

a. Scopul, natura și amploarea proiectului, inclusiv durata activităților propuse pentru proiect;

b. Descrierea impactului și a riscurilor probabile ale proiectului pentru comunitățile locale, precum și a măsurilor de atenuare și/sau de compensare/remediere propuse, astfel cum sunt definite în Standardul 1;

c. După caz, descrierea potențialelor impacturi și riscuri care ar putea afecta în mod disproporționat grupurile vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate și o prezentare generală a diferitelor măsuri propuse pentru a le evita și a le reduce la minimum;

[19] Orice persoană fizică sau juridică care invocă un caz de administrare defectuoasă din partea Grupului BEI în deciziile, acțiunile și/sau omisiunile sale poate depune o plângere la mecanismul de reclamații al BEI. Mai multe informații pot fi găsite aici: https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm.

d. Procesul propus de implicare a părților interesate și oportunitățile de participare a publicului, inclusiv locațiile și datele oricăror întâlniri de consultare publică preconizate, precum și procesul prin care sunt notificate și raportate întâlnirile, astfel cum sunt descrise în SEP și în revizuirile/actualizările acestuia, dacă este cazul;

e. mecanismul de reclamații sau de feedback disponibil la nivelul proiectului, mecanismul de reclamații al Grupului BEI20 și modul în care părțile interesate le pot accesa; și

f. Orice oportunități de împărțire a beneficiilor și valoare adăugată pentru comunitățile afectate, dacă este cazul.

34 În cadrul eforturilor sale de divulgare și diseminare a informațiilor, promotorul încearcă să se asigure că informații fiabile și exacte ajung la părțile interesate, inclusiv la cele analfabete, prin punerea la dispoziție a acestora în formate și limbi ușor de înțeles și adecvate din punct de vedere cultural, precum și prin adaptarea informațiilor pentru persoanele care au nevoie de măsuri sau asistență specială.

35 Promotorul face publice informațiile legate de orice modificări ale domeniului de aplicare și/sau de implementare a proiectului care au ca rezultat impacturi și riscuri semnificative asupra mediului, climei și/sau sociale, precum și măsuri suplimentare de atenuare și/sau măsuri compensatorii/remediatoare și acorduri de monitorizare, după caz, și se angajează să colaboreze cu părțile interesate cu privire la aceste modificări, pe măsură ce acestea apar.

Consultare utilă

36 O consultare semnificativă este un proces bidirecțional care:

a. Este inițiată cât mai devreme posibil pentru a permite participarea efectivă a părților interesate la elaborarea activităților proiectului sau a măsurilor de atenuare care ar putea să le afecteze în mod pozitiv sau negativ;

b. este susținută pe tot parcursul ciclului proiectului BEI;

c. se bazează pe divulgarea și diseminarea prealabilă a unor informații relevante, exacte și ușor accesibile, într-un interval de timp care să faciliteze un dialog semnificativ cu părțile interesate, într-un format adecvat din punct de vedere cultural, în limba (limbile) locală (locale) relevantă (relevante) și pe înțelesul părților interesate;

d. este incluzivă pentru toate părțile interesate relevante, inclusiv pentru grupurile de obicei subreprezentate din cauza sexului, genului, identității de gen, vârstei, stării de sănătate, sărăciei, handicapului, profilului educațional sau altor factori;

e. Include măsuri adaptate, după caz, pentru a da posibilitatea persoanelor și comunităților afectate, în special celor care sunt vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate, să participe pe deplin și în mod eficient la procesele de angajare;

f. Cuprinde feedback-ul părților interesate, precum și răspunsurile la acesta, fie prin integrarea opiniilor părților interesate, fie prin prezentarea unei justificări pentru motivele pentru care nu s-a putut face acest lucru;

g. este lipsit de manipulare externă, interferență, constrângere, discriminare și intimidare; și

h. Este înregistrat și făcut public de către promotor. [21]

37 Promotorul întreprinde un proces de consultare semnificativ care oferă părților interesate posibilitatea de a-și exprima în permanență opiniile cu privire la proiect, precum și la impactul și riscurile identificate în materie de mediu, climă și/sau sociale și la măsurile și acțiunile propuse pentru a le aborda. Promotorul se angajează împreună cu părțile interesate identificate într-o colaborare

[20] Prezentare generală a mecanismului de reclamații al Grupului BEI: https://www.eib.org/en/about/accountability/complaints/index.htm.

[21] Cu posibilitatea de a păstra anonimatul persoanelor care participă la procesul de consultare, la cererea acestora și în conformitate cu spiritul și

principiile GDPR.

să răspundă și să abordeze opiniile și preocupările acestora pe măsură ce apar, precum și să documenteze și să divulge informații cu privire la acest proces.

38 Consultarea include mecanisme și procese adecvate din punct de vedere cultural și este adaptată la diferitele nevoi ale părților interesate. De asemenea, aceasta ia în considerare diverse forme de comunicare orientată pentru a facilita o participare sporită a bărbaților și femeilor, ținând seama și de factori precum vârsta, alfabetizarea, limba, mobilitatea sau starea de vulnerabilitate. Termenele de implicare sunt realiste și respectă toate părțile interesate identificate și, în special, persoanele și/sau grupurile afectate.

39 În cazul în care proiectul este amplasat în medii dificile, cum ar fi zonele fragile și afectate de conflicte sau cu o incidență ridicată a încălcărilor drepturilor omului, sau se desfășoară în timpul unei crize care ar putea avea un impact asupra procesului de consultare, promotorul trebuie să ia în considerare contextul specific și să elaboreze formate și procese de consultare specifice pentru a asigura un spațiu sigur pentru implicarea părților interesate.

40 Promotorul pune la dispoziția publicului, în timp util, informații privind modul în care punctele de vedere ale părților interesate au fost încorporate sau abordate în alt mod în timpul elaborării proiectului, împreună cu orice măsuri de atenuare și/sau măsuri compensatorii/remediatoare sau motivele pentru care nu au fost luate.

41 Promotorul informează în continuare părțile interesate cu privire la mecanismul extrajudiciar de soluționare a plângerilor la nivel de proiect, care este disponibil pe tot parcursul ciclului de proiect BEI.

Monitorizare și raportare

42 Promotorul efectuează o monitorizare periodică a procesului de implicare a părților interesate convenit cu BEI și utilizează aceste informații pentru a identifica domeniile în care implicarea părților interesate ar trebui să fie consolidată, inclusiv prin revizuirea și actualizarea SEP sau prin ajustări ale mecanismului de soluționare a plângerilor, după caz. Ori de câte ori este posibil, se recomandă ca promotorul să dispună monitorizarea de către terți, cum ar fi reprezentanți ai părților interesate, organizații ale societății civile sau organizații comunitare, comunități afectate, experți externi, autorități publice și locale, grupuri de reflecție sau alte persoane care cunosc aspectele relevante ale proiectelor.

43 La cererea BEI, promotorul menține canale de comunicare deschise cu părțile interesate cu privire la performanța socială și de mediu globală a proiectului, pe baza angajamentului deja existent.

44 La cererea BEI, promotorul raportează BEI, inter alia, cu privire la punerea în aplicare a măsurilor convenite de implicare a părților interesate, la orice aspecte sau provocări semnificative, precum și la volumul și natura plângerilor părților interesate înregistrate prin intermediul mecanismului de reclamații.

Standardul 3 - Eficiența resurselor și prevenirea poluării

Introducere

1 Prezentul standard recunoaște contribuția eficienței resurselor la reducerea presiunilor asupra mediului și a schimbărilor climatice, aducând în același timp o competitivitate sporită prin economii de costuri datorate unei eficiențe îmbunătățite, comercializarea inovațiilor și o mai bună gestionare a resurselor de-a lungul întregului lor ciclu de viață.

2 Prezentul standard încurajează identificarea, proiectarea și utilizarea tehnologiilor, proceselor și serviciilor adecvate pentru atingerea obiectivelor de calitate a mediului, inclusiv utilizarea celor mai bune tehnici disponibile.[1] (BAT) sau tehnici emergente[2], după caz.

3 Prezentul standard promovează tranziția către o economie circulară prin dezvoltarea și utilizarea modelelor de afaceri existente și/sau noi care urmăresc creșterea circularității (valoarea produselor, a materialelor și a altor resurse este menținută cât mai mult timp posibil), ceea ce poate genera economii substanțiale de materiale de-a lungul lanțului valoric și al proceselor de producție, poate genera valoare suplimentară și poate debloca oportunități economice.

Obiectiv

4 Prezentul standard subliniază responsabilitățile promotorului de a asigura o abordare integrată în ceea ce privește utilizarea eficientă a resurselor, prevenirea poluării și controlul emisiilor în aer, apă și sol, poluarea fonică, radiațiile, prevenirea accidentelor, precum și gestionarea deșeurilor și utilizarea în condiții de siguranță a substanțelor periculoase și a pesticidelor, evitând transferul poluării de la un mediu de mediu la altul, asigurând coerența cu principiul "Do not Significant Harm".[3] și contribuind astfel la realizarea obiectivului ambițios al UE de "poluare zero".[4].

Domeniul de aplicare

5 Prezentul standard se aplică unui proiect specific atunci când relevanța acestuia este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (conform Standardului 1) și, în plus, proiectelor finanțate de BEI asociate cu modificări și/sau extinderi ale activităților/instalațiilor existente, pentru care promotorul va stabili cerințele corespunzătoare.

Cerințe generale

6 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și comunitară aplicabilă în materie de mediu. În cazul proiectelor situate în țările candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să ia în considerare orice termene pentru atingerea conformității cu legislația de mediu specifică a UE, astfel cum a fost convenită cu Uniunea Europeană prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune. În cazul în care standardele și cerințele naționale de mediu sunt mai stricte decât cele cuprinse în legislația de mediu a UE, cum ar putea fi cazul standardelor de calitate a mediului și/sau al valorilor limită de emisie, se aplică standardele naționale.

---

[1] "BAT" înseamnă stadiul cel mai eficient și mai avansat în dezvoltarea activităților și a metodelor lor de operare, care indică adecvarea practică a anumitor tehnici pentru a furniza baza valorilor limită de emisie și a altor condiții de autorizare menite să prevină și, atunci când acest lucru nu este posibil, să reducă emisiile și impactul asupra mediului în ansamblu, astfel cum sunt definite în Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării).

[2] "Tehnică emergentă" înseamnă o tehnică nouă pentru o activitate industrială care, dacă ar fi dezvoltată comercial, ar putea oferi fie un nivel general mai ridicat de protecție a mediului, fie cel puțin același nivel de protecție a mediului și economii de costuri mai mari decât cele mai bune tehnici disponibile existente (Directiva privind emisiile industriale).

[3] Astfel cum este definit în taxonomia UE Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 - https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj.

[4] Comunicarea CE "Calea către o planetă sănătoasă pentru toți" Planul de acțiune al UE "Către poluare zero pentru aer, apă și sol" din 12 mai 2021 [COM (2021) 400].

7 Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația și politicile UE pe care BEI le consideră relevante pentru standardele de calitate a mediului și/sau valorile limită de emisie, utilizarea și gestionarea în condiții de siguranță a substanțelor periculoase și gestionarea ecologică a deșeurilor, astfel cum sunt prezentate în prezentul standard. BEI convine cu promotorul asupra cerințelor aplicabile ale standardelor UE, de la caz la caz, luând în considerare condițiile și specificitățile locale.

Cerințe specifice[5]

Eficiența resurselor și economia circulară

8 Promotorul evaluează eficacitatea și eficiența utilizării de către proiect a materialelor și a resurselor naturale (de exemplu, pământ, sol, apă, biodiversitate), precum și a energiei, în special în procesele de producție, precum și impactul asupra mediului care rezultă din utilizarea resurselor pe parcursul duratei de viață a proiectului și a ciclului de viață al oricărui produs fabricat. Pe baza rezultatului unei astfel de evaluări a ciclului de viață, promotorul, pe baza celor mai bune eforturi, întreprinde măsuri preventive și de atenuare pentru a proteja resursele naturale și pentru a evita orice daune semnificative, în vederea păstrării disponibilității acestora pe termen lung pentru activitatea umană. Astfel de măsuri includ, dar nu se limitează la următoarele:

a. să reducă ineficiența în utilizarea materialelor și substanțelor sau în utilizarea directă sau indirectă a resurselor naturale, cum ar fi sursele de energie neregenerabilă, materiile prime, apa și terenurile, în una sau mai multe etape ale ciclului de viață al produselor și activelor, inclusiv în ceea ce privește durabilitatea, reutilizarea, modernizarea, repararea, reciclarea sau, dacă este cazul, dezasamblarea și adaptabilitatea ușoară a produselor și activelor;
b. să promoveze prevenirea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor în conformitate cu ierarhia deșeurilor[6];
c. să evite activitățile care ar duce la o creștere semnificativă a generării, incinerării sau eliminării deșeurilor; și,

Prevenirea și controlul poluării

Proiecte situate în UE, în țările candidate și potențial candidate

9 Pentru proiectele asociate cu activitățile enumerate în anexa I la Directiva privind emisiile industriale[7] (IED) care fac, de asemenea, obiectul unui proces de evaluare a impactului asupra mediului, promotorul trebuie să furnizeze BEI:

a. raportul EIA, dacă este cazul, care include o descriere a tehnologiei propuse și a altor tehnici (inclusiv utilizarea BAT sau a tehnicilor emergente) pentru prevenirea sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, reducerea emisiilor în aer, apă și sol, a generării de deșeuri, a utilizării de materii prime și a zgomotului, precum și pentru îmbunătățirea eficienței energetice, prevenirea accidentelor și restaurarea sitului după închidere, în conformitate cu cerințele IED;

b. decizia (deciziile) relevantă (relevante) a (ale) autorității competente, care îndeplinește (îndeplinesc) cerințele stabilite atât în Directiva EIA, cât și în IED;
c. autorizația existentă eliberată de autoritatea competentă în conformitate cu cerințele IED, inclusiv rezultatele monitorizării emisiilor, dacă este cazul.

10 Promotorul pune în aplicare toate condițiile de mediu atașate deciziei (deciziilor), măsurile prevăzute pentru evitarea, prevenirea sau reducerea și, dacă este posibil, compensarea efectelor negative semnificative asupra mediului, precum și, dacă este cazul, măsurile de monitorizare.

11 Pentru proiectele asociate cu modificări și/sau extinderi ale activităților/instalațiilor existente, reglementate de anexa I la IED, care nu fac obiectul procesului de EIM, promotorul trebuie să furnizeze

[5] Cerințele specifice se aplică tuturor proiectelor, indiferent de locația acestora, cu excepția cazului în care se specifică altfel.
[6] Directiva 2018/851 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile.
[7] Directiva 2010/75/UE privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării).

BEI cu autorizația acordată de autoritatea competentă relevantă și, la cerere, cu următoarele informații:

a. o descriere a activităților/instalațiilor existente, inclusiv a modificărilor și/sau extinderilor propuse, dacă este cazul;

b. materiile prime și materialele auxiliare, alte substanțe și energia utilizată sau generată, precum și deșeurile generate și natura și cantitățile de emisii în fiecare mediu de mediu;
c. utilizarea BAT și/sau a oricăror tehnici emergente;
d. măsurile preventive adecvate luate împotriva poluării aerului, a apei, inclusiv a apelor subterane, și a solului, inclusiv măsurile de monitorizare, dacă este cazul.

Proiecte situate în restul lumii

12 În cazul proiectelor asociate cu activitățile enumerate în anexa I la IED care fac obiectul unui proces de ESIA, promotorul trebuie:

a. să furnizeze BEI un raport ESIA care să includă o descriere a tehnologiei propuse și a altor tehnici de prevenire sau, în cazul în care acest lucru nu este posibil, de reducere a emisiilor în aer, apă și sol, a generării de deșeuri, a utilizării de materii prime și a zgomotului, precum și de îmbunătățire a eficienței energetice, de prevenire a accidentelor și de refacere a sitului după închidere;

b. să convină cu BEI asupra aplicabilității BAT și a oricăror tehnici emergente, în totalitate sau parțial, inclusiv asupra termenelor relevante pentru punerea lor în aplicare;
c. să pună în aplicare toate condițiile de mediu necesare și măsurile preconizate pentru a evita, preveni sau reduce și/sau, dacă este necesar, compensa efectele negative semnificative asupra mediului în ansamblu, precum și măsurile de monitorizare corespunzătoare, astfel cum sunt prezentate în ESMP.

13 În cazul proiectelor asociate cu modificări/extinderi ale activităților/instalațiilor existente enumerate în anexa I la IED care nu fac obiectul procesului de ESIA, promotorul trebuie să furnizeze BEI, la cerere, informațiile enumerate în anexa I la prezentul standard.

Prevenirea, pregătirea și răspunsul în situații de urgență

14 Promotorul trebuie să fie pregătit să răspundă la orice incident, accident și urgență prin instituirea unor sisteme de management eficiente și prin punerea în aplicare a unor măsuri de control pentru a asigura prevenirea, pregătirea și reacția adecvată în caz de accidente majore.[8] în conformitate cu cadrul juridic aplicabil[9] și a bunelor practici internaționale.

15 Sistemele generale de management social și de mediu ale promotorului (așa cum sunt prezentate în Standardul 1 și comunicate BEI în consecință) stabilesc, dacă este cazul:

a. o politică de prevenire a accidentelor majore și sistemul de management al siguranței care trebuie instituit pentru punerea în aplicare a acesteia;

[8] Conform definiției din Directiva 2012/18/UE privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase (așa-numita Directivă Seveso III).

[9] Pentru proiectele situate în UE, AELS, țările candidate și potențial candidate în care pot fi prezente substanțe periculoase (de exemplu, în timpul prelucrării sau depozitării) în cantități care depășesc un anumit prag, se iau în considerare cerințele Directivei Seveso III. Pentru toate proiectele, indiferent de locația lor, se va aplica abordarea definită în Convenția ONU privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale, (https://www.unece.org/fileadmin/DAM/env/documents/2017/TEIA/Publication/ECE_CP_TEIA_33_final_Convention_publication_March_2017.pdf) este, de asemenea, luată în considerare.

b. un plan de urgență[10] care analizează riscurile de dezastre și stabilește în prealabil măsuri care să permită reacții oportune, eficace și adecvate, inclusiv acțiuni care să garanteze că aceste planuri sunt testate, revizuite și puse în aplicare.

16 Promotorul joacă un rol activ și sprijină autoritățile competente relevante în elaborarea planurilor de urgență externe, care ar trebui să fie consultate în mod corespunzător cu persoanele și comunitățile potențial afectate, precum și cu alte părți interesate, în special atunci când participarea și colaborarea acestora sunt necesare pentru a asigura un răspuns eficient.

Gestionarea deșeurilor

17 În cazul proiectelor care implică producerea de deșeuri cu impact semnificativ asupra mediului, promotorul include, ca parte a raportului EIA/ESIA, un plan de gestionare a deșeurilor care să conțină măsuri planificate pentru a atenua astfel de impacturi, precum și scopuri și obiective fezabile pentru prevenirea, reutilizarea, reciclarea și recuperarea deșeurilor, în conformitate cu principiul ierarhiei deșeurilor. Dacă este cazul, planul include metode și indicatori de evaluare a ciclului de viață pentru a identifica și evalua impactul asupra mediului asociat produselor, proceselor sau activităților sale, prin cuantificarea materiilor prime, a energiei și a deșeurilor pe care proiectul le eliberează în aer, apă și sol.

18 eșeurile periculoase trebuie să fie reduse și, dacă nu este posibil, gestionate în condiții de siguranță pentru a minimiza efectele negative asupra sănătății umane și a mediului, în conformitate cu un regim de control strict, așa cum prevăd standardele UE și tratatele internaționale relevante. Aceasta include obligații de etichetare, de înregistrare, de monitorizare și de control. În plus, promotorul este încurajat să identifice alternative relevante bazate pe piață pentru eliminarea ecologică a deșeurilor, luând în considerare, de asemenea, limitările aplicabile la circulația transfrontalieră a acestora.[11].

19 Promotorul înregistrează și raportează în mod regulat cantitățile de deșeuri generate, precum și transferul acestora în afara amplasamentului, în conformitate cu legislația națională și/sau a UE, cu tratatele internaționale relevante și cu bunele practici. În cazul în care terții se ocupă de eliminarea finală a deșeurilor și a deșeurilor periculoase, promotorul se asigură că se apelează la contractori autorizați.

Gestionarea rațională a substanțelor și materialelor periculoase

20 Promotorul încearcă să evite, să reducă sau să elimine utilizarea și depozitarea substanțelor și materialelor periculoase care prezintă motive de îngrijorare deosebită și ia în considerare înlocuirea acestora cu înlocuitori mai puțin periculoși, în cazul în care sunt disponibile alternative adecvate, viabile din punct de vedere economic și tehnic. În plus, promotorul este, de asemenea, încurajat să dezvolte proiecte care să conducă la dezvoltarea și utilizarea inovatoare a unor înlocuitori sustenabili.

21 În cazul în care evitarea sau înlocuirea nu este fezabilă, promotorul ia în considerare utilizarea și depozitarea în condiții de siguranță a substanțelor și materialelor periculoase prin aplicarea strictă/alinierea la cerințele legislației orizontale a UE privind substanțele chimice.[12] și a bunelor practici internaționale. În acest sens, promotorul identifică și aplică măsuri adecvate de gestionare a riscurilor pentru a minimiza și/sau controla expunerea/eliberarea la/din substanțele și materialele periculoase care prezintă motive de îngrijorare deosebită.

[10] Conform definiției din Cadrul Sendai pentru reducerea riscului de dezastre 2015-2030: https://www.preventionweb.net/files/43291_sendaiframeworkfordrren.pdf.

[11] Convenția de la Basel privind controlul mișcărilor transfrontaliere de deșeuri periculoase și eliminarea acestora, text în limba engleză (basel.int).

[12] Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH) și Regulamentul (CE) nr. 1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și amestecurilor.

Utilizarea și gestionarea pesticidelor

22 În cazul în care activitatea include utilizarea pesticidelor, promotorul pune în aplicare standardele generale de utilizare durabilă a pesticidelor prin:

a. reducerea riscurilor și a impactului utilizării pesticidelor asupra sănătății umane și a mediului;

b. promovarea utilizării gestionării integrate a dăunătorilor (IPM)[13];

c. promovarea unor abordări sau tehnici alternative, cum ar fi alternativele nechimice la pesticide.

23 Promotorul acordă o atenție deosebită evitării poluării apelor de suprafață sau a apelor subterane, acționând în mod corespunzător și reducând, pe cât posibil, sau eliminând, dacă este cazul, utilizarea pesticidelor în zonele sensibile (de exemplu, zonele desemnate pentru captarea de apă potabilă, pe suprafețe etanșe sau foarte permeabile) care pot duce la un risc mai mare de poluare a mediului acvatic.

24 Promotorul manipulează și depozitează toate pesticidele, precum și ambalajele și resturile acestora, în conformitate cu legislația UE aplicabilă și cu bunele practici internaționale, prin aplicarea unor măsuri care conduc la evitarea operațiunilor de manipulare periculoase și la prevenirea eliberărilor nedorite.

[13] Directiva 2009/128/CE a UE privind utilizarea durabilă a pesticidelor, cu modificările ulterioare

Anexa 1 - Informații care trebuie furnizate de către promotor pentru proiectele asociate cu modificarea și/sau extinderea activităților/instalațiilor existente enumerate în anexa I la IED, situate în restul lumii, care nu fac obiectul procesului de EESI:

1 informații pe site cu toate activitățile desfășurate;

2 materiile prime și auxiliare și alte substanțe, precum și energia utilizată sau generată pe amplasament;

3 aplicarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și/sau a oricăror tehnici emergente, precum și calendarul propus pentru atingerea conformității cu acestea;

4 natura și cantitățile de emisii de pe amplasament eliberate în fiecare mediu;

5 măsurile preventive adecvate luate împotriva poluării aerului, a apei, inclusiv a apelor subterane, și a solului;

6 măsurile de monitorizare instituite pentru a asigura controlul nivelului de poluare;

7 măsurile luate pentru a preveni generarea de deșeuri și, în cazul în care sunt generate deșeuri, măsurile luate pentru a le pregăti pentru reutilizare, reciclare, recuperare sau, în ultimă instanță, pentru eliminare, astfel încât să se evite sau să se reducă impactul asupra mediului;

8 măsurile luate pentru utilizarea eficientă a energiei și a resurselor, care pot genera oportunități semnificative în ceea ce privește competitivitatea, reducerea costurilor, îmbunătățirea productivității și securitatea aprovizionării.

Standardul 4 - Biodiversitate și ecosisteme

Introducere

1 Prezentul standard recunoaște că protejarea și conservarea biodiversității[1] și a ecosistemelor[2] și menținerea funcțiilor și proceselor ecologice ale acestor ecosisteme sunt fundamentale pentru durabilitatea socială și de mediu. BEI sprijină proiectele care sunt compatibile cu menținerea integrității zonelor importante pentru biodiversitate, precum și a funcțiilor naturale de bază, a proceselor și a rezilienței ecosistemelor, pentru a stopa și inversa pierderea biodiversității, pentru a crește beneficiile biodiversității și ale ecosistemelor și, dacă este cazul, pentru a obține un impact pozitiv net3 asupra biodiversității.

2 Prezentul standard recunoaște faptul că presiunile tot mai mari asupra resurselor naturale și a ecosistemelor duc la pierderi de biodiversitate fără precedent, care sunt exacerbate de efectele negative ale schimbărilor climatice, și că degradarea ecosistemelor poate avea un impact disproporționat asupra gospodăriilor rurale sărace și a comunităților vulnerabile și indigene care depind de serviciile ecosistemice pentru mijloacele de trai și bunăstarea lor. Prin urmare, BEI promovează o abordare holistică și bazată pe drepturile omului în ceea ce privește conservarea și protecția biodiversității și a ecosistemelor, precum și utilizarea durabilă a resurselor naturale.

Obiectiv

3 Prezentul standard prezintă responsabilitățile promotorilor în ceea ce privește identificarea, evaluarea, gestionarea și monitorizarea impactului și a riscurilor care afectează biodiversitatea și ecosistemele și care rezultă din proiectele finanțate de BEI, asigurând coerența cu principiul "Nu dăunați în mod semnificativ "4 și contribuind astfel la punerea biodiversității europene și mondiale pe calea refacerii până în 20305 prin :

a. aplicarea unei abordări de precauție pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului pentru a evita sau preveni impactul ireversibil asupra biodiversității și ecosistemelor în cazurile în care consecințele daunelor sau pierderilor sunt potențial semnificative și lipsesc cunoștințele necesare pentru a gestiona riscurile și/sau impactul;

b. utilizarea unei planificări sectoriale, a utilizării terenurilor și a spațiului marin adecvate, aplicarea ierarhiei de atenuare pentru a evita sau, în cazul în care este inevitabil, pentru a minimiza pierderile suplimentare, pentru a restabili și, în ultimă instanță, pentru a compensa orice impact rezidual asupra biodiversității și ecosistemelor. Acest lucru se aplică întregii biodiversități și tuturor ecosistemelor, indiferent de statutul oficial de conservare al acestora;

c. utilizarea unei abordări bazate pe ecosisteme pentru a evalua impactul și riscurile legate de biodiversitate, asigurându-se că sunt recunoscute interdependențele dintre oameni, biodiversitate și ecosisteme; și

d. căutarea oportunităților de îmbunătățire a biodiversității și a ecosistemelor6 ori de câte ori este posibil, în conformitate cu eforturile mai ample de conservare a zonei în care este amplasat proiectul și asigurarea faptului că strategiile de atenuare și de restaurare se aliniază la obiectivele de conservare relevante și nu se referă doar la impactul la nivel de sit.

---

[1] În sensul prezentului standard, biodiversitatea este definită în conformitate cu Convenția privind diversitatea biologică (ONU 1992) ca fiind "variabilitatea organismelor vii din toate sursele, inclusiv, printre altele, ecosistemele terestre, marine și alte ecosisteme acvatice și complexele ecologice din care fac parte, aceasta include diversitatea în cadrul speciilor, între specii și a ecosistemelor."

[2] Ecosistemele sunt definite în Convenția privind diversitatea biologică (ONU 1992) ca fiind "un complex dinamic de comunități de plante, animale și microorganisme și de mediul lor biologic care interacționează ca o unitate funcțională".

[3] Net Positive Impact (NPI)) asupra biodiversității este definit în general ca un obiectiv pentru rezultatele proiectului în care impactul asupra biodiversității (adică varietatea
a ecosistemelor și a viețuitoarelor) cauzate de proiect sunt compensate de acțiunile întreprinse pentru a evita și a reduce astfel de impacturi, pentru a reabilita speciile/păsunile afectate și pentru a compensa orice impact rezidual (definiția IUCN). NPI privind biodiversitatea se bazează pe aplicarea ierarhiei de atenuare pentru a evita, minimiza, restabili sau compensa pierderile de biodiversitate. Ea se adaugă acestor abordări, nu le înlocuiește. Impactul pozitiv net asupra biodiversității trebuie definit de la caz la caz în raport cu un scenariu de referință adecvat. Ghidul CE

"Gestionarea siturilor Natura 2000 - Dispozițiile articolului 6 din Directiva "Habitate" 92/43/CEE".

[4] Astfel cum este definit în taxonomia UE Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 - https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj.

5 Comunicarea CE "Strategia UE privind biodiversitatea pentru 2030 - Să readucem natura în viața noastră" din 20 mai 2020 [COM (2020) 380].

[6] Includerea soluțiilor bazate pe natură pentru a maximiza sinergiile în ceea ce privește biodiversitatea și beneficiile comune pentru climă.

Domeniul de aplicare

4 Prezentul standard se aplică unui proiect specific atunci când relevanța acestuia este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIA/ESIA) (astfel cum este prezentat în Standardul 1) și, în special, proiectelor finanțate de BEI care pot avea un impact și un risc semnificativ asupra: (i) biodiversității și ecosistemelor; (ii) serviciilor ecosistemice[7] , inclusiv asupra comunităților al căror acces la serviciile ecosistemice sau a căror utilizare a acestora poate fi afectată de activitățile proiectului; (iii) ariilor protejate sau zonelor recunoscute ca având o valoare ridicată de biodiversitate; și (iv) habitatelor critice. Standardul se aplică, de asemenea, proiectelor care implică producția primară și/sau achiziționarea de resurse naturale vii.

Cerințe generale

5 Pentru toate proiectele, promotorul trebuie să identifice, să evalueze și să gestioneze impactul și riscurile care ar putea afecta biodiversitatea și ecosistemele, fie în mod pozitiv sau negativ, direct sau indirect, și de care proiectul poate depinde succesul său. [8]

6 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și comunitară aplicabilă în materie de mediu. [9] În cazul în care cerințele naționale privind conservarea și protecția biodiversității și a ecosistemelor sunt mai stricte decât cele cuprinse în legislația de mediu a UE, se aplică cerințele naționale.

7 În cazul proiectelor situate în țări candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să ia în considerare orice termen pentru atingerea conformității cu legislația specifică de mediu a UE, așa cum a fost stabilit cu Uniunea Europeană prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune.

8 Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația și politicile UE, precum și bunele practici internaționale10 , în măsura în care acestea se referă la protecția și conservarea biodiversității, a ecosistemelor și a serviciilor ecosistemice pe care BEI le consideră relevante pentru a nu pierde biodiversitatea și pentru a obține un impact pozitiv net asupra biodiversității, acolo unde este necesar.

[7] Evaluarea Ecosistemelor Mileniului definește serviciile ecosistemice ca fiind "beneficiile pe care oamenii le obțin de la ecosisteme. Printre acestea se numără serviciile de furnizare, cum ar fi hrana și apa; serviciile de reglementare, cum ar fi reglementarea inundațiilor, a secetei, a degradării terenurilor și a bolilor; serviciile de sprijin, cum ar fi formarea solului și ciclul nutrienților; și serviciile culturale, cum ar fi serviciile recreative, spirituale, religioase și alte beneficii nemateriale.

[8] În cazul în care un proiect poate avea un impact semnificativ asupra patrimoniului natural, trebuie luate în considerare atât aspectele culturale, cât și cele legate de biodiversitate și de serviciile ecosistemice, iar cerințele din Standardul 10 se aplică împreună cu cerințele prezentate în prezentul standard.

[9] Legislația UE relevantă precizează evaluările necesare în cazul în care proiectul are un impact și riscuri semnificative asupra biodiversității.

ecosistemele, serviciile ecosistemice, zonele protejate, habitatele critice şi producţia de resurse naturale vii.

[10] Aceste bune practici internaţionale au fost stabilite în următoarele convenţii internaţionale referitoare la protecţia şi conservarea biodiversităţii şi a ecosistemelor: Convenţia privind diversitatea biologică, inclusiv Protocolul de la Nagoya; Convenţia privind zonele umede de importanţă internaţională; Convenţia de la Berna privind conservarea vieţii sălbatice şi a habitatelor naturale din Europa; Convenţia privind comerţul internaţional cu specii de floră şi faună sălbatică pe cale de dispariţie, Convenţia privind conservarea speciilor migratoare de animale sălbatice.

Cerințe specifice11

Evaluarea impactului și a riscurilor semnificative care afectează biodiversitatea și ecosistemele

9 În cadrul EIA/ESIA, astfel cum se prevede în Standardul 1, promotorul ia în considerare impactul direct, indirect, cumulativ și combinat al proiectului și al lucrărilor/instalațiilor auxiliare/asociate, dacă este cazul, atunci când evaluează importanța impactului și a riscurilor asupra habitatelor, speciilor și ecosistemelor. Această evaluare include, de asemenea, cel puțin, amenințările la adresa biodiversității și a ecosistemelor, cum ar fi pierderea, degradarea și fragmentarea habitatelor, pierderea diversității și abundenței speciilor, pierderea diversității genetice, degradarea serviciilor ecosistemice, poluarea și capturile accidentale, precum și impactul schimbărilor climatice legate de proiect.

10 Pentru a garanta caracterul complet și calitatea suficientă a evaluării impactului și a riscurilor care afectează biodiversitatea și ecosistemele, promotorul efectuează și documentează următoarele, după caz:

a. O caracterizare adecvată a condițiilor de bază, inclusiv studii de teren în mai multe anotimpuri, după caz, care să indice starea ecologică a sitului proiectului și a zonelor de evaluare a acestuia, așa cum sunt ele în prezent și cum s-ar dezvolta în absența proiectului planificat. Toate studiile și evaluările pe teren ar trebui să fie actualizate, iar datele ar trebui să fie obținute pentru zona în care proiectul ar putea avea impact, direct sau indirect, inclusiv lucrările/instalațiile auxiliare/asociate;

b. Analiza de bază care ia în considerare, dar nu se limitează la următoarele amenințări: (i) pierderea, degradarea și fragmentarea habitatelor (inclusiv riscul de coliziune) din mediile marine, de apă dulce și terestre și crearea unui efect de margine; (ii) defrișările și tăierile ilegale de păduri; (iii) supraexploatarea zonelor și resurselor naturale; (iv) barierele de migrație; (v) capturarea animalelor sălbatice și braconajul animalelor sălbatice; (vi) încărcarea cu nutrienți; (vii) poluarea și zgomotul, inclusiv modificările hidrologice; (viii) amenințările preexistente și măsura în care proiectul le-ar putea exacerba; și (ix) un efect de propagare, denumit uneori dezvoltare indusă;

c. Procesul de evaluare, inclusiv: (i) luarea în considerare a impactului potențial la nivelul terenurilor/pământului marin, a sensibilității sezoniere, precum și a impactului asupra integrității ecologice a ecosistemelor[12] , indiferent de statutul lor de protecție și indiferent de gradul de degradare a acestora; și (ii) orice impact și risc al schimbărilor climatice care afectează biodiversitatea și ecosistemele, precum și măsurile adecvate necesare pentru a se adapta la o climă în schimbare;

d. o evaluare a impactului fazelor de construcție, exploatare și dezafectare ale diferitelor alternative în raport cu scenariul de referință "fără proiect" (astfel cum a fost stabilit la litera (a)), indicând dacă acestea ar duce la rezultate mai bune pentru biodiversitate, ecosisteme și serviciile acestora;

e. Aplicarea ierarhiei de atenuare, astfel cum este definită în Standardul 1 și având în vedere cerințele de realizare a obiectivelor prezentului standard (nicio pierdere și impact pozitiv net, dacă este necesar) prin evitarea impactului negativ asupra biodiversității și ecosistemelor. În cazul în care evitarea acestor impacturi negative nu este posibilă, promotorul pune în aplicare măsuri de minimizare a impactului și de refacere a biodiversității în lumina celor mai bune cunoștințe științifice. Aceste măsuri pot cuprinde, fără a se limita la acestea, evitarea, conservarea, atenuarea/minimizarea, refacerea și, ca soluție de ultimă instanță, compensarea/compensarea. În absența informațiilor științifice, se aplică principiul precauției.

11 Implicarea părților interesate constituie o parte esențială a evaluării impactului și a riscurilor care afectează biodiversitatea și ecosistemele, fie pentru a obține date relevante, fie pentru a înțelege utilizările, valorile și beneficiile asociate cu biodiversitatea sau pentru a elabora

strategii acceptabile de atenuare. Site-ul

[11] Cerințele specifice se aplică tuturor proiectelor, indiferent de locația acestora, cu excepția cazului în care se specifică altfel.
[12] Inclusiv habitatele din cadrul acestor ecosisteme.

angajamentul cu diferitele părți interesate se realizează în conformitate cu standardele 2 și 7. Implicarea părților interesate este deosebit de importantă pentru comunitățile care depind de serviciile ecosistemice pentru a-și asigura mijloacele de trai, deoarece acestea sunt deținătoarele cunoștințelor privind caracteristicile locale și utilizarea durabilă a serviciilor ecosistemice. Este, de asemenea, necesar în cazul în care impactul asupra biodiversității și a serviciilor ecosistemice ar putea afecta drepturile la resurse, bunăstarea sau cultura popoarelor indigene. Ar trebui depuse eforturi pentru a identifica grupurile marginalizate, excluse sau minoritare care pot avea o relație diferită cu ecosistemele din cauza obiceiurilor tradiționale/culturale și a normelor sociale.

12 Pe baza rezultatelor evaluării potențialelor oportunități, a impactului negativ și a riscurilor pentru biodiversitate și ecosisteme, promotorul elaborează un plan de gestionare a biodiversității sau un plan echivalent. Acest plan detaliază măsurile de atenuare și de gestionare adecvate pentru a evita și minimiza pierderile de biodiversitate și pentru a oferi oportunități de îmbunătățire.

13 Având în vedere complexitatea prezicerii impactului proiectului asupra biodiversității și ecosistemelor pe termen lung, promotorul ar trebui să adopte o practică de gestionare adaptivă în care implementarea măsurilor de atenuare și de gestionare să răspundă la condițiile în schimbare (de exemplu, proiectarea proiectului, evenimente naturale neprevăzute, impactul negativ al schimbărilor climatice) și la rezultatele monitorizării pe parcursul ciclului de viață al proiectului. Prin urmare, planul de gestionare a biodiversității trebuie să permită un anumit nivel de flexibilitate, astfel încât măsurile să poată fi ajustate în funcție de noile constatări și de rezultatele monitorizării.

14 Punerea în aplicare și monitorizarea planului de gestionare a biodiversității pot fi gestionate prin intermediul sistemului de management de mediu și social al promotorului, ale cărui elemente sunt prezentate în Standardul 1.

Protecția și conservarea biodiversității de mare valoare

15 În cazul în care evaluarea prevăzută la alineatele (6) și (10) identifică faptul că proiectul ar putea avea un impact semnificativ, negativ și ireversibil asupra biodiversității de mare valoare, promotorul nu pune în aplicare nicio activitate legată de proiect decât dacă:

a. se demonstrează că nu există alte alternative viabile pentru dezvoltarea proiectului în zone cu o valoare mai mică a biodiversității;

b. proiectul este autorizat să continue în conformitate cu legislația de mediu aplicabilă, recunoscând caracteristicile biodiversității care sunt importante pentru conservare;

c. a avut loc o consultare semnificativă cu experții și părțile interesate relevante; și

d. să fie puse în aplicare măsuri adecvate prin aplicarea ierarhiei de atenuare pentru a asigura absența pierderilor și, dacă este necesar, un impact pozitiv net asupra elementelor de biodiversitate și a habitatelor care le susțin, astfel încât să se obțină rezultate pozitive măsurabile în materie de conservare.

Protecția și conservarea habitatelor critice

16 Habitatul critic este cel mai sensibil dintre elementele de biodiversitate de mare valoare și este definit ca fiind unul dintre următoarele:

a. Un ecosistem extrem de amenințat și/sau unic;

b. Un habitat de importanță prioritară și/sau semnificativă pentru speciile pe cale de dispariție critică, pe cale de dispariție sau vulnerabile, astfel cum sunt definite în Lista roșie a speciilor amenințate a UICN13 și în legislația națională relevantă;

c. Un habitat de importanță prioritară și/sau semnificativă pentru o populație, un areal sau o distribuție de specii endemice sau cu areal restrâns, sau pentru ansambluri de specii foarte distincte;

[13] Lista roșie IUCN a speciilor amenințate: https://www.iucnredlist.org/.

d. Un habitat necesar pentru supraviețuirea speciilor migratoare și/sau a speciilor congregatoare;

e. Biodiversitate și/sau un ecosistem de importanță socială, economică sau culturală semnificativă pentru comunitățile locale și grupurile indigene;

f. Un habitat cu o valoare științifică esențială și/sau asociat cu procese evolutive esențiale.

17 În zonele de habitat critic, promotorul nu pune în aplicare nicio activitate de proiect decât dacă sunt îndeplinite toate condițiile următoare:

a. Nu există alte alternative viabile pentru proiect, nici în ceea ce privește amplasarea, nici în ceea ce privește designul, și există o justificare riguroasă a interesului public superior bazată pe considerente de sănătate umană, siguranță publică și/sau consecințe benefice de importanță primară pentru mediu;

b. Proiectul nu conduce la efecte negative măsurabile care să aibă ca rezultat un efect negativ asupra stării ecologice și de conservare a habitatului critic, iar impactul este evitat și minimizat în măsura în care este posibil prin modificări ale amprentei sau ale designului;

c. Proiectul nu conduce la o reducere netă14 a populației oricărei specii vulnerabile, pe cale de dispariție sau în pericol critic de dispariție pe o perioadă rezonabilă de timp; [15]

d. Părțile interesate sunt consultate în conformitate cu standardele 2 și 7, astfel cum sunt definite la punctul 11;

e. se obțin rezultate pozitive în materie de conservare (impact pozitiv net) și o funcționalitate ecologică continuă prin măsuri de compensare corespunzătoare pentru impacturile reziduale care, în caz contrar, s-ar produce în ciuda măsurilor de evitare, minimizare și restaurare a impactului; și

f. În programul de gestionare adaptivă al promotorului este integrat un program de monitorizare și evaluare a biodiversității solid, conceput în mod corespunzător și pe termen lung, care vizează evaluarea stării habitatului critic.

18 În plus, în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate, în cazul în care evaluarea acoperă specii de animale și plante de interes pentru Uniune care beneficiază de regimul de protecție strictă16 în temeiul Directivei Habitate (încorporat în definiția habitatului critic), promotorul trebuie să furnizeze BEI dovada oricărei derogări17 de la acest regim, emisă de autoritatea competentă relevantă.

[14] Reducerea netă este o pierdere singulară sau cumulativă de indivizi care are un impact asupra capacității speciei de a persista la scară globală și/sau națională/regională pentru mai multe generații sau pe o perioadă lungă de timp. Scara (adică globală și/sau națională/regională) a potențialei reduceri nete este determinată pe baza includerii speciei în Lista Roșie (globală) a UICN și/sau în listele naționale/regionale. În cazul speciilor care figurează atât pe lista roșie (globală) a IUCN, cât și pe listele naționale/regionale, reducerea netă se bazează pe populația națională/regională.

[15] Perioada de timp în care promotorii trebuie să demonstreze "nicio reducere netă" a speciilor vulnerabile, pe cale de dispariție și în pericol critic

de dispariție este stabilită de la caz la caz, în urma consultării cu experți calificați în domeniu.

[16] Conform definiției de la art. 12-16 din Directiva 92/43/CEE privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică, astfel cum a fost modificată (Directiva Habitate).

[17] În conformitate cu art. 16 din Directiva Habitate.

Compensații și compensări

19 În ultimă instanță și ca răspuns la impacturile reziduale, pot fi puse în aplicare măsuri de compensare pentru a se ajunge la un nivel minim de pierdere a biodiversității în ansamblu. În cazul în care proiectul se desfășoară într-o zonă de habitat critic, trebuie să se obțină un impact pozitiv net asupra biodiversității și serviciilor ecosistemice. Despăgubirile sau compensațiile18 nu se utilizează ca mecanism pentru a obține o pierdere zero sau un impact pozitiv net până când nu au fost puse în aplicare, în cea mai mare măsură posibilă, alte forme de atenuare.

20 În cazul în care se preconizează că un proiect va avea un impact care ar putea compromite viabilitatea unui habitat critic și/sau a unui habitat de mare valoare pentru biodiversitate sau a caracteristicilor asociate acestora, indiferent de orice compensație sau compensare propusă, promotorul se angajează să reproiecteze proiectul pentru a evita necesitatea unei astfel de compensații/compensații.

21 Se elaborează un plan de punere în aplicare și de gestionare a compensațiilor/compensațiilor, în care se prezintă justificarea și baza de dovezi asociată pentru compensații sau compensații în conformitate cu principiul "echivalenței sau mai bine". [19]. Planul stabilește acțiunile care urmează să fie întreprinse pentru a pune în aplicare măsurile de compensare și pentru a monitoriza rezultatele acestora. Planul trebuie să abordeze nu numai potențialul impact negativ al pierderii biodiversității și/sau al degradării ecosistemelor asupra mijloacelor de subzistență ale oamenilor, ci și potențialul impact negativ al măsurilor de compensare și al compensațiilor, dacă este cazul, asupra comunităților locale și a mijloacelor de subzistență ale acestora. Planul ar trebui să prevadă, de asemenea, orice măsuri financiare și instituționale necesare pentru a realiza compensații eficiente în conformitate cu obiectivele și pentru a le susține pe durata impactului pe care sunt menite să îl compenseze.

22 În cazul compensațiilor destinate să abordeze impactul rezidual asupra biodiversității de mare valoare și/sau a habitatelor critice, poate fi necesară, cu acordul BEI, o revizuire externă a planului de gestionare din partea unei organizații calificate, recunoscute și independente sau a unui expert în domeniu cu cunoștințe în materie de proiectare și implementare a compensațiilor pentru biodiversitate.

[18] Compensațiile pentru biodiversitate nu reprezintă o măsură acceptabilă pentru a obține impacturi pozitive nete pentru habitatele critice.

[19] Principiul "echivalenței sau mai bine" înseamnă că, în cele mai multe cazuri, compensarea biodiversității ar trebui să fie concepută pentru a conserva aceleași valori ale biodiversității și ale ecosistemelor care sunt afectate de proiect.

Zone protejate legal și/sau zone cu valoare de biodiversitate recunoscute la nivel internațional

Proiecte situate în UE, AELS, țări candidate și potențial candidate

23 Toate proiectele susceptibile de a avea efecte semnificative asupra unui sit Natura 200020 , a unei zone protejate21 și/sau a unei zone-cheie pentru biodiversitate22 fac obiectul unei evaluări în conformitate cu Directiva UE privind habitatele (și anume o evaluare adecvată23 care va evalua implicațiile proiectului asupra sitului din perspectiva obiectivelor de conservare a sitului, fie individual, fie în combinație cu alte proiecte, și va identifica măsurile relevante pentru a evita, preveni și reduce orice impact semnificativ). În plus, pentru proiectele situate în țările candidate și potențial candidate, trebuie să se ia în considerare orice termene stabilite cu Uniunea Europeană prin acorduri bilaterale și/sau planuri de acțiune pentru a asigura conformitatea cu directivele menționate.

24 Pentru toate proiectele care fac obiectul unei evaluări adecvate axate pe speciile și/sau habitatele pentru care au fost propuse sau desemnate siturile Natura 2000, promotorul trebuie să furnizeze BEI, la cerere, dovezi privind:

a. rezultatul etapei de preevaluare ("screening") care justifică de ce nu este probabil ca proiectul să aibă un efect semnificativ asupra sitului în cauză și, prin urmare, nu s-a considerat necesară o evaluare adecvată; sau

b. evaluarea adecvată; și

c. măsurile compensatorii24 pentru a compensa efectele negative reziduale ale proiectului, calendarul de implementare a acestora și informațiile transmise Comisiei Europene, dacă este cazul.

25 În cazul în care evaluarea adecvată este efectuată ca parte a procesului de EIM sau în paralel cu acesta, promotorul se asigură că informațiile relevante pentru evaluarea adecvată și concluziile acesteia sunt clar distingtibile și identificabile în raportul de EIM.

26 Evaluarea adecvată definită la alineatul (23) trebuie să demonstreze că nu afectează în mod semnificativ atingerea sau menținerea unei stări ecologice și chimice bune în conformitate cu Directiva-cadru privind apa25 sau atingerea unei stări ecologice bune în conformitate cu Directiva-cadru privind strategia pentru mediul marin26 , atunci când este evaluată la scările corespunzătoare pentru aceste directive.

---

[20] siturii Natura 2000 reprezintă situri desemnate pentru tipurile de habitate și speciile de interes comunitar enumerate în anexele I și II la Directiva Habitate și situri clasificate în temeiul Directivei 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbatice (Directiva Păsări). Zonele care au fost propuse pentru protecție de către o autoritate competentă și pentru care procesul de admitere este în curs de desfășurare trebuie tratate ca zone desemnate și se aplică evaluarea corespunzătoare (situri Natura 2000 candidate, situri Emerald candidate, situri candidate la Patrimoniul Mondial Natural UNESCO).

[21] BEI aplică definiția ariei protejate oferită de Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii (IUCN): "un spațiu geografic clar definit, recunoscut, dedicat și gestionat prin mijloace legale sau prin alte mijloace eficiente, pentru a realiza conservarea pe termen lung a naturii cu serviciile ecosistemice și valorile culturale asociate." Aceasta include situri protejate ca parte a rețelei Natura 2000 (inclusiv zonele speciale de conservare și zonele de protecție specială), situri potențiale Natura 2000, situri ale rețelei Emerald, situri Ramsar, situri ale patrimoniului mondial natural UNESCO, rezervații UNESCO pentru om și biosferă, zone importante pentru păsări și biodiversitate (IBA), situri din cadrul Alianței pentru zero extincții (AZE) și altele, după caz.

[22] Zonele cheie pentru biodiversitate (KBA) sunt situri identificate la nivel național care contribuie în mod semnificativ la persistența globală a biodiversității, în ecosistemele terestre, de apă dulce și marine. KBA-urile sunt identificate cu ajutorul unor criterii și praguri standardizate la nivel mondial.

[23] Evaluarea AA ar trebui să acopere, de asemenea, zonele desemnate în conformitate cu Directiva Păsări: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147&from=EN

[24] Art. 6 alineatul (4) din Directiva Habitate, pentru proiectele care au un impact negativ asupra integrității unui sit Natura 2000 sau atunci când

un astfel de impact nu poate fi exclus, iar proiectele ar trebui să se desfășoare din motive imperative de interes public major, în absența unor soluții alternative.

[25] Articolul 4 alineatul (7) din Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (Directiva-cadru privind apa).

[26] Articolul 14 din Directiva 2008/56/CE din 17 iunie 2008 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în domeniul politicii privind mediul marin (Directiva-cadru "Strategia pentru mediul marin").

Proiecte situate în restul lumii

27 BEI finanțează un proiect în interiorul unei zone protejate sau într-o zonă desemnată la nivel național sau internațional sau recunoscută sau candidată pentru conservarea biodiversității[27], numai dacă promotorul poate demonstra că dezvoltarea propusă în zona respectivă este permisă din punct de vedere legal și că proiectul este în concordanță cu un plan de gestionare recunoscut pentru zona protejată sau desemnată pentru conservare. În absența unui plan recunoscut, proiectul ar trebui să fie compatibil cu realizarea obiectivelor de conservare relevante utilizate pentru desemnarea zonei în cauză.

28 Promotorul consultă, după caz, autoritățile de gestionare relevante pentru aria protejată, comunitățile locale și alte părți interesate relevante cu privire la proiectul propus, în conformitate cu Standardul 2.

29 Promotorul încearcă să pună în aplicare programe suplimentare, după caz, pentru a promova și a consolida obiectivele de conservare și gestionarea eficientă a ariei protejate.

Specii străine invazive[28]

30 Promotorul ia în considerare riscurile asociate cu introducerea accidentală sau deliberată a speciilor exotice invazive pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului și ține cont de aceste riscuri la evaluarea impactului asupra biodiversității și ecosistemelor și în planul de gestionare a biodiversității.

31 Promotorul ar trebui să evalueze riscul transferului accidental și al eliberării de specii exotice, precum și impactul potențial asupra biodiversității locale, a ecosistemelor și a serviciilor asociate.

32 Introducerea intenționată a speciilor exotice în zone în care acestea nu se găsesc în mod normal poate fi efectuată numai în conformitate cu cadrul de reglementare internațional, european și/sau național. Speciile cunoscute ca fiind invazive nu pot fi introduse în niciun caz.

33 Promotorul identifică măsurile de atenuare care controlează sau încearcă să controleze răspândirea speciilor invazive în zonele în care acestea nu sunt stabilite în prezent. În zonele asupra cărora promotorul deține controlul de gestionare, trebuie puse în aplicare măsuri pentru a limita răspândirea speciilor invazive sau, dacă este posibil, pentru a le elimina.

Evaluarea serviciilor ecosistemice

34 Identificarea impactului și a riscurilor proiectului care afectează serviciile ecosistemice, ca parte a procesului EIA/ESIA descris în Standardul 1, ar trebui să fie realizată de către promotor în colaborare cu părțile interesate relevante și cu comunitățile locale și popoarele indigene care depind de aceste servicii. Ar trebui să se adopte o abordare sensibilă la dimensiunea de gen, atunci când este posibil, recunoscând faptul că bărbații și femeile pot acorda valori diferite ecosistemelor și pot obține beneficii diferite de pe urma acestora. În cazul în care este posibil și practic, în cadrul procesului de evaluare ar trebui inclusă o analiză a nivelurilor de dependență de aceste servicii. De asemenea, ar trebui identificate serviciile ecosistemice esențiale pentru viabilitatea unui proiect propus.

35 Raportul EIA/ESIA trebuie să ia în considerare măsura în care un proiect propus afectează furnizarea de servicii ecosistemice. De asemenea, raportul examinează orice impact asupra capacității beneficiarilor de sex feminin și masculin și a grupurilor indigene, minoritare, excluse sau marginalizate de a utiliza în mod echitabil aceste servicii pentru a avea acces la valorile și beneficiile de care depind. În cazul în care au fost detectate servicii ecosistemice de importanță semnificativă, trebuie evaluate, pentru fiecare serviciu, următoarele aspecte:

a. Gradul de impact al proiectului asupra serviciului;

b. Gradul de dependență a proiectului față de serviciu;

[27] A se vedea definiția de la nota de subsol 25.

[28] Speciile exotice invazive (IAS) sunt animale și plante care sunt introduse accidental sau deliberat într-un mediu natural în care nu se găsesc în mod normal, cu consecințe negative grave pentru noul lor mediu. A se vedea lista IAS care prezintă interes pentru UE în Regulamentul (UE) nr.º 1143/2014.

c. relevanța serviciului pentru comunitatea afectată; și

d. Gradul de control managerial al promotorului asupra proceselor ecologice care susțin serviciul.

36 În cazul în care acest lucru este practic și fezabil și pentru a echilibra, în mod eficient, protecția și conservarea biodiversității cu potențialul de utilizare a diverselor valori și beneficii economice, sociale și culturale ale acesteia, promotorul ar trebui să efectueze o evaluare socioeconomică a biodiversității și a serviciilor ecosistemice furnizate de un sit și de regiunea mai mare în care este integrat, care să identifice părțile interesate beneficiare și să cuantifice beneficiile obținute din serviciile ecosistemice, cu o evaluare monetară a acestor beneficii.

Lanțuri de aprovizionare

37 Promotorul identifică și evaluează impactul și riscurile care afectează biodiversitatea și ecosistemele, cauzate de furnizorii săi primari ca parte a lanțului de aprovizionare, în conformitate cu principiile prevăzute la punctele 39-41 de mai jos. Orice măsuri de atenuare identificate în urma evaluării trebuie să asigure rezultate durabile.

38 În cazul în care promotorul achiziționează produse de bază din resurse naturale vii, cum ar fi produsele alimentare, lemnul și fibrele, despre care se știe că sunt produse în regiuni în care există un risc de conversie sau de degradare semnificativă a biodiversității de mare valoare și/sau a habitatelor critice, promotorul încheie contracte cu societăți/furnizori din acest sector care respectă standarde recunoscute sau sisteme de certificare pentru gestionarea durabilă, după caz.

39 În absența unui standard credibil și recunoscut, promotorul se angajează să aplice bunele principii de funcționare, practici de gestionare și tehnologii internaționale din industrie, care urmează să fie convenite cu BEI. Pot fi achiziționate numai resurse naturale vii de origine legală și durabilă, iar proveniența acestora trebuie monitorizată și documentată pentru a se asigura că această proveniență nu are un impact negativ asupra funcțiilor ecologice esențiale ale habitatelor de mare valoare și/sau critice.

40 Pentru alte mărfuri decât resursele naturale vii, promotorii implicați în achiziționarea, prelucrarea sau comercializarea acestor mărfuri ar trebui să încerce să identifice riscurile lanțului lor de aprovizionare în ceea ce privește impactul negativ asupra biodiversității de mare valoare și/sau a habitatelor critice și să evalueze expunerea operațională și reputațională la astfel de riscuri. În situațiile în care sunt identificate astfel de preocupări, promotorii trebuie să găsească soluții pentru a le aborda într-un mod proporțional cu gradul lor de control și de influență și în conformitate cu cerințele prezentului standard.

Gestionarea și utilizarea durabilă a resurselor naturale vii

41 Resursele naturale regenerabile sunt gestionate în mod durabil. Gestionarea durabilă a resurselor este gestionarea utilizării, dezvoltării și protecției resurselor într-un mod sau într-un ritm care să permită oamenilor și comunităților, inclusiv populațiilor indigene, să își asigure bunăstarea socială, economică și culturală actuală, menținând în același timp potențialul acestor resurse de a satisface nevoile rezonabile și previzibile ale generațiilor viitoare.

42 Promotorul trebuie să gestioneze resursele naturale vii într-un mod durabil, prin aplicarea bunelor practici de gestionare și industriale și a tehnicilor disponibile. Promotorul și BEI convin asupra standardelor care urmează să fie aplicate în cazul în care producția primară este codificată în standarde, sisteme de certificare și/sau acreditare recunoscute la nivel mondial, național sau regional. Promotorul pune în aplicare practici de gestionare durabilă în conformitate cu standardele convenite, după cum se demonstrează prin verificare sau certificare independentă.

43 În cazul în care există standarde relevante și credibile, dar promotorul nu a obținut încă verificarea sau certificarea independentă a acestor standarde, promotorul efectuează o preevaluare a conformității sale cu standardul aplicabil și ia măsuri pentru a obține această

verificare sau certificare într-o perioadă de timp rezonabilă convenită. În cazul în care nu există astfel de standarde pentru o anumită resursă naturală, promotorul aplică bunele practici internaţionale.

Standard 5 - Schimbări climatice

Introducere

1 Prezentul standard recunoaşte importanţa şi urgenţa combaterii schimbărilor climatice, care reprezintă o ameninţare globală majoră şi o preocupare comună a omenirii, deoarece creşterea temperaturilor are din ce în ce mai mult efecte negative grave, generalizate şi ireversibile asupra oamenilor, activităţilor economice, ecosistemelor şi capacităţii de regenerare a planetei.

2 Prezentul standard recunoaşte, de asemenea, rolul finanţării în sprijinirea unei dezvoltări cu emisii reduse de dioxid de carbon şi rezistente la schimbările climatice, şi anume: (i) abordarea schimbărilor climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES); şi (ii) consolidarea rezilienţei şi a capacităţii de adaptare a oamenilor, a naturii şi a activelor pentru a face faţă impactului actual şi viitor al schimbărilor climatice.

Obiective

3 Prezentul standard stabileşte responsabilităţile promotorilor în ceea ce priveşte atenuarea schimbărilor climatice şi adaptarea la acestea.[1] şi, prin urmare, la lupta împotriva schimbărilor climatice, după cum se descrie mai jos.

4 Prezentul standard promovează alinierea proiectelor sprijinite de BEI la obiectivele şi principiile: (i) Acordul de la Paris[2] şi (ii) Planului de acţiune privind finanţarea durabilă[3]. În acest scop, acesta prevede că aspectele legate de atenuarea schimbărilor climatice şi de adaptarea la acestea trebuie să fie abordate în mod explicit şi încorporate de către promotori în procesul decizional al proiectelor pe care BEI le sprijină, în conformitate cu abordările stabilite în Foaia de parcurs a Băncii pentru climă a Grupului BEI.[4] şi Strategia BEI privind clima[5].

Domeniul de aplicare

5 Prezentul standard se aplică tuturor operaţiunilor, iar cerinţele specifice care trebuie abordate sunt stabilite în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social şi de mediu (EIA/ESIA) (conform Standardului 1) şi al evaluării BEI, pe baza naturii şi a domeniului de aplicare a proiectului.

6 Prezentul standard subliniază responsabilităţile promotorului în ceea ce priveşte evaluarea, gestionarea şi monitorizarea proiectelor legate de (i) emisiile de GES şi riscurile climatice de tranziţie legate de proiect[6] şi (ii) riscurile climatice fizice[7]. Mai exact, responsabilităţile promotorului implică:

- Evaluarea emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul proiectului şi alinierea proiectului la căile de limitare a încălzirii globale la 1,5oC peste nivelurile preindustriale, precum şi opţiunile de reducere a riscurilor de tranziţie;

---

[1] Atenuarea schimbărilor climatice se referă la intervenţia umană pentru a reduce emisiile sau pentru a spori rezervoarele de GES. Reţineţi că aceasta include şi opţiunile de eliminare a dioxidului de carbon (CDR) (Glosar IPCC la https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/11/sr15_glossary.pdf).
Adaptarea la schimbările climatice se referă la ajustări ale structurilor şi practicilor pentru a reduce daunele potenţiale sau pentru a beneficia de oportunităţile rezultate din
din cauza schimbărilor climatice. Aceasta se bazează pe înţelegerea faptului că atributele climatice din trecut nu mai reprezintă viitorul şi, prin urmare, sunt necesare ajustări pentru ca societăţile, economiile sau ecosistemele să continue să funcţioneze în viitor.

[2] Adoptată la 12 decembrie 2015 în cadrul celei de-a 21-a sesiuni a Conferinţei părţilor la Convenţia-cadru a ONU privind schimbările climatice (COP 21) de la Paris. https://unfccc.int/sites/default/files/english_paris_agreement.pdf.

[3] Comunicare din partea Comisiei, Planul de acţiune: Finanţarea creşterii durabile (COM/2018/97 final) şi legislaţia de sprijin ulterioară, în special Regulamentul 2020/852 privind instituirea unui cadru pentru facilitarea investiţiilor durabile ("Regulamentul privind taxonomia") https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32020R0852.

[4] Adoptată la 11 noiembrie 2020 de către Consiliul de administraţie al BEI. https://www.eib.org/en/publications/the-eib-group-climate-bank-roadmap.

[5] Actualizare adoptată la 11 noiembrie 2020 de către Consiliul de administraţie al BEI. https://www.eib.org/en/publications/eib-climate-strategy.

[6] Riscurile climatice legate de tranziţie sunt riscuri cauzate de procesul de tranziţie către o economie cu emisii reduse de dioxid de carbon. Acest proces poate implica schimbări ample în materie de politici, legislaţie, tehnologie şi piaţă pentru a răspunde cerinţelor de atenuare şi adaptare legate de schimbările climatice. În funcţie de natura, viteza şi concentrarea acestor schimbări, riscurile legate de tranziţie pot prezenta diferite

niveluri de risc financiar și reputațional pentru organizații. (https://www.tcfdhub.org/Downloads/pdfs/E06%20-%20Climate%20related%20risks%20and%20opportunities.pdf). Riscurile de tranziție pot amenința, de asemenea, furnizarea de servicii către publicul larg și comunitățile locale.

[7] Riscurile climatice fizice rezultă atât din pericole climatice cronice sau cu debut lent (cum ar fi creșterea temperaturii medii și creșterea nivelului mării), cât și din pericole climatice rapide sau acute (cum ar fi precipitații extreme, valuri de furtună, inundații și valuri de căldură).

- Evaluarea rezilienței proiectului la riscurile climatice fizice, alinierea acestuia la căile de dezvoltare rezistente la schimbările climatice.[8], precum și opțiunile de reducere a riscurilor climatice fizice la adresa proiectului, a mediului său natural și a persoanelor care ar putea fi afectate de acesta.

Cerințe generale

7 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și comunitară aplicabilă în materie de mediu și climă. De asemenea, toate proiectele trebuie să sprijine realizarea obiectivelor aplicabile de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea și/sau să fie în concordanță cu atingerea unor traiectorii de reducere a emisiilor sau de reziliență, în conformitate cu legislația internațională, europeană și națională relevantă de punere în aplicare a Acordului de la Paris, precum și cu orice alte acorduri internaționale relevante pentru lupta împotriva schimbărilor climatice. Punctele de referință clare includ, fără a se limita la acestea, oferta ecologică europeană,[9] Legea europeană privind clima,[10] planurile naționale privind energia și clima (NECP) și planurile naționale de adaptare. În cazul proiectelor situate în țări candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să ia în considerare orice termene pentru atingerea conformității cu legislația specifică a UE în materie de climă, astfel cum a fost stabilită cu Uniunea Europeană prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune.

8 Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante pentru atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea. De asemenea, toate proiectele trebuie să fie în concordanță cu realizarea obiectivelor aplicabile de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea și/sau să fie în concordanță cu atingerea unor traiectorii de reducere a emisiilor sau de reziliență, în conformitate cu legislația națională relevantă de punere în aplicare a Acordului de la Paris, precum și cu orice alte acorduri internaționale relevante pentru lupta împotriva schimbărilor climatice. Printre punctele de referință clare se numără Acordul de la Paris și Regulamentul de la Paris pentru punerea în aplicare a acestuia, contribuțiile stabilite la nivel național[11] și vehiculele naționale de comunicare privind adaptarea în conformitate cu articolul 7 din Acordul de la Paris (NDC, comunicarea națională, planul național de adaptare), precum și strategiile naționale de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea și/sau strategiile pe termen lung aferente[12].

9 Toate proiectele trebuie să respecte cadrul de aliniere al BEI, astfel cum este prevăzut în Foaia de parcurs a Băncii pentru climă (CBR) a Grupului BEI, inclusiv pentru a asigura coerența cu principiul "Nu aduce prejudicii semnificative" în ceea ce privește obiectivele de atenuare a schimbărilor climatice sau de adaptare la acestea, astfel cum este definit în Regulamentul UE privind taxonomia.[13].

10 Promotorul trebuie să furnizeze BEI informații care să stabilească impactul proiectului asupra emisiilor de GES și vulnerabilitatea acestuia la riscurile fizice legate de schimbările climatice, precum și alinierea acestuia la traiectorii relevante cu emisii reduse de dioxid de carbon și rezistente la schimbările climatice.

11 Amploarea cerințelor de raportare ale promotorului referitoare la riscurile și impacturile climatice fizice și de tranziție este proporțională cu riscurile și impacturile potențiale identificate. [14]

[8] Căile de dezvoltare rezilientă la schimbările climatice se referă la traiectorii care consolidează dezvoltarea durabilă și eforturile de eradicare a sărăciei și de reducere a inegalităților, promovând în același timp o adaptare echitabilă și trans-scalară la o climă în schimbare și o reziliență la aceasta (Glosar IPCC la: https://www.ipcc.ch/site/assets/uploads/2018/11/sr15_glossary.pdf)

[9] Comunicarea Comisiei, "The European Green Deal" (COM/2019/640 final) și politicile de sprijin ulterioare https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

[10] Regulamentul (UE) 2021/1119 al Parlamentului European și al Consiliului din 30 iunie 2021 de stabilire a cadrului pentru atingerea neutralității climatice și de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 401/2009 și (UE) 2018/1999 ("Legea europeană privind clima") EUR-Lex - 32021R1119 - RO - EUR-Lex (europa eu)

[11] Contribuția determinată la nivel național este un termen utilizat în temeiul articolelor 3 și 4 din Acordul de la Paris pentru a desemna documentul oficial prin care fiecare țară care este parte contractantă comunică și depune eforturi pentru a contribui la răspunsul global la schimbările climatice, care cuprinde angajamentele sale de atenuare stabilite în conformitate cu articolul 4 și, eventual, obiectivele, politicile și măsurile de adaptare stabilite în conformitate cu articolul 7.

[12] Contribuția determinată la nivel național este un termen utilizat în cadrul Convenției-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice (CCONUSC) pentru a se referi la o declarație în care o țară care a aderat la Acordul de la Paris își prezintă planurile de reducere a emisiilor nete de GES.

[13] Pentru detalii, a se vedea, de exemplu, capitolul 4, anexele 2 și 3 din Regulamentul BCR. Criteriile privind alinierea la Acordul de la Paris definite în Foaia de parcurs a BEI pentru Banca pentru climă pot fi, în unele cazuri, mai stricte decât criteriile "Nu aduce prejudicii semnificative" în ceea ce privește atenuarea schimbărilor climatice definite în taxonomie.

[14] În conformitate cu Standardul 1.

12 Promotorul raportează BEI orice schimbări care au loc în timpul fazei de implementare a proiectului și care pot conduce la riscuri de tranziție semnificativ diferite, inclusiv emisiile anuale de GES sau riscurile fizice pentru proiect și pentru oameni, natură și bunuri, în comparație cu cele raportate către BEI și evaluate ex-ante.

13 Atunci când aplică Standardul 5, promotorul trebuie să ia în considerare aspectele sociale și de mediu relevante, inclusiv aspectele de gen, în conformitate cu cerințele prevăzute în alte standarde BEI, în special Standardul 2 "Implicarea părților interesate", Standardul 7 "Grupuri vulnerabile, populații indigene și gen" și Standardul 10 "Patrimoniu cultural".

14 În timp ce paragrafele precedente se referă la responsabilitățile promotorului în legătură cu proiectele, responsabilitățile legate de alinierea la Paris a activităților mai ample ale contrapartidelor BEI sunt definite în cadrul de aliniere a contrapartidelor la Paris al BEI.[15]

Cerințe specifice[16]

Evaluarea și reducerea la minimum a emisiilor de gaze cu efect de seră

15 Promotorul furnizează BEI toate informațiile relevante privind natura și amploarea emisiilor și/sau a sechestrării GES ale proiectului, astfel cum solicită BEI pentru a efectua evaluarea în conformitate cu metodologia BEI.[17] și pentru a determina alinierea proiectului la Foaia de parcurs a Băncii pentru climă (CBR) a Grupului BEI, inclusiv compatibilitatea cu principiul "Nu aduce prejudicii semnificative" în ceea ce privește obiectivele de atenuare a schimbărilor climatice, astfel cum se prevede în Regulamentul UE privind taxonomia.

16 Promotorul trebuie să demonstreze, la cerere, că au fost luate în considerare în mod corespunzător alternativele de reducere la minimum a emisiilor de GES legate de proiect. Aceste măsuri pot include, dar nu se limitează la: utilizarea celor mai bune tehnici disponibile (BAT) și/sau a oricăror tehnici emergente,[18] eficiența energetică, utilizarea eficientă a resurselor, adoptarea unor surse de energie regenerabilă sau a unor surse de energie cu emisii mai reduse de carbon sau a unor surse de energie regenerabilă sau reducerea emisiilor fugitive.

Evaluarea și minimizarea riscurilor climatice fizice

17 Promotorul furnizează BEI toate informațiile relevante referitoare la riscurile climatice fizice asociate unui proiect, astfel cum solicită BEI pentru a determina alinierea proiectului la Foaia de parcurs a Băncii pentru climă (CBR) a Grupului BEI, inclusiv coerența cu principiul "Nu aduce prejudicii semnificative" în ceea ce privește obiectivele de adaptare la schimbările climatice, astfel cum este prevăzut în Regulamentul UE privind taxonomia.

18 În cazul în care BEI stabilește că un proiect este expus riscului de pericole climatice fizice, promotorul efectuează o evaluare a riscurilor climatice și a vulnerabilității (CRVA), în conformitate cu abordarea adoptată de BEI.[19] și a altor standarde relevante ale BEI. CRVA (i) evaluează modul în care schimbările climatice pot afecta proiectul și sistemul în care se desfășoară proiectul, inclusiv mediul natural și persoanele potențial afectate, și (ii) identifică măsuri de adaptare corespunzătoare pentru a reduce riscurile pe care le prezintă schimbările climatice pentru proiect și sistemul în care se desfășoară acesta.

19 Amploarea atât a evaluării riscurilor de risc și de catastrofă, cât și a informațiilor pe care promotorul trebuie să le furnizeze BEI (inclusiv, dar fără a se limita la delimitarea domeniului de aplicare, identificarea riscurilor, planificarea adaptării, monitorizarea,

[15] https://www.eib.org/attachments/publications/the_eib_group_path_framework_en.pdf
[16] Cerințele specifice se aplică tuturor proiectelor, indiferent de locația acestora, cu excepția cazului în care se specifică altfel.
[17] În cazul în care depășesc un prag definit, BEI raportează în mod curent emisiile de GES - absolute și relative - ale unui proiect, în conformitate cu metodologia sa disponibilă publicului pentru evaluarea amprentei de carbon a unui proiect. Metodologii pentru evaluarea emisiilor de GES și a variațiilor emisiilor din cadrul proiectelor. https://www.eib.org/en/about/cr/footprint-methodologies.htm.
[18] Conform definiției din Standardul 3.
[19] Abordarea BEI pentru efectuarea unei evaluări a riscurilor de catastrofă se bazează pe metodologia elaborată de Grupul de lucru al instituțiilor financiare europene privind adaptarea la schimbările climatice (https://econadapt.eu/sites/default/files/201611/EUFIWACC_Adaptation_Note_Version_1.0_ENGLISH_FINAL_20160601%5B1%5D.pdf) și este revizuită periodic pentru a ține seama de noile evoluții din acest domeniu.

implicarea autorităţilor şi implicarea părţilor interesate în conformitate cu Standardul 2) este proporţională cu caracteristicile proiectului, în special cu complexitatea acestuia şi cu disponibilitatea datelor şi informaţiilor climatice.

Aspecte legate de climă ale analizei economice

20 Promotorul furnizează BEI, la cerere, informaţii referitoare la climă relevante pentru evaluarea scenariului economic.[20] pentru proiect. Acestea pot include:

- Aspecte legate de atenuarea schimbărilor climatice: (i) volumul de GES emis pe perioada de timp relevantă, cu şi fără proiect; şi (ii) valoarea unitară şi baza conceptuală pentru costul emisiilor de carbon;
- Aspecte legate de adaptarea la schimbările climatice: (i) modificarea expunerii la riscul climatic fizic pe o perioadă de timp relevantă, cu şi fără măsurile de adaptare ale unui proiect; şi (ii) evaluarea economică a acestei modificări a riscului;
- Pentru proiectele motivate în primul rând de considerente climatice, atunci când este practic şi fezabil, analiza economică ar trebui să includă o evaluare a impactului proiectelor legate de climă asupra diferitelor grupuri din societate, cu un accent deosebit pe grupurile vulnerabile.[21]

Alte cerinţe

21 Pentru toate proiectele (situate în UE, AELS, ţările candidate şi potenţial candidate) enumerate în anexa I la Directiva EIA (evaluarea impactului asupra mediului).[22] şi pentru cele enumerate în anexa II, pentru care autorităţile competente relevante au concluzionat că este necesară o EIM, promotorul se asigură că informaţiile relevante pentru evaluarea atenuării schimbărilor climatice şi a adaptării la acestea şi concluziile acesteia pot fi distinse şi identificate în mod clar în raportul EIM.

[20] A se vedea capitolul 4 din Ghidul BEI pentru evaluarea economică a proiectelor de investiţii, https://www.eib.org/en/publications/economic-appraisal-of- investment-projects

[21] A se vedea, de asemenea, punctele 15-16 din Standardul 7 privind grupurile vulnerabile, popoarele indigene şi egalitatea de gen.

[22] Directiva 2014/52/UE de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice şi private asupra mediului (Directiva EIA), astfel cum este abordată mai detaliat în Standardul 1: Impact şi riscuri sociale şi de mediu.

Standardul 6 - Relocarea involuntară

Introducere

1 Relocarea involuntară se referă la strămutarea care are loc ca rezultat direct al achiziției de terenuri în cadrul proiectului.[1] sau restricționarea utilizării terenurilor. Aceasta include: (a) strămutarea fizică (adică relocarea fizică, pierderea reședinței sau pierderea adăpostului); și/sau (b) strămutarea economică (adică pierderea activelor sau a accesului la active, care duce la pierderea surselor de venit sau a mijloacelor de subzistență[2]). Relocarea este involuntară atunci când persoanele sau comunitățile afectate nu au dreptul de a refuza o astfel de strămutare.

2 Relocarea involuntară poate avea efecte negative grave asupra bunăstării economice, sociale și culturale a titularilor de drepturi (persoanele afectate și comunitățile gazdă). Sursele de venit pot fi pierdute temporar sau permanent, persoanele pot fi relocate în medii în care competențele lor pot fi mai puțin aplicabile, iar compensațiile pot fi insuficiente pentru a preveni dificultățile sau dezavantajele pe termen lung.

3 Prin urmare, ar trebui depuse eforturi pentru a evita, în primă instanță, reinstalarea involuntară. În cazul în care reinstalarea involuntară nu poate fi evitată, aceasta ar trebui redusă la minimum și ar trebui puse în aplicare măsuri adecvate pentru a atenua impactul negativ asupra titularilor de drepturi în vederea îmbunătățirii sau cel puțin a restabilirii condițiilor socio-economice și culturale ale acestora. Gestionarea strămutării involuntare se bazează pe consultarea persoanelor afectate și pe dezvăluirea de informații către public.

Obiective

4 Prezentul standard subliniază responsabilitățile promotorului în ceea ce privește gestionarea riscurilor și a impactului relocării involuntare. Obiectivele standardului sunt:

a. evitarea sau, atunci când este inevitabilă, reducerea la minimum a strămutării involuntare prin explorarea unor proiecte, modele de proiecte și locații alternative;

b. Pentru a evita orice evacuare forțată;

c. Îmbunătățirea mijloacelor de subzistență și/sau a standardelor de viață ale persoanelor strămutate sau, cel puțin, restabilirea acestora la nivelurile anterioare proiectului;

d. Îmbunătățirea condițiilor de viață ale persoanelor strămutate sărace și ale altor grupuri vulnerabile până la cel puțin standardele minime de trai, promovând locuințe adecvate.[3] și securitatea proprietății[4];

e. Atenuarea impactului social și economic al relocării involuntare inevitabile prin: (i) acordarea de compensații în timp util pentru pierderea activelor la costul total de înlocuire; (ii) asigurarea faptului că reinstalarea este concepută, planificată și pusă în aplicare prin dezvăluirea corespunzătoare a informațiilor către persoanele afectate, precum și prin consultarea și participarea în cunoștință de cauză a acestora; (iii) asigurarea accesului persoanelor strămutate la mecanismele de soluționare a plângerilor; și (iv) ca o oportunitate de dezvoltare care să permită persoanelor strămutate să beneficieze direct de proiect, după cum justifică natura proiectului.

---

[1] Achiziția de terenuri se referă la toate metodele de obținere a terenurilor în scopul proiectului, care pot include cumpărarea directă, exproprierea de terenuri și active și achiziționarea de drepturi de acces temporare sau permanente, cum ar fi servituți, drepturi de trecere și stabilirea de restricții de acces la zonele protejate și la alte zone.

[2] Mijloacele de trai se referă la întreaga gamă de mijloace pe care indivizii, familiile și comunitățile le utilizează pentru a-și asigura condițiile de trai, cum ar fi locuința, hrana, îmbrăcămintea și altele.

[3] O locuință adecvată este o componentă fundamentală a dreptului la un nivel de trai adecvat. Criteriile pentru a determina și a asigura standarde de locuire adecvate sunt următoarele: adecvarea, accesibilitatea, accesibilitatea, accesibilitatea financiară, locuibilitatea, caracterul adecvat din punct de vedere cultural, adecvarea locației, securitatea proprietății și accesul la infrastructura și serviciile esențiale.

[4] În contextul strămutării involuntare, termenul "securitate a locuirii" se referă la protecția persoanelor strămutate împotriva expulzării în noile situri de strămutare, prin asigurarea unor drepturi de proprietate adecvate din punct de vedere cultural și social.

Domeniul de aplicare

5 Prezentul standard se aplică unui proiect specific atunci când relevanța sa este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum este prezentat în Standardul 1) și, în mod specific, tuturor proiectelor finanțate de BEI.[5] care conduc la strămutarea involuntară permanentă sau temporară, ca urmare a:

a. Achiziționarea sau restricționarea drepturilor asupra terenurilor sau a drepturilor de utilizare a terenurilor prin expropriere sau alte proceduri obligatorii[6] în conformitate cu legislația națională;

b. Achiziționarea sau restrângerea drepturilor de proprietate asupra terenurilor sau a drepturilor de utilizare a terenurilor prin intermediul unor înțelegeri negociate, în cazul în care exproprierea sau alte proceduri obligatorii pot fi inițiate în cazul eșecului negocierilor;

c. Restricții[7] privind utilizarea terenurilor care au ca rezultat pierderea accesului la terenuri, bunuri fizice, culturale sau resurse naturale.

6 Prezentul standard se aplică, de asemenea, la strămutarea persoanelor care nu au drepturi de utilizare formale, tradiționale sau recunoscute, care ocupă sau utilizează terenuri înainte de data-limită.[8].

7 Prezentul standard se aplică, de asemenea, oricăror activități de reinstalare care sunt deja în curs de desfășurare sau finalizate înainte ca promotorul să depună cererea de finanțare la BEI, în cazul în care astfel de activități au fost desfășurate în anticiparea sau pregătirea proiectului.

8 Prezentul standard nu se aplică reinstalărilor care rezultă din tranzacții voluntare cu terenuri efectuate cu integritate, responsabilitate, eficiență și transparență și care sunt lipsite de constrângere, intimidare, fraudă și/sau abuz. O tranzacție funciară voluntară se referă la o tranzacție de piață în care: (i) cumpărătorul nu poate recurge la expropriere sau la alte proceduri obligatorii în cazul în care negocierile eșuează; și (ii) nu există nicio strămutare a persoanelor, altele decât vânzătorul, care ocupă, utilizează sau revendică drepturi asupra terenului.

9 Acest standard nu se aplică impactului asupra veniturilor sau mijloacelor de trai care nu sunt rezultatul direct al achiziției de terenuri sau al restricțiilor de utilizare a terenurilor impuse de proiect. Astfel de impacturi sunt evaluate în cadrul procesului EIA/ESIA definit în Standardul 1.

10 Prezentul standard nu se aplică deplasărilor care au loc ca urmare directă a unui dezastru natural, a unui conflict armat, a unei infracțiuni sau a violenței.

11 În cazurile în care un proiect finanțat de BEI duce la strămutarea unor așezări de refugiați și/sau persoane strămutate intern, procesul de relocare involuntară este adaptat pentru a fi în conformitate cu principiile directoare privind strămutarea internă.[9].

Cerințe generale

12 Toate proiectele situate în țările UE și AELS trebuie să respecte legislația națională și a UE aplicabilă, orice obligații care decurg din instrumentele internaționale aplicabile privind drepturile omului la care țara gazdă este parte, precum și orice obligații care decurg din jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

13 În cazul proiectelor care necesită strămutarea unor persoane, cum ar fi locuitorii din mahalale sau ocupanții ilegali, care ocupă terenuri sau bunuri fără un titlu oficial, promotorul pregătește și pune în aplicare un plan în conformitate cu prezentul standard.

---

[5] Și lucrările/instalațiile sale auxiliare/asociate, astfel cum sunt definite în standardul 1.

[6] Procedura forțată se referă la procesul prin care promotorul are dreptul legal de a intra în posesia proprietății necesare pentru realizarea proiectului și desemnată în mod corespunzător ca atare, deși pot exista plângeri nerezolvate și/sau hotărâri judecătorești în curs privind achiziționarea involuntară sau evaluarea unui astfel de bun.

[7] Acest lucru poate include situații în care, în legătură cu proiectul, se stabilesc zone protejate, păduri, zone de biodiversitate sau zone tampon

desemnate legal.

[8] Data-limită este stabilită în primul rând pentru a determina cine sunt PAP-urile și eligibilitatea acestora. Aceasta corespunde, de obicei, cu data recensământului și a inventarului bunurilor.

[9] Disponibil la: https://www.ohchr.org/EN/Issues/IDPersons/Pages/Standards.aspx [accesat la 4 martie 2021].

14 Promotorul își completează evaluarea și acțiunile cu orice acțiune suplimentară identificată și/sau considerată necesară de către BEI, în conformitate cu dispozițiile enumerate în prezentul standard.

15 Pentru proiectele din toate celelalte țări, inclusiv țările candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să respecte toate cerințele specificate în prezentul standard, care reflectă principiile fundamentale și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante pentru reinstalarea involuntară, precum și să respecte orice obligații care decurg din legislația națională aplicabilă și din instrumentele internaționale privind drepturile omului.

Cerințe specifice

Proiectarea proiectului

16 Promotorul trebuie să ia în considerare și să documenteze proiecte, proiecte și/sau locații alternative fezabile pentru a evita și/sau minimiza deplasările fizice și/sau economice.

17 Promotorul trebuie să limiteze dimensiunea zonelor tampon sau a drepturilor de trecere (cum ar fi rezervele rutiere sau feroviare) pentru a evita sau a minimiza reinstalarea, luând în considerare siguranța pentru utilizarea sau ocuparea umană.

Criterii de eligibilitate

18 Toate persoanele strămutate sau persoanele afectate de proiect (PAP)[10] sunt eligibile pentru anumite tipuri de măsuri de atenuare. Acestea pot fi clasificate ca:

a. Persoane cu drepturi legale oficiale asupra terenurilor sau bunurilor (inclusiv drepturi cutumiare și tradiționale recunoscute de legislația națională);

b. Persoane care nu au drepturi legale formale asupra terenurilor și/sau bunurilor, dar care au pretenții asupra terenurilor sau bunurilor recunoscute sau recognoscibile în temeiul legislației naționale sau al drepturilor cutumiare și tradiționale;

c. Persoane care ocupă/folosesc terenul și/sau bunurile, dar care nu au drepturi legale recunoscute sau pretenții asupra acestora.

Recensământul, linia de bază socioeconomică și data limită

19 Promotorul va efectua un recensământ și un studiu socioeconomic de bază pentru a identifica toate persoanele fizice sau economice care vor fi deplasate fizic sau economic și care sunt eligibile pentru despăgubiri și/sau asistență.

20 Recensământul trebuie să acopere populația totală a PAP-urilor și să includă un inventar al tuturor pierderilor (bunuri, afaceri, acces la resurse naturale sau culturale sau servicii etc.). Recensământul include utilizatorii sezonieri de resurse care nu sunt prezenți la momentul recensământului, dar care au un drept legitim asupra terenului.

21 Studiul socioeconomic de bază include: (i) profilul socio-economic actual al PAP-urilor; (ii) o evaluare a vulnerabilității și a necesității de a se lua măsuri speciale; și (iii) gradele, tipurile și natura impactului. Datele sunt defalcate în funcție de sex și de alți parametri relevanți. În plus, ancheta socioeconomică de bază poate necesita analize intragospodărie în cazurile în care mijloacele de trai ale diferiților membri ai unei gospodării (de exemplu, femei și bărbați) sunt afectate în mod diferit.

22 Odată cu recensământul, promotorul stabilește o dată limită de eligibilitate. Această dată limită trebuie să fie bine documentată și difuzată în mod eficient în întreaga zonă a proiectului.

23 Data-limită va fi valabilă: (i) pentru perioada specificată în legislația națională; sau (ii) pentru perioada specificată în documentele de planificare a reinstalării; sau (iii) pentru o perioadă de timp rezonabilă de la

[10] PAP se referă la toate persoanele și/sau comunitățile afectate de strămutarea involuntară. Termenul include toți membrii unei gospodării (femei, bărbați, fete, băieți, inclusiv mai multe generații în cazul gospodăriilor extinse); proprietarul și angajații unei întreprinderi; membrii unui grup etnic minoritar; chiriașii; proprietarii de terenuri și cei care cultivă pământul în cotă-parte; coloniștii informali (adică cei care nu dețin titluri oficiale); deținătorii de drepturi funciare cutumiare; operatorii/prestatorii de afaceri informale și angajații/asistenții acestora.

data recensământului sau a inventarului. După această perioadă, recensământul, baza socio-economică și evaluarea rezultată trebuie actualizate.

24 Promotorul nu este obligat să despăgubească sau să asiste persoanele care invadează zona proiectului după data-limită (sau după actualizarea acesteia în conformitate cu punctul 23).

Evaluare, compensare și refacerea mijloacelor de trai

25 Ori de câte ori este fezabil, promotorul oferă tuturor PAP-urilor o alegere în cunoștință de cauză, fie o compensație în natură (teren pentru teren; casă pentru casă; magazin pentru magazin), fie o compensație monetară la costul total de înlocuire. Promotorul va respecta alegerea exprimată de către PAP.

26 În cazul în care mijloacele de subzistență ale PAP-urilor se bazează pe pământ sau terenul este deținut în proprietate colectivă, promotorul va favoriza compensarea teren pentru teren. În cazul în care această opțiune nu este disponibilă, promotorul trebuie să furnizeze o justificare suficientă către BEI cu privire la motivul pentru care această opțiune nu este fezabilă, inclusiv justificarea faptului că mijloacele de subzistență nu sunt afectate de faptul că nu se înlocuiește terenul.

27 Toți PAP descriși la punctul 18 vor primi compensații pentru structurile pe care le dețin și le ocupă și/sau măsuri de refacere a mijloacelor de trai și/sau alte tipuri de asistență/compensații în conformitate cu următoarele puncte.

28 PAP-urile prevăzute la alineatul (18) literele (a) și (b) primesc despăgubiri pentru terenuri. În ceea ce privește terenurile, PAP-urile prevăzute la alineatul (18) litera (c) primesc, cel puțin, asistență suficientă pentru reinstalare pentru a-și reface și, eventual, îmbunătăți mijloacele de trai și/sau reședința în altă parte.

29 În cazurile de strămutare fizică:

a. În cazul în care se oferă o locuință alternativă, valoarea noii locuințe ar trebui să fie egală cu[11] sau mai mare decât condițiile anterioare proiectului, cu caracteristici, avantaje și amplasare echivalente sau mai bune. În cazul PAP-urilor prevăzute la alineatul (18) litera (c), promotorul trebuie să ia măsuri care să le permită acestora să obțină o locuință adecvată și să urmărească siguranța proprietății;

b. În cazul în care se oferă compensații în numerar, evaluarea tuturor activelor afectate se face la costul total de înlocuire.[12];

c. În cazul în care chiriașii sunt strămutați, se iau măsuri pentru a-i ajuta să își asigure o locuință alternativă.

30 În cazurile de strămutare economică:

a. Terenul de înlocuire trebuie să fie de o calitate echivalentă sau superioară și să fie situat cât mai aproape posibil de locația inițială sau de locul actual de reședință;

b. În cazul în care resursele comune ale unei comunități sunt afectate, se pun în aplicare măsuri pentru a permite accesul continuu la resursele afectate sau pentru a oferi acces la resurse echivalente, luând în considerare, de asemenea, dacă este cazul, aspectele culturale asociate cu aceste resurse comune. În cazul în care acest lucru nu este posibil, promotorul trebuie să furnizeze o justificare suficientă către BEI cu privire la motivele pentru care acest lucru nu este posibil și să ofere asistență pentru a compensa pierderea accesului la resursele pierdute sau lipsa accesului la surse alternative. Aceasta ar putea lua forma unor inițiative care să sporească productivitatea resurselor rămase la care comunitatea are acces și/sau a unor compensații în natură/în numerar;

c. În cazul despăgubirilor în numerar pentru toate bunurile afectate (inclusiv culturile, infrastructura de irigații și alte îmbunătățiri aduse terenului), evaluarea se face la costul total de înlocuire;

[11] Cu condiția ca acesta să nu fie sub nivelul minim de trai

[12] Costul complet de înlocuire este definit ca o metodă de evaluare care oferă o compensație suficientă pentru înlocuirea activelor și pentru costurile de tranzacție. În cazul în care există piețe funcționale, costul de înlocuire integrală este valoarea de piață stabilită printr-o evaluare imobiliară independentă și competentă, la care se adaugă costurile de tranzacție. În cazul în care nu există piețe funcționale, costul complet de înlocuire poate fi determinat prin mijloace alternative, cum ar fi calcularea valorii de producție pentru terenuri sau active productive sau valoarea neamortizată a materialelor și a forței de muncă de înlocuire pentru construcția de structuri sau alte active fixe, plus costurile de tranzacție. În toate cazurile în care strămutarea fizică are ca rezultat pierderea unui adăpost, costul total de înlocuire trebuie să fie cel puțin suficient pentru a permite achiziționarea sau construirea unei locuințe în condiții similare cu locuințele afectate de proiect.

d. Pe lângă despăgubirile pentru bunurile pierdute, persoanele strămutate din punct de vedere economic ale căror mijloace de subzistență sau niveluri de venit sunt afectate în mod negativ primesc, de asemenea, asistență specifică și sprijin de tranziție pentru a-și reface cel puțin mijloacele de subzistență. Sprijinul tranzitoriu poate consta în numerar, oportunități de angajare, formare profesională, asistență juridică sau alte forme de sprijin. Acesta se stabilește în urma consultării cu PAP-urile;

e. În cazul structurilor comerciale, despăgubirea proprietarului afacerii afectate ia în considerare, de asemenea, costul de restabilire a activităților comerciale în altă parte și costul de transfer și reinstalare a echipamentelor, după caz. Angajații afectați primesc asistență pentru pierderea temporară a salariilor și, dacă este necesar, asistență pentru identificarea unor oportunități alternative de angajare.[13].

31 În funcție de necesități, promotorul va oferi, de asemenea, asistență pentru reinstalare adaptată nevoilor fiecărui grup de persoane strămutate, acordând o atenție deosebită persoanelor și/sau grupurilor vulnerabile. Asistența la reinstalare poate consta în asistență juridică, indemnizații de mutare, consiliere psihologică și socială sau alte forme de sprijin. Aceasta se stabilește în urma consultării cu PAP-urile.

32 Trebuie să se asigure înlocuirea terenului/locuinței/întreprinderii înainte de orice strămutare sau restricție de acces la terenuri sau resurse naturale.

33 În cazul compensațiilor în numerar, promotorul efectuează plata înainte de reinstalarea efectivă, pentru a le permite persoanelor fizice să găsească un înlocuitor adecvat.[14]. Promotorul acordă atenția cuvenită contextului local și considerentelor personale pentru a selecta, în acord cu persoana afectată, cea mai potrivită metodă de plată (de exemplu, cec, transfer bancar, numerar etc.).

34 În cazul în care este posibil, compensațiile în natură sau în numerar se eliberează atât pe numele capului gospodăriei, cât și al partenerului său.

35 În unele cazuri, utilizarea sau restricționarea accesului la terenuri ar putea avea loc doar pentru o perioadă temporară de timp. În astfel de cazuri, se acordă prioritate terenurilor libere și tranzacțiilor voluntare de terenuri de la PAP (cum ar fi închirierea sau leasingul). În cazul în care strămutarea economică sau fizică temporară este inevitabilă, promotorul despăgubește PAP-urile fie în natură, fie în numerar, astfel încât acestea să își poată menține standardele de viață și/sau mijloacele de trai în timpul perioadei de restricție a utilizării terenurilor.

36 În cazul în care se achiziționează doar o parte din teren sau din activ, iar terenul rămas nu este viabil din punct de vedere rezidențial sau economic, promotorul trebuie să ofere opțiunea de a achiziționa întreaga parcelă. În cazul în care există un litigiu în legătură cu viabilitatea rezidențială sau economică a parcelei de teren rămase, promotorul trebuie să angajeze un evaluator independent care să o evalueze.

37 Toate instalațiile comunitare, utilitățile sau facilitățile publice afectate sunt înlocuite pentru a asigura un nivel de servicii similar sau mai bun. Înlocuirea trebuie să se realizeze pe baza consultării cu comunitatea afectată de proiect și cu părțile interesate guvernamentale relevante.

38 Atunci când este posibil, promotorul, în cooperare cu autoritatea competentă, îmbunătățește, de asemenea, infrastructura socială și publică, cu scopul de a contribui la dezvoltarea socio-economică durabilă și favorabilă incluziunii a comunităților afectate și a comunităților gazdă.

39 Promotorul pune în aplicare măsurile de compensare și de restabilire a mijloacelor de subzistență fără a discrimina persoanele și/sau grupurile vulnerabile, marginalizate, discriminate sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice.[15]

[13] De asemenea, se va lua în considerare asistența de stat de care pot beneficia angajații, cum ar fi subvențiile pentru angajare sau alte forme de sprijin.
[14] În cazul în care eforturile repetate de a contacta proprietarii absenți au eșuat, în cazul în care persoanele afectate de proiect au respins ofertele

de despăgubire echitabilă sau în cazul în care pretenţiile concurente privind proprietatea asupra terenurilor sau activelor fac obiectul unor proceduri juridice de lungă durată, promotorul poate, cu acordul prealabil al băncii, să depună fondurile de despăgubire relevante într-un cont escrow purtător de dobândă sau similar şi să continue activităţile proiectului. Promotorul va pune imediat compensaţiile la dispoziţia persoanelor eligibile după rezolvarea acestor probleme.

[15] Astfel de caracteristici includ, fără a se limita la acestea, sexul, orientarea sexuală, sexul, identitatea de gen, casta, originea rasială, etnică, indigenă sau socială, caracteristicile genetice, vârsta, naşterea, handicapul, religia sau convingerile, opiniile politice sau de orice altă natură, activismul, apartenenţa la o minoritate naţională, afilierea la un sindicat sau la orice altă formă de organizaţie a lucrătorilor, proprietatea, naţionalitatea, limba, starea civilă sau familială, starea de sănătate, statutul de migrant sau statutul economic.

Locuri de relocare

40 În cazurile în care se oferă locuri de relocare, promotorul consultă PAP, atât femeile, cât și bărbații, cu privire la alegerea locurilor și, pe cât posibil, oferă posibilitatea de a alege între mai multe locuri.

41 Cel puțin, locurile de relocare trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a. Acestea nu sunt situate pe terenuri poluate sau în imediata apropiere a unor surse de poluare care amenință sănătatea fizică și psihică a locuitorilor;

b. Acestea nu sunt situate în zone predispuse la dezastre naturale sau identificate ca fiind potențial expuse la dezastre naturale;

c. Acestea asigură securitatea proprietății, fără amenințare de evacuare;

d. Acestea nu se află pe terenuri utilizate de comunitățile care au fost strămutate ca urmare a violenței sau a unui conflict;

e. Acestea sunt considerate adecvate din punct de vedere cultural atât de către comunitățile afectate, cât și de către cele gazdă;

f. Acestea sunt disponibile și au capacitatea de a absorbi afluxul de persoane reinstalate la niveluri de densitate acceptabile, și anume în ceea ce privește:

- Disponibilitatea serviciilor, facilităților și infrastructurii (cum ar fi sănătatea și educația);
- Oportunități de ocupare a forței de muncă locale, disponibilitatea resurselor naturale și securitatea alimentară și a apei.

g. Acestea includ măsuri de atenuare a impactului asupra comunităților gazdă, inclusiv modernizări adecvate ale instalațiilor publice, dacă este cazul, și consultări cu comunitățile gazdă și cu administrațiile locale.

42 Locurile de relocare sunt considerate parte integrantă a unui proiect și, prin urmare, dezvoltarea acestora trebuie să se desfășoare în conformitate cu toate standardele sociale și de mediu ale BEI, după caz.

Implicarea părților interesate și publicarea informațiilor

43 Promotorul trebuie să identifice și să se angajeze în mod semnificativ și transparent cu toți PAP, atât bărbați, cât și femei, cu comunitățile gazdă și cu alte părți interesate relevante, în mod regulat, pe parcursul planificării, implementării, monitorizării și evaluării relocării. În acest sens, promotorul trebuie să respecte cerințele privind implicarea părților interesate și divulgarea de informații descrise în Standardul 2 și să documenteze procesul.

44 Promotorul trebuie să informeze PAP-urile cu privire la opțiunile și drepturile lor în ceea ce privește reinstalarea. Promotorul divulgă toate informațiile relevante (inclusiv documentele de planificare menționate la punctul 56) în timp util și în funcție de context, într-un loc accesibil, într-o formă și într-o limbă (limbi) pe înțelesul tuturor PAP-urilor. Trebuie acordată o atenție deosebită în cazurile de analfabetism sau în cazul în care educația diferă în funcție de vârstă, sex sau statut economic. Înțelegerile privind despăgubirile și reinstalarea la care a ajuns promotorul cu părțile afectate ar trebui să fie reflectate în acorduri scrise.

45 În conformitate cu Standardul 7, promotorul acordă o atenție specială grupurilor vulnerabile care ar putea fi afectate în mod disproporționat de procesul de relocare și aplică dispoziții speciale pentru consultările care implică populațiile indigene. În cazurile cerute de Standardul 7, promotorul va obține consimțământul liber, prealabil și în cunoștință de cauză (FPIC).

Mecanismul de soluționare a plângerilor

46 Promotorul instituie cât mai curând posibil un mecanism de soluționare a plângerilor în conformitate cu cerințele prevăzute în standardul 2. Mecanismul trebuie să fie adecvat din punct de vedere social și ușor accesibil, indiferent de sex sau de orice alte caracteristici

socioeconomice.

47 Mecanismul abordează cu promptitudine preocupările și plângerile legate de procesul de relocare involuntară (cum ar fi drepturile, accesul la informații, despăgubirile sau relocarea) ridicate de către PAP, comunitățile gazdă sau alte persoane. În plus, mecanismul include o procedură de recurs pentru a soluționa orice litigiu în mod imparțial. Mecanismul nu trebuie să împiedice accesul la căile de atac judiciare sau administrative ale țării.

Evacuări

48 Evacuările forțate se referă la strămutarea forțată a indivizilor, grupurilor și comunităților din locuințele, terenurile și/sau resursele de proprietate comună (deținute legal sau ocupate în mod informal) fără asigurarea și accesul la forme adecvate de protecție juridică și de altă natură, sau fără respectarea cerințelor de bază definite în prezentul standard.

49 Evacuările forțate constituie o încălcare gravă a drepturilor omului[16] și nu sunt tolerate de BEI.

50 Evacuarea poate fi efectuată în circumstanțe excepționale, în deplină conformitate cu: (i) dispozițiile instrumentelor internaționale privind drepturile omului[17]; și (ii) legislația națională. În astfel de cazuri, promotorul se asigură că:

a. Dreptul la informare și dreptul la consultare și participare semnificativă sunt respectate în toate etapele procesului;

b. Căile de atac legale și de altă natură sunt disponibile în orice moment;

c. Evacuările nu duc la pierderea locuinței;

d. Se oferă o despăgubire adecvată înainte de a se efectua evacuarea.

51 Promotorul informează BEI înainte de orice evacuare. Aceasta va fi însoțită de o declarație documentată care să ateste că au fost și sunt îndeplinite condițiile de mai sus.

Grupurile vulnerabile și dimensiunile de gen

52 În timpul procesului de consultare, planificare și punere în aplicare a reinstalării, promotorul acordă o atenție specială persoanelor și grupurilor vulnerabile, marginalizate, discriminate în mod sistematic sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice. Evaluarea vulnerabilității trebuie să fie specifică contextului și realizată în conformitate cu Standardul 7.

53 Promotorul trebuie să acorde atenție dimensiunilor specifice de gen ale strămutării involuntare, în special în ceea ce privește implicarea părților interesate, recensământul, evaluările, plata despăgubirilor și refacerea mijloacelor de trai. Promotorul instituie măsuri specifice, după caz, astfel încât perspectivele și interesele femeilor să fie luate în considerare în toate aspectele planificării și punerii în aplicare a reinstalării. Promotorul ia în considerare măsuri fezabile pentru ca femeile să obțină siguranța proprietății și să primească compensații în numerar sau în natură în condiții egale cu cele ale bărbaților.

54 În cazul în care popoarele indigene pot fi deplasate fizic sau economic, se acordă prioritate evitării și reducerii la minimum a impactului, iar promotorul demonstrează că a depus toate eforturile pentru a explora modele alternative de proiect care să evite sau să reducă la minimum impactul asupra popoarelor indigene. În cazul în care evitarea este imposibilă, documentele de planificare a reinstalării se elaborează în coordonare cu planul pentru populațiile indigene sau ca parte a acestuia, astfel cum este definit în Standardul 7.

Cerințe de planificare

55 În cazul în care un proiect conduce la strămutarea involuntară, se pregătesc documente de planificare care să fie proporționale cu amploarea și gradul de impact, cu domeniul de aplicare al măsurilor fizice și

[16] BEI se ghidează după Comisia ONU pentru Drepturile Omului, Forced evictions, 10 martie 1993, E/CN.4/RES/1993/77, disponibil la: https://www.refworld.org/docid/3b00f0c514.html [accesat la 4 martie 2021].

[17] Inclusiv protecțiile procedurale împotriva evacuărilor forțate, așa cum sunt prezentate în Comitetul ONU pentru drepturile economice, sociale și culturale (CESCR), Comentariul general nr. 7: Dreptul la o locuință adecvată (art. 11.1): evacuări forțate, 20 mai 1997, E/1998/22, disponibil la:

https://www.refworld.org/docid/47a70799d.html [accesat la 4 martie 2021]; și Principiile și orientările de bază ale ONU privind evacuările și strămutările bazate pe dezvoltare. Disponibil la: https://www.ohchr.org/EN/Issues/Housing/Pages/ForcedEvictions.aspx [accesat la 4 martie 2021].

strămutarea economică și vulnerabilitatea persoanelor afectate. Aceste documente au ca scop elaborarea și punerea în aplicare a unor măsuri de abordare și atenuare a impactului asupra persoanelor strămutate, în conformitate cu prezentul standard. Pentru a face acest lucru, documentele de planificare compară legislația locală și prezentul standard și detaliază modul în care se vor acoperi eventualele diferențe dintre cele două.

56 Promotorul este responsabil pentru asigurarea pregătirii, punerii în aplicare și monitorizării documentelor relevante de planificare a reinstalării în conformitate cu prezentul standard. Pentru aceasta, se alocă fonduri și resurse adecvate (inclusiv expertiză relevantă în materie de reinstalare, după caz) pe tot parcursul procesului de reinstalare.

57 În măsura în care este posibil, planificarea reinstalării, inclusiv măsurile de atenuare a impactului, trebuie să fie integrată în procesul general de ESIA, în conformitate cu Standardul 1.

58 Anexele 1a și 1b la prezentul standard definesc cerințele minime ale principalelor documente de planificare a reinstalării, și anume:

a. Un cadru de relocare, denumit de obicei Cadrul de politici de relocare (RPF), este necesar pentru proiectele a căror concepție exactă, amprentă și impacturi asociate (locații și număr de PAP) nu au fost determinate sau pentru programele și planurile în care componentele individuale ale proiectului nu au fost încă dezvoltate. Odată ce se specifică designul proiectului și sunt disponibile informațiile necesare cu privire la impactul proiectului, documentul-cadru este elaborat în continuare.

b. Un plan de reinstalare, denumit de obicei plan de acțiune pentru reinstalare (RAP), este necesar pentru proiectele care duc la deplasări fizice semnificative. Promotorul trebuie să elaboreze un RAP care să acopere, cel puțin, cerințele aplicabile din prezentul standard.

c. Pentru proiectele care duc la strămutări economice (care afectează mijloacele de subzistență sau generarea de venituri) este necesar un plan de restabilire a mijloacelor de trai (LRP). Promotorul trebuie să elaboreze un LRP pentru a îmbunătăți sau cel puțin a restabili mijloacele de trai ale persoanelor afectate. LRP poate fi conceput ca un document de sine stătător sau poate fi încorporat în PAR în cazul în care proiectul conduce atât la strămutarea fizică, cât și la cea economică.

59 Înainte de punerea în aplicare a activităților de reinstalare, BEI, promotorul și orice entitate responsabilă implicată în activitățile de reinstalare trebuie să convină în mod oficial asupra conținutului documentelor de planificare a reinstalării. Promotorul pune la dispoziția publicului documentele de planificare a reinstalării asupra cărora s-a convenit.

60 În cazul în care activitățile de reinstalare sunt deja în curs de desfășurare sau finalizate în momentul în care promotorul depune cererea de finanțare la BEI, BEI poate solicita promotorului să elaboreze și să pună în aplicare un plan de acțiune suplimentar/corectiv în cazul în care documentele de planificare a reinstalării și/sau activitățile de reinstalare nu sunt conforme cu cerințele prezentului standard.

Entități responsabile pentru relocare

61 Este posibil ca promotorul să nu fie direct responsabil pentru pregătirea și punerea în aplicare a reinstalării. Chiar dacă acesta este cazul, proiectul trebuie să respecte toate cerințele enumerate în prezentul standard, iar promotorul trebuie să se asigure că persoanele responsabile de strămutarea involuntară legată de proiect respectă prezentul standard.

62 Prin urmare, în cazul în care achiziția și/sau strămutarea terenurilor implică responsabilitatea unor entități terțe, promotorul trebuie:

a. Să se implice cât mai devreme posibil cu entitatea responsabilă pentru a o informa cu privire la orice posibile diferențe între legislația/practicile naționale și prezentul standard;

b. Atunci când entitatea responsabilă permite acest lucru, să participe și să sprijine planificarea, punerea în aplicare și monitorizarea relocării;

c. În cazul în care practicile naționale nu sunt conforme cu prezentul standard, promotorul își asumă responsabilitatea de a remedia aceste lacune într-un mod acceptabil pentru entitatea responsabilă și pentru BEI; și

d. Dacă este posibil, semnați un acord care să definească în mod clar rolurile și responsabilitățile fiecărei entități în conformitate cu prezentul standard.

Monitorizare și evaluare

63 Promotorul trebuie să instituie un sistem de monitorizare (adică resurse, personal și proceduri) proporțional cu amploarea strămutării și cu riscurile implicate. Promotorul prezintă la BEI rapoarte de monitorizare ca parte a cerințelor sale de raportare, inclusiv informații privind plângerile și modul în care acestea sunt soluționate. În cazul unor efecte semnificative ale strămutării involuntare, promotorul trebuie să angajeze o parte externă pentru a efectua monitorizarea sau o revizuire/audit la jumătatea perioadei de relocare. Monitorizarea trebuie să evalueze, printre altele, adecvarea drepturilor și a asistenței pentru a compensa toate pierderile și impactul.

64 Promotorul va prezenta BEI un raport de audit după finalizarea tuturor activităților de reinstalare, așa cum sunt detaliate în planurile lor respective. Raportul va evalua dacă mijloacele de trai și standardele de viață au fost îmbunătățite sau cel puțin restabilite și, dacă este necesar, va propune acțiuni corective pentru a îndeplini obiectivele care nu au fost încă atinse. În cazul în care impactul relocării este semnificativ, evaluarea este efectuată de o parte externă.

65 Promotorul va pune în aplicare acțiunile suplimentare identificate și/sau considerate necesare în timpul monitorizării reinstalării și/sau al auditului final, în conformitate cu dispozițiile enumerate în prezentul standard.

66 Relocarea este considerată finalizată atunci când efectele negative ale relocării au fost abordate în conformitate cu prezentul standard.

ANEXA 1a: Cadrul de relocare

Cadrul de politici de reinstalare (RPF) este un document care oferă orientări pentru elaborarea unor măsuri adecvate de atenuare și compensare pentru impactul relocării provocat de proiecte a căror concepție, amprentă și impact (locații și număr de PAP) nu au fost determinate cu exactitate, sau pentru programe și planuri în care componentele individuale ale proiectului nu au fost încă elaborate.

Cel puțin, cadrul de reinstalare trebuie:

- Furnizați o scurtă descriere a proiectului și a componentelor pentru care sunt necesare achiziția de terenuri și reinstalarea, precum și o explicație a motivului pentru care se alege un cadru în locul unui plan de reinstalare definit;
- Enumerați principiile și obiectivele care guvernează pregătirea și punerea în aplicare a reinstalării;
- Furnizați o descriere și un calendar al procesului de pregătire și aprobare a planului de reinstalare (inclusiv în legătură cu subproiectele);
- În cazul în care subproiectele nu sunt încă definite, enumerați criteriile de selecție pentru a determina ce subproiecte vor avea nevoie de un plan de reinstalare și tipul de planuri necesare;
- Estimarea, în măsura posibilului, a impactului strămutării, inclusiv a impactului socio-cultural, și a numărului estimat de PAP, în funcție de categoria de eligibilitate;
- Furnizarea criteriilor de eligibilitate pentru definirea diferitelor categorii de persoane strămutate și a metodologiei de evaluare pentru despăgubiri;
- Să stabilească procedurile organizatorice pentru acordarea de compensații și alte tipuri de asistență pentru reinstalare;
- Furnizați o descriere a cadrului juridic și propuneți modul în care se pot acoperi lacunele dintre legislația națională și cerințele BEI, în cazul în care se identifică astfel de lacune;
- Identificați entitățile responsabile pentru activitățile de reinstalare;
- Descrieți procesul și aranjamentele de punere în aplicare, subliniind interacțiunea dintre punerea în aplicare a strămutării și lucrările civile ale proiectului și oferind detalii privind rolurile și responsabilitățile, în special în cazul în care sunt implicate părți terțe;
- Descrieți modalitățile de finanțare a reinstalării și estimați costurile;
- Descrieți mecanismele de consultare și de asigurare a participării persoanelor strămutate în fazele de planificare, implementare și monitorizare;
- Descrieți mecanismul de soluționare a plângerilor; și
- Descrieți modalitățile de monitorizare de către agenția de implementare și, dacă este cazul, de către monitoare terțe părți.

ANEXA 1b: Planul de reinstalare şi planul de restabilire a mijloacelor de trai

Un plan de acţiune pentru reinstalare (RAP) sau un plan de restabilire a mijloacelor de trai (LRP) sunt documente în care promotorul unui proiect sau o altă entitate competentă responsabilă descrie impactul relocării involuntare, specifică procedurile care trebuie urmate pentru a identifica, evalua şi compensa impactul şi defineşte acţiunile care trebuie întreprinse în toate etapele procesului de reinstalare şi/sau de restabilire a mijloacelor de trai.

Cel puţin, planul de reinstalare trebuie:

- Enunţaţi principiile directoare şi obiectivele relocării;
- Descrieţi alternativele de proiect luate în considerare pentru a evita strămutarea;
- Descrieţi natura şi amploarea impactului proiectului şi identificaţi toate persoanele care vor fi strămutate, acordând o atenţie deosebită grupurilor vulnerabile şi perspectivelor de gen şi abordând impactul socio-cultural, în special, dar nu numai, în cazul în care sunt potenţial afectate popoarele indigene;
- Efectuarea unui recensământ şi a unui studiu socioeconomic pentru a stabili numărul şi caracteristicile socioeconomice ale persoanelor care urmează să fie strămutate, mijloacele de trai afectate, bunurile care urmează să fie despăgubite şi data limită pentru cererile de eligibilitate;
- Descrieţi cadrul juridic care ar trebui să ghideze achiziţia de terenuri (dacă este cazul) şi procedurile de despăgubire, de soluţionare a conflictelor şi de recurs ale acestui plan, inclusiv o analiză a legislaţiei naţionale aplicabile şi a eventualelor lacune faţă de cerinţele BEI; propuneţi modul în care vor fi completate lacunele dintre legislaţia naţională şi cerinţele BEI, în cazul în care sunt identificate astfel de lacune;
- Stabilirea criteriilor de eligibilitate şi descrierea drepturilor pentru toate categoriile de persoane strămutate şi a tipurilor de impact suferit;
- Identificaţi părţile interesate de proiect şi descrieţi modul în care populaţiile afectate, inclusiv femeile, minorităţile şi alte grupuri vulnerabile, au fost şi vor continua să fie consultate în mod eficient şi cum sunt luate în considerare opiniile acestora;
- Includeţi metodologia şi descrierea evaluării şi a compensaţiilor pentru activele pierdute şi pentru pierderea mijloacelor de trai şi demonstraţi că aceste rate sunt adecvate, adică sunt cel puţin egale cu costul de înlocuire a activelor/veniturilor pierdute sau respectă pragurile salariului mediu minim;
- În cazul în care sunt prevăzute locuri de relocare, explicaţi procesul de selectare, pregătire şi relocare a siturilor, precum şi modul în care se va asigura integrarea cu comunităţile gazdă;
- Furnizaţi detalii, dacă este cazul, cu privire la modul de furnizare şi/sau de menţinere a infrastructurii civice şi a serviciilor sociale după strămutare;
- Furnizarea de detalii cu privire la mecanismele durabile de îmbunătăţire sau, cel puţin, de restabilire a mijloacelor de subzistenţă prin programe de refacere a mijloacelor de subzistenţă şi alte oportunităţi de dezvoltare economică;
- să prezinte măsuri, inclusiv sprijin tranzitoriu, pentru a ajuta persoanele strămutate, în special grupurile vulnerabile, pe parcursul procesului de reinstalare;
- să prezinte un mecanism de soluţionare a plângerilor pentru soluţionarea litigiilor care decurg din problemele legate de reinstalare, asigurând în acelaşi timp accesul nerestricţionat la acest mecanism de soluţionare a plângerilor şi ţinând seama de disponibilitatea recursului judiciar pentru toate persoanele afectate;
- Descrieţi procesul şi aranjamentele de punere în aplicare, subliniind interacţiunea dintre punerea în aplicare a strămutării şi lucrările civile ale proiectului şi oferind detalii privind rolurile şi responsabilităţile, în special în cazul în care sunt implicate părţi terţe;
- să prezinte calendarul de implementare şi bugetele (inclusiv bugetul pentru sprijin nemijlocit, cum ar fi asistenţa juridică); şi
- Descrieţi sistemul de monitorizare şi evaluare.

Standardul 7 - Grupuri vulnerabile, populații indigene și genuri

Introducere

1 În contextul proiectelor BEI, persoanele și grupurile vulnerabile sau marginalizate sunt cele care: (a) sunt, de obicei, expuse la mai multe riscuri și impacturi negative în același timp; (b) sunt mai sensibile la aceste riscuri și impacturi, fiind deseori supuse unei discriminări preexistente; și (c) au o capacitate de adaptare mai slabă pentru a face față acestor riscuri și pentru a se redresa în urma acestor impacturi, din cauza accesului limitat sau a drepturilor limitate la bunurile și/sau resursele necesare.[1] Prin urmare, acestea pot fi afectate în mod disproporționat de riscurile și impacturile legate de proiect.

2 Prezentul standard recunoaște că, în unele cazuri, anumite persoane sau grupuri sunt vulnerabile, marginalizate, discriminate sistematic sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice. Astfel de caracteristici includ, fără a se limita la acestea, sexul, orientarea sexuală, genul, identitatea de gen, casta, originea rasială, etnică, indigenă sau socială, caracteristicile genetice, vârsta, nașterea, handicapul, religia sau convingerile, opiniile politice sau orice alte opinii, activismul, apartenența la o minoritate națională, afilierea la un sindicat sau la orice altă formă de organizație a lucrătorilor, proprietatea, naționalitatea, limba, starea civilă sau familială, starea de sănătate, statutul de migrant sau statutul economic.

3 Aceste persoane și grupuri nu sunt în mod inerent mai vulnerabile decât altele, dar din cauza practicilor și normelor discriminatorii și, prin urmare, a unui mediu mai puțin favorabil, ele se confruntă adesea cu bariere suplimentare care le limitează oportunitatea sau capacitatea de a participa în mod egal la luarea deciziilor legate de proiect și de a se bucura de beneficiile proiectului. Popoarele indigene2 și minoritățile etnice, în special, au identități și aspirații diferite de grupurile dominante din societățile naționale și sunt adesea dezavantajate de modelele tradiționale de dezvoltare. În plus, discriminarea pe bază de gen afectează toate societățile și se intersectează cu toate celelalte tipuri de discriminare, exacerbând adesea vulnerabilitatea, excluderea și/sau marginalizarea.

4 Este important de menționat că discriminarea, rolurile și atitudinile sociale și de gen înrădăcinate, violența bazată pe gen și lipsa accesului la procesul decizional pot slăbi rezistența persoanelor și grupurilor menționate mai sus și le pot face disproporționat de vulnerabile la impactul negativ al proiectului.

Obiective

5 Prezentul standard subliniază responsabilitățile promotorilor în ceea ce privește evaluarea, gestionarea și monitorizarea impactului, riscurilor și oportunităților proiectului în ceea ce privește popoarele indigene, precum și persoanele sau grupurile vulnerabile, marginalizate sau discriminate din cauza caracteristicilor lor socioeconomice menționate la punctul 2 din prezentul standard. De asemenea, se solicită luarea în considerare a impactului și a riscurilor proiectelor BEI în funcție de gen.

6 Obiectivul general al prezentului standard este de a aborda inegalitățile, inclusiv cele de gen, și alți factori care contribuie la vulnerabilitate, marginalizare și/sau discriminare în contextul unui proiect BEI și de a facilita accesul echitabil la măsuri eficiente de atenuare și/sau compensare, precum și la beneficiile proiectului pentru persoanele și grupurile afectate de proiect.

7 În plus, standardul urmărește:

- Să se asigure că proiectele respectă drepturile și interesele persoanelor și grupurilor vulnerabile, marginalizate sau discriminate și ale popoarelor indigene, inclusiv dreptul la nerespectarea drepturilor de a nu fi discriminate.

[1] Inclusiv active sociale, fizice, financiare, naturale, umane și culturale, resurse tehnologice, cunoștințe și guvernanță.

[2] Nu există o definiție universal acceptată a popoarelor indigene. În sensul prezentului standard, termenul este utilizat în sens generic pentru a se referi exclusiv la un grup sociocultural distinct și/sau vulnerabil care posedă caracteristicile definite la punctul 10.

discriminare și dreptul la tratament egal între femei, bărbați, persoane non-binare sau persoane care nu sunt conforme cu genul;

- să încurajeze participarea efectivă a acestora la elaborarea activităților de proiect și a măsurilor de atenuare și/sau de compensare care i-ar putea afecta, prin stabilirea și menținerea unei relații constructive continue între ei și promotori pe tot parcursul ciclului de proiect BEI, în conformitate cu Standardul 2;
- să promoveze câștigurile și oportunitățile de dezvoltare durabilă într-un mod accesibil, adecvat din punct de vedere cultural și favorabil incluziunii persoanelor și grupurilor vulnerabile, marginalizate sau discriminate, precum și a popoarelor indigene, și care să le permită acestora să beneficieze de proiectele finanțate de BEI;
- Promovarea egalității de gen ca un drept fundamental al omului, esențial pentru dezvoltarea durabilă, prin asigurarea faptului că impactul, vulnerabilitățile și barierele specifice de gen sunt luate în considerare și abordate în cadrul proiectelor finanțate de BEI și prin promovarea capacității egale de acces și de utilizare a beneficiilor și oportunităților generate de proiectele BEI, indiferent de sex sau gen.

8 Obiectivele suplimentare specifice proiectelor care afectează doar **populațiile indigene** sunt:

- să se asigure că proiectele promovează respectarea deplină a drepturilor, identității, culturii și mijloacelor de trai ale acestora; [3]
- să se asigure că promotorii negociază cu bună-credință cu populațiile indigene afectate de proiect și obțin consimțământul liber, prealabil și în cunoștință de cauză (FPIC) [4] acestora, atunci când acest standard o cere5; și
- să respecte drepturile comunităților indigene aflate în izolare voluntară și să adere la principiul de a nu avea contacte decât dacă acestea au loc la inițiativa popoarelor izolate.

Domeniul de aplicare

9 Prezentul standard se aplică unui proiect specific atunci când relevanța sa este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum este prezentat în Standardul 1) și, în special:

(a) ori de câte ori persoanele și/sau grupurile vulnerabile, marginalizate sau discriminate sunt afectate de proiect și/sau
(b) ori de câte ori popoarele indigene sunt prezente sau au un atașament colectiv față de: (i) o zonă propusă pentru proiect; sau (ii) o zonă care va fi afectată în mod negativ de proiect, indiferent dacă popoarele indigene sunt afectate pozitiv sau negativ de proiect.

10 În prezentul standard, termenul "popoare indigene" este utilizat în sens generic pentru a se referi exclusiv la un grup sociocultural distinct6 și/sau vulnerabil7 care posedă următoarele caracteristici în grade diferite:

- autoidentificarea ca membri ai unui grup etnic sau cultural distinct și recunoașterea acestei identități de către ceilalți; și
- Atașamentul colectiv8 față de habitatele distincte din punct de vedere geografic, față de pământurile ancestrale sau față de zonele de utilizare sau de ocupare sezonieră, precum și față de resursele naturale din aceste zone și de utilizarea lor; și

[3] În conformitate cu Convenția C169 a Organizației Internaționale a Muncii - Convenția privind popoarele indigene și tribale, 1989 (nr. 169) (ilo.org) și cu Declarația Națiunilor Unite privind drepturile popoarelor indigene | United Nations For Indigenous Peoples.
[4] Pentru o definiție și cerințe specifice, a se vedea secțiunea următoare referitoare la FPIC.
[5] În conformitate cu cerințele prevăzute la punctul 44.
[6] "Distinct" poate indica situații istorice în care un grup distinct a fost înlăturat și subordonat de un alt grup distinct. În astfel de cazuri, grupurile vor avea puține rădăcini istorice, lingvistice și culturale comune, dezvoltându-se în zone geografice fără legătură între ele.
[7] Vulnerabilitatea pentru popoarele indigene este exprimată ca fiind supusă discriminării sau marginalizării, fie din punct de vedere istoric, fie în prezent, doar pentru că sunt membri ai grupului lor. În cazuri extreme, vulnerabilitatea poate fi exprimată, de asemenea, ca fiind un risc de

asimilare culturală impusă sau de etnocid (adică subminarea definitivă a modului de viață al grupului).
[8] "Atașament colectiv" înseamnă că, de generații întregi, există o prezență fizică și legături economice cu terenurile și teritoriile deținute în mod tradițional sau utilizate sau ocupate în mod obișnuit de grupul în cauză, inclusiv zonele care au o semnificație specială pentru acesta, cum ar fi locurile sacre.

- Instituții, legi sau reglementări culturale, economice, sociale sau politice obișnuite care sunt distincte sau separate de cele ale societății sau culturii dominante; și
- O limbă sau un dialect, adesea diferit de limba sau limbile oficiale ale țării sau regiunii în care locuiesc.

11 În diferite țări, popoarele indigene pot fi denumite, de exemplu, "minorități etnice", "aborigeni", "triburi de munte", "naționalități minoritare", "triburi programate", "grupuri tribale", "și "comunități defavorizate din punct de vedere istoric", "comunități locale tradiționale". Având în vedere acest lucru, este posibil să fie necesară utilizarea unei terminologii alternative pentru popoarele indigene, în funcție de contextul național al proiectului. Indiferent de terminologia utilizată, cerințele prezentului standard se aplică tuturor grupurilor care corespund definiției popoarelor indigene de la punctul 10.

12 Prezentul standard se aplică, de asemenea, comunităților sau grupurilor de popoare indigene care, în timpul vieții membrilor comunității sau grupului, și-au pierdut atașamentul colectiv față de habitatele distincte sau teritoriile ancestrale din zona proiectului, din cauza separării forțate, a conflictelor, a programelor guvernamentale de reinstalare, a deposedării de terenurile lor, a dezastrelor naturale sau a încorporării acestor teritorii într-o zonă urbană9. Se aplică, de asemenea, popoarelor indigene recunoscute la nivel național care nu posedă neapărat caracteristicile enumerate la punctul 10. Cerințele pentru proiectele care afectează popoarele indigene sunt stabilite la punctele 30-59 din prezentul standard.

Cerințe generale

13 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și europeană relevantă. Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională relevantă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante, astfel cum sunt definite în celelalte secțiuni ale prezentului standard.[10]

14 Odată ce aplicabilitatea prezentului standard este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum se subliniază în Standardul 1), promotorul ia măsuri pentru a asigura conformitatea cu prezentul standard cât mai devreme posibil în ciclul proiectului și, în orice caz, nu mai târziu de procesul de evaluare a impactului social și de mediu.

15 Promotorul trebuie să ia măsurile necesare pentru a identifica și evita potențialele riscuri și impacturi ale proiectului care ar putea afecta viața și mijloacele de subzistență ale persoanelor și grupurilor vulnerabile, marginalizate sau discriminate, precum și ale populațiilor indigene sau, în cazul în care evitarea nu este fezabilă, pentru a reduce, minimiza, atenua sau compensa/remedia în mod eficient astfel de impacturi. În acest scop, promotorul caută, după caz, să consolideze capacitatea de adaptare a acestora și să le ofere șanse egale de a-și exprima opiniile cu privire la activitățile propuse în cadrul proiectului și la măsurile de atenuare care i-ar putea afecta11 , în conformitate cu cerințele stabilite în Standardul 2, precum și în prezentul standard.

16 Promotorul adoptă o abordare sensibilă la dimensiunea de gen în ceea ce privește identificarea, gestionarea și monitorizarea impacturilor și riscurilor sociale și de mediu, care să țină seama de drepturile și interesele femeilor și fetelor, ale bărbaților și băieților, ale persoanelor non-binare și ale celor care nu se conformează genului, inclusiv o atenție specială acordată sarcinilor, barierelor și impacturilor diferențiate pe care le-ar putea resimți, inclusiv violența și hărțuirea bazate pe gen. [12]

[9] În zonele urbane, Standardul nu se aplică persoanelor sau grupurilor mici care migrează în zonele urbane în căutare de oportunități economice. Cu toate acestea, se poate aplica în cazul în care popoarele indigene au stabilit comunități distincte în zonele urbane sau în apropierea acestora, dar care posedă în continuare caracteristicile menționate la punctul 10.

[10] În special, în conformitate cu spiritul și principiile Cartei drepturilor fundamentale a UE | Comisia Europeană (europa.eu)

[11] Inclusiv orice preocupări legate de potențialul impact al schimbărilor climatice și de modul în care acestea ar putea fi exacerbate de proiect.

[12] În conformitate cu spiritul și principiile STCE 210 - Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice (coe int) și CEDAW Sesiunea a 29-a 30 iunie - 25 iulie 2003

Cerințe specifice

Cerințe referitoare la grupurile vulnerabile pentru proiectele situate în UE, AELS, țările candidate și potențial candidate

17 În cadrul procesului de EIM, promotorul evaluează dacă există grupuri vulnerabile de persoane care ar putea fi afectate în mod disproporționat de proiect sau dacă proiectul este susceptibil să afecteze sănătatea sau bunăstarea oamenilor sau a comunității. [13] Aspectele care trebuie luate în considerare pot include, fără a se limita la acestea, drepturile minorităților, identitatea și asociațiile culturale, instituțiile sociale sau coeziunea și identitatea comunității. Orice astfel de impact trebuie să fie gestionat și atenuat prin măsuri adecvate de atenuare și/sau compensare, în conformitate cu obiectivele prezentului standard.

18 În cazul în care promotorul sau BEI identifică probabilitatea unor efecte negative și riscuri disproporționate14 care afectează grupurile și persoanele vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate care nu sunt acoperite de procesul de EIM, promotorul își completează evaluarea cu orice acțiune identificată și/sau considerată necesară de către BEI, în conformitate cu dispozițiile enumerate în celelalte secțiuni ale prezentului standard.

Cerințe referitoare la grupurile vulnerabile pentru proiectele din restul lumii

19 Pentru proiectele din toate celelalte țări, promotorul trebuie să respecte cerințele prevăzute la punctele 19-29 din prezentul standard, după cum consideră BEI că este adecvat.

20 Promotorul acordă o atenție deosebită situațiilor critice în care discriminarea este sistemică și înrădăcinată, guvernanța este deficitară și/sau protecția drepturilor grupurilor vulnerabile, marginalizate sau discriminate este slabă, cum ar putea fi cazul în zonele afectate de conflicte și fragile, și adoptă măsuri adecvate pentru a gestiona riscurile și efectele negative asupra grupurilor vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate.

Screening

21 Promotorul identifică, ca parte a procesului de evaluare a impactului social și de mediu, probabilitatea ca proiectul să aibă un impact disproporționat asupra persoanelor și grupurilor care ar putea fi vulnerabile, marginalizate, discriminate sau care riscă să fie excluse de la beneficiile preconizate ale proiectului din cauza caracteristicilor socioeconomice menționate la punctul 2 din prezentul standard, inclusiv în funcție de sex. În special, promotorul verifică, cu sprijinul unor specialiști calificați, după caz, impactul potențial al proiectului asupra oricăror grupuri cu drepturi care necesită o protecție specială. [15]

22 În cazul în care, ca parte a examinării, promotorul stabilește că: (a) există potențiale efecte negative asupra persoanelor sau grupurilor vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate; sau (b) există riscuri specifice de gen sau norme sociale discriminatorii; și (c) sunt necesare informații suplimentare cu privire la oricare dintre acestea, promotorul efectuează o analiză socială mai aprofundată.

Evaluarea și gestionarea impactului și a riscurilor

23 Evaluarea suplimentară poate face parte din raportul ESIA (în cazul persoanelor și/sau grupurilor identificate), dacă este cazul, sau poate face parte dintr-un studiu social separat (în cazul grupurilor identificate), cum ar fi o evaluare a impactului social sau o evaluare de gen.

24 În cooperare cu părțile interesate relevante, inclusiv cu comunitățile afectate, promotorul16:

- Evaluați profilul persoanelor sau grupurilor afectate cu caracteristici socioeconomice care contribuie la vulnerabilitate, în conformitate cu punctul 2 din prezentul standard (denumite în continuare aceste grupuri);

[13] În conformitate cu EIA_guidance_Scoping_final.pdf (europa.eu)
[14] Cum ar fi impactul negativ asupra grupurilor etnice minoritare, a persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transsexuale și intersexuale (LGBTI), a copiilor, a femeilor și fetelor sau a altor persoane sau grupuri în anumite cazuri.

[15] Cum ar fi grupurile etnice minoritare, persoanele LGBTI, copiii, femeile și fetele sau alte persoane sau grupuri în anumite cazuri.
[16] Printr-o analiză atentă a cadrului juridic și o colectare cuprinzătoare a datelor de referință disponibile, defalcate în funcție de factori precum sexul, etnia, vârsta etc.

- În cazul grupurilor identificate, evaluați contextul specific, inclusiv parametrii juridici și instituționali și normele culturale, sociale și de gen, precum și natura marginalizării, discriminării și/sau excluderii suferite de populația identificată;
- Identificați și evaluați tipul, domeniul de aplicare, natura și semnificația impactului pozitiv și negativ al proiectului asupra acestor persoane și/sau grupuri, precum și modul în care acestea pot fi afectate în mod disproporționat de acestea;
- să identifice măsurile adecvate necesare și să prezinte dovezile eforturilor deja depuse, dacă este cazul, până la momentul evaluării, pentru a evita, minimiza, atenua sau remedia efectele negative și, după caz, pentru a consolida efectele pozitive, inclusiv identificarea oportunităților și a acțiunilor de promovare a acordurilor de împărțire a beneficiilor pentru comunitățile afectate, inclusiv pentru aceste grupuri; și
- În conformitate cu cerințele Băncii, includeți măsuri diferențiate noi și/sau suplimentare care vizează aceste persoane și/sau grupuri în ESMP sau în alte planuri de management de mediu și/sau social adecvate, astfel încât riscurile și impactul să nu se răsfrângă în mod disproporționat asupra acestora și să poată profita de oportunitățile de a beneficia de pe urma proiectului.

Implicarea părților interesate

25 Implicarea părților interesate este esențială și trebuie să fie integrată de către promotor în fiecare etapă de pregătire și implementare a proiectului, în conformitate cu cerințele specificate în Standardul 2.

26 În ceea ce privește procesul de implicare, persoanele sau grupurile afectate identificate ca fiind vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate trebuie să beneficieze de șanse egale, prin abordări adaptate și orientate, pentru a-și exprima opiniile și preocupările, care vor fi apoi luate în considerare în pregătirea și implementarea proiectului, precum și în măsurile de atenuare și/sau de compensare care le-ar putea afecta. În acest scop, promotorul ia în considerare eforturi speciale pentru a depăși barierele care îi împiedică să participe sau să acceseze mecanismul de soluționare a plângerilor la nivel de proiect, cum ar fi mobilitatea, accesul la tehnologia de comunicare, alfabetizarea, limba etc., și se asigură că orice plan și/sau activități de implicare iau în considerare aceste constrângeri și le atenuează în măsura în care este posibil.

27 Pentru a asigura participarea deplină și efectivă a persoanelor și grupurilor afectate vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate în cadrul proceselor de angajare, promotorul include următoarele elemente în procesul de consultare semnificativă:

- Organisme și organizații reprezentative, cum ar fi organizațiile societății civile sau organizațiile comunitare, consiliile de bătrâni sau consiliile sătești, sau șefii de tribune, ale persoanelor sau grupurilor vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate afectate de proiect și, după caz, alți membri ai comunității;
- mecanisme de consultare care să țină seama de gen și care să garanteze că preocupările femeilor, bărbaților, persoanelor non-binare sau care nu se conformează cu genul sunt ascultate și abordate în mod egal; și/sau
- Consultări într-un "spațiu sigur" sau prin canale și modalități de comunicare sigure pentru a oferi protecție împotriva intimidării sau a represaliilor.

Monitorizare

28 Promotorul se asigură că sistemul de monitorizare a proiectului este sensibil la problematica de gen și este adaptat pentru a răspunde în mod eficient drepturilor și intereselor persoanelor și grupurilor vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate și pentru a le proteja împotriva cazurilor de discriminare și tratament inegal. Sistemul de monitorizare include indicatori relevanți defalcați în funcție de sex, vârstă și/sau alte caracteristici socioeconomice relevante, după caz, pentru a surprinde caracteristicile specifice ale oricăror astfel de persoane și/sau grupuri din cadrul proiectului. Sistemul de monitorizare urmărește și documentează punerea în aplicare a

proceselor de implicare a persoanelor vulnerabile, marginalizate și marginalizate.

și/sau a persoanelor și grupurilor discriminate, precum și punerea în aplicare a măsurilor de atenuare și de remediere care le afectează.

29 În cadrul activităților sale de monitorizare, se recomandă promotorului să se implice cu persoanele și grupurile vulnerabile, marginalizate și/sau discriminate, precum și cu organizațiile neguvernamentale relevante, cu organizațiile societății civile sau cu organizațiile comunitare sau cu alte organizații și asociații relevante la nivel local care reprezintă, au cunoștințe speciale despre și/sau lucrează cu aceste persoane/grupuri.

Cerințe pentru proiectele care afectează populațiile indigene

30 Pentru toate proiectele, fie că sunt sau nu în Uniunea Europeană, în care popoarele indigene sunt prezente sau au un atașament colectiv față de acestea: (i) o zonă propusă pentru proiect; sau (ii) o zonă care va fi afectată în mod negativ de proiect, indiferent dacă popoarele indigene sunt afectate pozitiv sau negativ de proiect, promotorul sprijină recunoașterea drepturilor popoarelor indigene prin asigurarea respectării legislației naționale relevante și a cerințelor prevăzute la punctele 30-59 din prezentul standard.

Screening

31 Promotorul raportează BEI încă de la început: (i) prezența confirmată sau potențială a popoarelor indigene în zona proiectului BEI, care corespund definiției popoarelor indigene de la punctul 10; (ii) ce grupuri de popoare indigene sunt prezente; și (iii) probabilitatea ca proiectul să aibă un impact asupra terenurilor popoarelor indigene și/sau asupra accesului acestora la resursele naturale și/sau asupra mijloacelor de trai ale acestora. Promotorul înregistrează și raportează, de asemenea, prezența populațiilor indigene care utilizează terenurile și resursele naturale în virtutea drepturilor cutumiare/informale.

32 BEI își rezervă dreptul de a stabili singură dacă proiectul poate avea un impact potențial asupra populațiilor indigene, asupra modului lor tradițional de viață, poate amenința resursele naturale de care depind sau poate duce la strămutarea acestora și la o pierdere substanțială a patrimoniului cultural distinct, atât material, cât și imaterial.

33 Promotorul solicită contribuții din partea specialiștilor corespunzători pentru a îndeplini cerințele de examinare, evaluare, consultare, planificare sau alte cerințe ale prezentului standard. Pentru a stabili dacă un grup sau comunități ar trebui să fie considerate indigene, promotorul caută cele mai fiabile informații și consultă popoarele indigene relevante pentru a stabili dacă acestea îndeplinesc criteriile aplicabile prevăzute la punctul 10.

34 Natura și amploarea vulnerabilităților identificabile ale popoarelor indigene afectate constituie o variabilă esențială în elaborarea planurilor de atenuare a efectelor negative și de promovare a accesului echitabil la beneficii.

Evaluare

35 Odată ce prezența populațiilor indigene a fost confirmată de către promotor și verificată de BEI, promotorul efectuează o evaluare a potențialelor efecte pozitive și negative și a riscurilor legate de acestea.

36 În cazul în care un proiect se află încă în stadiul inițial de proiectare în momentul în care se solicită finanțarea BEI, promotorul întreprinde sau comandă un studiu realizat de specialiști corespunzători pentru a identifica populațiile indigene, pentru a evalua impactul potențial al proiectului asupra acestor grupuri și pentru a colecta opiniile acestora cu privire la proiect. Domeniul de aplicare al evaluării include impactul cultural și fizic, precum și impactul asupra biodiversității și a serviciilor ecosistemice de care depind popoarele indigene identificate (a se vedea Standardul 4), a regimului funciar și a utilizării terenurilor, inclusiv în ceea ce privește drepturile colective cutumiare de proprietate, legătura acestora cu resursele și teritoriile și orice acorduri de împărțire a beneficiilor legate de proiect. Această evaluare trebuie să ia în considerare vulnerabilitățile specifice ale popoarelor indigene afectate de proiect la schimbările din mediul și modul lor de viață. Acest studiu independent poate fi un studiu de sine stătător

sau, dacă este adecvat și dacă poate fi acoperit în mod corespunzător, poate face parte din raportul ESIA, astfel cum este definit în Standardul 1, în conformitate cu acceptarea de către BEI.

37 Promotorul încearcă să evite impactul asupra terenurilor sau resurselor naturale ale popoarelor indigene și prezintă opțiunile luate în considerare pentru evitarea impactului în cadrul evaluării descrise la punctul 36. În cazul în care impactul nu poate fi evitat, promotorul pune în aplicare procesul de FPIC conform punctelor 43-49 din prezentul standard și, sub rezerva consimțământului comunităților indigene afectate și printr-o strânsă colaborare cu acestea, pregătește un plan de dezvoltare a popoarelor indigene (IPDP), conform punctelor 50-52. În unele cazuri, cum ar fi atunci când popoarele indigene trăiesc în comunități mixte cu populații neindigene sau atunci când comunitățile indigene nu sunt singurele afectate de proiect17 , poate fi mai adecvată pregătirea unui plan integrat de dezvoltare comunitară (CDP) mai larg, care să se adreseze tuturor comunităților afectate și să integreze informațiile necesare referitoare în mod specific la popoarele indigene afectate. În cazurile în care nu se poate cunoaște designul sau locația proiectului sau a subproiectelor în timpul pregătirii proiectului, poate fi adecvată pregătirea unui cadru de planificare pentru popoarele indigene (IPPF). [18]

38 În cazul în care există posibilitatea ca proiectele să afecteze grupurile aflate în izolare voluntară, promotorul ia măsuri adecvate pentru a recunoaște, respecta și proteja terenurile și teritoriile, mediul, sănătatea și cultura acestora, precum și măsuri pentru a evita orice contact nedorit cu acestea ca urmare a proiectului. Aspectele proiectului care ar duce la astfel de contacte nedorite nu mai sunt luate în considerare ca parte a proiectului finanțat de BEI.

39 În cazul în care activitățile legate de proiect au fost deja demarate, promotorul furnizează BEI toate informațiile și documentele relevante pentru a demonstra că a solicitat opiniile populațiilor indigene afectate de proiect și că a luat măsuri în consecință. În cazul în care cerințele prezentului standard nu au fost îndeplinite, promotorul efectuează sau comandă o evaluare independentă, astfel cum s-a menționat mai sus. În plus, această evaluare trebuie: (i) să analizeze efectele de până acum asupra terenurilor, resurselor naturale, mijloacelor de subzistență și/sau modurilor de viață ale popoarelor indigene, sau asupra accesului la acestea; (ii) să identifice orice diferențe față de cerințele prezentului standard; și (iii) să identifice orice acțiuni de remediere care ar putea fi necesare pentru a se asigura că rezultatele vizate de prezentul standard sunt atinse. Planul de acțiuni de remediere este furnizat BEI în timp util pentru ca banca să poată lua o decizie cu privire la posibilitatea de a finanța proiectul.

40 Promotorul se angajează cu populațiile indigene afectate în ceea ce privește dezvoltarea unui IPDP, CDP sau IPPF, cât mai devreme posibil în cadrul procesului, pentru a permite o consultare semnificativă cu acestea. Promotorul comunică public proiectul final al planului comunităților de popoare indigene afectate de proiect într-o formă, manieră și limbă adecvate. Odată adoptate și agreate de către popoarele indigene afectate, promotorul pune aceste documente la dispoziția acestora în același mod ca și proiectele finale anterioare. Promotorul raportează Băncii cu privire la divulgarea la timp și la progresele înregistrate în punerea în aplicare a IPDP sau a altor planuri corespunzătoare.

Consultare utilă

41 Pentru a crea încredere cu popoarele indigene și pentru a permite ca opiniile acestora să fie integrate în mod eficient în proiect, promotorul se angajează cu acestea cât mai devreme posibil și pe tot parcursul ciclului de proiect, în conformitate cu paragrafele anterioare și în conformitate cu cerințele specificate în Standardul 2.

42 În plus față de cerințele generale pentru o consultare semnificativă, acest proces cu popoarele indigene include următoarele elemente specifice:

[17] De asemenea, în cazurile în care există mai multe grupuri de populații indigene sau în cazul în care domeniul de aplicare al unui proiect regional sau național afectează alte grupuri de populație.
[18] Acest cadru ar trebui să precizeze calendarul de finalizare a oricăror planuri specifice și să includă o declarație clară privind rolurile și responsabilitățile, bugetul și angajamentul de finanțare.

- Implicarea autorităților tradiționale legitime ale popoarelor indigene, a organismelor reprezentative, a organizațiilor popoarelor indigene, precum și a membrilor comunităților afectate ale popoarelor indigene;
- luarea în considerare și respectarea în mod corespunzător a oricăror legi cutumiare relevante;
- Timp suficient pentru procesele de luare a deciziilor colective ale popoarelor indigene; [19]
- Obținerea FPIC al popoarelor indigene cu privire la activitățile propuse, în conformitate cu cerințele prezentului standard.

Consimțământul liber, prealabil și în cunoștință de cauză (FPIC)

43 În sensul prezentului standard, FPIC se referă la procesul iterativ prin care comunitatea afectată a popoarelor indigene ajunge la un acord încheiat în timp util și în conformitate cu tradițiile și practicile lor culturale. În mod specific:

- *Libertatea* nu trebuie să implice constrângere, intimidare sau manipulare;
- *Precedentul* ar trebui să implice că s-a solicitat consimțământul cu suficient timp înainte de orice autorizare sau de începerea activităților și că au fost respectate cerințele de timp ale proceselor de consultare indigene;
- *Informat* ar trebui să implice furnizarea de informații care să acopere (cel puțin) următoarele aspecte: (a) natura, dimensiunea, ritmul, reversibilitatea și domeniul de aplicare al oricărui proiect sau al oricărei activități propuse; (b) motivul/motivele sau scopul proiectului și/sau al activității; (c) durata proiectului sau a activității;
  (d) localitatea zonelor care vor fi afectate; (e) o evaluare preliminară a impactului economic, social, cultural și de mediu probabil, inclusiv potențiala împărțire a riscurilor și a beneficiilor într-un context care respectă principiul precauției; (f) personalul care ar putea fi implicat în executarea proiectului propus (inclusiv populațiile indigene, personalul din sectorul privat, instituțiile de cercetare, angajații guvernamentali și alții); și (g) procedurile pe care le poate implica proiectul; și
- *Consimțământul* este înțeles ca fiind sprijinul colectiv al comunității de popoare indigene pentru activitățile de proiect care le afectează.

44 Procesul FPIC este necesar în cazul în care un proiect:

- afectează pământurile, teritoriile sau resursele20 pe care popoarele indigene le dețin, le ocupă sau le folosesc în mod obișnuit; sau
- îi mută de pe terenurile și resursele naturale care fac obiectul proprietății tradiționale sau care sunt folosite sau ocupate în mod obișnuit; sau
- afectează sau exploatează resursele lor culturale21 , materiale sau imateriale, sau modul lor de viață.

45 În cazul în care este necesar procesul FPIC, Banca nu va putea continua finanțarea acestor activități decât dacă promotorul este în măsură să se asigure și să documenteze că a fost obținut consimțământul popoarelor indigene printr-un proces FPIC adecvat. Promotorul trebuie să desfășoare un proces de FPIC chiar dacă dreptul la FPIC nu a fost recunoscut în mod legal și oficial în țara sau regiunea în care se află activitățile proiectului.

46 În cazul în care este necesar un FPIC, promotorul va angaja specialiști calificați22 care să îl asiste în desfășurarea și documentarea negocierilor de bună-credință și a procesului FPIC. Procesul FPIC este rezultatul

[19] Recunoașterea faptului că popoarele indigene nu sunt omogene și că membrii comunității pot avea opinii diferite cu privire la proiect. Prin urmare, procesul de consultare ar trebui să țină cont de această dinamică și să acorde suficient timp pentru ca popoarele indigene să ajungă la concluzii considerate legitime de către majoritatea membrilor lor în cauză.
[20] Inclusiv, dar fără a se limita la resursele marine și terestre
[21] Resursele culturale includ patrimoniul cultural, cunoștințele tradiționale și expresiile culturale tradiționale, proprietatea intelectuală, religioasă și spirituală, precum și manifestările științelor, tehnologiilor și culturilor lor, inclusiv resursele umane și genetice, semințele, medicamentele.

cunoștințele despre proprietățile faunei și florei, tradițiile orale, literaturile, desenele și modelele, sporturile și jocurile tradiționale, precum și artele vizuale și artele spectacolului.[22] Organizațiile popoarelor indigene (IPO) pot servi frecvent drept un facilitator obiectiv al FPIC în care toate părțile au încredere.

un proces de consultare semnificativă, astfel cum este definit la punctele 41-42 din prezentul standard, și se stabilește prin negocieri cu bună credință între promotor și popoarele indigene afectate. Promotorul contribuie la consolidarea capacității popoarelor indigene, după caz, pentru a permite participarea activă și efectivă a acestora la activitățile care necesită FPIC.

47 Se așteaptă ca FPIC să fie pe deplin documentat ca un proces acceptat de ambele părți, care să conțină dovezi ale acordului dintre ele ca rezultat al negocierilor și să prezinte în mod clar dispozițiile privind împărțirea beneficiilor și a riscurilor. BEI nu este prescriptivă în ceea ce privește ceea ce constituie consimțământul și nu solicită ca FPIC să obțină unanimitatea. În schimb, aceasta solicită să se prezinte dovezi documentate în mod satisfăcător privind participarea întregii comunități indigene afectate la procesul FPIC.

48 Mai exact, promotorul trebuie:

- să documenteze pe deplin procesul convenit de comun acord între promotor și popoarele indigene afectate de proiect cu privire la modul în care se va desfășura procesul FPIC23; și
- Furnizarea de dovezi documentate în mod corespunzător privind acordul dintre promotor și comunitatea autohtonă afectată cu privire la rezultatul negocierilor, însoțite de un IPDP corespunzător, inclusiv toate măsurile de atenuare și acordurile de împărțire a beneficiilor.

49 În aplicarea FPIC, promotorul acordă o atenție deosebită reprezentativității și legitimității care stau la baza procesului, în scopul de a ajunge la o decizie colectivă. De asemenea, promotorul ia în considerare următorii factori:

- capacitatea comunităților în cauză de a negocia pe picior de egalitate; necesitatea de a ajuta popoarele indigene afectate să aibă acces la asistență tehnică și/sau consultanță juridică în ceea ce privește drepturile lor în temeiul legislației naționale și internaționale;
- verificarea lipsei de constrângere sau intimidare și a caracterului cultural adecvat al angajamentului pe o perioadă de timp adecvată care să permită ca acest angajament să fie semnificativ; și
- dacă informațiile sunt furnizate comunităților într-un format adecvat din punct de vedere cultural și în timp util.

Compensarea și împărțirea beneficiilor

50 De comun acord cu comunitatea indigenă afectată, promotorul trebuie să compenseze populațiile indigene pentru orice pierdere a mijloacelor de trai suferită ca urmare a activităților legate de proiect. La calcularea compensației, promotorul trebuie să respecte cerințele din Standardul 6 și să ia în considerare efectele negative ale proiectului asupra modului de viață tradițional și a mijloacelor de trai, inclusiv a practicilor nomade/transhumante, precum și a vieții de familie a popoarelor indigene, ținând cont în mod special de salariile femeilor și de activitățile de subzistență nesalariate.

51 Promotorul trebuie să ofere în continuare comunităților afectate posibilitatea de a obține beneficii de dezvoltare adecvate din punct de vedere cultural. Aceste oportunități trebuie să fie proporționale cu gradul de impact al proiectului, cu scopul de a le îmbunătăți nivelul de trai și mijloacele de subzistență într-un mod adecvat și de a promova durabilitatea pe termen lung a resurselor naturale de care acestea pot depinde.

52 Promotorul detaliază acțiunile menționate mai sus într-un plan cu termene precise, cum ar fi un IPDP sau un plan echivalent (a se vedea punctul 37). Acest plan se elaborează în strânsă consultare cu și cu participarea populațiilor indigene afectate. Planul evaluează impactul diferențiat în funcție de gen și de generații, precum și de diferitele grupuri de populații indigene, dacă este cazul, și include acțiuni pentru a aborda aceste impacturi asupra diferitelor grupuri din comunitate.

[23] FPIC nu necesită unanimitate și poate fi obținut chiar și atunci când indivizi sau grupuri din cadrul sau dintre popoarele indigene afectate de proiect nu sunt de acord în mod explicit.

Cooperarea cu autoritățile publice

53 În acele cazuri în care este necesar procesul FPIC și în care autoritatea competentă a emis o decizie de aprobare a proiectului sau a acordat o concesiune de teren pentru proiect, promotorul verifică, iar BEI stabilește dacă autoritatea a urmat un proces FPIC în conformitate cu prezentul standard. În mod specific, promotorul raportează cu privire la natura procesului FPIC pus în aplicare și la nivelul de consimțământ dat pentru activitățile proiectului de către popoarele indigene în cauză, pe baza cărora BEI va evalua caracterul adecvat și conformitatea măsurilor de atenuare propuse și a acordurilor de împărțire a beneficiilor cu cerințele prezentului standard. În cazul în care autoritatea competentă nu a întreprins un proces FPIC corespunzător, promotorul se va angaja cu comunitatea pentru a obține opiniile și consimțământul informat al acesteia, cu sprijinul unor specialiști calificați.

54 În cazul în care guvernul are un rol definit în gestionarea riscurilor și a impactului asupra popoarelor indigene în legătură cu proiectul, promotorul colaborează cu agenția guvernamentală responsabilă, în măsura în care acest lucru este fezabil și permis de agenție, pentru a obține rezultate care sunt în concordanță cu obiectivele prezentului standard.

Mecanismul de soluționare a plângerilor

55 Promotorul trebuie să stabilească un mecanism de soluționare a plângerilor accesibil și adecvat din punct de vedere cultural pentru întregul proiect, așa cum este descris în Standardul 2.

56 În cazul proiectelor care afectează popoarele indigene, acest mecanism de soluționare a plângerilor ia în considerare disponibilitatea și acceptabilitatea recursului judiciar și a mecanismelor obișnuite de soluționare a litigiilor pentru comunitatea indigenă afectată.

57 În timpul implementării proiectului, promotorul notifică imediat BEI în cazul în care există conflicte între popoarele indigene și promotor care rămân nerezolvate în ciuda faptului că au trecut prin mecanismul de soluționare a plângerilor din cadrul proiectului.

Monitorizare

58 Promotorul se asigură că sistemul de monitorizare a proiectului este adaptat pentru a răspunde în mod eficient drepturilor și intereselor popoarelor indigene și pentru a le proteja împotriva cazurilor de discriminare și tratament inegal. Sistemul urmărește și documentează punerea în aplicare a proceselor de angajare cu aceștia, precum și punerea în aplicare a IPDP sau a oricăror alte activități de proiect și/sau măsuri de atenuare și de remediere care îi afectează.

59 În cadrul activităților de monitorizare, promotorul este sfătuit să se implice cu populațiile indigene afectate, precum și cu organizațiile neguvernamentale relevante, cu organizațiile societății civile sau cu organizațiile comunitare sau cu alte organizații și asociații relevante la nivel local care reprezintă, au cunoștințe speciale despre și/sau lucrează cu populațiile indigene.

Standardul 8 - Drepturile lucrătorilor

Introducere

1 Forța de muncă este un activ fundamental pentru orice operațiune. O bună gestionare a resurselor umane și a relațiilor de muncă este esențială pentru practici de afaceri durabile, pentru crearea de locuri de muncă și pentru o creștere economică favorabilă incluziunii. Dezvoltarea unor condiții de muncă echitabile, sigure și sănătoase, bazate pe respectarea drepturilor lucrătorilor, stimulează eficiența și productivitatea. În schimb, incapacitatea de a crea și de a menține o relație de muncă solidă poate submina angajamentul forței de muncă și implementarea eficientă a proiectului.

Obiective

2 Prezentul standard prezintă responsabilitățile promotorului în ceea ce privește evaluarea, gestionarea și monitorizarea impactului și riscurilor legate de muncă asociate proiectelor. Acesta recunoaște lucrătorii și angajatorii ca fiind atât deținători de drepturi, cât și de obligații.

3 Standardul specifică cerințele în conformitate cu drepturile și principiile convențiilor fundamentale ale Organizației Internaționale a Muncii (OIM)[1] și ale Pilonului european al drepturilor sociale2. Obiectivul acestui Standard este de a stabili cerințele minime pe care politicile și procedurile proiectului trebuie să le abordeze, inclusiv:

- Asigurarea unui tratament echitabil, a nediscriminării și a egalității de tratament și de șanse pentru lucrători, în special pentru lucrătorii vulnerabili care se confruntă cu riscuri deosebite din cauza caracteristicilor socioeconomice specifice contextului3;
- Toleranță zero pentru utilizarea muncii forțate4 și a muncii copiilor5;
- Respectarea principiilor libertății de asociere și de negociere colectivă;
- Protejarea și promovarea securității și sănătății la locul de muncă;
- Promovarea unei relații sănătoase între lucrători și conducere6;
- Asigurarea faptului că lucrătorii dispun de mijloace accesibile și eficiente pentru a sesiza și aborda problemele de la locul de muncă.

Domeniul de aplicare

4 Prezentul standard se aplică tuturor proiectelor, iar cerințele specifice care trebuie abordate, inclusiv pentru a asigura coerența cu principiile "Garanțiilor minime" (SM)7 , sunt stabilite în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum se arată în Standardul 1)[8]. Domeniul de aplicare depinde de tipul de relație contractuală dintre promotor și lucrători. Promotorul și părțile terțe

---

[1] Mai multe informații în https://www.ilo.org/global/standards/introduction-to-international-labour-standards/conventions-and-recommendations/lang--en/index.htm.

[2] https://ec.europa.eu/commission/priorities/deeper-and-fairer-economic-and-monetary-union/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en.

[3] Inclusiv, dar fără a se limita la, sex, orientare sexuală, sex, identitate de gen, etnie, castă, origine indigenă sau socială, vârstă, handicap, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, activism, afiliere la un sindicat sau la orice altă formă de organizație a lucrătorilor, naționalitate, limbă, stare civilă sau familială, condiție medicală sau statut de migrant, minoritate sau statut economic. Vulnerabilitatea lucrătorilor este legată, printre altele, de nivelul de protecție juridică, de poziția de negociere și de izolarea lor.

[4] Munca forțată sau obligatorie se referă la munca prestată sub amenințarea sau amenințarea unei pedepse și pentru care persoana nu s-a oferit de bunăvoie. Se referă la situațiile în care persoanele sunt constrânse să muncească prin utilizarea violenței sau a intimidării sau prin mijloace mai subtile, cum ar fi manipularea datoriilor, reținerea documentelor de identitate sau amenințarea cu denunțarea la autoritățile de imigrare. https://www.ilo.org/global/topics/forced-labour/definition/lang--en/index.htm.

[5] Munca copiilor se referă la angajarea copiilor care este explozivă din punct de vedere economic sau care poate fi periculoasă pentru educația copilului sau poate interfera cu aceasta, sau poate fi dăunătoare pentru sănătatea sau dezvoltarea fizică, mentală, morală sau socială a copilului. În plus, orice muncă prestată de o persoană care nu a împlinit încă vârsta de 15 ani este considerată dăunătoare, cu excepția cazului în care legislația locală specifică o vârstă mai mare pentru frecventarea obligatorie a școlii sau o vârstă minimă mai mare pentru a munci, în astfel de cazuri, se va aplica vârsta mai mare pentru definirea muncii dăunătoare a copiilor.

[6] A se vedea ca referință Recomandarea 198 a OIM și ghidurile care o însoțesc. https://www.ilo.org/global/publications/books/WCMS_209280/lang--en/index.htm.

[7] Astfel cum este definit în taxonomia UE Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind instituirea unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 - https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj

[8] În timpul procesului EIA/ESIA și în funcție de importanța problemelor potențiale ale proiectului legate de drepturile lucrătorilor, se pot solicita opiniile organizațiilor reprezentative ale lucrătorilor și angajatorilor.

se abțin de la încheierea unor relații de muncă care au ca efect eludarea cerințelor legislației naționale în domeniul muncii.

5 Prezentul standard se aplică lucrătorilor din cadrul proiectelor, inclusiv lucrătorilor cu normă întreagă, cu fracțiune de normă, temporari, sezonieri și migranți. În cadrul prezentului standard, termenul "lucrător de proiect" este utilizat pentru a se referi la:

- Persoane angajate sau angajate direct de către promotor (inclusiv de către promotorul proiectului și de către agențiile de implementare a proiectului) pentru a lucra în mod specific în legătură cu proiectul (lucrători direcți);
- Persoane angajate sau angajate prin intermediul unor terți pentru a efectua lucrări legate de funcțiile principale ale proiectului[9] , indiferent de locație (lucrători terți)[10].

6 Prezentul standard stabilește, de asemenea, cerințe specifice față de persoanele angajate sau angajate de către furnizorii principali ai promotorului (lucrători din lanțul de aprovizionare). Cerințele privind forța de muncă legate de lanțul de aprovizionare sunt abordate la punctele 56-59 din prezentul standard. [11]

Cerințe generale

7 Toate proiectele situate în țările UE și AELS trebuie să respecte legislația națională și a UE12 aplicabilă și principiile enunțate în tratate și în politicile UE în materie de muncă și de ocupare a forței de muncă13 , precum și orice obligații care decurg din convențiile internaționale și acordurile multilaterale aplicabile semnate și ratificate de țara gazdă14.

8 Toate proiectele situate în țările candidate și potențial candidate și în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă în materie de muncă și de ocupare a forței de muncă, precum și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante în ceea ce privește drepturile lucrătorilor. În plus, proiectele trebuie să respecte, de asemenea, orice obligații care decurg din convențiile internaționale și acordurile multilaterale relevante semnate și ratificate de țara gazdă sau aplicabile în alt mod în țara gazdă15.

Cerințe specifice

Proiecte situate în țările UE și AELS

9 Promotorul acordă o atenție deosebită identificării probabilității de risc de muncă a copiilor, de muncă forțată, de discriminare și tratament inegal față de lucrătorii migranți sau străini, de discriminare și/sau de restricționare a libertății de asociere sau de alte riscuri de încălcare a drepturilor fundamentale ale muncii, din cauza contextului țării, sectorului, contractantului sau lanțului de aprovizionare.

10 În ceea ce privește lucrătorii din lanțul de aprovizionare, promotorul aplică cerințele de la punctele 56-59 din prezentul standard.

11 Atunci când i se solicită, promotorul furnizează Băncii politicile și sistemele sau procedurile de gestionare a resurselor umane relevante, precum și rapoartele relevante privind munca întocmite de inspectoratul național de muncă sau, dacă sunt disponibile, de Autoritatea Europeană a Muncii, pentru a evalua conformitatea cu

[9] "Funcțiile de bază" ale unui proiect reprezintă acele procese de producție și/sau de servicii esențiale pentru o anumită activitate de proiect fără de care proiectul nu poate continua.
[10] Terții pot include contractori, subcontractori, brokeri, agenți sau intermediari. Aceștia nu includ furnizorii.
[11] Furnizorii primari sunt acei furnizori care furnizează direct către proiect bunuri sau materiale esențiale pentru funcțiile de bază ale proiectului.
[12] În special Directiva 2000/78/CE a UE din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO L 303, p. 16) și Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (JO L 204, 26.7.2006, p. 23).
[13] În special dispozițiile relevante ale Cartei drepturilor fundamentale a Uniunii Europene https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT și ale Pilonului european al drepturilor sociale https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019- 2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights_en.
[14] În special standardele fundamentale ale muncii, astfel cum sunt prezentate în Declarația OIM privind principiile și drepturile fundamentale la

locul de muncă și în convențiile OIM, inclusiv, dar fără a se limita la: Convențiile OIM 29 și 105 (Munca forțată și servitute), 87 (Libertatea de asociere), 98 (Dreptul la negociere colectivă), 100 și 111 (Discriminarea), 138 (Vârsta minimă), 158 (Încetarea contractului de muncă), 182 (Cele mai grave forme de muncă a copiilor), C190 (Violența și hărțuirea și recomandarea de însoțire R206); Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html. Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cerd.aspx Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CEDAW.aspx. Convenția internațională privind protecția drepturilor tuturor lucrătorilor migranți și ale membrilor familiilor acestora https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CMW.aspx. [15] A se vedea nota de subsol 12 de mai sus.

legislația relevantă. Promotorului i se poate cere să își completeze evaluarea și politicile și procedurile, în conformitate cu legislația UE și cu dispozițiile enumerate în prezentul standard.

Proiecte situate în țările candidate și potențial candidate și în restul lumii

12 În plus față de cerințele specificate la alineatul (8) de mai sus, promotorul trebuie să respecte cerințele prevăzute la alineatele (13)-(61).

Gestionarea relațiilor de muncă

13 Promotorul elaborează și/sau menține în scris politici și proceduri de gestionare a forței de muncă care să fie proporționale cu dimensiunea și forța sa de muncă și aplicabile proiectului. Acestea sunt comunicate lucrătorilor din cadrul proiectului într-o manieră adecvată din punct de vedere cultural.

14 Aceste politici și proceduri de gestionare a forței de muncă acoperă aspecte precum timpul de lucru, condițiile de muncă (inclusiv sănătatea și siguranța, precum și standardele de confidențialitate pentru facilitățile furnizate de companie), practicile de angajare și promovare, condițiile de angajare, inclusiv beneficiile, dreptul la salariu și plata acestuia16 , protecția maternității, protecția împotriva violenței și hărțuirii, consolidarea capacităților și dezvoltarea competențelor, practicile de nediscriminare și de egalitate de șanse, soluționarea plângerilor, procedurile disciplinare și concedierile.

15 Politicile și procedurile de gestionare a forței de muncă descriu, de asemenea, modul în care promotorul intenționează să respecte cerințele care decurg din legislația națională privind munca și ocuparea forței de muncă, din contractele colective de muncă aplicabile și din cerințele prezentului standard.

16 Lucrătorii din cadrul proiectului nu trebuie să fie angajați în mod informal și toți trebuie să aibă contracte de muncă scrise și valabile. Contractele de muncă trebuie să stabilească condițiile de muncă și termenii de angajare, inclusiv dreptul la salariu, orele de lucru, orele suplimentare și compensarea orelor suplimentare, precum și orice beneficii (cum ar fi concediul de boală, de maternitate/paternitate sau de vacanță). Orice modificare semnificativă a termenilor și condițiilor de angajare este comunicată lucrătorilor din cadrul proiectului într-un mod adecvat din punct de vedere cultural.

17 În cazul în care funcționarii publici lucrează în legătură cu proiectul, fie cu normă întreagă, fie cu fracțiune de normă, aceștia rămân supuși termenilor și condițiilor din contractele de muncă existente în sectorul public, cu excepția cazului în care a existat un transfer legal efectiv al angajării sau al angajării lor în cadrul proiectului.

18 Promotorul ține la zi registrele de angajare, asigurând în același timp drepturile lucrătorilor din cadrul proiectului la confidențialitate și la protecția datelor.

Termeni și condiții de angajare

19 Condițiile de angajare a lucrătorilor din cadrul proiectului (inclusiv salariile, beneficiile și orele de lucru) nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele pentru un tip de muncă echivalent în țara/regiunea în care se desfășoară operațiunea și în industria respectivă. Promotorul se asigură că salariile plătite sunt echitabile și în conformitate cu pragurile minime prevăzute de legislația națională.

20 Promotorul va respecta acordurile de negociere colectivă încheiate cu organizațiile de lucrători și va promova condiții de muncă echitabile.

21 Promotorul se asigură că lucrătorii din cadrul proiectului sunt plătiți în mod regulat, în conformitate cu legislația națională și cu procedurile de gestionare a forței de muncă.

22 Orele de lucru, inclusiv pauzele și perioadele de odihnă, trebuie să fie conforme cu legislația națională și cu orice convenții colective.

[16] Acest lucru ar trebui să includă dispoziții privind orele suplimentare și compensațiile.

23 În cazul în care se oferă servicii de cazare17 lucrătorilor din cadrul proiectului, acestea trebuie să fie în conformitate cu dispozițiile prevăzute în Standardul 9.

Munca copiilor

24 În conformitate cu Convenția OIM nr. 138 privind vârsta minimă și cu Convenția nr. 18218 privind cele mai grave forme de muncă a copiilor, promotorul nu va angaja, utiliza sau beneficia de munca copiilor. Promotorul trebuie să respecte cerințele privind vârsta minimă definite în cadrul convenției OIM menționate anterior, cu excepția cazului în care standardele naționale sunt mai stricte.

25 Copiii cu vârsta peste vârsta minimă și sub 18 ani pot fi angajați sau contractați în legătură cu proiectul, sub rezerva unei evaluări corespunzătoare a riscurilor înainte de începerea activității și a monitorizării periodice a sănătății, a condițiilor de muncă și a orelor de lucru. Copiii nu trebuie să fie angajați în mod informal, chiar dacă aceasta este o practică acceptabilă din punct de vedere social sau cultural în sectorul, țara sau regiunea respectivă.

26 În cazul în care se identifică practici de muncă a copiilor în rândul lucrătorilor din cadrul proiectului (inclusiv toate tipurile de lucrători terți), promotorul va lua măsuri imediate pentru a le corecta și remedia. De asemenea, promotorul raportează BEI cu privire la astfel de practici și la măsurile de remediere luate.

27 Promotorul solicită contractanților săi să aplice aceleași standarde și practici în ceea ce privește munca copiilor.

Munca forțată

28 Promotorul nu va angaja forță de muncă forțată sau obligatorie și se va asigura că astfel de muncă nu are loc în legătură cu proiectul, de către contractanții și furnizorii săi19 [20]. Munca forțată acoperă orice tip de muncă involuntară sau obligatorie, cum ar fi munca sub angajament, munca în regim de servitute sau alte aranjamente similare de contractare a forței de muncă, precum și traficul de persoane21. Promotorul acordă o atenție deosebită identificării lucrătorilor din cadrul proiectului care ar putea fi mai expuși riscului de trafic din cauza anumitor caracteristici socioeconomice, cum ar fi vârsta, handicapul, etnia și/sau sexul.

29 Ținând seama de considerente de securitate și de natura muncii, promotorul evită orice restricție inutilă a libertății de circulație a forței de muncă pe durata angajării acesteia. În plus, promotorul nu se angajează și nu tolerează nicio formă de pedeapsă corporală, de constrângere mentală sau fizică sau de abuz de personal.

30 În cazul în care se identifică practica muncii forțate în rândul lucrătorilor din cadrul proiectului (inclusiv a tuturor tipurilor de lucrători terți), promotorul ia măsuri imediate pentru a pune capăt acestei practici, oferă condiții de muncă care nu sunt coercitive și sesizează cazul autorităților competente de aplicare a legii. De asemenea, promotorul raportează BEI cu privire la astfel de practici și la măsurile de remediere luate.

Muncitori migranți

31 Promotorul identifică angajarea lucrătorilor migranți din cadrul proiectului și se asigură că tratamentul acestora nu este mai puțin favorabil decât cel al lucrătorilor nemigranți din cadrul proiectului care desfășoară activități similare.

---

[17] Aceste servicii pot fi furnizate fie direct de către promotor, fie de către terți.

[18] Indicații utile pentru promotor pot fi găsite aici http://www.ilo.org/public/libdoc/ilo/2008/108B09_260_engl.pdf, pp.27-30.

[19] Articolul 2 din Protocolul OIM P029 - Protocolul din 2014 la Convenția privind munca forțată din 1930 (ilo.org) include măsuri de prevenire a muncii forțate sau obligatorii.

[20] Cerințele specifice aplicabile lucrătorilor terți și lucrătorilor din lanțul de aprovizionare sunt prezentate la punctele 52-59.

[21] "Protocolul privind prevenirea, reprimarea și pedepsirea traficului de persoane, în special de femei și copii, care completează Convenția Națiunilor Unite împotriva criminalității transnaționale organizate, definește traficul de persoane ca fiind recrutarea, transportul, transferul, adăpostirea sau primirea de persoane, prin amenințarea sau folosirea forței sau a altor forme de constrângere, prin răpire, fraudă, înșelăciune, abuz de putere sau de o situație de vulnerabilitate sau prin oferirea sau primirea de plăți sau beneficii pentru a obține consimțământul unei persoane care deține controlul asupra altei persoane, în scopul exploatării. Exploatarea va include, cel puțin, exploatarea prostituției altora sau alte forme de exploatare sexuală, munca sau serviciile forțate, sclavia sau practicile similare sclaviei, servitutea sau prelevarea de organe

(articolul 3, alineatul (a)). https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/protocoltraffickinginpersons.aspx.

funcţii22. Aceasta include remunerarea egală şi exercitarea aceloraşi drepturi, egalitatea de şanse şi de tratament.

32 Promotorul nu tolerează nicio constrângere fizică sau psihologică a lucrătorilor migranţi, inclusiv restricţii inutile privind circulaţia acestora sau reţinerea documentelor de identitate ale lucrătorilor, cum ar fi paşapoartele, sau a obiectelor personale. Promotorul depune toate eforturile pentru a se asigura că furnizorii principali ai proiectului respectă aceleaşi principii.

Nediscriminarea şi egalitatea de şanse şi de tratament

33 Politicile şi procedurile de gestionare a forţei de muncă sunt nediscriminatorii şi respectă egalitatea de şanse. Deciziile legate de angajare se bazează pe aptitudinile şi competenţele profesionale. Tratamentul lucrătorilor din cadrul proiectului trebuie să fie corect şi egal în toate aspectele sale, inclusiv plata egală pentru valoare egală, recrutarea, promovarea, încetarea contractului de muncă şi practicile disciplinare.

34 Deciziile referitoare la angajarea sau la tratamentul lucrătorilor de proiect nu se iau pe baza unor caracteristici personale sau socioeconomice23 , care nu au legătură cu cerinţele inerente ale postului. Promotorul se asigură că sexul, orientarea sexuală, sexul sau identitatea de gen, casta, rasa, originea rasială, etnică, socială sau autohtonă, caracteristicile genetice, vârsta, naşterea, handicapul, religia sau convingerile, opiniile politice sau orice alte opinii, activismul, apartenenţa la o minoritate naţională, afilierea la un sindicat sau la orice altă formă de organizaţie a lucrătorilor, naţionalitatea, starea civilă sau familială, starea de sănătate sau statutul de migrant, de minoritate sau economic nu afectează egalitatea de şanse sau de tratament în ceea ce priveşte ocuparea forţei de muncă sau profesia, inclusiv accesul la formare profesională. Promotorul ia măsurile necesare pentru a crea un mediu favorabil şi pentru a asigura accesul egal la oportunităţi.

35 Politicile şi procedurile de gestionare a forţei de muncă stabilesc măsuri de prevenire şi combatere a discriminării de gen. Promotorul se asigură că deciziile privind resursele umane şi evoluţia în carieră nu sunt afectate de gen şi/sau de rolul reproductiv al femeilor24.

36 Promotorul pune în aplicare măsuri, inclusiv politici la locul de muncă şi un mecanism adecvat, pentru a preveni şi aborda în mod eficient orice formă de violenţă şi hărţuire, intimidare, intimidare şi exploatare, inclusiv orice formă de violenţă şi hărţuire bazată pe gen la nivelul proiectului25.

Organizaţii ale lucrătorilor

37 În conformitate cu Convenţia 87 a OIM privind libertatea sindicală şi protecţia dreptului de organizare şi cu Convenţia 98 a OIM privind dreptul de organizare şi de negociere colectivă, promotorul informează lucrătorii din cadrul proiectului că au dreptul de a înfiinţa sau de a adera la organizaţiile de lucrători pe care le aleg, de a alege reprezentanţi ai lucrătorilor sau de a se angaja în negocieri colective.

38 Promotorul se angajează cu lucrătorii din cadrul proiectului cu bună credinţă, individual şi/sau prin intermediul asociaţiilor acestora, şi le furnizează în timp util informaţiile adecvate necesare pentru o negociere semnificativă. Promotorul îmbunătăţeşte condiţiile de muncă prin instituirea unor forme consultative de participare a lucrătorilor cu conducerea în probleme de interes comun, fără a aduce atingere negocierii condiţiilor de muncă.

39 În ţările în care legislaţia naţională recunoaşte dreptul lucrătorilor de a înfiinţa şi de a adera la organizaţiile de lucrători pe care le aleg fără intervenţie şi de a negocia colectiv, promotorul

---

[22] În conformitate cu Convenţia ONU din 1990 privind protecţia drepturilor tuturor lucrătorilor migranţi şi a membrilor familiilor lor https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/cmw.aspx.

[23] Conform definiţiei din Standardul 7.

[24] Discriminarea pe motive de maternitate include concedieri pentru sarcină şi alăptare, neacordarea de timp pentru alăptare, reţinerea prestaţiilor pre şi postnatale, refuzul promovării şi refuzul de a permite lucrătoarelor să se întoarcă la posturile ocupate înainte de concediul de maternitate.

[25] În conformitate cu principiile Convenţiei OIM C190 - Convenţia OIM privind violenţa şi hărţuirea, 2019 (nr. 190) şi recomandarea de însoţire

R206.

trebuie să respecte legislația națională. În cazul în care legislația națională restricționează în mod substanțial organizațiile lucrătorilor, promotorul nu trebuie să împiedice lucrătorii să dezvolte mecanisme alternative pentru a-și exprima nemulțumirile și a-și proteja drepturile în ceea ce privește condițiile de muncă și termenii de angajare; de asemenea, nu trebuie să discrimineze sau să exercite represalii împotriva lucrătorilor din cadrul proiectului care încearcă să facă acest lucru. Promotorul nu va încerca să controleze astfel de mecanisme sau să influențeze în mod negativ înființarea și funcționarea acestora prin mijloace financiare sau de altă natură.

Concedieri colective

40 Atunci când ia în considerare orice potențială concediere colectivă[26] în legătură cu proiectul, promotorul efectuează o analiză a alternativelor la reducerea planificată a forței de muncă. În cazul în care o concediere colectivă este singura opțiune viabilă, promotorul elaborează și pune în aplicare un plan de concediere colectivă pentru a evalua, reduce și atenua impactul negativ asupra lucrătorilor. Acest plan se elaborează în conformitate cu cerințele legislației naționale și cu orice acord colectiv preexistent, dacă există. Promotorul trimite planul de concediere colectivă la BEI pentru examinare, înainte de a fi aprobat.

41 Pentru a atenua efectele unor astfel de decizii, se consultă lucrătorii din cadrul proiectului, inclusiv bărbații și femeile, organizațiile acestora, guvernul și orice autoritate publică relevantă, dacă este necesar. Rezultatul consultărilor este reflectat în planul final.

42 Pe baza principiilor de nediscriminare și de egalitate de șanse și de tratament, promotorul stabilește criterii de concediere care să fie echitabile și obiective și care să fie aplicate în mod consecvent. Atunci când sunt disponibile, promotorul aplică criteriile specificate în legislația națională sau stabilite în contractele colective de muncă sau în codurile de bune practici. În orice caz, promotorul utilizează criterii transparente, echitabile, obiective și măsurabile, cum ar fi vechimea în muncă, calificările, performanțele și dosarele disciplinare.

43 În general, concedierea unui lucrător de proiect este precedată de o perioadă de preaviz adecvată și de plata la timp a tuturor sumelor datorate în conformitate cu legislația națională.

Mecanismul de soluționare a plângerilor

44 Promotorul instituie un mecanism de reclamații eficient, adecvat din punct de vedere cultural și care să țină seama de gen, pentru ca lucrătorii din cadrul proiectului (și organizațiile acestora, dacă există) să poată ridica probleme rezonabile la locul de muncă. Promotorul informează lucrătorii din cadrul proiectului cu privire la mecanismul de soluționare a plângerilor în momentul angajării și îl face ușor accesibil pentru aceștia. Mecanismul abordează plângerile în timp util și în mod eficient, utilizând un proces transparent care permite lucrătorilor din cadrul proiectului să își exprime îngrijorarea fără teama de represalii. Mecanismul include dispoziții privind plângerile anonime și confidențiale, precum și măsuri speciale de protecție care pot fi solicitate de lucrătorii proiectului, cum ar fi în cazul hărțuirii sexuale și/sau psihologice, al exploatării și abuzului și al oricărei alte forme de violență sau discriminare bazate pe gen. Mecanismul asigură dreptul lucrătorilor de a fi prezenți și de a participa direct la proceduri și de a fi reprezentați de un sindicat sau de o persoană aleasă de ei[27].

45 Mecanismul de soluționare a plângerilor este proporțional cu natura și amploarea, precum și cu potențialele riscuri și efecte ale proiectului asupra forței de muncă.

46 Accesul la mecanismul de soluționare a plângerilor nu înlocuiește și nu împiedică accesul ulterior la alte mecanisme de recurs, cum ar fi procedurile de arbitraj sau căile de atac judiciare, administrative sau extrajudiciare.

[26] Termenul de concedieri colective, cunoscut și sub denumirea de concedieri colective sau de repliere, se referă la concedierea lucrătorilor din unul sau mai multe motive care nu sunt legate în mod esențial de comportamentul, performanța sau capacitatea lucrătorilor. Prin urmare, nu se referă la sfârșitul natural al unui contract (de exemplu, termenul unui contract pe durată determinată). Aceasta poate fi cauzată de mulți factori, cum ar fi creșterea eficienței, viabilitatea economică, privatizarea sau închiderea unui loc de muncă. Cerințele privind concedierea sunt consacrate în Directiva 98/59/CE a UE privind apropierea legislațiilor statelor membre referitoare la concedierile colective și în Convenția nr. 158 a OIM

privind încetarea raporturilor de muncă.
[27] Vă rugăm să consultați Standardul 2 include informații suplimentare cu privire la caracteristicile unui bun mecanism de soluționare a plângerilor.

Cerințe de evaluare

47 Pentru toate proiectele finanțate de BEI, promotorul trebuie să stabilească domeniul de aplicare a prezentului standard ca parte a procesului de EIA/ESIA, așa cum se arată în Standardul 1. Promotorul furnizează BEI dovezi28 și informații satisfăcătoare cu privire la practicile sale de muncă (și, dacă este cazul, la cele ale contractorilor săi), atât în etapa de evaluare a proiectului, cât și prin monitorizare periodică, în conformitate cu obligațiile contractuale și dacă și atunci când i se solicită.

48 În cazul în care au fost identificate și sunt semnificative riscurile legate de forța de muncă în cadrul proiectului, promotorul trebuie să comande o evaluare independentă a forței de muncă29 sau un audit al forței de muncă30. Banca poate solicita ca această evaluare sau audit al muncii să fie efectuată de un specialist calificat în domeniul muncii. Rezultatele evaluării sau ale auditului privind forța de muncă sunt comunicate BEI.

49 Pe baza rezultatului acestei evaluări a forței de muncă sau al auditului privind forța de muncă, promotorul și/sau contractanții, după caz, trebuie să instituie și să pună în aplicare un plan de acțiune corectivă cu măsuri de atenuare și de remediere adecvate, precum și cerințe de monitorizare. Planul de acțiune trebuie să fie convenit cu BEI.

50 Promotorul comunică constatările auditului și planul de acțiune, dacă este necesar, contractanților și lucrătorilor.

51 Promotorul trebuie să urmărească punerea în aplicare corectă, oportună și eficientă a planului de măsuri corective și să raporteze băncii în timp util, în conformitate cu obligațiile contractuale.

Lucrători terți

52 În cazul lucrătorilor din cadrul proiectului angajați prin intermediul unor contractori sau intermediari, promotorul depune eforturi rezonabile înainte de a încheia contractul pentru: (i) să se asigure că acești contractori sau intermediari sunt întreprinderi care funcționează în mod legal; (ii) să evalueze capacitatea contractanților sau intermediarilor de proiect de a-și asuma responsabilitățile legale în ceea ce privește ocuparea forței de muncă și punerea în aplicare a cerințelor prezentului standard; și (iii) prin intermediul clauzelor contractuale, să solicite contractanților sau intermediarilor de proiect31 să aplice cerințele menționate la punctele 7-51 și cerințele prevăzute în Standardul 9.

53 Promotorul trebuie să stabilească politici și proceduri pentru gestionarea și monitorizarea performanțelor terților în ceea ce privește lucrătorii contractați și cerințele prezentului standard. Aceste politici și proceduri trebuie să fie proporționale cu mărimea forței de muncă a terților.

54 Promotorul se asigură că lucrătorii terți au, de asemenea, acces la un mecanism eficient de soluționare a plângerilor care să îndeplinească cerințele prezentului standard. În cazul în care contractantul sau intermediarii nu pun la dispoziție un mecanism de soluționare a plângerilor lucrătorilor, promotorul pune mecanismul de soluționare a plângerilor la dispoziția lucrătorilor terți.

55 Promotorul solicită contractanților să raporteze periodic cu privire la respectarea acestor standarde. Se instituie proceduri de monitorizare adecvate, astfel cum se specifică la punctul 60.

[28] Aceasta include politicile de resurse umane și sistemele de management, precum și orice alt document, inclusiv rapoarte, planuri de concediere colectivă sau alte dovezi concrete, care vor permite Băncii să evalueze conformitatea.
[29] "Evaluarea forței de muncă" se referă la examinarea, cel puțin, a politicilor de resurse umane ale promotorului și a capacității de gestionare

pentru punerea în aplicare și monitorizarea acestora, inclusiv pentru contractanții primari și furnizorii de prim nivel, precum și a sistemelor și procedurilor de gestionare relevante. Evaluarea poate fi efectuată în cazul în care sunt identificate riscuri semnificative legate de forța de muncă și ca parte a procesului de diligență din partea BEI.

[30] "Auditul muncii" se referă la un instrument utilizat pentru a asigura și a sprijini aplicarea standardelor de muncă și include o examinare formală amănunțită a practicilor de muncă de la un anumit loc de muncă sau de la o anumită companie, pe baza unor dovezi coroborate. Un audit este efectuat ca parte a procesului de monitorizare - în timpul sau după implementarea proiectului - și are ca scop verificarea acestor practici în raport cu un standard definit și se poate extinde și la lanțurile de aprovizionare.

[31] În cazul proiectelor din afara Uniunii Europene, promotorii trebuie să includă un angajament social și de mediu, în conformitate cu Ghidul BEI pentru achiziții publice, punctul 3.8.

Lucrătorii din lanțul de aprovizionare

56 Promotorul depune eforturi rezonabile pentru a evalua dacă există riscuri de muncă asociate furnizorilor principali de bunuri și materiale esențiale pentru funcțiile de bază ale proiectului. În cazul în care promotorul își poate influența furnizorii săi primari, promotorul trebuie să urmărească să se asigure că aceștia aplică cerințele prezentului standard32. În cazul în care evaluarea riscurilor identifică prezența sau un risc semnificativ de muncă a copiilor, de muncă forțată sau de exploatare sau abuz sexual la furnizorul primar, sau atunci când riscurile sunt cunoscute sau au fost raportate în nivelurile inferioare ale lanțului de aprovizionare, promotorul recurge la un furnizor primar care poate dovedi că respectă prezentul standard.

57 În cazul în care se identifică prezența sau un risc semnificativ de muncă a copiilor, de muncă forțată sau de exploatare sau abuz sexual în legătură cu un furnizor primar existent sau în cazul în care riscurile sunt cunoscute sau au fost raportate în nivelurile inferioare ale lanțului de aprovizionare, promotorul se angajează cu furnizorul primar relevant să ia măsurile adecvate pentru a remedia și elimina astfel de practici într-un mod satisfăcător și rezonabil de rapid. În cadrul acestui proces, capacitatea promotorului de a determina furnizorul primar să abordeze aceste riscuri depinde de nivelul de influență și control al promotorului asupra furnizorilor săi primari.

58 În mod regulat, conform celor convenite cu BEI, promotorul raportează BEI cu privire la progresele înregistrate de furnizorul principal în remedierea sau atenuarea riscurilor menționate mai sus. În cazul în care există schimbări în lanțul de aprovizionare al furnizorului primar, promotorul continuă să monitorizeze furnizorul primar pentru a identifica orice potențial de noi riscuri semnificative de muncă a copiilor, muncă forțată și/sau exploatare sau abuz sexual.

59 În cazul în care promotorul nu primește dovezi de remediere sau în cazul în care remedierea se dovedește a fi imposibilă, promotorul recurge, într-un termen rezonabil de scurt convenit cu BEI, având în vedere relațiile contractuale existente, la diferiți furnizori primari care pot dovedi că respectă cerințele stabilite în prezentul standard.

Cerințe de monitorizare

60 Promotorul efectuează monitorizări și analize periodice ale forței de muncă din cadrul proiectului, inclusiv ale contractorilor și subcontractorilor, precum și ale furnizorilor primari, pentru a putea identifica orice riscuri legate de muncă sau încălcări ale standardelor de muncă cu care ar putea fi implicat proiectul și pentru a pune în aplicare măsuri eficiente pentru a aborda astfel de riscuri și încălcări, stabilind priorități pentru luarea de măsuri și evaluarea rezultatelor.

61 Promotorul raportează BEI cu privire la rezultatele activității de monitorizare ca parte a cerințelor sale de raportare periodică.

[32] În cazul proiectelor din afara Uniunii Europene, promotorii trebuie să includă un angajament social și de mediu, în conformitate cu Ghidul BEI pentru achiziții publice, punctul 3.8.

Standardul 9 - Sănătate, siguranță și securitate

Introducere

1 BEI recunoaşte necesitatea de a proteja securitatea şi sănătatea lucrătorilor şi de a aborda schimbările rapide din economie (în special calea spre o creştere ecologică), demografie şi modele de muncă1.

2 Prezentul standard recunoaşte faptul că activităţile, echipamentele şi infrastructura proiectului pot expune lucrătorii şi comunitatea la pericole, riscuri şi impacturi în ceea ce priveşte sănătatea ocupaţională şi publică2, siguranţa şi securitatea.

3 Standardul prevede că promotorii trebuie să depună eforturi rezonabile pentru a identifica' aceste pericole, riscuri şi impacturi şi să conceapă şi să utilizeze măsuri adecvate pentru a evita sau a atenua impactul negativ asupra sănătăţii şi securităţii asociat activităţilor proiectului asupra titularilor de drepturi (lucrătorii din cadrul proiectului3, lucrătorii din lanţul de aprovizionare4, precum şi persoanele şi comunităţile afectate).

4 Prezentul standard recunoaşte: (i) dreptul lucrătorilor la condiţii de muncă echitabile şi corecte5 şi (ii) dreptul la viaţă6 şi la integritate7 al lucrătorilor şi al persoanelor şi comunităţilor afectate. De asemenea, acesta recunoaşte responsabilităţile atât ale lucrătorilor, cât şi ale angajatorilor în ceea ce priveşte asigurarea unui mediu de lucru sigur şi sănătos.

Obiective

5 Prezentul standard, deşi recunoaşte rolul autorităţilor relevante în protejarea şi promovarea sănătăţii şi siguranţei lucrătorilor şi a publicului, subliniază responsabilităţile promotorului în evaluarea, gestionarea şi monitorizarea riscurilor pentru sănătatea, siguranţa şi securitatea la locul de muncă şi a publicului asociate cu proiectele sprijinite de BEI, în special următoarele:

- Promovarea, protejarea şi monitorizarea sănătăţii, siguranţei şi securităţii lucrătorilor din cadrul proiectului (inclusiv a lucrătorilor terţi).[8]) pe tot parcursul ciclului de viaţă al proiectului, asigurând un mediu de lucru sigur, sănătos şi securizat (inclusiv riscurile de violenţă de gen).[9]) şi, dacă este cazul, condiţiile de cazare, şi prin implementarea efectivă a unui sistem de management, sau echivalent, proporţional cu riscurile şi impactul asociate proiectului.
- să identifice, să evalueze şi să gestioneze riscurile pentru sănătatea şi siguranţa persoanelor şi comunităţilor afectate de proiect (inclusiv riscurile de violenţă de gen legate de proiect, inclusiv hărţuirea, exploatarea şi abuzul sexual) pe parcursul ciclului de viaţă al proiectului.

---

[1] De exemplu, aşa cum a fost aprobat cadrul strategic al UE privind sănătatea şi securitatea la locul de muncă 2021-2027 "Securitatea şi sănătatea la locul de muncă într-o lume a muncii în schimbare" (Comunicarea Comisiei COM (2021)323 din 28 iunie 2021) şi Planul de acţiune privind Pilonul european al drepturilor sociale.

[2] Termenul "sănătate", în legătură cu munca, nu indică doar absenţa bolii sau a infirmităţii; el include, de asemenea, elementele fizice şi psihice care afectează sănătatea şi care sunt direct legate de securitatea şi igiena la locul de muncă.

[3] Termenul "lucrător de proiect" este utilizat pentru a se referi la: (i) persoanele angajate sau angajate direct de către promotor (inclusiv de către promotorul proiectului şi de către agenţiile de implementare a proiectului) pentru a lucra în mod specific în legătură cu proiectul (lucrători direcţi); şi (ii) persoanele angajate sau angajate prin intermediul unor terţi pentru a efectua lucrări legate de funcţiile de bază ale proiectului, indiferent de locaţie (lucrători terţi).

[4] Termenul "lucrător din lanţul de aprovizionare" indică persoanele angajate sau angajate de către furnizorii principali ai promotorului. Furnizorii primari sunt acei furnizori care furnizează direct proiectului bunuri sau materiale esenţiale pentru funcţiile de bază ale proiectului. Termenul "funcţii de bază" este înţeles ca fiind acele procese de producţie şi/sau servicii esenţiale pentru o anumită activitate a proiectului fără de care proiectul nu poate continua.

[5] Condiţii de muncă echitabile şi corecte, în conformitate cu articolul 31 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene şi cu articolul 7b din Pactul internaţional privind drepturile economice, sociale şi culturale

[6] Aşa cum este recunoscut de art. 2 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, de art. 3 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului şi de art. 3 din Declaraţia Universală a Drepturilor Omului.

6 din Pactul internaţional cu privire la Pactul internaţional cu privire la drepturile civile şi politice

[7] Astfel cum este recunoscut la articolul 3 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care acordă oricărei persoane dreptul la respectarea integrităţii fizice şi psihice. Art. 12 din Pactul internaţional cu privire la drepturile economice, sociale şi culturale recunoaşte, de asemenea, dreptul oricărei persoane de a se bucura de cel mai înalt nivel posibil de sănătate fizică şi mentală.

[8] Terţii pot include contractori, subcontractori, brokeri, agenţi sau intermediari.

[9] Astfel cum este recunoscut în Convenția OIM C190 privind violența și hărțuirea și în Recomandarea R206 care o însoțește.

- să solicite ca asigurarea securității private sau publice pentru a proteja lucrătorii, bunurile, comunitățile și furnizorii din cadrul proiectului să fie în conformitate cu standardele și principiile internaționale privind drepturile omului[10].
- să se asigure că lucrătorii din cadrul proiectului și membrii publicului pot avea acces efectiv la mecanismul de soluționare a plângerilor lucrătorilor și, respectiv, la mecanismul de soluționare a plângerilor din cadrul proiectului, în caz de preocupări, riscuri sau încălcări în materie de sănătate, siguranță sau securitate, proporționale cu riscurile și impactul asociate proiectului.

Domeniul de aplicare

6 Prezentul standard se aplică tuturor proiectelor care pot afecta, direct sau indirect, sănătatea, siguranța și securitatea la locul de muncă și/sau publică, iar cerințele specifice care trebuie abordate, inclusiv pentru a asigura coerența cu principiile "Garanțiilor minime" (SM)11 , sunt stabilite în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului social și de mediu (EIM/ESIA) (așa cum se arată în Standardul 1).

7 Prezentul standard stabilește, de asemenea, cerințe specifice față de persoanele angajate sau angajate de către furnizorii principali ai promotorului (lucrători din lanțul de aprovizionare). Cerințele privind sănătatea și securitatea legate de lanțul de aprovizionare sunt abordate la punctele 68-69 din prezentul standard.

8 Punerea în aplicare a acțiunilor necesare pentru a îndeplini cerințele prezentului standard este gestionată ca parte integrantă a sistemului general de management social și de mediu (ESMS) al promotorului și/sau a planului de management social și de mediu (ESMP) specific proiectului, a planului de management al sănătății și securității (HSMP) sau a unui plan echivalent.

Cerințe generale

9 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și comunitară aplicabilă.[12] referitoare la sănătatea, siguranța și securitatea la locul de muncă și la sănătatea publică, precum și la orice obligații care decurg din convențiile internaționale relevante.[13] și acordurile multilaterale relevante. De asemenea, proiectele trebuie să țină seama de orientările de sprijin relevante14 și de standardele europene.[15].

10 În cazul proiectelor situate în țări candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să ia în considerare orice termene pentru atingerea conformității cu legislația specifică a UE, astfel cum a fost convenită cu UE prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune.

11 Proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante în ceea ce privește sănătatea, siguranța și securitatea. În plus, proiectele trebuie să respecte toate obligațiile care decurg din convențiile internaționale16 și acordurile multilaterale relevante, iar proiectul trebuie să fie conceput și exploatat în conformitate cu bunele practici internaționale.

---

[10] Standardele și principiile internaționale privind drepturile omului includ (i) Principiile de bază ale ONU privind utilizarea forței și a armelor de foc de către agenții de aplicare a legii, (ii) Codul de conduită al ONU pentru agenții de aplicare a legii, (iii) Principiile voluntare privind securitatea și drepturile omului și (iv) Codul internațional de conduită privind furnizorii privați de servicii de securitate.

[11] Astfel cum este definit în Regulamentul (UE) 2020/852 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iunie 2020 privind stabilirea taxonomiei UE, privind stabilirea a unui cadru pentru facilitarea investițiilor durabile și de modificare a Regulamentului (UE) 2019/2088 - https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj. [12] Agenția Europeană pentru Sănătate și Securitate în Muncă oferă o listă a directivelor, a orientărilor de sprijin, a standardelor și a legislației naționale relevante legate de sănătatea și securitatea în muncă (OHS) aplicabile în statele membre ale UE. https://osha.europa.eu/en/safety-and-health- legislație.

[13] În special, Convenția OIM C155 privind securitatea și sănătatea în muncă și Recomandarea R164 care o însoțește; Convenția OIM C190 privind violența și hărțuirea și Recomandarea R206 care o însoțește; Convenția OIM C121 privind prestațiile pentru accidente de muncă și Recomandarea R121 care o însoțește, Convenția CEE-ONU privind efectele transfrontaliere ale accidentelor industriale și Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu handicap. O listă de instrumente ale OIM relevante pentru securitatea și sănătatea în muncă este considerată în anexa la Recomandarea R197 privind cadrul de promovare a securității și sănătății în muncă.

[14] https://osha.europa.eu/en/safety-and-health-legislation/european-guidelines.

[15] Prin standarde europene se înțeleg standardele adoptate de unul dintre organismele europene de standardizare - Comitetul European de

Standardizare (CEN), Comitetul European de Standardizare Electrotehnică (CENELEC) și Institutul European de Standardizare în Telecomunicații (ETSI) - în urma unei cereri din partea Comisiei Europene.
[16] A se vedea nota de subsol 13.

Cerinţe specifice

Proiecte situate în UE şi AELS

12 Promotorul proiectează şi exploatează proiectul în conformitate cu cerinţele de gestionare a sănătăţii şi securităţii specificate la punctele 15-23.

13 În ceea ce priveşte lucrătorii din lanţul de aprovizionare, promotorul trebuie să aplice cerinţele de la punctele 68-69 din prezentul standard.

14 La cerere, promotorul pune la dispoziţia băncii planurile şi procedurile relevante de gestionare a sănătăţii, siguranţei şi securităţii, precum şi, dacă este disponibil, orice raport de muncă relevant emis de inspectoratul naţional de muncă. BEI poate solicita promotorului să îşi completeze evaluarea şi planurile şi procedurile de gestionare, în conformitate cu legislaţia UE şi cu cerinţele enumerate în prezentul standard17.

Proiecte situate în ţările candidate şi potenţial candidate şi în restul lumii

15 Proiectul este conceput şi exploatat în conformitate cu cerinţele de la punctele 15-67.

16 Promotorul furnizează BEI dovezi18 şi informaţii satisfăcătoare cu privire la practicile sale (şi, dacă este cazul, ale contractorilor şi furnizorilor săi), atât în etapa de evaluare a proiectului, cât şi prin monitorizare periodică, în conformitate cu obligaţiile contractuale şi la cerere19.

Managementul sănătăţii şi securităţii

17 Promotorul trebuie să instituie un sistem de management al sănătăţii şi securităţii (HSMS) bine definit, proporţional cu riscurile proiectului, pentru gestionarea sănătăţii, siguranţei şi securităţii ocupaţionale şi publice, inclusiv un HSMP sau un document echivalent, care să ţină seama de pericolele, riscurile şi impactul proiectului, precum şi de cele mai bune practici internaţionale, cum ar fi orientările OIM privind sistemele de management al sănătăţii şi securităţii ocupaţionale (OIM-OSH 2001)[20] .

18 HSMS dispune de resurse şi expertiză adecvate. În funcţie de natura lucrărilor şi de mărimea forţei de muncă, promotorul şi/sau contractantul atribuie o unitate sau o echipă dedicată, cu un nivel adecvat de vechime, pentru sarcinile de mai sus.

19 Încă din etapa de proiectare preliminară, promotorul identifică şi evaluează riscurile şi impactul asupra sănătăţii şi siguranţei ocupaţionale şi publice (inclusiv hărţuirea, abuzul şi exploatarea sexuală)[21] , care decurg direct sau indirect din proiect în orice moment pe parcursul ciclului de viaţă al proiectului, inclusiv utilizarea şi depozitarea materialelor periculoase22. Promotorul se asigură că se acordă atenţia cuvenită persoanelor şi grupurilor care pot fi deosebit de expuse sau vulnerabile la astfel de riscuri, pe baza caracteristicilor lor socio-economice.

20 Pe baza acestei evaluări, promotorul trebuie să elaboreze şi să pună în aplicare PGES, HSMS sau un sistem echivalent, care să vizeze atât aspectele legate de sănătatea şi siguranţa la locul de muncă, cât şi cele legate de sănătatea şi siguranţa publică. Promotorii selectează controalele care sunt cele mai fezabile, eficiente şi permanente şi selectează controalele

[17] Această cerinţă s-ar aplica, în special, proiectelor din ţările în care inspecţiile în materie de sănătate şi securitate în muncă sunt limitate în comparaţie cu standardele de inspecţie prevăzute de Convenţiile nr. 81 şi 129 ale OIM.
[18] Aceasta include sistemele de management şi planurile de management, precum şi orice alt document, inclusiv rapoarte (cum ar fi rapoartele de performanţă privind managementul corporativ al securităţii şi sănătăţii în muncă şi rapoartele privind managementul corporativ al securităţii şi sănătăţii în muncă în lanţurile de aprovizionare) sau alte dovezi concrete, care vor permite Băncii să evalueze conformitatea.
[19] În ţările în care inspecţiile în materie de sănătate şi securitate în muncă sunt limitate în comparaţie cu standardele inspectoratului prevăzute în Convenţiile nr. 81 şi 129 ale OIM, BEI poate solicita o monitorizare şi o raportare îmbunătăţite.
[20] https://www.ilo.org/safework/info/standards-and-instruments/WCMS_107727/lang--en/index.htm
[21] De asemenea, consultaţi Standardul 8, care include dispoziţii referitoare la hărţuire, în legătură cu cerinţele de nediscriminare şi de tratament egal.
[22] Vă rugăm să consultaţi Standardul 3 pentru cerinţe suplimentare privind substanţele periculoase.

pe baza ierarhiei de control al riscurilor: eliminare, înlocuire, controale tehnice, controale administrative și, în cele din urmă, echipamente de protecție individuală (EPI).

21 Dacă este cazul, aceste PGESC integrează în mod corespunzător riscurile legate de climă, inclusiv posibilitatea unor fenomene meteorologice extreme, pe baza bunelor practici internaționale și adaptate la locația și la sectorul/industria proiectului23.

22 Promotorul trebuie să adopte o abordare precaută24 și să aplice practici de gestionare adaptivă în care implementarea măsurilor de atenuare și de gestionare să răspundă la condițiile în schimbare și la rezultatele monitorizării proiectului pe parcursul ciclului de viață al acestuia (pentru care pot fi necesare evaluări ale riscurilor). Măsurile adoptate sunt proporționale cu natura și amploarea riscurilor și impacturilor identificate și se aplică fără discriminare[25], ținând cont de diferențele de expunere la riscuri și de necesitatea de a proteja grupurile de risc deosebit de sensibile împotriva pericolelor care le afectează în mod specific.

23 Promotorul furnizează lucrătorilor din cadrul proiectului, precum și persoanelor și comunităților afectate de proiect informații relevante, instrucțiuni și cursuri de formare într-un format accesibil. Atunci când furnizează astfel de informații, instrucțiuni și cursuri de formare, promotorul include persoanele sau grupurile din cadrul forței de muncă sau al comunităților care sunt în mod tradițional excluse sau discriminate din cauza caracteristicilor lor socioeconomice26.

24 Promotorul trebuie să întocmească statistici relevante cu privire la performanțele proiectului în materie de sănătate și siguranță, inclusiv incidente, și să le pună la dispoziția băncii în mod regulat, ca parte a obligațiilor de raportare și monitorizare stabilite de bancă. Astfel de informații trebuie să fie dezagregate pentru a permite promotorului să ia măsurile necesare.

25 Promotorul pune în aplicare mecanisme de recunoaștere și despăgubire în timp util a oricărei persoane (lucrător al proiectului sau membru al publicului) care suferă de un prejudiciu sau de o boală cauzată de orice activitate a proiectului, în conformitate cu legislația națională.

Locul de muncă

26 Atunci când oferă lucrătorilor din cadrul proiectului un loc de muncă sigur și sănătos, promotorul ia în considerare nevoile femeilor și ale bărbaților, orice riscuri inerente în sectorul și locația sa specifică, precum și pericolele care pot fi prezente. Promotorul acordă atenție sănătății mintale și bunăstării la locul de muncă și riscurilor psihosociale legate de muncă. Mediul de lucru respectă demnitatea umană, respectă normele generale de igienă și ia în considerare și asigură integritatea fizică și psihică a lucrătorilor din cadrul proiectului. Promotorul abordează riscurile și cerințele specifice de gen, inclusiv violența sexuală și violența bazată pe gen27.

27 Promotorul efectuează o evaluare proporțională cu nivelul de risc și, dacă este necesar, elaborează un plan de sănătate și securitate specific proiectului, care este integrat în SGSS al proiectului. Această evaluare ia în considerare în mod corespunzător diferențele de gen. Promotorul revizuiește periodic planul pentru a evalua eficacitatea acestuia în abordarea riscurilor.

28 Promotorul trebuie să se asigure că lucrătorii din cadrul proiectului beneficiază de prestații medicale și de prestații pentru accidente de muncă (inclusiv pentru boli profesionale)[28].

---

[23] Vă rugăm să consultați Standardul 5 privind schimbările climatice.

[24] În cazul în care o activitate prezintă amenințări serioase și ireversibile de afectare a mediului sau a sănătății umane, ar trebui luate măsuri de precauție, chiar dacă unele relații de cauză și efect nu sunt pe deplin stabilite din punct de vedere științific.

[25] Lucrătorii din cadrul proiectului, precum și comunitățile afectate de proiect nu trebuie să facă obiectul unei discriminări ilegale. În acest sens, este imperativ să se facă trimiteri încrucișate cu Standardul 7 al BEI.

[26] Inclusiv, dar fără a se limita la, sex, orientare sexuală, gen, identitate de gen, etnie, castă, origine indigenă sau socială, vârstă, handicap, religie sau convingeri, opinii politice sau de orice altă natură, activism, afiliere la un sindicat sau la orice altă formă de organizație a lucrătorilor, naționalitate, limbă, stare civilă sau familială, stare medicală, statut de migrant, minoritate sau statut economic.

[27] Convenția 190 a OIM privind violența și hărțuirea definește termenul "violență și hărțuire" în lumea muncii ca fiind o serie de comportamente și practici inacceptabile sau amenințări cu acestea, fie că este vorba de o singură manifestare sau de repetate, care au ca scop, au ca rezultat sau sunt susceptibile de a avea ca rezultat un prejudiciu fizic, psihologic, sexual sau economic, și include violența și hărțuirea bazate pe gen. Termenul "violență și hărțuire pe criterii de gen" înseamnă violență și hărțuire îndreptate împotriva persoanelor din cauza sexului sau a genului acestora sau care afectează în mod disproporționat persoanele de un anumit sex sau gen și include hărțuirea sexuală.

[28] În acest scop, promotorul poate lua în considerare posibilitatea de a oferi lucrătorilor o asigurare privată sau publică de sănătate și de accidente.

29 Promotorul va solicita tuturor lucrătorilor din cadrul proiectului și tuturor persoanelor care au acces la șantierul proiectului (inclusiv furnizori, supraveghetori, vizitatori) să respecte și să se conformeze planurilor de sănătate și siguranță aplicabile.

30 Promotorul monitorizează sănătatea și bunăstarea lucrătorilor din cadrul proiectului, îi consultă și îi încurajează să participe la aspectele legate de sănătatea și siguranța la locul de muncă. În funcție de mărimea forței de muncă, promotorul ia în considerare înființarea unor comitete de sănătate și securitate, care ar trebui să includă lucrătorii proiectului și reprezentanții acestora. Aceasta include, fără a se limita la acestea, raportarea și investigarea accidentelor, evaluarea riscurilor și selectarea echipamentului de lucru.

31 În cazul în care există riscuri specifice asociate cu anumite activități de lucru care ar putea avea efecte negative asupra sănătății și securității lucrătorilor din cadrul proiectului, promotorul efectuează o evaluare a riscurilor și face ajustări pentru a preveni accidentele și problemele de sănătate, de comun acord cu lucrătorii afectați. Promotorul pune în aplicare sisteme și procese pentru a instrui lucrătorii să oprească lucrul și să raporteze situațiile de pericol iminent, precum și pentru a raporta orice acte și condiții nesigure la locul de muncă. Promotorul nu solicită lucrătorilor din cadrul proiectului să se întoarcă la locul de muncă până când aceste riscuri nu au fost atenuate în mod corespunzător sau, dacă este posibil, eliminate. Nu se tolerează nicio formă de represalii sau represalii față de lucrătorii respectivi.

Echipament de protecție personală

32 Pe baza evaluării menționate la alineatul (19) și ținând seama de ierarhia controalelor, lucrătorii din cadrul proiectului primesc gratuit EPI adecvate. Aceste echipamente sunt certificate și adecvate pentru sarcinile care urmează să fie îndeplinite. Se ia în considerare caracteristicile fizice specifice ale lucrătorilor din cadrul proiectului29.

Formare în domeniul sănătății și securității pentru lucrătorii din cadrul proiectului

33 Promotorul ia toate măsurile necesare pentru a se asigura că lucrătorii din cadrul proiectului sunt informați cu privire la toate riscurile asociate cu munca lor și la modul de aplicare a măsurilor de protecție în ceea ce privește sănătatea și siguranța lor.

34 Promotorul furnizează lucrătorilor din cadrul proiectului materiale de formare și de informare adecvate, actualizate în timp util și în mod regulat cu privire la aspectele și procedurile de sănătate și siguranță. Promotorul se asigură că lucrătorii proiectului care desfășoară orice activitate pe șantierul proiectului sunt atât instruiți, cât și calificați.

Sănătate și siguranță comunitară

35 Promotorul trebuie să identifice și să evalueze riscurile legate de proiect și impactul negativ asupra sănătății și siguranței persoanelor și comunităților potențial afectate, inclusiv a celor care, din cauza circumstanțelor lor specifice, pot fi mai vulnerabile30. Promotorul elaborează măsuri de protecție, prevenire și atenuare proporționale cu impactul și riscurile și adecvate etapei, dimensiunii și naturii proiectului. [31]. Promotorul cooperează și se consultă cu autoritățile relevante, cu comunitatea afectată de proiect și cu alte părți interesate, după caz, cu privire la măsurile și planurile de atenuare.

36 Măsurile de evitare sau de atenuare a impactului proiectului asupra sănătății și siguranței comunității pot fi de competența autorităților publice relevante. În aceste circumstanțe, promotorul trebuie să clarifice rolul și responsabilitatea sa față de BEI, inclusiv în ce situații este necesar să notifice și să coopereze cu autoritățile relevante în conformitate cu legislația națională.

[29] Inclusiv sexul, handicapul și vârsta.

[30] Printre acestea se numără copiii și tinerii, femeile însărcinate, persoanele cu handicap, persoanele cu o stare de sănătate precară, persoanele care nu vorbesc limbile locale etc. A se lua în considerare în legătură cu evaluarea vulnerabilității menționată la Standardul 7.
[31] În ceea ce privește prevenirea accidentelor industriale majore, vă rugăm să consultați Standardul 3 și Convenția OIM privind prevenirea accidentelor industriale majore C 174 [C174 - Convenția privind prevenirea accidentelor industriale majore, 1993 (nr. 174) (ilo.org)] și Codul de practică al OIM relevant [Prevenirea accidentelor industriale majore (ilo.org)].

Riscuri asociate cu afluxul de lucrători

37 În măsura în care este posibil, promotorul ia măsurile necesare pentru a evita, a atenua și a gestiona riscurile și potențialele efecte negative asupra sănătății și siguranței publice care decurg din afluxul de lucrători. Astfel de riscuri și impacturi pot fi asociate cu schimbări în compoziția populației, cu patrimoniul cultural imaterial, cu implicațiile asupra sănătății și expunerea la boli transmisibile, precum și cu creșterea vulnerabilității comunităților din zona de influență a proiectului din cauza presiunii sporite asupra resurselor naturale deja limitate. În zonele de conflict și post-conflict, promotorul ia în considerare riscurile legate de exacerbarea tensiunilor pe care le poate provoca afluxul de lucrători.

38 Promotorul trebuie să protejeze persoanele afectate, în special femeile și copiii, împotriva hărțuirii, exploatării și abuzului sexual în contextul proiectului. Dacă este cazul, promotorul adoptă măsuri specifice pentru a preveni și a aborda riscurile de violență de gen, inclusiv prin organizarea de programe de formare și de sensibilizare pentru lucrătorii din cadrul proiectului și prin furnizarea de canale confidențiale pentru raportarea incidentelor și acordarea de sprijin. Se recomandă participarea lucrătorilor din cadrul proiectului și a reprezentanților acestora la elaborarea unor astfel de măsuri.

39 În plus, promotorul trebuie să găsească mijloace alternative pentru a remedia stresul semnificativ asupra resurselor naturale cauzat de creșterea numărului de populație. Dacă este cazul, promotorul elaborează un plan de gestionare a afluxului[32].

Trafic și siguranță rutieră

40 Pentru toate tipurile de proiecte, siguranța traficului și a drumurilor trebuie să fie luată în considerare la planificarea și proiectarea proiectului pentru a preveni și a atenua riscurile și impactul pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului. Promotorul trebuie să identifice, să evalueze și să monitorizeze potențialele riscuri de trafic și de siguranță rutieră pentru lucrători, comunități și toți utilizatorii drumurilor pe tot parcursul ciclului de viață al proiectului. În acest scop, promotorul ia în considerare standardele de gestionare a siguranței rutiere și a traficului și, dacă este cazul, elaborează măsuri și planuri pentru a aborda aceste riscuri (inclusiv standardele UE relevante[33] și ISO 3900134). Promotorul monitorizează în mod regulat rapoartele de incidente și accidente pentru a identifica și rezolva problemele sau tendințele negative în materie de siguranță și modifică planurile și sistemele relevante în mod corespunzător.

41 Promotorul realizează o evaluare a impactului asupra siguranței rutiere (RSIA) și/sau un audit de siguranță rutieră (RSA) (în funcție de tipul de proiect) pentru fiecare fază a proiectului, după caz, și monitorizează în mod regulat rapoartele de incidente și accidente pentru a identifica și rezolva problemele sau tendințele negative în materie de siguranță.

42 În cazul proiectelor care utilizează utilaje, instalații sau echipamente pe drumurile publice, promotorul ia măsurile necesare pentru a evita și reduce la minimum pericolele, riscurile și impactul atât pentru lucrătorii proiectului, cât și pentru publicul larg.

Riscurile naturale și riscurile naturale care declanșează dezastre tehnologice

43 Promotorul identifică, evaluează și minimizează riscurile potențiale pentru sănătate și siguranță cauzate de pericole naturale sau de fenomene meteorologice extreme, cum ar fi, dar fără a se limita la acestea, inundații, secete, valuri de căldură, alunecări de teren, uragane, taifunuri sau cutremure, în funcție de relevanța proiectului. Acest lucru poate necesita ca promotorul să efectueze o evaluare a vulnerabilității proiectului la riscurile cauzate de aceste evenimente și să identifice măsuri adecvate de adaptare și de reziliență care să fie integrate în pregătirea, implementarea și funcționarea proiectului, în conformitate cu Standardul 5.

[32] În cazul în care riscurile de migrație induse de proiect sunt considerate semnificative, se elaborează un plan de gestionare a fluxului. Planul ar trebui să identifice și să evalueze potențialele efecte sociale și de mediu, precum și riscurile pentru sănătate în cadrul proiectului și în zona de influență mai largă a acestuia; să propună intervenții adecvate și să ofere recomandări pentru proiectarea și gestionarea proiectului. Acesta ar trebui să identifice părțile interesate implicate (definind capacitățile și responsabilitățile acestora); să stabilească cerințele de monitorizare, evaluare și raportare; să definească acțiunile de implicare a părților interesate și de consultare și comunicare publică care urmează să fie

întreprinse; și să prezinte un buget.
[33] Standardele europene în domeniul traficului și al siguranței rutiere le includ pe cele relevante pentru condițiile tehnice ale vehiculelor, siguranța infrastructurii rutiere, inclusiv Directiva 2019/1936 de modificare a Directivei 2008/96/CE privind gestionarea siguranței infrastructurii rutiere.
[34] ISO 39001:2012 Sisteme de management al siguranței traficului rutier (RTS).

44 Promotorul ia în considerare interacțiunea dintre dezastrele naturale și accidentele industriale (NaTech35), precum și prevenirea, pregătirea și reacția la accidentele industriale, inclusiv cele care pot avea efecte transfrontaliere. Măsurile preventive includ planificarea și amplasarea terenurilor, modificarea activităților periculoase, reducerea riscului de dezastre36, pregătirea pentru situații de urgență prin planuri de urgență și rezistența comunităților afectate de proiect la dezastrele naturale și tehnologice.

Expunerea la boli

45 În timpul procesului de evaluare a impactului social și de mediu, promotorul trebuie să identifice riscul de expunere la boli profesionale și boli transmisibile atât de către lucrătorii proiectului, cât și de către persoanele afectate de proiect și comunități. În acest scop, promotorul ia în considerare expunerea diferențiată și/sau sensibilitatea mai mare a lucrătorilor și a anumitor grupuri în funcție de vârstă, sex, stare de sănătate și alți factori care pot duce la o vulnerabilitate mai mare la pericole. În cazul în care natura proiectului implică riscuri semnificative și/sau cumulative pentru sănătatea publică, promotorului i se poate solicita, în conformitate cu Standardul 1, să efectueze o evaluare specifică a impactului asupra sănătății.

46 În măsura în care este posibil și cu sprijinul specialiștilor în materie de SSM, promotorul ia măsuri pentru a contribui la evitarea sau limitarea răspândirii pandemiilor, a epidemiilor și a oricărei transmisii de boli transmisibile asociate cu afluxul de lucrători, cum ar fi SAR-CoV- 2, malaria, tuberculoza, bolile cu transmitere sexuală (inclusiv HIV/SIDA) etc.37. În acest scop, promotorul organizează programe de formare și de sensibilizare și se asigură că sunt puse în aplicare codurile de conduită (pentru lucrători și persoanele care locuiesc în taberele de muncă, dacă există). În plus, promotorul se străduiește să colaboreze cu autoritățile publice și cu alte părți interesate (cum ar fi ONG-urile) și să se bazeze pe măsurile existente pentru a pune în aplicare programe și politici publice care să sporească gradul de conștientizare și de înțelegere a publicului cu privire la bolile transmisibile și care pot fi prevenite, contracarând în mod eficient răspândirea acestora.

47 În cazul în care anumite boli specifice sunt endemice în locația proiectului, promotorul este încurajat să identifice oportunități pe parcursul ciclului de proiect al BEI pentru a contribui la reducerea incidenței acestora, atât în rândul lucrătorilor din cadrul proiectului, cât și în rândul persoanelor și comunităților afectate de proiect, luând în considerare expunerea diferențiată și sensibilitatea mai mare a grupurilor vulnerabile. Poate fi necesară coordonarea cu autoritățile naționale de sănătate relevante.

Facilități sanitare esențiale

48 Promotorul trebuie să se asigure că toți lucrătorii din cadrul proiectului au acces la facilități sociale de bază adecvate, sigure și igienice38. Promotorul furnizează servicii de bază de sănătate la locul de muncă, inclusiv apă potabilă, instalații sanitare și de spălare39.

49 Promotorul trebuie să asigure în permanență primul ajutor calificat. În anumite cazuri, atunci când amploarea sau natura activității desfășurate impune acest lucru, se asigură disponibilitatea asistenței medicale, pe baza principiilor nediscriminării și egalității de șanse40.

---

[35] Accidentele de la Natech sunt dezastre tehnologice care declanșează riscuri naturale. Acesta se referă la impactul evenimentelor provocate de pericole naturale asupra instalațiilor chimice, conductelor, platformelor offshore și a altor infrastructuri care procesează, depozitează sau transportă substanțe periculoase și care pot provoca incendii, explozii și emisii toxice sau radioactive.

[36] Cadrul Sendai pentru reducerea riscului de dezastre 2015-2030.

[37] Promotorul poate utiliza sisteme de management special instituite pentru a aborda siguranța muncii în timpul unor pandemii sau epidemii specifice, cum ar fi ISO/PAS 45005:2020 Managementul sănătății și securității ocupaționale - Orientări generale pentru munca în condiții de siguranță în timpul pandemiei COVID-19 (ISO - ISO/PAS 45005:2020 - Managementul sănătății și securității ocupaționale - Orientări generale pentru munca în condiții de siguranță în timpul pandemiei COVID- 19).

[38] În conformitate cu Recomandarea OIM privind facilitățile de asistență socială, 1956 (nr. 102).

[39] Pentru mai multe referințe, a se vedea Convenția OIM privind serviciile de sănătate la locul de muncă, 1985 (nr. 161).

[40] Articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene recunoaște dreptul la nediscriminare. În acest sens, este imperativ să se facă trimiteri încrucișate cu Standardul 7 al BEI.

50 La furnizarea celor de mai sus, promotorul ia în considerare orice cerințe specifice de gen, alături de cele ale persoanelor cu handicap.

Cazare pentru lucrători

51 În cazul în care un promotor oferă cazare pentru lucrătorii proiectului[41], promotorul trebuie să instituie și să pună în aplicare politici care să reglementeze calitatea și gestionarea cazării și furnizarea de servicii de bază42 , care trebuie să fie adecvate, sigure și igienice. Serviciile de cazare sunt furnizate în conformitate cu bunele practici din domeniu, cum ar fi Recomandarea OIM privind locuințele pentru lucrători din 1961 (nr. 115), și într-un mod compatibil cu principiile nediscriminării și egalității de șanse43. Promotorul ține seama de cerințele specifice ale femeilor și ale persoanelor cu handicap.

52 Promotorul se asigură că dispozițiile menționate mai sus includ măsuri de protecție împotriva hărțuirii și exploatării sexuale și a altor forme de violență bazată pe gen.

53 Libertatea de mișcare a lucrătorilor către și dinspre spațiile de cazare puse la dispoziție de către promotor nu trebuie să fie limitată în mod nejustificat.

Securitate

54 Toate măsurile de gestionare a securității legate de proiect, introduse și puse în aplicare fie de forțele de ordine publică și de securitate, fie de furnizorii de servicii private, trebuie să respecte drepturile omului și libertățile fundamentale. Promotorul se ghidează după cele mai bune practici internaționale (de exemplu, Principiile voluntare ale ONU privind securitatea și drepturile omului44 , Principiile de bază ale ONU privind utilizarea forței și a armelor de foc de către agenții de aplicare a legii45 , Codul de conduită al ONU pentru agenții de aplicare a legii46 și Codul internațional de conduită privind furnizorii privați de servicii de securitate)[47].

55 Promotorul trebuie să identifice și să evalueze riscurile și amenințările la adresa securității activelor proiectului, a forței de muncă și a comunității în general, în legătură cu proiectul. Această evaluare trebuie să facă parte din evaluarea impactului social și de mediu menționată în Standardul 1. În cazul în care au fost identificate riscurile, se pun în aplicare măsuri de securitate legitime și proporționale. Aceste măsuri de securitate sunt definite în planul de gestionare a securității și sunt puse în aplicare în conformitate cu bunele practici internaționale;

56 Promotorul se asigură că măsurile de securitate, indiferent dacă sunt externalizate în mod privat sau asigurate din fonduri publice, nu creează riscuri de securitate și nu au un impact asupra lucrătorilor, furnizorilor sau comunităților locale. Se acordă o atenție deosebită persoanelor sau comunităților care sunt discriminate în mod tradițional pe baza caracteristicilor lor socio-economice, în zona proiectului și în jurul acesteia.

57 Se așteaptă ca promotorul să respecte legislația aplicabilă și să se ghideze după principiul proporționalității48 și al utilizării legitime a forței, precum și după bunele practici internaționale atunci când angajează, instruiește, echipează și monitorizează personalul de securitate, precum și atunci când stabilește regulile de conduită a acestuia. În mod specific, cele mai bune practici internaționale menționate la punctul 54 constituie baza pentru elaborarea și respectarea codurilor de conduită relevante pentru forțele de securitate și pentru toate celelalte măsuri de gestionare a securității la fața locului. În acest sens, promotorul se asigură că personalul de securitate este pe deplin informat cu privire la normele de conduită care i se aplică și ar trebui să încerce să facă publice măsurile de securitate, sub rezerva unor preocupări de securitate prioritare.

---

[41] Aceste servicii pot fi furnizate fie direct de către promotor, fie de către terți.

[42] Inclusiv spațiu minim pentru fiecare lucrător, alimentare cu apă, sistem adecvat de canalizare și de eliminare a gunoiului, protecție adecvată împotriva căldurii, frigului, umezelii, zgomotului, incendiilor și a altor pericole, instalații sanitare și de spălare adecvate, ventilație, facilități de gătit și de depozitare și iluminat natural și artificial, asigurarea de servicii de prim ajutor și servicii medicale de bază.

[43] Articolul 21 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene recunoaște dreptul la nediscriminare. În acest sens, este imperativ să se facă trimiteri încrucișate cu Standardul 7 al BEI.

[44] https://www.voluntaryprinciples.org/.

[45] https://www.ohchr.org/en/professionalinterest/pages/useofforceandfirearms.aspx.

[46] https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/LawEnforcementOfficials.aspx.

[47] https://www.icoca.ch/en/the_icoc.
[48] Principiul proporționalității prevede că răspunsurile trebuie să fie proporționale cu binele care poate fi obținut și cu prejudiciul care poate fi cauzat.

58 În cazul în care serviciile de securitate sunt responsabilitatea autorităților guvernamentale relevante, promotorul colaborează, în măsura în care acest lucru este permis, cu autoritatea guvernamentală responsabilă pentru a obține rezultate care să fie în concordanță cu prezentul standard. Promotorul identifică și evaluează riscurile potențiale care decurg din utilizarea unor astfel de servicii, comunică autorităților publice relevante intenția sa ca personalul de securitate să acționeze în conformitate cu punctul 57 și încurajează autoritățile publice relevante să facă publice măsurile de securitate pentru instalațiile promotorului, sub rezerva unor preocupări de securitate prioritare.

59 Promotorul ar trebui să includă cerințele menționate la punctele 54-58 de mai sus în contractele și alte acorduri care urmează să fie semnate cu furnizorii de securitate. În cazul contractelor private, promotorul depune eforturi rezonabile pentru a stabili dacă niciun membru al personalului de securitate nu a fost implicat în trecut în abuzuri grave.

Diseminarea informațiilor și consultarea

60 Promotorul se asigură că atât lucrătorii din cadrul proiectului, cât și persoanele și comunitățile afectate de proiect au fost identificate, consultate și informate în mod corespunzător, într-un format accesibil, cu privire la drepturile lor în materie de sănătate, siguranță și securitate (în conformitate cu Standardul 2 privind implicarea părților interesate). Promotorul se asigură, de asemenea, că aceștia se pot convoca în mod liber și își pot exprima opiniile cu privire la riscurile și impactul proiectului și la planurile de gestionare a sănătății și securității propuse. Trebuie să se acorde atenția cuvenită pentru a ajunge la persoanele sau grupurile din cadrul comunităților afectate de proiect care sunt vulnerabile, marginalizate, discriminate sistematic sau excluse pe baza caracteristicilor lor socioeconomice și la populațiile indigene din comunitățile locale (în conformitate cu Standardul 7) și să se asigure că riscurile la care sunt expuse au fost identificate în mod adecvat și că au fost comunicate măsurile de protecție și de atenuare a acestora.

Mecanismul de soluționare a plângerilor

61 Așa cum se prevede în Standardul 8, promotorul trebuie să instituie un mecanism de reclamații eficient, adecvat din punct de vedere cultural și care să țină seama de gen, pentru ca lucrătorii din cadrul proiectului (și organizațiile acestora, dacă există) să poată ridica probleme rezonabile la locul de muncă. De asemenea, promotorul va acorda membrilor comunităților afectate de proiect49 acces liber și ușor la un mecanism de plângere independent, eficient și fără represalii, în conformitate cu cerințele definite în Standardul 2. Ambele mecanisme trebuie să abordeze în timp util și în mod eficient preocupările lor în materie de sănătate și siguranță și nu trebuie să împiedice accesul la alte mecanisme de despăgubire, cum ar fi inspectoratele judiciare, administrative și de muncă sau mijloacele extrajudiciare de depunere a plângerilor. Promotorul informează în mod corespunzător lucrătorii și membrii comunității din cadrul proiectului cu privire la existența acestor mecanisme de soluționare a plângerilor.

62 Promotorul se asigură că mecanismele sale de soluționare a plângerilor pot fi utilizate de către comunitățile și lucrătorii afectați pentru a raporta preocupările legate de securitate, precum și acuzațiile de abuzuri sau acte ilegale din partea personalului de securitate. Promotorul investighează astfel de acuzații, raportează autorităților publice, dacă este cazul, și ia măsuri adecvate pentru a evita repetarea lor.

Sistemul de raportare a accidentelor și incidentelor

63 Înainte de construcția și exploatarea proiectului, promotorul trebuie să stabilească proceduri și sisteme la nivelul proiectului pentru investigarea, înregistrarea și raportarea oricărui tip de accident și incident, inclusiv a celor care cauzează prejudicii persoanelor50. Aceste accidente pot avea loc atât la fața locului, cât și în zona de influență a proiectului, ca o consecință directă a lucrărilor de implementare sau a activităților proiectului. Accidentele rutiere și de circulație legate de proiect sunt, de asemenea, raportate la BEI. [51] Mecanismul abordează preocupările legate de sănătate și siguranță ale lucrătorilor și ale membrilor publicului în timp util și în mod

[49] Conform standardului 2.

[50] În acest sens, promotorul trebuie să țină seama de faptul că diferite autorități pot fi responsabile pentru accidentele care afectează lucrătorii proiectului și pentru accidentele care afectează publicul.

[51]. Investigația ar trebui să abordeze în profunzime circumstanțele, pentru a confirma că au fost identificate cauzele imediate și ocazionale, și să fie furnizată Băncii în cadrul obligațiilor de raportare și monitorizare stabilite de aceasta.

eficientă și nu împiedică accesul la alte mecanisme de recurs, cum ar fi căile de atac judiciare, administrative sau extrajudiciare.

64 În caz de accidente, cvasi-accidente, evenimente periculoase, încălcări ale legislației relevante în materie de sănătate și siguranță, vătămări corporale, invalidități permanente, probleme de sănătate sau decese în legătură cu proiectul, promotorul trebuie să investigheze, să documenteze și să analizeze constatările și să ia măsurile necesare pentru a preveni repetarea acestora și, în cazul în care legislația națională o impune, să notifice și să coopereze cu autoritățile relevante.

65 După producerea oricărui accident major, trebuie să aibă loc o anchetă de către Promotor și/sau autoritatea competentă. Banca poate solicita promotorului ca o terță parte independentă să investigheze cauzele profunde ale accidentului și să definească, împreună cu promotorul, un plan de acțiune pentru a corecta orice potențială deficiență, după caz.

Lucrători terți

66 Promotorul se asigură că cerințele prezentului standard se aplică tuturor lucrătorilor, inclusiv celor angajați sau contractați de către contractanți, subcontractanți și orice altă parte terță sau intermediar. În acest scop, promotorul trebuie:

- Înainte de încheierea contractului, evaluați capacitatea acestor contractanți sau intermediari de a pune în aplicare cerințele prezentului standard.
- să solicite în mod oficial acestor contractanți sau intermediari, prin intermediul unor clauze contractuale corespunzătoare, să aplice cerințele prezentului standard și să solicite un angajament similar din partea subcontractanților lor.[52]
- În cazul în care contractantul sau intermediarii nu au capacitatea de a pune în aplicare cerințele prezentului standard, solicitați-le în mod oficial să angajeze agenții competente pentru a asigura conformitatea.

67 Promotorul pune în aplicare politici și proceduri adecvate pentru gestionarea și monitorizarea performanțelor angajatorilor terți. Aceste politici și proceduri trebuie să fie proporționale cu dimensiunea proiectului și a forței de muncă.

Lucrătorii din lanțul de aprovizionare

68 Promotorul depune eforturi rezonabile pentru a evalua dacă există riscuri semnificative în materie de sănătate și siguranță asociate cu lucrătorii furnizorului principal de bunuri și materiale esențiale pentru funcțiile de bază ale proiectului. În cazul în care există riscuri semnificative pentru sănătate și siguranță legate de lucrătorii din lanțul de aprovizionare, promotorul recurge la un furnizor primar care poate dovedi că respectă acest standard53. Promotorul solicită furnizorului primar relevant să introducă proceduri și măsuri de atenuare pentru a aborda astfel de riscuri. Promotorul monitorizează și revizuiește periodic eficacitatea acestor proceduri și măsuri de atenuare.

69 În cazul în care riscurile pentru sănătate și siguranță sunt identificate în legătură cu un furnizor primar existent, promotorul se angajează cu furnizorul primar relevant pentru a lua măsurile adecvate pentru a remedia și elimina astfel de practici într-un mod satisfăcător și într-un termen rezonabil. În cadrul acestui proces, capacitatea promotorului de a determina furnizorul primar să abordeze aceste riscuri depinde de nivelul de influență și control al promotorului asupra furnizorilor săi primari. În cazul în care promotorul nu primește dovezi de remediere sau în cazul în care remedierea se dovedește a fi imposibilă, promotorul va recurge, într-un termen rezonabil convenit cu BEI, ținând cont de relațiile contractuale existente, la alți furnizori primari care pot dovedi că respectă cerințele stabilite în prezentul standard.

[52] Pentru proiectele din afara UE, promotorii trebuie să includă un angajament social și de mediu, conform Ghidului BEI pentru achiziții publice.

punctul 3.8.

[53] Pentru proiectele din afara UE, promotorii trebuie să includă un angajament social și de mediu, conform Ghidului BEI privind achizițiile publice, punctul 3.8.

Standardul 10 - Patrimoniul cultural

Introducere

1 Prezentul standard recunoaşte că protejarea şi conservarea patrimoniului cultural, care reprezintă o sursă de informaţii istorice şi ştiinţifice valoroase, un avantaj pentru dezvoltarea economică şi socială şi o parte integrantă a drepturilor, identităţii şi practicilor culturale ale oamenilor, este fundamentală pentru durabilitatea socială şi de mediu.

2 Standardul recunoaşte că patrimoniul cultural cuprinde toate aspectele diverse ale trecutului şi prezentului unei comunităţi care sunt identificate ca fiind o reflectare şi o expresie a valorilor, credinţelor, cunoştinţelor şi tradiţiilor sale în continuă evoluţie şi pe care comunitatea le consideră valoroase şi pe care doreşte să le susţină şi să le transmită generaţiilor viitoare.

Obiectiv

3 Prezentul standard prezintă responsabilităţile promotorului în ceea ce priveşte identificarea, evaluarea, gestionarea şi monitorizarea impactului şi riscurilor legate de patrimoniul cultural asociate proiectelor pentru care se solicită finanţare de la BEI.

4 Obiectivul prezentului standard este de a stabili cerinţele aplicabile proiectelor finanţate de BEI pe care promotorul trebuie să le respecte. Aceste cerinţe sunt menite să promoveze:

a. aplicarea unei abordări de precauţie pentru gestionarea şi utilizarea durabilă a patrimoniului cultural;

b. protecţia patrimoniului cultural împotriva impactului negativ potenţial al activităţilor proiectului;

c. împărţirea echitabilă cu comunităţile locale a beneficiilor financiare şi/sau socioeconomice derivate din comercializarea patrimoniului cultural; şi

d. conştientizarea, aprecierea şi punerea în valoare a patrimoniului cultural.

Domeniul de aplicare

5 Prezentul standard se aplică unui proiect specific, atunci când relevanţa acestuia este determinată în timpul procesului de evaluare a impactului asupra mediului/evaluare a impactului asupra mediului şi social (EIM/ESIA) (aşa cum se subliniază în Standardul 1) şi, în special, proiectelor finanţate de BEI care pot avea impact asupra patrimoniului cultural cunoscut, indiferent dacă este sau nu protejat din punct de vedere juridic şi/sau dacă a fost sau nu perturbat anterior.

6 Prezentul standard se aplică, de asemenea, proiectelor în curs de implementare care pot avea un impact semnificativ asupra patrimoniului cultural, dar care nu au fost identificate anterior ca atare şi pentru care se aplică proceduri de descoperire întâmplătoare (a se vedea punctul 22).

7 În sensul prezentului standard, patrimoniul cultural include atât patrimoniul material, cât şi cel imaterial. Patrimoniul cultural tangibil1 se referă la monumente2, clădiri individuale, grupuri de clădiri3 şi situri4. Patrimoniul cultural imaterial5 se referă la practicile, reprezentările, expresiile, cunoştinţele şi abilităţile - precum şi instrumentele, obiectele, resursele, artefactele şi spaţiile culturale asociate acestora - pe care titularii de drepturi (comunităţi, grupuri şi, în unele cazuri, indivizi) le recunosc ca făcând parte din patrimoniul lor cultural şi care sunt transmise din generaţie în generaţie.

[1] Convenţia UNESCO din 1972 privind protecţia patrimoniului mondial cultural şi natural (https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf).
[2] Lucrări de arhitectură, lucrări de sculptură şi pictură monumentală, elemente sau structuri de natură arheologică, inscripţii, locuinţe rupestre şi combinaţii de caracteristici care au valoare pentru comunităţile sau popoarele locale.
[3] Grupuri de clădiri separate sau legate între ele care, datorită arhitecturii, omogenităţii sau locului lor în peisaj, au valoare pentru comunităţile sau populaţiile locale.
[4] Lucrări ale omului sau lucrări combinate ale naturii şi ale omului, precum şi zone, inclusiv situri arheologice, care au valoare pentru comunităţile sau popoarele locale.
[5] Convenţia UNESCO din 2003 pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial (https://ich.unesco.org/en/convention).

8 Prezentul standard se aplică patrimoniului natural6 recunoscut de către comunitățile și popoarele locale ca făcând parte din istoria, valorile, credințele, cunoștințele și/sau tradițiile lor și pe care comunitățile și popoarele îl consideră valoros și doresc să îl mențină și să îl transmită generațiilor viitoare.

9 În cazul în care este posibil ca un proiect să aibă un impact semnificativ asupra patrimoniului natural, atât cultural, cât și asupra biodiversității, trebuie luate în considerare aspectele legate de serviciile ecosistemice, iar cerințele din Standardul 4 se aplică împreună cu cerințele prezentate în prezentul standard.

Cerințe generale

10 Toate proiectele situate în țările UE, AELS, candidate și potențial candidate trebuie să respecte legislația națională și UE aplicabilă Toate proiectele situate în restul lumii trebuie să respecte legislația națională aplicabilă și prezentul standard, care reflectă principiile de bază și elementele procedurale esențiale stabilite de legislația UE pe care BEI le consideră relevante pentru evaluarea și gestionarea impactului și a riscurilor de mediu, climatice și/sau sociale, în special cele cuprinse în Directiva EIA, care sunt prezentate la punctele 14-31 și în anexele la Standardul 1. Proiectele care pot avea un impact semnificativ asupra patrimoniului cultural fac obiectul unui proces de evaluare a impactului de mediu și/sau social (ESIA) și ar trebui să includă considerații privind potențialele riscuri legate de drepturile omului. De asemenea, toate proiectele trebuie să se alinieze la principiile și standardele stabilite în instrumentele internaționale privind protecția patrimoniului cultural, după caz:

- Convenția UNESCO din 1972 privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural7;
- Convenția UNESCO din 2001 privind protecția patrimoniului cultural subacvatic8;
- Convenția UNESCO din 2003 pentru salvgardarea patrimoniului cultural imaterial9;
- Convenția Consiliului Europei din 1985 pentru protecția patrimoniului arhitectural al Europei10;
- Convenția de la Valetta din 1992 a Consiliului Europei privind protecția patrimoniului arheologic11;
- Convenția europeană a peisajului din 2000 a Consiliului Europei12;
- Convenția-cadru din 2005 a Consiliului Europei privind valoarea patrimoniului cultural pentru societate (Convenția de la Faro)[13].

Cerințe specifice14

11 Promotorul este responsabil pentru localizarea și proiectarea unui proiect astfel încât să evite impactul negativ semnificativ asupra patrimoniului cultural. În cazul în care promotorul poate demonstra că impactul nu poate fi evitat din alte motive decât cele legate de costuri, promotorul trebuie să evalueze în mod adecvat dacă este posibil ca patrimoniul cultural să fie afectat în mod semnificativ de proiect și/sau dacă există indicii privind probabilitatea unor descoperiri întâmplătoare (a se vedea punctul 22). În cazul în care amplasamentul proiectului ar putea împiedica accesul la patrimoniul cultural accesibil anterior, promotorul trebuie să permită accesul continuu la aceste situri sau să asigure un acces alternativ, în timpul construcției și al exploatării.

12 În acest sens, promotorul colaborează cu autoritățile naționale sau locale de reglementare competente însărcinate cu protecția patrimoniului cultural, cu comunitățile locale și cu alte părți interesate relevante, după caz (a se vedea punctul 20).

---

[6] Patrimoniul natural se referă la caracteristicile naturale constând în formațiuni fizice și biologice sau grupuri de astfel de formațiuni, caracteristici naturale, formațiuni geologice și fiziologice, zone delimitate care constituie habitatul unor specii de animale și plante amenințate și situri naturale valoroase din punct de vedere științific, al conservării sau al frumuseții naturale (art. 2 din Convenția UNESCO din 1972 privind protecția patrimoniului mondial cultural și natural (https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf).

[7] https://whc.unesco.org/archive/convention-en.pdf.

[8] https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000124687.page=56.

[9] https://ich.unesco.org/en/convention.

[10] https://rm.coe.int/168007a087.

[11] https://rm.coe.int/168007bd25.

[12] https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/176.
[13] https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/0900001680083746.
[14] Cerințele specifice se aplică tuturor proiectelor, indiferent de locația acestora, cu excepția cazului în care se specifică altfel.

Proiecte situate în UE, AELS, țări candidate și potențial candidate

13 Promotorul evaluează impactul potențial asupra patrimoniului cultural pe parcursul întregului proces de EIM, ținând seama de opiniile principalelor părți interesate relevante (a se vedea punctul 19) și, în cazul în care autoritățile competente au considerat necesară o evaluare a impactului asupra patrimoniului cultural, furnizează următoarele informații pregătite de profesioniști cu expertiză, experiență și calificări adecvate în domeniul patrimoniului cultural:

- Condițiile de bază, cu accent pe necesitatea unei identificări clare a întregului patrimoniu cultural;
- Un studiu de referință care să cuprindă un inventar cuprinzător al bunurilor de patrimoniu cultural, însoțit de o descriere completă a semnificației culturale a acestora în zona proiectului propus;
- Prevederea și evaluarea semnificației atât a impactului direct (pierderea, distrugerea sau perturbarea directă a unui element al patrimoniului cultural), cât și a impactului indirect care poate afecta conservarea patrimoniului cultural;
- Aplicarea unei ierarhii de atenuare prin identificarea măsurilor de evitare, prevenire și reducere a oricăror efecte negative semnificative specifice bunului de patrimoniu cultural care urmează să fie protejat;
- un plan de gestionare și monitorizare pentru a se asigura că măsurile de atenuare propuse sunt puse în aplicare în mod corespunzător și că bunul de patrimoniu cultural este păstrat în starea dorită.

14 În cazul în care proiectul nu face obiectul unui proces de evaluare a impactului asupra mediului, în funcție de natura și de contextul proiectului și dacă există motive să se creadă că există bunuri de patrimoniu cultural existente în zona proiectului propus, BEI poate solicita promotorului să furnizeze informații suplimentare cu privire la aceste bunuri, furnizându-i informațiile minime prezentate în anexa 1. Pe baza acestor informații, BEI poate solicita promotorului să furnizeze o evaluare mai detaliată.

Proiecte situate în restul lumii

15 Promotorul se asigură că impactul asupra patrimoniului cultural este luat în considerare în mod corespunzător în cadrul procesului ESIA, luând în considerare opiniile principalelor părți interesate relevante (a se vedea punctul 20) și angajând profesioniști cu expertiză, experiență și calificări adecvate în domeniul patrimoniului cultural pentru a contribui la pregătirea evaluării.

16 Evaluarea patrimoniului cultural, ca studiu de sine stătător sau ca parte a raportului ESIA, trebuie să furnizeze informații cel puțin cu privire la:

a. Descrierea proiectului și a alternativelor rezonabile studiate în timpul etapelor de pregătire a proiectului, cu indicarea faptului dacă impactul asupra patrimoniului cultural a fost luat în considerare la selectarea opțiunii alese;

b. Un studiu de referință care să compileze un inventar cuprinzător al bunurilor de patrimoniu cultural, însoțit de o descriere completă a semnificației culturale a acestora, folosind atât cercetarea documentară, cât și anchete pe teren;

c. Prevederea și evaluarea semnificației atât a impactului direct (pierderea, distrugerea sau perturbarea directă a unui element de patrimoniu cultural), cât și a impactului indirect care poate afecta conservarea patrimoniului cultural, inclusiv impactul vizual;

d. Aplicarea unei ierarhii de atenuare prin identificarea măsurilor de evitare, prevenire și reducere a efectelor negative semnificative asupra patrimoniului cultural, prezentate într-un plan de gestionare a patrimoniului cultural;

e. Un plan de gestionare a patrimoniului cultural pentru a se asigura că măsurile de atenuare propuse sunt puse în aplicare în mod corespunzător și că bunul de patrimoniu cultural este păstrat în starea dorită.

17 Atunci când se definesc măsurile de atenuare, trebuie să se țină seama de următoarea ordine:

a. Reducerea la minimum a impactului negativ prin măsuri tehnice și/sau de gestionare

adecvate, specifice bunului de patrimoniu cultural care trebuie protejat;

b. În cazul în care nu este posibilă reducerea la minimum, restaurarea in situ după ce impactul negativ a avut loc, pentru a asigura restaurarea completă a funcționalității și semnificației patrimoniului cultural pentru comunitățile afectate;

c. În cazul în care promotorul poate demonstra că minimizarea și restaurarea nu sunt fezabile din alte motive decât cele legate de costuri, trebuie să remedieze/compenseze pierderea patrimoniului cultural în moduri acceptabile și convenite cu comunitățile afectate înainte de începerea oricăror lucrări care afectează patrimoniul cultural.

18 Planul de gestionare a patrimoniului cultural propus (a se vedea punctul 16, litera e) trebuie să facă parte din Planul general de gestionare socială și de mediu al promotorului (ESMP - așa cum este descris în Standardul 1). Promotorul trebuie să se asigure că este disponibil personal calificat și instruit pentru a supraveghea punerea în aplicare a planului, direct sau prin intermediul contractorilor care lucrează la proiect, prin aplicarea practicilor recunoscute la nivel internațional în ceea ce privește studiile de teren, documentarea și protecția patrimoniului cultural.

19 În cazul în care proiectul nu face obiectul unui proces ESIA și în funcție de natura și contextul acestuia, precum și în cazul în care există motive să se creadă că există bunuri de patrimoniu cultural existente în zona proiectului propus, BEI poate solicita promotorului să furnizeze informații suplimentare cu privire la aceste bunuri, furnizându-i informațiile minime prezentate în anexa 1. Pe baza acestor informații, BEI poate solicita promotorului să furnizeze o evaluare mai detaliată.

Implicarea părților interesate

20 Promotorul organizează consultări semnificative cu comunitățile afectate care utilizează sau au utilizat patrimoniul cultural în memoria vie în scopuri culturale de lungă durată, acordând atenția cuvenită patrimoniului cultural imaterial, și le furnizează informații adecvate și în timp util. Consultarea se efectuează pentru a identifica patrimoniul cultural important și pentru a încorpora în elaborarea proiectului opiniile comunităților afectate cu privire la acest patrimoniu cultural, evaluând în același timp riscurile și impactul, aplicând ierarhia de atenuare și identificând oportunitățile pentru potențiale acorduri de împărțire a beneficiilor cu comunitatea. Consultarea implică, de asemenea, alte părți interesate relevante, inclusiv autoritățile de reglementare naționale sau locale însărcinate cu protecția patrimoniului cultural material și/sau imaterial. Procesul de implicare se desfășoară și se documentează în conformitate cu cerințele din Standardul 2 și cu cerințele din Standardul 7 în cazul în care grupurile vulnerabile sau populațiile indigene sunt susceptibile de a fi afectate.

Zone protejate de patrimoniu cultural

21 Zonele de patrimoniu cultural protejate din punct de vedere juridic sunt importante pentru salvgardarea și conservarea patrimoniului cultural și, prin urmare, sunt necesare măsuri suplimentare pentru orice proiect care ar fi permis în aceste zone în conformitate cu legislația națională aplicabilă. În circumstanțele în care un proiect propus este situat în interiorul unei zone protejate din punct de vedere juridic sau a unei zone tampon definite legal, promotorul trebuie să îndeplinească următoarele cerințe suplimentare:

a. Asigurarea conformității cu reglementările internaționale, naționale și/sau locale definite privind patrimoniul cultural sau cu planurile de gestionare a ariilor protejate;

b. să desfășoare consultări semnificative cu sponsorii și administratorii ariilor protejate, cu comunitățile locale și cu alte părți interesate cheie cu privire la proiectul propus; și

c. Adoptarea și punerea în aplicare a unor programe suplimentare, după caz, pentru a reduce impactul proiectului, inclusiv impactul vizual, și pentru a promova și consolida obiectivele de conservare ale ariei protejate.

Proceduri de descoperire întâmplătoare

22 Promotorul se asigură că există și sunt incluse în contracte, după caz, prevederi pentru gestionarea descoperirilor întâmplătoare, definite ca fiind patrimoniul cultural întâlnit în mod

neașteptat în timpul implementării proiectului. Astfel de dispoziții includ: notificarea autorităților competente relevante cu privire la obiectele sau siturile descoperite; furnizarea de cursuri de formare pentru personalul proiectului, inclusiv pentru contractant și subcontractat.

angajaţii contractorului, cu privire la procedurile care trebuie urmate în cazul în care se descoperă descoperiri întâmplătoare; şi securizarea zonei descoperirilor pentru a evita orice alte perturbări sau distrugeri. Promotorul nu trebuie să deranjeze nicio descoperire întâmplătoare până când nu se face o evaluare de către un specialist desemnat şi calificat şi nu se identifică acţiunile conforme cu legislaţia naţională şi cu prezentul standard.

Utilizarea patrimoniului cultural de către proiect

23 În cazul în care un proiect propune utilizarea, în scopuri comerciale, a resurselor culturale, a cunoştinţelor, a inovaţiilor sau a practicilor unei comunităţi locale care întruchipează stiluri de viaţă tradiţionale, promotorul trebuie să divulge toate informaţiile relevante în timp util şi în funcţie de context, într-un loc accesibil şi într-o formă şi într-o limbă (limbi) pe care comunitatea le poate înţelege Informaţiile furnizate trebuie să includă cel puţin: (i) drepturile sale în temeiul legislaţiei naţionale; (ii) domeniul de aplicare şi natura dezvoltării comerciale propuse; şi (iii) consecinţele potenţiale ale unei astfel de dezvoltări.

24 Promotorul procedează la o astfel de comercializare numai atunci când:

a. Începe o negociere de bună credinţă cu comunităţile locale afectate;

b. documentează participarea în cunoştinţă de cauză a acestora şi rezultatul pozitiv al negocierilor; şi

c. prevede împărţirea corectă şi echitabilă cu comunităţile locale afectate a beneficiilor obţinute din comercializarea acestor cunoştinţe, inovaţii sau practici, în conformitate cu obiceiurile şi tradiţiile acestora.

25 În cazul în care un proiect propune utilizarea resurselor culturale, a cunoştinţelor, a inovaţiilor sau a practicilor popoarelor indigene, se aplică, de asemenea, cerinţele din Standardul 7.

Anexa 1 - Informații minime care trebuie furnizate în cadrul evaluărilor patrimoniului cultural

1 O descriere și o hartă a zonei proiectului, inclusiv informații privind suprapunerile sau apropierea de orice sit/caracteristică protejat(ă) la nivel internațional, național sau local din cauza importanței sale în ceea ce privește patrimoniul cultural (de exemplu, un sit al patrimoniului mondial UNESCO).

2 Orice caracteristici peisagistice cuprinse în zona proiectului, cum ar fi:

   a. Monumente[15],
   b. Grupuri de clădiri[16] și
   c. Site-uri[17].
   d. Dovezi ale altor modificări antropice ale peisajului natural (cum ar fi trasee, borne de delimitare sau de orientare, movile, terasamente, culturi, specii alogene etc.).
   e. Caracteristici naturale proeminente care ar putea avea o valoare specială pentru oameni (cum ar fi cascade, stânci, specimene mari de arbori, peșteri etc.);

3 Dovezi din surse documentare (de exemplu, istoria locală, un program de recunoaștere locală, studii de cercetare, rapoarte anterioare de evaluare a impactului asupra patrimoniului etc.) sau cunoștințe locale care asociază zona proiectului cu locuri, evenimente, activități sau persoane semnificative din punct de vedere istoric și/sau cultural.

4 Prezența patrimoniului cultural imaterial, cum ar fi practicile, reprezentările, expresiile, cunoștințele, abilitățile - precum și instrumentele, obiectele, artefactele și spațiile culturale asociate acestora - pe care comunitățile, grupurile sau indivizii din zona proiectului le recunosc ca făcând parte din patrimoniul lor cultural și care sunt transmise din generație în generație.

5 Impacturile potențiale care rezultă din întreprinderea/proiectul propus, inclusiv:

   a. Distrugerea, îndepărtarea sau relocarea oricărui atribut sau element de patrimoniu sau a unei părți a acestuia;
   b. Alterarea oricărui atribut sau element de patrimoniu sau a unei părți a acestuia (ceea ce înseamnă o schimbare în orice mod și include restaurarea, renovarea, repararea sau perturbarea);
   c. Umbrele create care modifică aspectul unui atribut de patrimoniu sau schimbă expunerea sau vizibilitatea unui element natural sau a unei plantații, cum ar fi o grădină;
   d. Izolarea unui atribut de patrimoniu de mediul înconjurător, de contextul său sau de o relație semnificativă;
   e. Obstrucția directă sau indirectă a unor priveliști sau vederi semnificative dinspre, în interiorul sau către un element de patrimoniu construit sau natural.
   f. O schimbare în utilizarea terenului, cum ar fi schimbarea destinației;
   g. Perturbarea solului, cum ar fi o schimbare de nivel, o modificare a modelului de drenaj, o excavare, etc.

6 Informații furnizate cu privire la proiectul propus autorităților competente pentru protecția siturilor/elementelor de patrimoniu cultural.

7 Descrierea măsurilor de prevenire și de atenuare convenite cu părțile interesate potențial afectate, inclusiv a oricăror reguli pe care un popor sau o comunitate indigenă le are în legătură cu perturbarea oricărui aspect al patrimoniului lor cultural.

8 O descriere a procesului specific de aprobare/autorizare pe care a trebuit să îl urmeze proiectul în legătură cu siturile/caracteristicile de patrimoniu cultural.

9 Descrierea și dovezile documentare ale consultării părților interesate relevante (comunități, grupuri sau persoane) potențial afectate de proiect.

10 În cazul în care zona proiectului a făcut obiectul unei evaluări a patrimoniului cultural în trecut, furnizați o copie a documentului sau o referință la sursă, dacă este cazul.

[15] Lucrări de arhitectură, lucrări de sculptură şi pictură monumentală, elemente sau structuri de natură arheologică, inscripţii, locuinţe rupestre şi combinaţii de caracteristici care au valoare pentru comunităţile sau popoarele locale.
[16] Grupuri de clădiri separate sau legate între ele care, datorită arhitecturii, omogenităţii sau locului lor în peisaj, au valoare pentru comunităţile sau populaţiile locale.
[17] Lucrări ale omului sau lucrări combinate ale naturii şi ale omului, precum şi zone, inclusiv situri arheologice, care au valoare pentru comunităţile sau popoarele locale.

Standardul 11 - Finanțarea intermediată

Introducere

1 BEI utilizează finanțarea intermediată[1] prin intermediul unei game largi de intermediari financiari (IF)[2] pentru a sprijini proiecte eligibile de dimensiuni mai mici realizate, printre altele, de IMM-uri, întreprinderi cu capitalizare medie și entități publice care nu pot fi finanțate direct.

2 Toate proiectele care beneficiază de sprijin din partea BEI prin intermediul finanțării intermediate sunt desemnate ca subproiecte.

Obiectiv

3 Prezentul standard stabilește modul în care se identifică, se evaluează, se gestionează și se monitorizează impactul și riscurile de mediu, climatice și sociale (ECS) care decurg din subproiecte, în conformitate cu cerințele aplicabile3 și în funcție de mărimea, natura, contextul socioeconomic, locația și sensibilitatea sectorului la impactul și riscurile ECS ale subproiectului.

Domeniul de aplicare

4 Cerințele prezentului standard se aplică finanțărilor intermediate după cum urmează:

a. în cazul în care sprijinul BEI este direcționat către subproiecte prin intermediul IF, cerințele prezentului standard se aplică subproiectelor, dacă este cazul;

b. în cazul în care IF împrumută fonduri BEI unui alt IF, termenul subproiect include subproiectele finanțate prin intermediul fiecărui IF ulterior, iar cerințele prezentului standard se vor aplica subproiectelor, dacă este cazul;

c. în cazul în care BEI acordă finanțare unui IF care este un vehicul de investiții al unui fond, se aplică cerințele prezentului standard: (i) societăților investite finanțate de BEI prin intermediul IF din momentul în care BEI devine investitor; și (ii) pe baza celor mai bune eforturi, societăților investite finanțate prin intermediul IF înainte de momentul în care BEI devine investitor.

5 Cerințele prezentului standard nu se aplică subproiectelor finanțate prin intermediul IF care nu beneficiază de sprijinul BEI.

Cerințe generale pentru toți intermediarii financiari

6 Pentru a îndeplini cerințele politicii sociale și de mediu a BEIG, IF respectă drepturile angajaților săi și asigură un mediu de lucru sigur și sănătos, în conformitate cu: (i) în cazul în care se află în UE, AELS, țări candidate și potențial candidate, legislația națională și a UE4 aplicabilă căreia i se supune; și (ii) în cazul în care se află în restul lumii, legislația națională aplicabilă și aspectele relevante ale Standardului 8 al BEI privind drepturile lucrătorilor5 și ale Standardului 9 privind sănătatea, siguranța și securitatea6.

7 În cazul în care se află în țările UE și AELS, IF solicită beneficiarilor finali să coopereze, în conformitate cu legislația UE, cu autoritățile competente relevante pentru ca titularii de drepturi7 să aibă acces la o consultare publică semnificativă, precum și la procedurile de revizuire privind

---

[1] Operațiuni cu IF care "intermediază", adică împrumută fondurile BEI beneficiarilor finali (inclusiv împrumuturi-cadru intermediate printr-o instituție financiară) sau împrumută fonduri beneficiarilor finali în legătură cu o garanție BEI sau utilizează fondurile BEI pentru a investi într-un portofoliu de societăți în care se realizează investiții. [2] Inclusiv, dar fără a se limita la, bănci comerciale, bănci promoționale naționale/regionale, societăți de leasing și alte instituții financiare, fonduri și instituții de microfinanțare. Aceasta include cazurile în care sprijinul BEI este canalizat către IF prin intermediul unei instituții sau entități publice.

[3] Conform definiției de la cerințele generale și specifice de mai jos.

[4] Legislația UE în domeniul muncii și al sănătății și securității.

[5] În principal, privind gestionarea relațiilor de muncă, termenii și condițiile de angajare, tratamentul echitabil, nediscriminarea și egalitatea de tratament și de șanse a lucrătorilor, precum și libertatea de asociere și de negociere colectivă.

[6] În principal, gestionarea sănătății și a siguranței și a riscurilor la locul de muncă.

[7] Titularii de drepturi sunt înțeleși ca fiind toți indivizii și grupurile de populație care pot emite pretenții valabile la drepturi fundamentale din

perspectiva drepturilor omului. În contextul subproiectelor sprijinite de BEI, aceasta se referă la persoanele care sunt, efectiv sau potențial, afectate în mod negativ de subproiect. Aceasta include persoanele afectate de subproiect, membrii comunității locale, lucrătorii etc. După cum se descrie în Principiile directoare ale ONU privind mediul de afaceri

aspecte de mediu, climatice și sociale în legătură cu subproiectele care beneficiază de sprijinul BEI.

8 În cazul în care se află în restul lumii8 , IF solicită beneficiarilor finali să se asigure că titularii de drepturi au acces la o implicare semnificativă a părților interesate și la mijloace eficiente de a ridica plângeri cu privire la aspecte legate de ECS în legătură cu subproiectele care beneficiază de sprijinul BEI9.

9 Pentru a spori transparența informațiilor nefinanciare legate de sustenabilitate, IF trebuie:

a. în cazul în care sunt situate în țările UE și AELS, să respecte cerințele de publicare a informațiilor legate de durabilitate în temeiul legislației naționale și a UE care se aplică activităților lor; și

b. în cazul în care se află în restul lumii, să respecte legislația națională aplicabilă și, în mod normal, să pună la dispoziția publicului informații privind politicile și procedurile sale de diligență și monitorizare sau echivalente, sau echivalente, pentru evaluarea, gestionarea și monitorizarea impactului și riscurilor ECS ale subproiectelor.

10 În ceea ce privește subproiectele care beneficiază de sprijin din partea BEI, IF trebuie să ia act de cerințele relevante ale politicii sociale și de mediu ale BEIG, precum și să respecte cerințele specifice ale ECS, inclusiv în materie de raportare (astfel cum sunt prevăzute în documentația încheiată între IF și BEI), care sunt adaptate la tipul de finanțare intermediată și care sunt identificate ca fiind adecvate în cadrul procesului de diligență necesară al BEI.

11 IF trebuie să dispună de un proces de identificare, evaluare, gestionare și monitorizare a impactului și riscurilor ECS. Acest proces poate include politici și proceduri relevante care trebuie să fie proporționale cu i) dimensiunea și natura activității IF și ii) dimensiunea, natura, contextul socioeconomic, localizarea și sensibilitatea sectorului la impactul și riscurile ECS ale subproiectelor. Un astfel de proces poate fi fie distinct, fie integrat în orice sistem existent care funcționează în cadrul IF, cum ar fi procesele obișnuite de creditare/investire ale IF.

12 La cerere, IF furnizează BEI informații referitoare la procesul său de identificare, evaluare, gestionare și monitorizare a impactului și a riscurilor legate de ECS.

13 În special, acest proces va permite IF să efectueze următoarele etape:

a. să verifice toate subproiectele în raport cu lista BEI de activități excluse10 , astfel cum este modificată periodic, și să respecte orice alte angajamente ale ECS, astfel cum se prevede în documentația încheiată între IF și BEI. Eligibilitatea subproiectelor poate fi restricționată și mai mult în cazuri justificate;

b. să identifice subproiectele în funcție de nivelul de risc pentru ECS, să evalueze și să monitorizeze modul în care sunt gestionate, după caz, impactul și riscurile semnificative pentru ECS care decurg din subproiecte și să se asigure că sunt respectate angajamentele convenite în materie de ECS;

c. să solicite ca subproiectele să respecte legislația aplicabilă, astfel cum este descrisă la punctele 14 și 15 de mai jos.

14 În cazul subproiectelor din țările UE, AELS, candidate și potențial candidate11 , IF solicită ca acestea să fie puse în aplicare în conformitate cu legislația națională și UE aplicabilă.

și drepturile omului, organizațiile sau entitățile, cum ar fi statele, sindicatele sau instituțiile religioase, nu sunt titulari ai drepturilor omului, dar pot acționa în calitate de reprezentanți ai persoanelor care sunt titulari de drepturi.

[8] În scopul implicării părților interesate și al accesului la plângeri, precum și al cerințelor de publicare, țările candidate și potențial candidate sunt incluse în "restul lumii".

[9] În conformitate cu Standardul 2, luând în considerare dimensiunea, natura, contextul socio-economic, locația și sensibilitatea sectorului la impactul și riscurile de mediu, climatice și sociale ale subproiectelor.

[10] https://www.eib.org/en/about/documents/excluded-activities-2013.htm

[11] În cazul proiectelor situate în țări candidate și potențial candidate, promotorul trebuie să ia în considerare orice termene pentru atingerea

conformității cu legislația specifică de mediu a UE, așa cum a fost stabilită cu Uniunea Europeană prin acorduri bilaterale și/sau programe de acțiune.

15 În cazul subproiectelor din afara Uniunii Europene, IF solicită ca acestea să fie puse în aplicare în conformitate cu legislația națională aplicabilă și cu standardele sociale și de mediu relevante ale BEI.

16 Dacă este cazul, și pe baza procesului de gestionare a riscurilor ECS pe care IF îl are în vigoare și a capacității sale de a-l pune în aplicare, subproiectele cu riscuri ECS ridicate12 sunt transmise BEI pentru examinare și aprobare. Dacă este cazul, BEI identifică, în consultare cu IF, măsuri de atenuare adecvate și le pune în aplicare în consecință.

17 Atunci când este posibil și adecvat, IF poate beneficia de sprijinul BEI pentru evaluarea, gestionarea și monitorizarea, precum și pentru raportarea impactului și a riscurilor legate de ECS.

Cerințe specifice

Finanțarea intermediată în vederea atingerii unor obiective durabile din punct de vedere ecologic și/sau social

18 În cazul în care finanțarea intermediată este dedicată în totalitate sau parțial13 promovării obiectivelor de sustenabilitate socială și de mediu, IF face obiectul unor cerințe suplimentare, care pot include rapoarte și angajamente, pentru a demonstra că procesele și sistemele sale iau în considerare în mod adecvat impactul și riscurile legate de sustenabilitate în deciziile de investiții, în conformitate cu taxonomia UE, după caz.

Fonduri de acțiuni

19 IF pune în aplicare un proces de gestionare socială și de mediu proporțional cu expunerea la risc pe care entitatea de fond trebuie să o gestioneze.

20 IF asigură punerea în aplicare a procesului de gestionare socială și de mediu de mai sus, inclusiv a procedurilor sociale și de mediu, precum și monitorizarea performanțelor sociale și de mediu ale entităților în care a investit, dacă este cazul.

În cazul în care IF și-a asumat angajamente specifice cu privire la obiectivele de sustenabilitate socială și de mediu, se monitorizează și se raportează progresele înregistrate cu privire la indicatorii convenți.

Operațiuni de microfinanțare

21 Furnizorii de servicii de microfinanțare (MSP), care includ instituțiile și băncile de microfinanțare (IFM) sau, în sens mai larg, furnizorii de finanțare incluzivă, se caracterizează prin operațiunile lor la scară mică și prin misiunea lor specifică. Furnizorii de servicii de microfinanțare se asigură că abordarea lor privind implicarea și gestionarea impactului și riscurilor ECS este proporțională cu capacitatea și dimensiunea microîntreprinderilor finanțate, pentru a atenua astfel de impacturi și riscuri. Deoarece MSP se concentrează de obicei asupra clienților din cele mai sărace grupuri socioeconomice, care sunt de obicei vulnerabili la impactul și riscurile sociale, aceștia își desfășoară activitatea în conformitate cu principiile stricte de protecție a clienților.

[12] Subproiecte cu risc ridicat: subproiecte care sunt susceptibile de a avea un impact și riscuri semnificative asupra mediului, climei și/sau sociale și care necesită elaborarea unui raport de evaluare a impactului asupra mediului (EIM)/evaluare a impactului social și de mediu (ESIA) din cauza ii) cerințelor legislației naționale și/sau ale UE; sau ii) deciziei luate de autoritățile competente din țara gazdă și/sau de IF, de la caz la caz.
[13] Subproiecte orientate către anumite obiective, inclusiv, dar fără a se limita la, acțiuni climatice, durabilitatea mediului, egalitatea de gen etc.

Glosar

"gen"	se referă la atributele, așteptările, normele și oportunitățile sociale, comportamentale și culturale asociate cu faptul de a fi bărbat, femeie sau cu sexul, orientarea sexuală sau identitatea sexuală sau de gen a unei persoane.
"ierarhia de atenuare"	măsurile luate pentru a evita și a preveni orice efecte negative semnificative asupra persoanelor, comunităților și lucrătorilor afectați, precum și asupra mediului. În cazul în care evitarea nu este posibilă, se pun în aplicare măsuri de reducere, remediere a acestor efecte negative asupra mediului și de remediere a acestor efecte negative asupra comunităților afectate; în ultimă instanță, ar trebui să se pună în aplicare compensații pentru orice efecte reziduale potențiale după punerea în aplicare completă a acțiunilor de evitare, minimizare, remediere și remediere. Ierarhia de atenuare a drepturilor omului se bazează pe principiile de protecție, respect și remediere.
"proiect"	un set de lucrări, bunuri, servicii și/sau activități comerciale definite, pentru care se solicită finanțare din partea BEI, fie direct, fie prin intermediul unei structuri de finanțare intermediată pentru un subproiect specific/investiție subiacentă, așa cum a fost aprobat de organele de conducere ale BEI.
"promotor"	Contrapartea BEI care implementează un proiect, astfel cum este definit în contractul de finanțare
"deținătorii de drepturi"	din perspectiva drepturilor omului, toți indivizii și grupurile de populație care pot emite pretenții valabile la drepturi fundamentale. În contextul proiectelor BEI, aceasta se referă la persoanele care sunt, efectiv sau potențial, afectate în mod negativ de proiect. Aceasta include persoanele afectate de proiect, membrii comunității locale, lucrătorii etc.
"abuz sexual"	intruziunea fizică reală sau amenințarea cu intruziunea fizică de natură sexuală, fie prin forță, fie în condiții de inegalitate sau coerciție. Orice activitate sexuală cu copii (așa cum este definită de Convenția ONU privind drepturile copilului ca fiind orice persoană cu vârsta sub 18 ani) este abuz sexual, indiferent de vârsta de maturitate sau de consimțământul la nivel local. Înțelegerea eronată a vârstei unui copil nu constituie o apărare.
"exploatare sexuală"	orice abuz real sau tentativă de abuz de o poziție de vulnerabilitate, de putere diferențială sau de încredere în scopuri sexuale, inclusiv profitul monetar, social sau politic din exploatarea sexuală a unei alte persoane.
"hărțuire sexuală"	orice formă de comportament verbal, nonverbal sau fizic nedorit de natură sexuală, cu scopul sau efectul de a încălca demnitatea unei persoane, în special atunci când se creează un mediu intimidant, ostil, degradant, umilitor sau ofensator
"probleme sociale"	aspecte care privesc lucrătorii și persoanele sau grupurile afectate de proiect, în legătură cu: a) standardele 6-10 și b) aspecte transversale, cum ar fi: drepturile omului, implicarea părților interesate, egalitatea de gen, consolidarea rezilienței, în special în situații fragile și afectate de conflicte, și incluziunea socială.

"implicarea părților interesate"	un proces incluziv și iterativ care implică, în diferite grade, identificarea și analiza părților interesate, planificarea angajamentului, dezvăluirea de informații, o consultare semnificativă și un mecanism care să asigure accesul la plângeri și căi de atac
"părțile interesate"	persoanele și/sau comunitățile care sunt: i) afectate direct și indirect de proiect, inclusiv reprezentanții lor legitimi; sau, ii) care au un interes în proiect și/sau capacitatea de a influența rezultatul acestuia, fie pozitiv, fie negativ; și, iii) forța de muncă a proiectului.
"grupuri vulnerabile"	grupuri sau persoane care pot fi afectate mai mult decât altele de impactul proiectului din cauza discriminării, marginalizării și/sau excluderii existente pe baza caracteristicilor lor socioeconomice, cum ar fi, dar fără a se limita la: sexul, orientarea sexuală, genul, identitatea de gen, casta, rasa, originea rasială, etnică, indigenă sau socială, caracteristicile genetice, vârsta, nașterea, handicapul, religia sau convingerile, opiniile politice sau orice altă opinie, activismul, apartenența la o minoritate națională, afilierea la un sindicat sau la orice altă formă de organizație a lucrătorilor, proprietatea, naționalitatea, limba, starea civilă sau familială, starea de sănătate, statutul de migrant sau statutul economic
"vulnerabilitate	se referă la înclinația sau predispoziția de a fi afectat în mod disproporționat din cauza caracteristicilor specifice contextului, ca urmare a interacțiunii a trei factori: i) expunerea la riscuri și efecte negative; ii) sensibilitatea la aceste riscuri și efecte; și iii) capacitatea de adaptare.

Banca Europeană de Investiții

Standarde de mediu și sociale

2 februarie 2022

European Investment Bank The EU bank

Banca Europeană de Investiții
98-100, boulevard Konrad Adenauer L-2950 Luxembourg
+352 4379-22000
www.eib.org - info@eib.org

© Banca Europeană de Investiții, 02/2022 RO